

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 54

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

61ο έτος
13 Φεβρουαρίου 2018

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Επιτροπή των Περιφερειών

125η σύνοδος ολομέλειας 9-11 Οκτωβρίου 2017

2018/C 054/01	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2017 και ενόψει της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης για το 2018	1
2018/C 054/02	Ψήφισμα σχετικά με τις συστάσεις προς τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων οι οποίοι θα συναντηθούν στις Βρυξέλλες στις 24 Νοεμβρίου 2017 για την πέμπτη διάσκεψη κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης	5

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

125η σύνοδος ολομέλειας 9-11 Οκτωβρίου 2017

2018/C 054/03	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Χρηματοδότηση της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής: ένα βασικό μέσο για την υλοποίηση της συμφωνίας του Παρισιού»	9
2018/C 054/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Το μέλλον του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» — Μεταφορές	14
2018/C 054/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής»	21
2018/C 054/06	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για συνεργατικά και ευφυή συστήματα μεταφορών	27
2018/C 054/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας κάθε τόπου: η παροχή στις πόλεις και τις περιφέρειες των μέσων να ανταπεξέλθουν στην παγκοσμιοποίηση»	32
2018/C 054/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα στην εξωτερική δράση της ΕΕ»	38

EL

2018/C 054/09	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής οικονομίας δεδομένων»	43
2018/C 054/10	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων και έγγραφο προβληματισμού για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης»	48
2018/C 054/11	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ευρωπαϊκή πολιτική για την σεισμική αναβάθμιση των κτιρίων και των υποδομών»	62
2018/C 054/12	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη»	66
2018/C 054/13	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων της ΕΕ στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ για την περίοδο μετά το 2020»	72
2018/C 054/14	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η προστασία των παιδιών-μεταναστών»	76

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

125η σύνοδος ολομέλειας 9-11 Οκτωβρίου 2017

2018/C 054/15	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Δέσμη μέτρων για τις υπηρεσίες: Μια οικονομία των υπηρεσιών που λειτουργεί για τους Ευρωπαίους	81
---------------	---	----

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

125η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ 9-11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2017 και ενόψει της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης για το 2018

(2018/C 054/01)

Υποβάλλεται από τις πολιτικές ομάδες EPP, PES, ALDE, EA και ECR

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ),

- έχοντας υπόψη τα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2017, και συγκεκριμένα την Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, τις εκθέσεις ανά χώρα, τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά της με θέμα «Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2017» (RESOL-VI/019) που υιοθετήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2017,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα «Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2017» [2016/2306 (INI)],

Επανεκκίνηση των επενδύσεων

1. τονίζει ότι το 55 % του συνόλου των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν το 2017 αφορά εμπόδια στις επενδύσεις, στην άρση των οποίων μπορούν να βοηθήσουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ⁽¹⁾· υπενθυμίζει δε την ανάγκη αντιμετώπισης της αναντιστοιχίας μεταξύ λειτουργιών και χρηματοοικονομικών πόρων των τοπικών και περιφερειακών αρχών·
2. επιμένει ότι η πολιτική συνοχής θα πρέπει να παραμείνει το κύριο επενδυτικό μέσο της ΕΕ. Θεωρεί, ωστόσο, ότι η διακυβέρνηση και οι αλληλεπιδράσεις της εν λόγω πολιτικής με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα πρέπει να βελτιωθούν με στόχο να αυξηθεί περαιτέρω το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα των δαπανών για τη συνοχή και η συμβολή τους στην βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη·
3. επιδοκιμάζει την ενσωμάτωση περιθωρίων ευελιξίας στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης τον Ιανουάριο του 2015 και ζητεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την τόνωση των δημόσιων επενδύσεων κυρίως στο πεδίο των υποδομών και της κοινωνικής ένταξης, με ιδιαίτερη εστίαση στα εξής: στην εξαίρεση της εθνικής, περιφερειακής ή τοπικής συγχρηματοδότησης στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων από τα λογιστικά του μηχανισμού του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, όπως επίσης και της συγχρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων· στη διαμόρφωση μιας ενωσιακού επιπέδου τυπολογίας για την ποιότητα των δημόσιων επενδύσεων ως προς τους λογαριασμούς των δημόσιων δαπανών σύμφωνα με τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις τους· στην επανεξέταση της μεθόδου υπολογισμού του «διαρθρωτικού ελλείμματος»,

⁽¹⁾ «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2016, Εδαφική ανάλυση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων», έκθεση της συντονιστικής επιτροπής του Διαύλου παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» της ΕτΠ.

προκειμένου να συνεκτιμώνται τα εγγενή χαρακτηριστικά κάθε εθνικής οικονομίας και οι δομικές διαφορές των δημόσιων δαπανών και στη διατύπωση πρότασης για την προσθήκη ενός δείκτη σχετικά με το ποσοστό επενδύσεων στον πίνακα μακροοικονομικών επιδόσεων·

4. επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές συμμετέχουν περίπου στο 25 % των έργων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) που χρηματοδοτούνται από την ΕΤΕπ. Όπως προκύπτει όμως από πρόσφατη μελέτη που ανατέθηκε προς εκπόνηση από την ΕτΠ, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά προβλήματα όσον αφορά τη συμμετοχή των εν λόγω αρχών λόγω διοικητικής ικανότητας, εγγενούς πολυπλοκότητας και έλλειψης ενημέρωσης για το ΕΤΣΕ στους δήμους και τις περιφέρειες ⁽²⁾· υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητο να βελτιωθεί η ενημέρωση, η τεχνική υποστήριξη, η παροχή συμβουλών και η συνεργασία με άλλες πηγές ενωσιακής χρηματοδότησης προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εκτέλεση του ΕΤΣΕ και να επιτευχθεί καλύτερη γεωγραφική ισορροπία των έργων του·

5. συμμερίζεται την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι το ΕΤΣΕ «απέχει πολύ από την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού του για την ενίσχυση της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου. Πρέπει να γίνουν περισσότερες προσπάθειες για να σχεδιαστούν μέσα προσαρμοσμένα στον εν λόγω τομέα και για να διασφαλιστεί η στενότερη συνεργασία των κοινωνικών με τους οικονομικούς φορείς» ⁽³⁾·

6. υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η συνέχιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και η εξάλειψη του διοικητικού φόρτου που επιβαρύνει τις τρέχουσες επενδύσεις κατά τρόπο ώστε να προαχθεί η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και η επενδυτική ελκυστικότητα των οικονομιών μας·

7. επισημαίνει ότι η πρόσβαση στη χρηματοδότηση εξακολουθεί να αποτελεί μείζον ζητούμενο για τις ΜΜΕ, τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις στην Ευρώπη· επικροτεί μέτρα όπως το Ταμείο Επενδύσεων σε Επενδυτικά Ταμεία Υψηλού Επιχειρηματικού Κινδύνου· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει, σε συνεργασία με τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, περαιτέρω μέτρα για τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων και την προώθηση της διαφοροποίησης των πηγών χρηματοδότησης·

Υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και εφαρμογή υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών

8. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για ισχυρότερο συντονισμό όλων των μέτρων της ΕΕ που αποσκοπούν στη δημιουργία ικανοτήτων και στην απλούστευση των ταμείων της ΕΕ· τονίζει ότι το 53 % των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για το 2017 αφορά θέματα διοικητικής ικανότητας, ιδίως σε υποεθνικό επίπεδο·

9. πιστεύει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών για την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την εξάλειψη της γραφειοκρατίας που συνοδεύει τις τρέχουσες επενδύσεις και εγκρίνει, συνεπώς, την υλοποίηση —που αποφασίστηκε τον Μάιο του 2017— του Προγράμματος στήριξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με κονδύλια ύψους 142,8 εκατ. ευρώ (2017-2020), το οποίο θα συμβάλει στις θεσμικές, διοικητικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση δράσεων ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας, της ανάπτυξης, της απασχόλησης, της συνοχής και των επενδύσεων·

10. προτρέπει εκ νέου την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει τη θέσπιση δημοσιονομικής ικανότητας για τη ζώνη του ευρώ, η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στη σταθεροποίησή της εάν και όποτε παραστεί ανάγκη·

11. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει τις δυσκολίες που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν οι περιφερειακές και τοπικές αρχές κατά την εφαρμογή των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και υπογραμμίζει την ανάγκη διαμόρφωσης εργαλείων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όπως τα κέντρα γνώσης, εστιασμένων στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας σε όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις με την παροχή τεχνικής βοήθειας και καθοδήγησης·

12. τονίζει την ανάγκη ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και βελτίωσης της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ μέσω της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ⁽⁴⁾, με μια ισχυρή ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα, στο πλαίσιο της οποίας η ανταγωνιστικότητα και η κοινωνική δικαιοσύνη θα αλληλοσυμπληρώνονται και η οποία θα προβλέπει, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση του ρόλου των κοινωνικών δεικτών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και τη σύγκλιση των πραγματικών μισθών σε συνάρτηση με την παραγωγικότητα·

⁽²⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Implementation-EFSI/implementation_EFSI_pdf.pdf

⁽³⁾ Βλ. ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Ευρωπαϊκό εξάμηνο 2017: Αξιολόγηση της προόδου σχετικά με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, και αποτελέσματα των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011», COM/2017/0090.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων και το έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης», εισηγητής: Mauro D'Attis (EPP/IT), η οποία υιοθετήθηκε στη σύνοδο ολομέλειας της ΕτΠ της 11ης Οκτωβρίου 2017 (SEDEC-VI/027).

13. υπογραμμίζει, ως προς το έγγραφο προβληματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την «Τιθάσωση της παγκοσμιοποίησης»⁽⁵⁾, την ανάγκη συμβολής στη διεύρυνση της ομάδας των ωφελουμένων από την παγκοσμιοποίηση, περαιτέρω ανάπτυξης της έννοιας της τοπικής ανθεκτικότητας, τερματισμού της προαγωγής διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με άνιση τοπική επίδραση εξαιτίας περιφερειακών αποκλίσεων, καθώς και παγίωσης της προσπάθειας της ΕΕ να τιθασεύσει την παγκοσμιοποίηση χρησιμοποιώντας τρεις βασικούς άξονες: μια *προορατική στρατηγική* για τη βελτίωση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των υποδομών, μια *στρατηγική μετριασμού*, με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠΠ) και άλλων μέσων πολιτικής, και μια *συμμετοχική στρατηγική* για τη βελτίωση της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ· ζητεί, επίσης, την αναβάθμιση του ΕΤΠΠ με την αύξηση του προϋπολογισμού του, την ενσωμάτωσή του στο ΠΔΠ, τη σημαντική ελαστικοποίηση των κριτηρίων για την ενεργοποίηση του ΕΤΠΠ και την εξασφάλιση συνεργειών με τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία·

14. επιμένει ότι οι τρέχουσες παγκόσμιες πιέσεις απαιτούν ολοκληρωμένη και τοποκεντρική βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ⁽⁶⁾, η οποία να περιλαμβάνει τον στρατηγικό συντονισμό μεταξύ των σχετικών πολιτικών και μέσων της ΕΕ·

Περί Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2017 και ενόψει της Ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης για το 2018

15. υπογραμμίζει ότι το 76 % του συνόλου των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για το 2017 σχετίζεται με τις κατά τόπους ιδιαιτερότητες, διότι εστιάζεται σε ζητήματα που αφορούν ορισμένες περιφέρειες ή πόλεις περισσότερο από κάποιες άλλες και η εφαρμογή τους βασίζεται σε υποεθνικά επίπεδα διακυβέρνησης· επισημαίνει ότι το 62 % των συστάσεων αυτών απευθύνεται άμεσα στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, γεγονός το οποίο αναδεικνύει τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ανάληψη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων·

16. τονίζει ότι στα δύο τρίτα των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων του 2017 αναγνωρίζεται η ύπαρξη περιφερειακών ανισοτήτων, σε όλα υποδεικνύεται η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και στο 70 % εξ αυτών αναφέρεται η συμμετοχή των εν λόγω αρχών στην προετοιμασία των προαναφερθέντων προγραμμάτων, παρότι η συμμετοχή αυτή εξακολουθεί να πραγματοποιείται κυρίως μέσω απλών διαβουλεύσεων·

17. υπογραμμίζει ότι η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε πρώιμο στάδιο ως εταίρων στον από κοινού σχεδιασμό των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και η συστηματική υιοθέτηση προσέγγισης πολυεπίπεδης διακυβέρνησης θα βελτιώσαν σημαντικά το ποσοστό εφαρμογής των συστάσεων, θα βοηθούσαν στην αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων, θα ενθάρρυναν την οικειοποίηση σε τοπικό επίπεδο και θα ενδυνάμωναν την εμπιστοσύνη εντός και μεταξύ των κρατών μελών·

18. καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να εφαρμόσουν την πρόταση της ΕτΠ περί κώδικα δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο⁽⁷⁾ και χαιρετίζει την έγκρισή της από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁽⁸⁾·

19. συνιστά η Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης του 2018 να περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για την κατάσταση των περιφερειών και να εξετάζει τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών και προτρέπει τα κράτη μέλη να πράξουν το ίδιο στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων· χαιρετίζει την υποστήριξη της έκκλησης για τη συμπερίληψη τοπικής διάστασης στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις· προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συναντά εκπροσώπους των τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά τις επισκέψεις που πραγματοποιεί σε διάφορες χώρες στις αρχές του Εξαμήνου· Όσον αφορά την υποστήριξη της ιδέας για τη συμπερίληψη εδαφικής διάστασης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, τονίζει ότι είναι σκόπιμο να προστεθούν και οι δημογραφικές αλλαγές στα στοιχεία προς ενσωμάτωση, με στόχο τη σύνδεσή τους με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, όπως υποδεικνύεται στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η απάντηση της ΕΕ στη δημογραφική πρόκληση»·

20. λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη αναντιστοιχία μεταξύ της ετήσιας διαδικασίας έκδοσης ειδικών ανά χώρα συστάσεων και της προσέγγισης μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου προγραμματισμού που απαιτείται από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, επαναλαμβάνει⁽⁹⁾ την πεποίθησή της ότι η ενσωμάτωση της πολιτικής για τη συνοχή στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων πρέπει να επανασχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να διατηρεί την τοπική διάσταση και την αποκεντρωμένη προσέγγιση που βασίζεται στην εταιρική σχέση·

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με το έγγραφο προβληματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Τιθάσωση της παγκοσμιοποίησης», εισηγήτρια: Micaela Fanelli (PES/IT), η οποία υιοθετήθηκε στη σύνοδο ολομέλειας της ΕτΠ της 10ης Οκτωβρίου 2017 (ECON-VI/024).

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΕτΠ με θέμα «Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιομηχανία: ο ρόλος και η οπτική των τοπικών και περιφερειακών αρχών», η οποία καταρτίζεται επί του παρόντος από τον κ. Heinz Lehmann (EPP/DE).

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Βελτίωση της διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου: ένας κώδικας δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών», εισηγητής: Rob Jonkman (ECR/NL), η οποία υιοθετήθηκε στις 11 Μαΐου 2017.

⁽⁸⁾ Βλ. Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2016 που εγκρίθηκε στις 26 Οκτωβρίου 2016.

⁽⁹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020 — Για μια ισχυρή και αποτελεσματική ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής μετά το 2020», εισηγητής: Michael Schneider (EPP/DE), η οποία υιοθετήθηκε στις 11 Μαΐου 2017.

21. σημειώνει ότι πολλές ειδικές ανά χώρα συστάσεις επαναλαμβάνονται επί σειρά ετών διότι οι πολύπλοκες μεταρρυθμίσεις χρειάζονται χρόνο για να υλοποιηθούν· διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμερίζεται την πρόταση της ΕτΠ προκειμένου η πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση των εν λόγω συστάσεων να αξιολογείται σε πολυετή και όχι σε ετήσια βάση· επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι, σε αυτή τη βάση, «περίπου τα δύο τρίτα των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν έως το 2016 έχουν εφαρμοστεί με τουλάχιστον κάποια πρόοδο»⁽¹⁰⁾ (σε σύγκριση με ποσοστό 43 % για όλες τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν το 2016)· ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δημοσιεύσει με διαφανείς διαδικασίες όλα τα στοιχεία της εν λόγω αξιολόγησης·

22. τονίζει ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο χρειάζεται μακροπρόθεσμο πλαίσιο πολιτικής· αναγνωρίζει εν προκειμένω τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συνδέσει το θεματολόγιο 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και, συνεπώς, με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία· Ωστόσο, δεδομένης της πολυπλοκότητας και της πληθώρας διαφορετικών πλαισίων αναφοράς, υπογραμμίζει ότι απαιτούνται συνεκτικές πολιτικές, ενσωμάτωση όλων των παραμέτρων, καθώς και συνεπές πλαίσιο διακυβέρνησης, και αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει σύντομα συγκεκριμένες προτάσεις επί του θέματος·

23. τονίζει ότι η προσφυγική και μεταναστευτική κρίση, η οποία ξεκίνησε στην Ευρώπη το 2015, εξακολουθεί να αποτελεί εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα για πολλές περιφέρειες και τοπικές αρχές· Ως εκ τούτου, ζητεί να δοθεί μια ισχυρή και έμπρακτη απάντηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ακόμη και με νέα κονδύλια·

24. διαπιστώνει με ανησυχία το υψηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας, ιδίως μεταξύ των νέων, που εμφανίζουν οι οικονομίες διαφόρων κρατών μελών της ΕΕ· ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επιταχύνουν όλες τις ενέργειες που είναι απαραίτητες για τη στήριξη της αγοράς εργασίας·

25. αναθέτει στον Πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και την Εσθονική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁰⁾ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που συνοδεύει τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για το 2017, COM(2017) 500 final (https://ec.europa.eu/info/files/2017-european-semester-communication-country-specific-recommendations_el)

Ψήφισμα σχετικά με τις συστάσεις προς τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων οι οποίοι θα συναντηθούν στις Βρυξέλλες στις 24 Νοεμβρίου 2017 για την πέμπτη διάσκεψη κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης

(2018/C 054/02)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ),

- έχοντας υπόψη ότι η Ανατολική Εταιρική Σχέση βασίζεται στην κοινή προσήλωση στο διεθνές δίκαιο και σε θεμελιώδεις αρχές —όπως η δημοκρατία, το κράτος δικαίου, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι θεμελιώδεις ελευθερίες, η ισότητα των φύλων—, καθώς και στην οικονομία της αγοράς, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση,
- έχοντας υπόψη το γεγονός ότι οι ένοπλες συγκρούσεις και η αποσταθεροποίηση σε πολλές χώρες και περιοχές γειτονίας της ΕΕ παρεμποδίζουν την ανάπτυξη βιώσιμων εταιρικών σχέσεων ⁽¹⁾,
- έχοντας υπόψη την από το 2016 προσέγγιση της ΕΕ με βάση τα δικαιώματα, η οποία περιλαμβάνει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, οικονομικά, πολιτικά, πολιτιστικά, κοινωνικά και του πολίτη και αποτελεί μία από τις κατευθυντήριες αρχές της χρηματοδοτικής συνδρομής του ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας (ΕΜΓ), καθώς και το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στην υπεράσπιση βασικών δικαιωμάτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ άλλων, την προστασία των μειονοτήτων,
- έχοντας υπόψη τις θεμελιώδεις αρχές της τοπικής αυτονομίας, που αποτελούν ευρωπαϊκή αξία αποτυπωμένη στον Ευρωπαϊκό χάρτη για την τοπική αυτοδιοίκηση,
- έχοντας υπόψη τη σημασία της συμμετοχής των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, των νέων και των τοπικών αρχών, ιδίως στην εφαρμογή των ανά χώρα πλαισίων διμερούς συνεργασίας, με τη μορφή επικαιροποιημένων θεματολογίων σύνδεσης και προτεραιοτήτων εταιρικών σχέσεων, κατά τρόπο που να συμβάλει στη δημοκρατική και οικονομική μετάλλαξη των χωρών εταίρων ⁽²⁾ και να ενισχύει τις σχέσεις τους με την ΕΕ,
- έχοντας υπόψη το ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας, η οποία ορίζεται ως μια ευρεία έννοια που περιλαμβάνει ολόκληρη την κοινωνία, χαρακτηρίζεται από δημοκρατία, εμπιστοσύνη στους θεσμούς και βιώσιμη ανάπτυξη καθώς και ικανότητα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων ⁽³⁾,
- έχοντας υπόψη το ρόλο της Διάσκεψης των Περιφερειακών και Τοπικών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (ΔΠΤΑΑΕΣ), όπως αναγνωρίζεται στην Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της αναθεώρησης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και στο Κοινό έγγραφο εργασίας με τίτλο «Ορόσημα της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης προς το 2020»,
- έχοντας υπόψη τη δέσμευση της ΔΠΤΑΑΕΣ όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, σύμφωνα με την αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και τη Συνολική στρατηγική της ΕΕ για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, την προώθηση και την εφαρμογή, σε τοπικό επίπεδο, των οικουμενικών αξιών στις οποίες βασίζεται η ΕΕ, την εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των ενώσεών τους και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, προς όφελος όλων των πολιτών,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της ΔΠΤΑΑΕΣ σχετικά με την Ανάπτυξη της συμμετοχής των πολιτών ως ένας τρόπος για την ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και τις συστάσεις που περιλαμβάνονται σε αυτήν,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της ΔΠΤΑΑΕΣ σχετικά με την Ενεργειακή απόδοση: Ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και τις συστάσεις που περιλαμβάνονται σε αυτήν,
- έχοντας υπόψη τη δρομολόγηση νέων πρωτοβουλιών στον τομέα της αειφόρου τοπικής ανάπτυξης, όπως οι «Δήμαρχοι για την οικονομική ανάπτυξη» και η δεύτερη φάση του «Συμφώνου των δημάρχων των ανατολικών χωρών», οι οποίες αποτελούν πρότυπα ανιούσας δημόσιας διοίκησης ικανά να τονώσουν τη σύνδεση των τοπικών αρχών με τους πολίτες και με τους τοπικούς και τους διεθνείς οργανισμούς,

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα την Επανεξέταση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, Οκτώβριος 2016

⁽²⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την Ανατολική Εταιρική Σχέση, Νοέμβριος 2016.

⁽³⁾ Κοινή ανακοίνωση για Μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα στην εξωτερική δράση της ΕΕ

- έχοντας υπόψη την ενδιάμεση αναθεώρηση της χρηματοδότησης του ΕΜΓ 2014-2017,
- έχοντας υπόψη την περαιτέρω ενισχυμένη συνεργασία με τους μόνιμους παρατηρητές της ΔΠΤΑΑΕΣ⁽⁴⁾ και με άλλους θεσμικούς εταίρους,

Στρατηγικό περιβάλλον

1. υπογραμμίζει, αφενός, ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συνεχίζουν να αναπτύσσονται ως παράγοντες και διαμορφωτές πολιτικής στη δομή της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπου πολλά από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης βασίζονται σε επιτεύγματα και σε συνεχείς προσπάθειες σε υποεθνικό επίπεδο και, αφετέρου, ότι απαιτείται περαιτέρω στήριξη για να μπορέσουν να αναπτύξουν το έργο τους·
2. εκφράζει ικανοποίηση για τον ενισχυμένο ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή των πολιτικών, των στρατηγικών και των εμβληματικών πρωτοβουλιών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμπεριλαμβανομένης της ενισχυμένης συμμετοχής τους στις πολυμερείς πλατφόρμες και τις συζητήσεις τους·
3. χαιρετίζει ειδικότερα τις συζητήσεις για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής δημοκρατίας στο πλαίσιο της πλατφόρμας 1 της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για τη δημοκρατία, τη χρηστή διακυβέρνηση και τη σταθερότητα·
4. συνιστά να συνεχιστεί η διαρθρωμένη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και των ενώσεών τους διότι αποτελεί εγκάρσιο στοιχείο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και των τεσσάρων τομέων προτεραιότητάς της, και επισημαίνει ότι οι διαπροσωπικές επαφές είναι εξίσου σημαντικές με τις οικονομικές και τις ενεργειακές συνδέσεις·
5. τονίζει ότι η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών είναι καίρια στο πλαίσιο μιας αποδοτικότερης και αποτελεσματικότερης πολυμερούς δομής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και ζητεί να ενισχυθεί περαιτέρω η σύνδεση με τις εργασίες της ΔΠΤΑΑΕΣ·
6. εμμένει στη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στην κατάρτιση συστάσεων πολιτικής και νομοθεσίας, καθώς και στην ενεργή συμμετοχή τους σε διαπραγματεύσεις με τις κεντρικές αρχές όσον αφορά προγράμματα και αποφάσεις τοπικού και περιφερειακού ενδιαφέροντος·
7. χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «20 Αποτελέσματα για το 2020» ως σημαντικό βήμα για την παροχή συγκεκριμένων αποτελεσμάτων στους πολίτες των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και δεσμεύεται να συμβάλει ενεργά στην επίτευξη αυτών των αποτελεσμάτων·
8. ζητεί να παρασχεθεί η κατάλληλη πολιτική, οικονομική και τεχνική υποστήριξη σε όλες τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, στο πλαίσιο στοχοθετημένων και αποτελεσματικότερων εταιρικών σχέσεων με την ΕΕ, με σκοπό την καλύτερη μέριμνα για τη μεταρρυθμιστική τους διαδικασία, και με στόχο την εδραίωση της τοπικής δημοκρατίας και της τοπικής ανάπτυξης·

Τοπική δημοκρατία και χρηστή διακυβέρνηση

9. επαναλαμβάνει ότι οι γενικοί στόχοι της τοπικής δημοκρατίας και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, μεταξύ άλλων μέσω μιας διαδικασίας αποκέντρωσης, εξακολουθούν να αποτελούν τον πυρήνα της συμβολής της ΔΠΤΑΑΕΣ στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, ανεξάρτητα από τον επιλεγμένο βαθμό εταιρικής σχέσης με την ΕΕ στο πλαίσιο μιας αναθεωρημένης πολιτικής·
10. επισημαίνει ότι η αποτελεσματικότητα της δραστηριοποίησης της ΕΕ με τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης απαιτεί τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων οι οποίες γίνονται όλο και πιο δραστηριες·
11. επισημαίνει ότι οι τοπικές εκλογές έχουν ζωτική σημασία σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή των πολιτών και θα πρέπει να συνοδεύονται από προβληματισμό ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργούν καλύτερα για το κοινό·
12. θεωρεί ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές βρίσκονται στην κατάλληλη θέση για να στηριχθεί η ανάπτυξη μιας ισχυρής κοινωνίας των πολιτών και ο εκδημοκρατισμός και ο εκσυγχρονισμός των τοπικών κοινοτήτων·
13. ζητεί την περαιτέρω προσαρμογή των υφιστάμενων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ, ιδίως της Τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών (TAIEX) και της Αδελφοποίησης, έτσι ώστε να είναι περισσότερο προσαρμοσμένα στις ανάγκες των περιφερειακών και των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών·
14. ενθαρρύνει την υιοθέτηση μιας πολυσυμμετοχικής προσέγγισης της τοπικής και της περιφερειακής ανάπτυξης στις χώρες Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, η οποία θα βασίζεται στη στενή συνεργασία μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών, οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και των μεμονωμένων πολιτών σε διάφορες δραστηριότητες, όπως η προαγωγή του αθλητισμού, των συλλόγων νεολαίας και ηλικιωμένων, και των κέντρων πολιτών·

⁽⁴⁾ Φόρουμ της Κοινωνίας Πολιτών, κοινοβουλευτική συνέλευση Euronest και Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης

15. ζητεί αποτελεσματικές μεταρρυθμίσεις αποκέντρωσης που να συνοδεύονται από αποτελεσματικά μέτρα κατά της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η θετική επίδραση της ισχυρότερης διοίκησης στην καθημερινότητα των πολιτών·
16. ζητεί να δοθούν μεγαλύτερος ρόλος και επαρκείς πόροι στις ενώσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών, έτσι ώστε να συνεπικουρούν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που συμμετέχουν στη διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής των εθνικών, τομεακών ή περιφερειακών στρατηγικών και πολιτικών που τους αφορούν, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών·
17. υπογραμμίζει την ανάγκη για ανοικτό διάλογο όσον αφορά, αφενός, τις μεταρρυθμίσεις για μια χωρίς αποκλεισμούς δημόσια διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση, μεταξύ άλλων ως μέρος των τοπικών μεταρρυθμίσεων και, αφετέρου, την προώθηση μιας νοοτροπίας συνεργασίας μεταξύ τοπικών και κεντρικών αρχών·
18. ζητεί μια δυναμικότερη προσέγγιση όσον αφορά τη διαφάνεια, την ακεραιότητα και την καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένου του τοπικού επιπέδου, βοηθώντας με τον τρόπο αυτό στην οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τις δημόσιες αρχές και στη βελτίωση του περιβάλλοντος για οικονομική ανάπτυξη·
19. τάσσεται υπέρ μιας εξατομικευμένης και πολυμερούς προσέγγισης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι πραγματικές ανάγκες κάθε χώρας χωριστά, προς το συμφέρον των τοπικών κοινοτήτων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε τοπικό επίπεδο·
20. τάσσεται υπέρ ενός βιώσιμου και διαφανούς κανονιστικού πλαισίου που θα επιτρέπει στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να ενισχύουν τις οργανωτικές και θεσμικές τους ικανότητες·
21. επαναλαμβάνει την έκκληση για την απλοποίηση της πρόσβασης στα ευρωπαϊκά κονδύλια των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών σε συνεργασία με τις υποεθνικές κυβερνήσεις·
22. ζητεί στρατηγικές, συστήματα και προγράμματα κατάρτισης για την οικοδόμηση ικανοτήτων, τόσο για τους τοπικούς αιρετούς εκπροσώπους όσο και τις τοπικές διοικήσεις, προκειμένου οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να αναλαμβάνουν την πλήρη ευθύνη για τη διαχείριση των υπηρεσιών που παρέχουν·
23. ζητεί να συνεκτιμηθούν τα θέματα ισότητας των φύλων σε όλες τις εν εξελίξει μεταρρυθμίσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ούτως ώστε να αποτρέπεται οποιαδήποτε διάκριση λόγω φύλου·
24. καλεί τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να σεβαστούν το δικαίωμα των εθνικών μειονοτήτων στην εκπαίδευση στη γλώσσα τους σύμφωνα με τη Σύμβαση-πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων.
25. επαναλαμβάνει το αίτημα οι επιμέρους ετήσιες εκθέσεις της ΕΕ για τις χώρες Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να περιλαμβάνουν αξιολογήσεις της προόδου σε ό,τι αφορά την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη, τη διαδικασία αποκέντρωσης, την τοπική αυτοδιοίκηση και την τοπική συνεργασία, με σκοπό την περαιτέρω προσαρμογή και στόχευση της ενωσιακής στήριξης·
26. εφιστά την προσοχή στον ιστότοπο Division of Powers ⁽⁵⁾ (Διάκριση εξουσιών), ο οποίος αναπτύχθηκε και φιλοξενείται από την ΕτΠ και παρέχει επισκόπηση της θεσμικής και δημοσιονομικής αποκέντρωσης στην ΕΕ και τις γειτονικές χώρες, και μπορεί να στηρίξει μια τέτοια τακτική ανάλυση·
27. εφιστά την προσοχή στον θετικό ρόλο που διαδραμάτισε η ΕτΠ μέσω του προγράμματος U-LEAD και της ειδικής ομάδας για την Ουκρανία, η οποία συμβάλλει στην ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης και γνώσεων μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ και της Ουκρανίας·

Ενεργειακή απόδοση και τοπική οικονομική ανάπτυξη

28. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι μία από τις κύριες προτεραιότητες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης είναι η παροχή βοήθειας στις χώρες εταίρους για πολιτικές ενεργειακής απόδοσης·
29. καλεί τις εθνικές κυβερνήσεις να ενισχύσουν την οικονομική τους στήριξη και τις αρμοδιότητες που παραχωρούν στις κοινότητες, οι οποίες είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη τοπικών στρατηγικών για την ενέργεια·
30. υποστηρίζει τα ειδικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
31. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργαστεί με τις αντιπροσωπείες της ΕΕ προκειμένου να αυξήσει ουσιαστικά την προβολή των προγραμμάτων συνεργασίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και να ενισχύσει τη δημιουργία ικανοτήτων σε υποεθνικό επίπεδο·

⁽⁵⁾ www.cor.europa.eu/divisionofpowers

32. συνιστά την προώθηση και την ενίσχυση των περιφερειακών και τοπικών πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπως οι πολιτικές και οικονομικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ των περιφερειών και των πόλεων, επιχειρηματικών ενώσεων και δικτύων της ΕΕ και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
33. συνιστά την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τομεακά πιλοτικά σχέδια στο πλαίσιο των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων για το 2020, η υλοποίηση των οποίων θα εμπίπτει στην αρμοδιότητα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, έτσι ώστε να αποκτήσουν πείρα στις διαδικασίες αποκέντρωσης·
34. πιστεύει ότι είναι σημαντικό να διαθέσουν περισσότερους πόρους για την διασυνοριακή συνεργασία, με ιδιαίτερη έμφαση στις διαπροσωπικές επαφές, τις συμπράξεις μεταξύ τοπικών αρχών, καθώς και τις επιστημονικές και πολιτιστικές ανταλλαγές και στις ανταλλαγές μεταξύ νέων· η επέκταση της λειτουργίας του Ταμείου Μικρών Έργων στις χώρες γειτονίας θα ενισχύσει τη συνεργασία σε επίπεδο βάσης·
35. καλεί τις εθνικές κυβερνήσεις να διευκολύνουν την εγγραφή των σχεδίων και, κατά περίπτωση, τη συμμετοχή των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) και των αντίστοιχων περιφερειών ή δήμων, σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας με στόχο την υλοποίηση έργων ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες·
36. εμμένει στην άποψη ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετέχουν στον προγραμματισμό για τα νέα προγράμματα διμερούς βοήθειας στο πλαίσιο του ΕΜΓ για την περίοδο 2017-2020.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

125η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ 9-11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Χρηματοδότηση της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής: ένα βασικό μέσο για την υλοποίηση της συμφωνίας του Παρισιού»

(2018/C 054/03)

Εισηγητής: ο κ. Marco Dus (IT/PES), δημοτικός σύμβουλος Βιτόριο Βένετο (Τρεβίζο)

Έγγραφο αναφοράς: Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. υπενθυμίζει ότι υπάρχουν αδιαμφισβήτητα επιστημονικά στοιχεία για την υπερθέρμανση του πλανήτη και ότι αυτή η αλλαγή θα έχει σημαντικές και αυξανόμενες επιπτώσεις στην οικονομία και στην κοινωνία στο σύνολό της. Ειδικότερα, η κλιματική αλλαγή έχει σημαντικές επιπτώσεις σε εδάφη που εποπτεύουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες πρωτοστατούν όσον αφορά, αφενός, τον μετριασμό των ζημιών που προκαλούνται από τα ολοένα και πιο ακραία φυσικά φαινόμενα και, αφετέρου, τις επενδύσεις σε μέτρα προσαρμογής·
2. εκφράζει την ανησυχία της για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής ακόμη και εκτός των συνόρων της ΕΕ, όπου συχνά είναι μειωμένη η ικανότητα αντιμετώπισης ακραίων περιβαλλοντικών συμβάντων και η προσαρμογή της περιοχής στις μεταβολές που βρίσκονται σε εξέλιξη και υπενθυμίζει ότι αυτό μπορεί επίσης να έχει άμεσο αντίκτυπο σε φαινόμενα μετανάστευσης·
3. θεωρεί ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ διαθέτουν περιθώρια βελτίωσης της επενδυτικής τους ικανότητας (και προσέλκυσης επενδύσεων από το εξωτερικό) στον τομέα της κλιματικής αλλαγής, παρά τις δυσκολίες που συνδέονται με τους δημοσιονομικούς περιορισμούς, τη μακροπρόθεσμη ικανότητα προγραμματισμού και τη διαχείριση σύνθετων έργων. Η δέσμευση αυτή είναι καθοριστικής σημασίας για την περαιτέρω βελτίωση των θετικών συνολικών επιδόσεων της ΕΕ η οποία σήμερα ευθύνεται για το 9,6 % των παγκόσμιων εκπομπών CO₂·
4. επισημαίνει ότι οι επενδύσεις που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής είναι τεράστιες και δεν μπορούν να καλυφθούν ούτε με τοπικούς και περιφερειακούς πόρους, ούτε ακόμη μόνο με δημόσιους πόρους. Κατά συνέπεια, η ΕπΤ χαιρετίζει τις διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων.

Διεθνής δράση

5. υπογραμμίζει εκ νέου ότι το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής είναι παγκόσμιο αλλά, για να αντιμετωπιστεί όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα, απαιτείται μια προσέγγιση πολυεπίπεδης και πολυσυμμετοχικής διακυβέρνησης (multi-level, multi-stakeholders governance). Υπό το πρίσμα αυτό, η ΕπΤ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συστήσει να αναγνωριστεί και να αξιολογηθεί, και από τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC), ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού·

6. παρά τη σχετικά εντυπωσιακή φιλοδοξία και δέσμευση ορισμένων αναπτυσσόμενων χωρών, δεν είναι πλέον αποδεκτή η βραδεία εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού από ορισμένες χώρες ούτε είναι αποδεκτή η βούληση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής να αποσυρθούν από τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιβεβαιώνει με έμφαση ότι η τήρηση των στόχων της συμφωνίας δεν αποτελεί επιλογή αλλά αναγκαιότητα. Ως εκ τούτου, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε η ΕΕ να πρωτοστατήσει παγκοσμίως στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες καινοτομίας και ανάπτυξης που συνδέονται με τη σταδιακή μετάβαση σε ένα νέο οικονομικό και χρηματοπιστωτικό πρότυπο·

7. θεωρεί απαραίτητο η επόμενη COP23 στη Βόννη να μην είναι απλώς μια συνάντηση εμπειρογνομόνων, αλλά να ολοκληρωθεί με ουσιαστική πρόοδο σχετικά με την πλήρη εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού, ιδίως όσον αφορά τις πτυχές που συνδέονται με τη χρηματοδότηση της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής (ανάγκη τόνωσης της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, αναθεώρηση του χρηματοδοτικού μηχανισμού κ.λπ.)·

8. προτείνει, κατά τη διάρκεια της πορείας προσαρμογής προς την μελλοντική COP24 στο Katowice, να ξεκινήσει μια διεθνής συζήτηση στην UNFCCC σχετικά με τους ενδεχόμενους δείκτες που μπορεί να συμπληρώνουν την έννοια των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προκειμένου να προταθούν αποτελεσματικότερες δράσεις αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής·

9. πιστεύει ότι, σε ένα διεθνές πλαίσιο όπου ορισμένα κράτη έχουν ήδη επιδείξει έλλειψη φιλοδοξίας, ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για τη συμμετοχή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με την κλιματική αλλαγή όσο και για την προσέλκυση επενδύσεων και την υλοποίηση συγκεκριμένων σχεδίων. Ωστόσο, προκειμένου να υλοποιηθεί αυτή η δέσμευση, υπάρχει ανάγκη ευαισθητοποίησης, διαθεσιμότητας και άμεσης δημοσιονομικής διαχείρισης από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Από την άποψη αυτή, η ΕτΠ τονίζει τα εξαιρετικά αποτελέσματα που έχει επιτύχει το Σύμφωνο των Δημάρχων και το πρόσφατο άνοιγμά του πέρα από τα σύνορα της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει την πρωτοβουλία και να προωθήσει, στο μέτρο του δυνατού, το Παγκόσμιο Σύμφωνο των Δημάρχων με την παροχή οικονομικής και τεχνικής συνδρομής, ιδίως σε χώρες όπου η εθνική φιλοδοξία είναι σαφώς ανεπαρκής·

10. αναγνωρίζει ότι μέρος της λύσης συνδέεται με την αποτελεσματικότερη λειτουργία των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών. Για τον λόγο αυτό θεωρεί ότι η ενημέρωση των επενδυτών, σχετικά με τους κινδύνους και τις ευκαιρίες της κλιματικής αλλαγής ώστε να μπορέσουν να δρομολογήσουν πιο βιώσιμες επενδύσεις, αποτελεί προτεραιότητα· επικροτεί δε τις τελικές συστάσεις της ομάδας εργασίας για τη διαφάνεια των πληροφοριών της χρηματοοικονομικής έκθεσης για την κλιματική αλλαγή του Συμβουλίου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας. Ωστόσο, η Επιτροπή των Περιφερειών ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει τις επιπτώσεις της γνωστοποίησης των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή ενός μέσου μείωσης του κόστους για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, σε περίπτωση, για παράδειγμα, που αυξηθούν απότομα οι ασφαλιστικές δαπάνες·

11. επικροτεί την πρωτοβουλία του ΟΟΣΑ για τη δημιουργία του «Κέντρου για την πράσινη οικονομία και τις επενδύσεις» με στόχο την υποστήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, ζητεί δε τον συντονισμό μεταξύ διεθνών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών·

Ευρωπαϊκή δράση

12. αναγνωρίζει ότι η ΕΕ έχει δρομολογήσει πολλές αξιόλογες πρωτοβουλίες σχετικά με τη χρηματοδότηση της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, όπως η συγκρότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης, τα ομόλογα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (Climate Awareness Bond) της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, η Ευρωπαϊκή Υποστήριξη Τοπικής Ενέργειας (ELENA), με σκοπό την παροχή τεχνικής βοήθειας, τα χρηματοδοτικά μέσα του προγράμματος LIFE και πολλές άλλες. Συγκεκριμένα, η ΕτΠ επικροτεί τις αναφορές στο θέμα της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κεφαλαιαγορές (Capital Market Union — CMU). Αν και θεωρεί θετικές όλες αυτές τις πρωτοβουλίες, η ΕτΠ συνιστά να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να ληφθεί ιδιαίτερος υπόψη ο συντονισμός όλων των πολιτικών και των πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

13. συνιστά, κυρίως, για τη βελτίωση του συντονισμού των υφισταμένων πρωτοβουλιών και την εξασφάλιση μεγαλύτερης συνοχής των ευρωπαϊκών πολιτικών, να αξιολογή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις πιθανές συνέργειες μεταξύ της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και της νεοσύστατης ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη στήριξη της χρηματοδότησης της κυκλικής οικονομίας·

14. προτείνει, στο πλαίσιο των συζητήσεων για το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της ΕΕ για την περίοδο μετά το 2020, να αποτελέσουν τα ζητήματα του κλίματος και της βιωσιμότητας μια εγκάρσια κυρίαρχη τάση σε όλα τα χρηματοδοτικά προγράμματα, καθώς και να συμπεριληφθούν ελάχιστοι στόχοι χρηματοδότησης για το κλίμα τόσο στο ΠΔΠ συνολικά όσο και στα

κύρια χρηματοδοτικά προγράμματα (ξεκινώντας από τα διαρθρωτικά ταμεία και το νέο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία), και συνιστά οι προτεραιότητες αυτές να συνάδουν με τους στόχους της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της ΕΕ·

15. προτείνει η εκ των προτέρων εκτίμηση αντικτύπου των νομοθετικών προτάσεων της ΕΕ να συνοδεύεται πάντα από εκτίμηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της συμβολής στην επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού· Η δραστηριότητα αυτή πρέπει να προετοιμάσει την ανάπτυξη μιας ομοιογενούς και βιώσιμης μακροπρόθεσμης στρατηγικής για το κλίμα που θα συμβάλει στην πραγματοποίηση περισσότερων επενδύσεων στην προσαρμογή του κλίματος, όπως επεσήμανε πρόσφατα το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ⁽¹⁾

16. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει εντολή στην Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών να προβεί, το συντομότερο δυνατόν, (αλλά ύστερα από κατάλληλη διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους και με συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα) σε ακριβή ταξινόμηση των βιώσιμων περιουσιακών στοιχείων, η οποία να περιλαμβάνει σαφείς και δεσμευτικούς ορισμούς των όρων «χρηματοδότηση για το κλίμα», «πράσινη χρηματοδότηση», «βιώσιμη χρηματοδότηση» και «κυκλική χρηματοδότηση», με αφετηρία υφιστάμενες πρωτοβουλίες (όπως τα ομόλογα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης της ΕΤΕπ). Μια κοινή ευρωπαϊκή ταξινόμηση θα πρέπει επίσης να συνοδεύεται από κατευθυντήριες γραμμές για τους επενδυτές και από ειδική επισήμανση, βάσει κατάλληλων δεικτών απόδοσης, ώστε να παρέχεται συνοπτική και απλή εκτίμηση της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων·

17. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να διαμορφώσουν ένα προβλέψιμο και σταθερό κανονιστικό σύστημα για τις επενδύσεις που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, πράγμα το οποίο είναι υψίστης σημασίας για να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στη χρηματοδότηση της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής·

18. προτρέπει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, κατά την αναθεώρηση της νομοθεσίας προληπτικής εποπτείας σχετικά με τον τραπεζικό τομέα, να λάβουν σοβαρά υπόψη τη δυνατότητα θέσπισης ενός «πράσινου συντελεστή στήριξης» στο μοντέλο του συντελεστή στήριξης των υποδομών που πρότείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην υπό εξέλιξη αναθεώρηση του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (ΚΚΑ), προκειμένου να αποδεσμευτούν πόροι για ιδιωτικές επενδύσεις με τη μείωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τα ιδρύματα που χορηγούν δάνεια για βιώσιμες επενδύσεις και για το κλίμα·

19. αναγνωρίζει ότι μέρος της λύσης του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής θα μπορούσε να είναι μια αποτελεσματική αγορά άδειας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, η οποία να ρυθμίζεται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ), εάν εφαρμοστεί μαζί με μια φιλόδοξη πολιτική όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και την ανανεώσιμη ενέργεια. Ως εκ τούτου, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η πρόταση τροποποίησης του ΣΕΔΕ που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2015, εξακολουθεί να αναμένει τελική έγκριση, ενώ οι τιμές των δικαιωμάτων εκπομπής παραμένουν πολύ χαμηλές. Η ΕτΠ επαναλαμβάνει ότι ένα ελάχιστο ποσοστό των εσόδων από πλειστηριασμούς στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο άμεσης διαχείρισης από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, με στόχο την πραγματοποίηση επενδύσεων για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας σε τοπικό επίπεδο. Επιπλέον, ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει ειδικά μέτρα, όπως ο καθορισμός ελάχιστου επιπέδου τιμών άνθρακα ή η επιστροφή στην αξιολόγηση ενός ευρωπαϊκού φόρου άνθρακα·

20. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξαλείψει τις ασάφειες που επικρατούν στον τομέα των επενδύσεων στα βιοκαύσιμα — λόγω του γεγονότος ότι για τα τελευταία, είχαν χορηγηθεί μόνο προσωρινές παρεκκλίσεις από τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με τη φορολόγηση της ενέργειας και του διοξειδίου του άνθρακα— και είναι εξίσου σημαντικό να μειωθούν οι διοικητικές επιβαρύνσεις των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προκειμένου να αποφευχθεί οι εν λόγω επιβαρύνσεις να είναι μεγαλύτερες από εκείνες για τα ορυκτά καύσιμα·

21. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει το μερίδιο του προϋπολογισμού που προορίζεται για τη δράση για το κλίμα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα των προγραμμάτων αναπτυξιακής βοήθειας για τρίτες χώρες, κατά το πρότυπο όσων ενέκρινε πρόσφατα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στον κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ) το οποίο έθεσε ως στόχο των επενδύσεων για το κλίμα το 28 % του συνολικού προϋπολογισμού. Ζητεί επίσης στα έργα να προβλέπεται μεγαλύτερη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην ΕΕ προκειμένου να μοιραστούν τις επιτυχημένες εμπειρίες τους με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές των τρίτων χωρών, αναπτύσσοντας έτσι τις δεξιότητές τους. Οι αρχές της «κλιματικής δικαιοσύνης» θα πρέπει να τεθούν στο επίκεντρο των διεθνών δεσμεύσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επενδύσεις βασίζονται στα ανθρώπινα δικαιώματα και συνδράμουν τις πλέον εύλωτες κοινότητες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας ενός κλίματος συνεργασίας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, σύμφωνα με όσα προβλέπει ο στόχος 17 των «Στόχων βιώσιμης ανάπτυξης» των Ηνωμένων Εθνών ⁽²⁾·

⁽¹⁾ Πανοραμική επισκόπηση: Δράση της ΕΕ την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή 2017. Διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=41824>

⁽²⁾ Στόχος 17: Revitalize the global partnership for sustainable development (Αναζωογόνηση της παγκόσμιας εταιρικής σχέσης για την αειφόρο ανάπτυξη): <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>

22. τονίζει ότι, μερικές φορές, οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και/ή οι ευρωπαϊκοί λογιστικοί κανόνες για τους δημόσιους οργανισμούς, συχνά αυστηροί, ενδέχεται να καταστήσουν πιο περίπλοκες τις επενδύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και του κλίματος. Καλεί, ως εκ τούτου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξακριβώσει αν υπάρχει περιθώριο ελιγμών προκειμένου οι επενδύσεις αυτές να καταστούν πιο ελκυστικές από λογιστική άποψη·

23. κρίνει σκόπιμη τη δημιουργία ενός ειδικού εργαλείου προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών να επιλέγουν μεταξύ των διαφόρων υφιστάμενων πρωτοβουλιών, να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση για το κλίμα και να αποκτούν την κατάλληλη τεχνική υποστήριξη. Υποστηρίζει, επομένως, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην εκπόνηση ενός επιχειρησιακού εγχειριδίου το οποίο να παρέχει μια απλή και πλήρη χαρτογράφηση των ευκαιριών χρηματοδότησης σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ειδικά για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Επίσης, προτείνει να διατίθεται μια σύνοψη της εν λόγω χαρτογράφησης σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω διαδικτυακής πύλης, έτσι ώστε να υπάρχει μια ενιαία πηγή πληροφοριών που να συνοψίζει όλα τα διαθέσιμα κεφάλαια για τη χρηματοδότηση δράσεων για το κλίμα·

Εθνική και τοπική δράση

24. καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για τη μεγαλύτερη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη χάραξη εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα με στόχο την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των εθνικών και των τοπικών και περιφερειακών σχεδίων, σύμφωνα με το άρθρο 4 της Συμφωνίας του Παρισιού, το οποίο καθορίζει τις εθνικές συνεισφορές στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου·

25. υπενθυμίζει την πρότασή της για τη βελτίωση της συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, όπως αναφέρεται στη γνωμοδότησή της με θέμα την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Επίτευξη των οφελών των περιβαλλοντικών πολιτικών της ΕΕ μέσω της τακτικής επισκόπησης της εφαρμογής τους — COM(2016) 316»⁽³⁾. Στην ανωτέρω γνωμοδότηση καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργαστεί με τις αρμόδιες εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, με την ίδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών, με το Σύμφωνο των Δημάρχων της ΕΕ, με το Παγκόσμιο Σύμφωνο των Δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια και με το Διεθνές Συμβούλιο για Τοπικές Περιβαλλοντικές Πρωτοβουλίες (International Council for Local Environmental Initiatives — ICLEI) με στόχο την ανάπτυξη τόσο της έννοιας «συνεισφορές που έχουν καθοριστεί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο» όσο και των μεθόδων για την εισαγωγή τέτοιου είδους συνεισφορών. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα μπορούσαν αρχικά να συμμετέχουν σε εθελοντική βάση για την «απόδειξη του εφικτού της ιδέας».

26. προτείνει τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα να περιλαμβάνουν μεσοπρόθεσμα επενδυτικά προγράμματα για το κλίμα που να καλύπτουν, αφενός, τις σημαντικές σχεδιαζόμενες δράσεις, ταξινομημένες ανά επίπεδο (εθνικό ή υποεθνικό) και ανά τύπο της απαιτούμενης στήριξης για την αντιμετώπιση τυχόν χρηματοδοτικών κενών και, αφετέρου, να αξιολογούν τη χρήση καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων για τον σκοπό αυτό·

27. υπενθυμίζοντας τη σημασία των σχεδίων δράσης για την αειφόρο ενέργεια προκειμένου να επιτευχθούν οι καθορισμένες — σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο— συνεισφορές για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, προτείνει να επιδιωχθεί η αποτελεσματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών με την απλούστευση της εφαρμογής των εν λόγω σχεδίων, της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων και του συστήματος παρακολούθησης. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα ευθυγράμμισης των εθνικών στρατηγικών με τα τοπικά σχέδια δράσης για την αειφόρο ενέργεια και το κλίμα (ΣΔΑΕΚ). Οι πόροι που προορίζονται για τα ΣΔΑΕΚ, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Συμφώνου των Δημάρχων, θα πρέπει να προαχθούν περαιτέρω από την Επιτροπή και να υποστηριχθούν από τις εθνικές κυβερνήσεις·

28. αναγνωρίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να βοηθηθούν ώστε να αποκτήσουν σαφή αντίληψη των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής στο έδαφός τους προκειμένου να λαμβάνουν τις καλύτερες δυνατές αποφάσεις. Η βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής αξιολόγησης, η υποβολή εκθέσεων και η ενημέρωση θα ήταν χρήσιμες για την ανάδειξη του αντικτύπου της κλιματικής δράσης στην κοινωνία, τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και την κατανομή των πόρων. Η χαρτογράφηση των περιβαλλοντικών κινδύνων που διατίθεται μέσω της ευρωπαϊκής πλατφόρμας προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (Climate-ADAPT)⁽⁴⁾ αποτελεί θετική και χρήσιμη πρωτοβουλία, αν και είναι ακόμη ελάχιστα γνωστή και αποτελείται από κατακερματισμένες πληροφορίες όσον αφορά τα περιφερειακά και τοπικά στοιχεία. Υπάρχει γενική ανάγκη περισσότερης ενημέρωσης σχετικά με τη δράση της ΕΕ και τα μέσα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε τοπικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η ΕΤΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αυξήσει την υποστήριξη της πλατφόρμας για την ολοκλήρωση της συλλογής δεδομένων και τη διάδοση των αποτελεσμάτων, με την επίδειξη μεγαλύτερης προσοχής στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο που κινητοποιείται πρώτο σε περίπτωση κρίσεων·

⁽³⁾ Σχέδιο γνωμοδότησης ENVE-VI/021, το οποίο θα τεθεί σε ψηφοφορία στην ολομέλεια του Οκτωβρίου 2017, με θέμα «Επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής».

⁽⁴⁾ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>

29. υπογραμμίζει, επιπλέον, ότι η δημιουργία νέων μέσων, όπως τα πράσινα ομόλογα και οι συλλογικές εγγυήσεις, είναι ζωτικής σημασίας για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης. Τα μέσα αυτά μπορούν να αναπτυχθούν από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, σε συνεργασία και με την στήριξη εθνικών και ευρωπαϊκών οργάνων. Σήμερα, υφίστανται πολλά καλά σχετικά παραδείγματα·

30. καλεί τα κράτη μέλη να επιβραβεύουν τις δράσεις χρηματοδότησης για το κλίμα που πραγματοποιούν οι τοπικές αρχές μέσω ειδικών προγραμμάτων (όπως το Σύμφωνο του Λουξεμβούργου για το κλίμα⁽⁵⁾), το οποίο εξασφαλίζει πρόσθετους πόρους στις τοπικές αρχές που δεσμεύονται για την υλοποίηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης), ή με την ελάφρυνση εσωτερικών δημοσιονομικών περιορισμών ή ακόμη με άλλες μορφές στήριξης·

31. προτρέπει όλους τους φορείς χάραξης πολιτικής και, ειδικότερα, τις εθνικές κυβερνήσεις να προτείνουν και να εφαρμόσουν θαρραλέα μέτρα τα οποία να αφορούν πρωτίστως όχι τις βραχυπρόθεσμες εκλογικές αποδόσεις, αλλά τις συνέπειες των ενεργειών (ή της αδράνειας) για τις επόμενες γενιές, τόσο από πλευράς υγείας και περιβαλλοντικής ποιότητας, όσο και από οικονομικής άποψης. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ προτείνει η επιδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων με υψηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο (και συνεπώς, με υψηλές εκπομπές) ως προς τους κινδύνους διαρροής άνθρακα, να καταργηθεί σταδιακά έως ότου εξαφανιστεί τελείως μέσα σε εύλογα σύντομο χρονικό διάστημα και το αργότερο έως το 2035·

32. ζητεί να θεσπιστούν γενικές, κοινές και ολοκληρωμένες δέσμες μέτρων στον τομέα της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και της μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα, τόσο για τα παλαιά κτίρια όσο για τα νέα, να εφαρμόζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και επίδοση των νέων κτιρίων και να βρεθούν οι αναγκαίοι πόροι για να αυξηθεί η ενεργειακή απόδοση των υφιστάμενων κτιρίων.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ <http://www.pacteclimat.lu/fr>

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Το μέλλον του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» — Μεταφορές

(2018/C 054/04)

Εισηγητής: Ximo PUIG I FERRER (ES/PES), Πρόεδρος της περιφερειακής κυβέρνησης της Βαλένθιας

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ένας ΜΣΕ με περιφερειακή διάσταση

1. υπενθυμίζει ότι η διαδικασία ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) χαρακτηρίζεται εξ αρχής από τη συνεχή επέκταση των οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών σχέσεων και συμπράξεων των περιοχών που την απαρτίζουν. Οι μεταφορές συνεισφέρουν ουσιαστικά στην οικονομική και κοινωνική ευμάρεια της ΕΕ μέσω της τόνωσης του εμπορίου, της ενίσχυσης της οικονομικής ανάπτυξης και της παροχής εκατομμυρίων θέσεων εργασίας. Μια σύγχρονη ευρωπαϊκή πολιτική για τις μεταφορικές υποδομές υποστηρίζει την επίτευξη μειζόνων στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως αυτοί ορίζονται στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020», τη Δευκή Βίβλο του 2011 για τις μεταφορές και τις 10 προτεραιότητες της Επιτροπής Juncker, όπως η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής·

2. αναγνωρίζει ότι ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ), ο οποίος εγκρίθηκε το 2013, ως κοινό νομικό πλαίσιο και μέσο χρηματοδότησης για τον τομέα των μεταφορών, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την ανάπτυξη του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και, ως εκ τούτου, για την εκπλήρωση ενός σαφώς πιο κοινωνικού οράματος. Η καθιέρωση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» έγινε με σκοπό να αποτελέσει ένα μέσο συγχρηματοδότησης απαραίτητου για την έναρξη της λειτουργίας και την ολοκλήρωση των υποδομών και υπηρεσιών του ΔΕΔ-Μ. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να συνδεθεί με την κοινωνική ευημερία, τη συνοχή, τη δημιουργία θέσεων εργασίας⁽¹⁾, την οικονομική ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος⁽²⁾. Συνεπώς, το συνολικό κόστος μιας Ευρώπης χωρίς ΔΕΔ-Μ και ΜΔΕ θα ήταν μεγαλύτερο απ' ό,τι η σημερινή χρηματοδότησή τους⁽³⁾.

3. επιδοκιμάζει τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί κατά την παρούσα ενδιάμεση αξιολόγηση σε θέματα ανοίγματος και συμμετοχής, καταγραφής προτάσεων από τους ενδιαφερόμενους και διαβούλευσης με την Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ)⁽⁴⁾.

4. κρίνει, ως μέρος της ενδιάμεσης αξιολόγησης του ΜΣΕ, απαραίτητο να προαχθούν η διατήρηση και η ανάπτυξη των βάσεων του και να ενισχυθεί η σημασία του από την άποψη της ανταγωνιστικότητας. Επίσης, κρίνονται σκόπιμες η βελτίωση του κοινωνικού κεφαλαίου της Ευρώπης, η αύξηση της εδαφικής συνοχής της Ένωσης, καθώς και η ιδέα της κοινής ευρωπαϊκής ιδιγένειας με την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων και εμπορευμάτων, της πεμπτουσίας, δηλαδή, του ευρωπαϊκού σχεδίου. Αυτή η εμβάθυνση καθιστά απαραίτητη την επανεξέτασή του από την άποψη των κονδυλίων του προϋπολογισμού, των διαδικασιών, των κριτηρίων και των διαδικασιών επιλογής έργων, τη διαχείριση, την εποπτεία και την αξιολόγησή τους·

⁽¹⁾ «TEN — Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System» (2016), P. Balázs, P. Cox, C. Trautmann, P. Wojciechowski, L. Brinkhorst, M. Grosch και K. Peijs: <http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/116220/tent-issues-papers.pdf>.

⁽²⁾ «TEN- Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System» 2016.

⁽³⁾ «The cost of non-completion of the TEN-T» (2016), Fraunhofer Institut für System und Innovationsforschung (ISI): <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/2015-06-fraunhofer-cost-of-non-completion-of-the-ten-t.pdf>.

⁽⁴⁾ «Mid-term evaluation of the Connecting Europe Facility (CEF)» [Ενδιάμεση αξιολόγηση του ΜΣΕ]: https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/mid-term-evaluation-connecting-europe-facility-cef_el.

5. σημειώνει, επιπλέον, ότι από την έγκρισή της το 2013, εξακολουθούν να ισχύουν ορισμένα από τα ζητήματα που είχε θέξει η ΕΠ (5). Ορισμένες πτυχές που επιδέχονται βελτίωση αφορούν την ανεπαρκή χρηματοδότηση μέσω του προϋπολογισμού, τις αμφιβολίες ως προς τον συντονισμό του ΜΣΕ με άλλα ταμεία, τη διαδικαστική πολυπλοκότητα του ΜΣΕ ή τον ανεπαρκή ρόλο που αναλογεί στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και το έλλειμμα επικουρικότητας προκειμένου για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση των συγχρηματοδοτούμενων έργων (6).

6. επισημαίνει ότι η ΕΕ, στους προσανατολισμούς της για την ανάπτυξη του ΔΕΔ-Μ, αναγνωρίζει τη σημασία των ολοκληρωμένων πολιτικών, συνιστώντας να εξασφαλιστεί η «προσβασιμότητα και συνδεσιμότητα όλων των περιοχών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων, νησιωτικών και άκρως απόκεντρων περιοχών». Επομένως, ζητεί οι περιφέρειες αυτές —οι οποίες δυστυχώς είναι αποκλεισμένες από το κεντρικό δίκτυο— να καταστούν επιλέξιμες στα μέτρα που αφορούν τις θαλάσσιες αρτηρίες·

7. επισημαίνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι παγκοσμίως συντελούνται ριζικές αλλαγές στη σχέση της οικονομικής ανάπτυξης με τον κάθε τόπο, καθώς και όσον αφορά την εμφάνιση ενός νέου τύπου μακροπεριφερειακού και αστικού συστήματος που λειτουργεί ταυτόχρονα σε συνολικό και τοπικό επίπεδο (7). Για τον λόγο αυτό, οποιαδήποτε μεταρρύθμιση του ΜΣΕ, θα πρέπει να γίνει με γνώμονα τις συζητήσεις με θέμα τους τρόπους με τους οποίους οι στρατηγικές υποδομές μεταφορών στην ΕΕ μπορούν να συμβάλουν στην επανεγκατάσταση (σε αυτήν) των βιομηχανικών δραστηριοτήτων (8). Πώς επηρεάζουν οι παγκόσμιοι γεωπολιτικοί κίνδυνοι τη σύντηξη των αλυσίδων προστιθέμενης αξίας, τη σημασία της ποιότητας των διαχειριστικών δομών των περιφερειακών κυβερνήσεων, τις διεργασίες τεχνολογικής ολοκλήρωσης ή την όξυνση των εγχώριων περιφερειακών ανισοτήτων στο εσωτερικό μιας χώρας (εδώ και λίγο καιρό οι περιφέρειες πρωτοστατούν σε εγχειρήματα απόκλισης του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ και εγχώριας συνοχής σε συνδυασμό με τις διεργασίες σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών (9)); Ταυτόχρονα, από την άποψη της αρνητικής δυναμικής, πρέπει να σημειωθεί ότι, εξαιτίας των διαδικασιών δημοσιονομικής προσαρμογής, οι περιφέρειες υποχρεώθηκαν να μειώσουν τις επενδύσεις τους ιδίως σε τομείς που σχετίζονται με τις υποδομές μεταφορών (10). Επίσης, ενώ το 2014 οι δημόσιες επενδύσεις της κεντρικής διοίκησης ήταν κατά τι αυξημένες, με παράλληλη χρήση των δημόσιων ελλειμμάτων, η μείωσή τους συνεχίστηκε στα υποεθνικά επίπεδα (11), γεγονός το οποίο διόγκωσε τις περιφερειακές ανισότητες και ενίσχυσε τον συγκεντρωτισμό. Στη μελλοντική επανεξέταση του ΜΣΕ θα πρέπει να ληφθεί υπόψη αυτή η νέα κατάσταση και να προβλεφθούν μέτρα που να αξιοποιούν το δυναμικό των στρατηγικών μεταφορικών υποδομών για τη μείωση των κινδύνων που διαπιστώνονται σε βιομηχανικό και γεωπολιτικό επίπεδο, για τον μετριασμό της αύξησης των περιφερειακών ανισοτήτων και για την αντιστροφή των αρνητικών δυναμικών που παρατηρούνται σε θέματα δημόσιων επενδύσεων·

Η χρηματοδότηση

8. αναγνωρίζει τη βούληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να χρηματοδοτήσει το ΔΕΔ-Μ μέσω του ΜΣΕ. Ο αρχικός προϋπολογισμός των 33,2 δισ. ευρώ υπήρξε προϊόν σημαντικού οικονομικού συμβιβασμού. Συν τοις άλλοις, η επιδίωξη ο ΜΣΕ να χρηματοδοτείται και από ιδιωτικά κεφάλαια και πρωτοβουλίες αποτελεί αξιοσημείωτη παράμετρο όσον αφορά τη συγχρηματοδότηση (12).

(5) Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Διευκόλυνση “Συνδέοντας την Ευρώπη”» (CdR 648/2012), που εγκρίθηκε στην 96η σύνοδο ολομέλειας του οργάνου στις 18 και 19 Ιουλίου 2012.

(6) *Results of the OECD-CoR consultation of sub-national governments. Infrastructure planning and investment across levels of government: current challenges and possible solutions* (2016): <http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/Results%20of%20the%20OECD-CoR%20consultation%20of%20sub-national%20governments/2794-brochureLR.pdf>.

(7) «Macro-regional strategies in changing times» (2016) και «The State of European Cities 2016: Cities leading the way to a better future» (2016).

(8) «Eurofound. ERM annual report 2016. Globalisation slowdown? Recent evidence of offshoring and reshoring in Europe» (2017), J. Hurley, D. Storrie και E. Perruffo: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/annual-report/2017/erm-annual-report-2016-globalisation-slowdown-recent-evidence-of-offshoring-and-reshoring-in-europe>.

(9) «OECD Regional Outlook 2016. Productive regions for inclusive societies» (2016): <http://www.oecd.org/publications/oecd-regional-outlook-2016-9789264260245-en.htm>.

(10) «OECD Regions at a Glance 2016» (2016) (http://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-regions-at-a-glance-2016_reg_glance-2016-en).

(11) Κεφάλαιο 2 «Using the fiscal levers to escape the low-growth traps»: <https://www.oecd.org/eco/public-finance/Using-the-fiscal-levers-to-escape-the-low-growth-trap.pdf>.

(12) «Assessment of Connecting Europe Facility: in-depth analysis» (2016), J. Papi, M. Sanz και Blomeyer, R. (2016): [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA\(2016\)572677_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA(2016)572677_EN.pdf).

9. διαφωνεί, ωστόσο, με τους δημοσιονομικούς περιορισμούς που επιβλήθηκαν λόγω των πολιτικών προσαρμογής που εφαρμόζονται κατά την τελευταία δεκαετία. Εξαιτίας των μειώσεων που επήλθαν κατά τα πρώτα έτη της εφαρμογής της δεν αποκλείεται ν' αποδειχθούν ανέφικτοι οι στόχοι ενόψει των ετών 2020, 2030 (κεντρικό δίκτυο) και 2050 (συνολικό δίκτυο).

10. υπενθυμίζει εν προκειμένω, και στο πλαίσιο της αναθεώρησης του πολυετούς προγράμματος, ότι οι στόχοι που τίθενται στους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1345/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1216/2013 συνιστούν νομικές δεσμεύσεις της ΕΕ.

11. ζητεί, ως εκ τούτου, με σεβασμό στην αρχή της επικουρικότητας (από τη βάση στην κορυφή) να γίνει μια ενδελεχής έρευνα των δυνατοτήτων αύξησης της σημερινής του χρηματοδότησης —με ιδιαίτερη έμφαση στις αυξανόμενες ανάγκες της βάσης οι οποίες διαμορφώνονται από τους τοπικούς, περιφερειακούς και μητροπολιτικούς παράγοντες— για τον καλύτερο συντονισμό των διαφόρων ταμείων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση (ΕΤΣΕ, ΜΣΕ, Ταμεία Συνοχής) ή άλλων μέσων που προτείνονται από την ΕΤΕπ (αποτρέποντας περαιτέρω περικοπές του ΜΣΕ υπέρ του ΕΤΣΕ) και για την αποσαφήνιση ενός χρονοδιαγράμματος ειδικών προκηρύξεων διαγωνισμού, το οποίο θα μπορούσε να δημοσιοποιείται στις αρχές της νέας περιόδου δημοσιονομικών προοπτικών και να επιτρέπει στους ενδιαφερομένους να κάνουν καλύτερο σχεδιασμό και, άρα, να είναι πιο προετοιμασμένοι κατά τη δημοσίευσή τους.

12. τονίζει ότι οι επιχορηγήσεις του ΜΣΕ, και άλλων συναφών δομών δεν θα πρέπει να ανταγωνίζονται το ΕΤΣΕ ή τον προσανατολισμό του που έχει ως γνώμονα την αγορά και αποσκοπεί στην προσέλκυση νέων κεφαλαίων και στην ενεργοποίηση αδρανών κεφαλαίων. Πιστεύει συνεπώς, ότι το ΕΤΣΕ και ο ΜΣΕ έχουν διαφορετικούς στόχους και, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να θεωρείται το ένα υποκατάστατο του άλλου. Ενδείκνυται, ωστόσο, σε περίπτωση που υπάρχουν συνέργειες μεταξύ των δύο αυτών χρηματοδοτικών πηγών, ο βέλτιστος συνδυασμός των πόρων αυτών για την τόνωση των επενδύσεων στην ΕΕ.

13. επιπλέον συνιστά, κατά την εφαρμογή του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (προκειμένου για την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ), στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κάνει χρήση των νομοθετικών μέσων και των μέσων πολιτικής που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση της πολιτικής μεταφορών του ΔΕΔ-Μ, με ενδεικτικά και ευέλικτα κονδύλια, ώστε να μπορούν να τροφοδοτούνται εκ νέου εάν χρειαστεί.

14. υπενθυμίζει ότι τυχόν καθυστερήσεις στην υλοποίηση τμημάτων του δικτύου ΔΕΔ-Μ θα οδηγήσουν σε μείωση των αναπτυξιακών ευκαιριών των περιφερειών που συμμετέχουν στο έργο και σε αποδυνάμωση της διαπεριφερειακής συνεργασίας.

15. είναι της άποψης ότι, δεδομένης της ανάγκης να αυξηθεί η δραστηριότητα των χωρών συνοχής, αλλά και να διατηρηθεί η συμπληρωματικότητα μεταξύ του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και του Ταμείου Συνοχής για τις χώρες συνοχής, το χρηματοδοτικό πλαίσιο πρέπει να διατηρηθεί.

Επιλογή, διαχείριση έργων και διοίκηση

16. καλεί την Επιτροπή να καταβάλει σύντομη προσπάθεια για τη βελτίωση των επιλογών, της διαχείρισης έργων, της διαχείρισης και της εποπτείας των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον ΜΣΕ μέσω πρωτοβουλιών όπως οι εξής:

- μέριμνα ώστε να γίνουν περισσότερο προβλέψιμες οι προσκλήσεις για την υποβολή έργων·
- την τροποποίηση του μη δεσμευτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 17 σημείο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, που διέπει την υλοποίηση των έργων προτεραιότητας που αναφέρονται στο εν λόγω μέρος I του παραρτήματος I·
- ανάπτυξη της ιδέας της «ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας» ως κριτηρίου για την ανάθεση των έργων, χωρίς να παραβλέπονται οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες·
- απλοποίηση των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων, καθώς και ειδική τεχνική συνδρομή στο πλαίσιο της συγκρότησης και της διαχείρισης έργων·
- τη διάρθρωση των διφασικών ή τριφασικών μηχανισμών που να ευνοούν την υποβολή απλούστερων προτάσεων κατά την πρώτη φάση, με την υποχρέωση υποβολής πιο επεξεργασμένων προτάσεων μόνο στη δεύτερη ή την τρίτη φάση, όπου υπάρχει ήδη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βεβαιότητα·
- τη διαμόρφωση σαφούς και διαφανούς μεθοδολογίας μέσω δημόσιων πινάκων τιμών για την επιλογή και την υπογραφή των έργων·
- τη συμπεριληψη κριτηρίων επιμερισμένης διαχείρισης των έργων, καθώς και τη διαβούλευση με τις περιφέρειες κατά τη φάση αξιολόγησης των έργων·
- τη διευκρίνιση των διαδικασιών και των κριτηρίων για την εποπτεία και τον έλεγχο των συγχρηματοδοτούμενων έργων·

- ανάπτυξη κανόνων που να διέπουν την πολιτική πληροφόρησης σε όλα τα στάδια των επιλογών, έγκρισης και εκτέλεσης των έργων·
- ενίσχυση του ρόλου των ευρωπαϊκών φόρουμ των διευρωπαϊκών διαδρόμων για τη βελτίωση της αρμοδιότητάς τους στη λήψη αποφάσεων όσον αφορά την ανάπτυξη στρατηγικών υποδομών, που είναι κρίσιμης σημασίας για την ομαλή λειτουργία και κυκλοφορία των ροών σε διαδρόμους όπως τα διασυνοριακά τμήματα, τα σημεία συμφόρησης, οι κόμβοι πόλεων-λιμένων⁽¹³⁾ και τα ελλείποντα τμήματα (missing links)⁽¹⁴⁾, μεταξύ άλλων·
- επέκταση της περιόδου πρόσκλησης υποβολής σχεδίων.

17. τονίζει ότι η χρηματοδότηση του ΔΕΔ-Μ βάσει κοινού μηχανισμού για την ενέργεια και τις τηλεπικοινωνίες φαίνεται αφύσικη· δεδομένου ότι η πολιτική μεταφορών έχει σαφή ταυτότητα, η ΕτΠ συνιστά να διαθέτει ίδιους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς·

18. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη —ειδικά όσα είναι δικαιούχοι του Ταμείου Συνοχής— πρέπει να κάνουν μεγαλύτερη χρήση της τεχνικής υποστήριξης που προσφέρεται για τα επιχειρησιακά προγράμματα, με στόχο τη βελτίωση των ικανοτήτων των τοπικών και περιφερειακών φορέων και των άλλων συμμετεχόντων να απορροφούν ενωσιακούς πόρους. Στο πλαίσιο του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», είναι ιδιαίτερα σημαντικό τα λιγότερο αναπτυγμένα κράτη μέλη να προετοιμάζουν επίσης έργα ποιότητας με τη βοήθεια των πηγών τεχνικής υποστήριξης και να μπορούν, ως εκ τούτου, να θέτουν υποψηφιότητα επί ίσοις όροις σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη όταν συμμετάσχουν στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για συγχρηματοδότηση από την ΕΕ·

19. πιστεύει ότι η χρηματοδότηση έργων μεταφορών από τον ΜΣΕ πρέπει να γίνεται κατά κύριο λόγο με επιδοτήσεις, μπορούν όμως να φανούν επίσης χρήσιμα τα δάνεια, οι εγγυήσεις ή οι ίδιοι πόροι·

Ο ρόλος των δήμων και των περιφερειών

20. επισημαίνει τις εκτεταμένες αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη φάση εκτέλεσης και εποπτείας των δημόσιων επενδύσεων εν γένει. Το 2014 οι υποεθνικές διοικητικές αρχές των χωρών του ΟΟΣΑ ήταν υπεύθυνες για το 40 % των δημόσιων δαπανών, το 50 % των δημοσίων συμβάσεων, το 59 % των δημοσίων επενδύσεων και το 63 % των δημοσίων δαπανών σε προσωπικό⁽¹⁵⁾·

21. πρέπει να υπομνησθεί, εν προκειμένω, ότι η εμπιστοσύνη που η ΕΕ έχει στα θεσμικά όργανα ποικίλλει αναλόγως με το επίπεδο της κάθε διοικητικής αρχής (συνήθως όσο πιο κοντά στον πολίτη βρίσκεται η αρχή, τόσο μεγαλύτερη η εμπιστοσύνη προς αυτή)⁽¹⁶⁾. Σήμερα, η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τις υποεθνικές διοικητικές αρχές είναι μεγαλύτερη από ό,τι προς εκείνες υψηλότερου επιπέδου⁽¹⁷⁾. Επιπλέον, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι το πλέον ενδεδειγμένο διοικητικό επίπεδο για τον εντοπισμό των αναγκών και των μέσων, για την πιο εύκολη ενσωμάτωση της συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και εκεί όπου η διαχείριση είναι πιθανότερο να υπόκειται σε λογοδοσία και διαφάνεια. Κατά συνέπεια, η επικείμενη επανεξέταση του ΜΣΕ πρέπει να γίνει υπό το πρίσμα της «συμπαραγωγής» του ΔΕΔ-Μ από πολυεπίπεδες διοικητικές αρχές⁽¹⁸⁾·

22. υπό αυτήν την έννοια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει έτσι ώστε στα σχέδια υποδομών των κρατών μελών να συμπεριλαμβάνονται οι στόχοι του ΔΕΔ-Μ, με προτεραιότητα σε όσα έργα —ανά τα κράτη μέλη— είναι σύμφωνα με το ΔΕΔ-Μ·

23. ζητεί, επομένως, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποκεντρώσει τόσο τις διαδικασίες επιλογής έργων όσο και τη διαχείριση, την εποπτεία και τον έλεγχό τους με μεγαλύτερη συμμετοχή των περιφερειών στον ΜΣΕ, το οποίο προϋποθέτει τα εξής:

⁽¹³⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Αναμόρφωση των πόλεων-λιμένων και των λιμενικών περιοχών», που υιοθετήθηκε κατά την 121η σύνοδο ολομέλειας, στις 8 και 9 Φεβρουαρίου 2017.

⁽¹⁴⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Αποκατάσταση των ελλειπόντων συνδετικών κρίκων των μεταφορών στις παραμεθόριες περιφέρειες» (CdR 4294/2016), που υιοθετήθηκε κατά την 121η σύνοδο ολομέλειας, στις 8 και 9 Φεβρουαρίου 2017.

⁽¹⁵⁾ Βλ. υποσημείωση αριθ. 10.

⁽¹⁶⁾ «Political trust and multilevel government», J. Muñoz, στο *Handbook on Political Trust* (2017), επιμέλεια: S. Zmerli & T. W. G. van der Meer: <http://doi.org/10.4337/9781782545118>.

⁽¹⁷⁾ Ερώτηση «QA8a» στο Standard Eurobarometer 86 (Νοέμβριος, 2016): <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2137>.

⁽¹⁸⁾ «Europe as a multilevel federation» (2017), M. Keating, *Journal of European Public Policy*, 24 (4), «El poder de lo próximo: las virtudes del municipalismo» (2016) J. Subirats· «Las ciudades ante el cambio de era: la nueva gobernanza urbana: actores e instrumentos» (2016) J.M. Pascual και J. Subirats.

- την κατάργηση της υποχρέωσης έγκρισης των έργων από την κεντρική διοίκηση όσον αφορά την υπογραφή ενός έργου (και την αντικατάστασή της από ένα κριτήριο βασισμένο στην αρχή της επικουρικότητας), κάτι που θα δώσει στις περιφέρειες τη δυνατότητα να υπογράψουν αυτές την έγκριση των έργων·
- τη συνακόλουθη συμπερίληψη, δίνοντάς τους αυτή την αρμοδιότητα, των τοπικών και περιφερειακών αρχών στα μέρη με έννομο συμφέρον τα οποία έχουν δικαίωμα, δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, να υποβάλλουν και να συμφωνούν επί της υποβολής προτάσεων·
- ότι η ποικιλομορφία των αρμοδιοτήτων των περιφερειακών αρχών, αναλόγως με τη συνταγματική τάξη κάθε κράτους μέλους, πρέπει να επιτρέπει την απεριόριστη συμμετοχή των περιφερειακών αρχών στις συνεδριάσεις των ευρωπαϊκών φόρουμ για το ΔΕΔ-Μ. Στο φόρουμ αυτό πρέπει να προάγεται η χρήση μέσω τόσο κάθετου συντονισμού των διαφόρων επιπέδων της δημόσιας διοίκησης όσο και οριζόντιου μεταξύ των υποεθνικών αρχών·
- την εφαρμογή μιας σύμπραξης του ΜΣΕ και του ΔΕΔ-Μ με νέους τοπικούς σχηματισμούς όπως οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ (για τη Βαλτική από το 2009, τον Δούναβη από το 2010, Ιονίου — Αδριατικής από το 2014, και τις Άλπεις από το 2015), ή άλλες πρωτοβουλίες γεωγραφικού χαρακτήρα, με τον συντονισμό δραστηριοτήτων με μέσα όπως οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) και φόρουμ όπως τα Nordregio, VASAB, κ.λπ. Άλλωστε, όπου αναπτύσσονται μακροπεριφέρειες οι οποίες διαθέτουν στρατηγικές και τεχνικά έγγραφα μεταφορών και υπηρεσιών υλικοτεχνικής υποστήριξης, συνιστάται να γίνεται χρήση τους·
- τη συμπερίληψη των περιφερειών στον καταρτισμό και την επεξεργασία προγραμμάτων εργασίας, πριν από τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων·

Η τοπική-περιφερειακή διάσταση σε σχέση με τα ευρύτερα ζητήματα

24. υπογραμμίζει τα συνολικά οφέλη της ολοκλήρωσης του ΔΕΔ-Μ για την καθημερινή ζωή των πολιτών της ΕΕ. Γι' αυτό, προκειμένου να επιτευχθεί πανευρωπαϊκή προβολή του συνολικού σχεδίου και να διευκολυνθούν οι ενωσιακές στρατηγικές για τις μεταφορές, καλούνται οι δημόσιες αρχές να μεριμνήσουν για μια ομοιόμορφη ανά την ΕΕ σήμανση ολόκληρου του δικτύου ΔΕΔ-Μ, η οποία θα εντοπίζει υποδομές του κεντρικού και του συνολικού δικτύου, τους κόμβους και τους διαδρόμους. Συνιστάται δε στις δημόσιες αρχές να επιφυλάσσουν ιδιαίτερη μεταχείριση στους κόμβους του δικτύου ως σημεία πρόσβασης με σαφείς και καλά καθορισμένες συνδέσεις με τα δευτερεύοντα και τριτεύοντα δίκτυα μεταφορών. Εν προκειμένω, προτείνεται στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να λαμβάνουν υπόψη το ΔΕΔ-Μ κατά τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της τοπικής κυκλοφορίας στις οδικές αρτηρίες και τις περιφερειακές σιδηροδρομικές γραμμές, με σκοπό τη διασφάλιση μιας ολοκληρωμένης προοπτικής με περισσότερη και καλύτερη δυνατότητα μετακίνησης όλων των πολιτών, ως κρίσιμο παράγοντα κοινωνικής ένταξης των ατόμων και προστασίας του περιβάλλοντος. Ομοίως, συνιστάται να λαμβάνονται ιδιαίτερες υπόψη οι νησιωτικές περιοχές, για την κατάλληλη οργάνωση των αναγκαίων αεροπορικών και θαλάσσιων συνδέσεων, που θα εξασφαλίζουν την πρόσβαση πολιτών και εμπορευμάτων στο κεντρικό δίκτυο υπό όσο το δυνατόν λιγότερο επαχθείς όρους·

25. επισημαίνει την ανάγκη, για τις περιοχές όπου υπάρχουν προβλήματα στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών, να υλοποιηθούν οι αναγκαίες υποδομές, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, καθιστώντας δυνατή τη χρήση των σιδηροδρομικών μεταφορών υπό συνθήκες παρόμοιες με αυτές των άλλων κρατών μελών·

26. ως προς αυτό, συνιστάται να εξεταστούν λεπτομερώς τα θέματα που συνδέονται με την κοινοποίηση των επιτευγμάτων και τη διαφάνεια των αποτελεσμάτων και των στόχων. Πρέπει ο ΜΣΕ και οι χάρτες του ΔΕΔ-Μ να έρθουν πλησιέστερα στους πολίτες με κέντρα ενημέρωσης, ενημερωτικά γραφήματα και έγγραφα·

27. υπενθυμίζει ότι, επί του παρόντος, διαπιστώνεται έλλειψη αποτελεσματικού συντονισμού και διασύνδεσης των βασικών επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών που καθορίζονται στα σχετικά στρατηγικά έγγραφα σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι περιφερειακές αρχές δεν συμπεριλήφθηκαν στη διαχειριστική και εκτελεστική δομή του ΜΣΕ, γεγονός το οποίο περιορίζει τις δυνατότητες να αξιολογηθεί η προστιθέμενη αξία, η συνεκτικότητα και η συμπληρωματικότητα των προγραμματισμένων επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από διαφορετικές πηγές. Θα μπορούσε να διασφαλιστεί ο συντονισμός των μακροπεριφερειακών στρατηγικών της ΕΕ·

28. κρίνει σκόπιμη τη συγκέντρωση των διαθέσιμων πόρων, με προτεραιότητα κυρίως στο πρώτο κεντρικό δίκτυο, με συνεκτίμηση της δυνατότητας ενίσχυσης των πολυτροπικών μεταφορών (λιμένες, σιδηρόδρομοι). Η υπόλοιπη χρηματοδότηση θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη δευτερεύουσα πλην αποφασιστική υποστήριξη έργων μικρότερης τεχνικής και δημοσιονομικής εμβέλειας με μειωμένες δυνατότητες πρόσθετης ιδιωτικής χρηματοδότησής τους (λόγω της χαμηλής βραχυπρόθεσμης οικονομικής απόδοσής τους), εφόσον παρουσιάζουν σημαντική «ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία», όπως, για παράδειγμα, φυσική σύνδεση με το κεντρικό δίκτυο ή συμπλήρωσή του με σημαντικά περιφερειακά ή διαπεριφερειακά στοιχεία, εφόσον και μόνον πληρούν κριτήρια

στρατηγικού και δομικού χαρακτήρα που να υλοποιούνται βραχυπρόθεσμα. Τούτο πρέπει να γίνει σε ένα μελλοντικό πλαίσιο επανεξέτασης προς δύο κατευθύνσεις: α) έργα που συμβάλλουν στη μεγαλύτερη ροή εμπορευμάτων και επιβατών μέσω των διαδρόμων προτεραιότητας και β) έργα με σαφή πρόσθετα οφέλη ως προς την προσιτότητα, τη συνδεσιμότητα και την τοπική συνοχή·

29. πρέπει να αρχίσει η ανάλυση της «εξωτερικής διάστασης» των ΔΕΔ-Μ, ιδίως σε σχέση με τρίτες χώρες και στρατηγικούς τομείς της ευρωπαϊκής συνεργασίας, όπως η Μεσόγειος, η περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, οι Ανατολικοί Γείτονες ή ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος του σήμερα και του αύριο καθώς και άλλες περιοχές ιδιαίτερου γεωπολιτικού και οικονομικού ενδιαφέροντος·

Οι προτεραιότητες

30. επιβεβαιώνει τους τρεις ειδικούς στόχους και ποσοστά στις μεταφορές που αναφέρονται στο ΜΣΕ, όπως ορίζεται στο μέρος IV του παραρτήματος I. Εντούτοις, ζητεί την τροποποίηση του άρθρου 10 του κανονισμού, το οποίο πραγματεύεται τα ποσοστά χρηματοδότησης, ζητώντας την αύξησή τους για τους αστικούς κόμβους προτεραιότητας, τους λιμένες, τις θαλάσσιες μεταφορές, τις πλατφόρμες και τις πολυτροπικές συνδέσεις (όπως οι σιδηροδρομικές συνδέσεις) και αυτές του «τελευταίου χιλιομέτρου»·

31. προτείνει να καθοριστεί μια κοινή τεχνική προδιαγραφή για τα έργα που μπορούν να υπαχθούν στον ΜΣΕ, με σκοπό να υπάρξει εναρμόνιση, στο εσωτερικό της ΕΕ, των ορίων ταχύτητας, των επιδόσεων, του εύρους των σιδηροτροχιών (όπως ορίζεται από τη Διεθνή Ένωση Σιδηροδρόμων / UIC) και της αξιοπιστίας των διαδρόμων ΔΕΔ-Μ, καθώς και των κανόνων που διέπουν τους σταθμούς ανεφοδιασμού με εναλλακτικά καύσιμα·

32. εκτιμά ότι τα διασυνοριακά έργα πρέπει να συνιστούν προτεραιότητα, καθώς πρόκειται για τα τμήματα του δικτύου που ενδιαφέρουν λιγότερο τα κράτη μέλη και αποτελούν αναμφισβήτητη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία·

33. προτείνεται στο αστικό θεματολόγιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να θεσπιστεί μια νέα εταιρική σχέση όσον αφορά τους συγκοινωνιακούς κόμβους, συμπληρωματική στην ήδη υφιστάμενη για την αστική κινητικότητα. Έτσι, θα μελετάται η διέλευση των δικτύων ΔΕΔ-Μ από αστικούς και μητροπολιτικούς κόμβους και η ένταξή τους στον αστικό ιστό, η αστική εφοδιαστική και ιδίως στα έργα του λεγόμενου «πρώτου και τελευταίου χιλιομέτρου», όπως σημειώνεται στο ψήφισμα που εξέδωσε στις 19 Ιανουαρίου 2017 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφοδιαστική στην ΕΕ και τις πολυτροπικές μεταφορές στους νέους διαδρόμους ΔΕΔ-Μ⁽¹⁹⁾. Όπως επισημαίνεται και στο ψήφισμα, στους αστικούς κόμβους βρίσκεται μεγάλο μέρος των μέσων μεταφοράς και σε αυτούς εκτελούνται οι μεταφορτώσεις και η τελική διανομή, στοιχεία-κλειδί της αλυσίδας της εφοδιαστικής, εκεί λοιπόν είναι που πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη διασύνδεση των δικτύων ενέργειας και μεταφοράς με τον ψηφιακό χώρο·

34. επίσης, πρέπει να ενισχυθεί η τοπική συνοχή μέσω της πλήρους καθιέρωσης του τυποποιημένου εύρους σιδηροτροχιάς της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων στο σιδηροδρομικό δίκτυο της ΕΕ, με έμφαση στη σημασία των διασυνοριακών τμημάτων, —έτσι, π.χ. η εσωτερική αγορά σιδηροδρομικού τροχαίου υλικού θα καταστεί πιο ανταγωνιστική— και να βελτιωθεί η κατά τόπους ισορροπία με τη συνεκτίμηση κριτηρίων προσβασιμότητας και συνδεσιμότητας σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ μετά το 2020·

Η βιωσιμότητα στις μεταφορές

35. υπενθυμίζει τη ζωτική σημασία που έχει η περιβαλλοντική βιωσιμότητα στον ΜΣΕ και, κατά συνέπεια, κατά την κατανομή των κονδυλίων τάσσεται υπέρ της αύξησης όσων προορίζονται γι' αυτό το πεδίο, δεδομένων των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Υπό αυτήν την έννοια, ζητεί να ενισχυθεί η υποστήριξη μέσω, μέσω μηχανισμών πριμοδότησης κατά την ανάθεση έργων όπως οι θαλάσσιες αρτηρίες, τα οποία σχετίζονται με τις πολυτροπικές μεταφορές —με αξιοσημείωτες επιδόσεις όσον αφορά την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές— καθώς και άλλων σχεδίων στην ίδια γραμμή, που να προωθούν την περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική αιεφορία, καθώς και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, ήτοι: την επέκταση των ηλεκτροδοτημένων σιδηροδρομικών και των οδικών δικτύων επαναφόρτισης με εναλλακτικά καύσιμα, την εκμετάλλευση του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών στον τομέα των μεταφορών, καθώς και τη λήψη μέτρων για την προσαρμογή των λιμενικών εγκαταστάσεων. Επίσης, παραπέμπει στη γνωμοδότησή της με θέμα «Ευρωπαϊκή στρατηγική για την κινητικότητα χαμηλών εκπομπών»⁽²⁰⁾·

36. στην επανεξέταση του ΜΣΕ θα πρέπει να συνεκτιμηθούν οι νέες καταναλωτικές τάσεις στην κυκλική οικονομία στα πρότυπα της κινητικότητας και της παραγωγής.

⁽¹⁹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2016-0384+0+DOC+XML+V0//EL>

⁽²⁰⁾ COTER-VI/021

37. προτείνει την επίσπευση των υποστηρικτικών μέτρων στις βιώσιμες μεταφορές (με τη μελέτη των δυνατοτήτων που δίνουν μέτρα όπως το ευρωπαϊκό eco-bonus), την ενδεχόμενη τιμολόγηση των υποδομών και την αναθεώρηση της οδηγίας για την ευρωβινιέτα. Τα έσοδα που θα συγκεντρώνονται από τις διάφορες χρεώσεις θα μπορούσαν να τροφοδοτούν τον προϋπολογισμό του ΜΣΕ·

38. Επισημαίνει ότι, κατά την εξέταση των διαφόρων λύσεων του ΔΕΔ-Μ, πρέπει να ληφθεί υπόψη το ζήτημα της βιώσιμης ανάπτυξης, τόσο σε κοινωνικό, όσο και οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό, δεν θα πρέπει να παραμεληθεί η συνδεσιμότητα των περιοχών που παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως η απόκεντρη γεωγραφική θέση, ο νησιωτικός χαρακτήρας ή οι οικονομικές, δημογραφικές ή σχετικές με τη μετανάστευση ανισότητες.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής»

(2018/C 054/05)

Εισηγητής: Andrew Varah Cooper (UK/EA), δημοτικός σύμβουλος Κερκλίτζ**Έγγραφο αναφοράς:** Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Επίτευξη των οφελών των περιβαλλοντικών πολιτικών της ΕΕ μέσω της τακτικής επισκόπησης της εφαρμογής τους»

COM(2016) 316 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****1) Γενικές παρατηρήσεις**

1. υποστηρίζει την ιδέα ότι η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής έχει ως στόχο τη βελτίωση της κοινής αντίληψης σχετικά με τα υφιστάμενα κενά στην εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας της ΕΕ σε κάθε κράτος μέλος, προσφέρει νέες λύσεις, συμπληρωματικές προς την επιβολή του νόμου, θίγει τα γενεσιουργά —και συχνά διατομεακά— αίτια των εν λόγω ελλείψεων και προσπαθεί να ενθαρρύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών·

2. αναγνωρίζει ότι η δέσμη μέτρων για την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής, η οποία δημοσιεύτηκε τον Φεβρουάριο του 2017 ⁽¹⁾, παρέχει για πρώτη φορά ολοκληρωμένη εικόνα του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζονται επιτόπου στα κράτη μέλη οι περιβαλλοντικές πολιτικές και η νομοθεσία της ΕΕ, μέσω 28 ανά χώρα εκθέσεων. Καταδεικνύει ότι οι περιβαλλοντικές πολιτικές έχουν μεν αποτελέσματα, αλλά υπάρχουν ευρείες αποκλίσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω κανόνες και πολιτικές τίθενται σε εφαρμογή σε ολόκληρη την ΕΕ·

3. τονίζει ότι η επιτυχημένη εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ προϋποθέτει στενή συνεργασία μεταξύ όλων των διοικητικών επιπέδων, από το τοπικό έως το ενωσιακό· επιδοκιμάζει, συνεπώς, το γεγονός ότι η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρεται ρητά σε συνεργασία με την ΕΤΠ, αλλά υπενθυμίζει ότι απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις σε πολλά κράτη μέλη για τη διασφάλιση της ουσιαστικής συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη διαδικασία επανεξέτασης και βελτίωσης της εφαρμογής της εν λόγω πολιτικής·

4. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν στο έπακρο την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής προκειμένου να στηρίξουν τόσο τη συνεκτίμηση των περιβαλλοντικών παραμέτρων στις μακροοικονομικές προτεραιότητες της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου όσο και την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης στο πλαίσιο του θεματολογίου του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη·

5. υπογραμμίζει ότι απαιτείται δομημένος διάλογος με κάθε κράτος μέλος για την εφαρμογή κατά τη διάρκεια της περιόδου 2017-2018, σε συνδυασμό με τη δέουσα συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, με σκοπό να εξεταστεί ο τρόπος αντιμετώπισης των διαρθρωτικών ζητημάτων και των αναγκών του εκάστοτε κράτους μέλους·

6. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε πιο διεξοδική ανάλυση της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και να αυξήσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των κρατών μελών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να προβεί σε διαφανή και ευδιάκριτη απεικόνιση της προόδου που έχουν σημειώσει τα επιμέρους κράτη μέλη σε βασικά ζητήματα εφαρμογής κατά τη διάρκεια του επόμενου κύκλου της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής, και η οποία δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε πρόσθετες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες ή τους δήμους·

7. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να ενισχύουν τον ρόλο του δικτύου IMPEL με την περαιτέρω ανάπτυξη εθνικών δικτύων IMPEL, στα οποία εμπειρογνώμονες από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών ⁽²⁾·

⁽¹⁾ Όλα τα έγγραφα διατίθενται στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm

⁽²⁾ Το IMPEL είναι το Δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος, που λειτουργεί στην επικράτεια όλων των κρατών μελών της ΕΕ.

8. πιστεύει ότι η διαδικασία επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής θα έπρεπε, ει δυνατόν και κατά περίπτωση, να συνδεθεί με τους υφιστάμενους μηχανισμούς αξιολόγησης που αφορούν επίσης την πορεία υλοποίησης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, ειδικότερα δε με το έργο «Make it Work», με τις δραστηριότητες του Δικτύου για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος και με το πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT).

9. χαιρετίζει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα ⁽³⁾ και αναμένει μια πρόσθετη ειδική πρωτοβουλία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός του 2017 για την υποστήριξη της βελτίωσης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας ⁽⁴⁾.

10. επιδοκιμάζει την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Δράσεις για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας υποβολής περιβαλλοντικών εκθέσεων» ⁽⁵⁾ –ως απόρροια του ελέγχου καταλληλότητας της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων για την περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ ⁽⁶⁾ που διενέργησε η ίδια–, στην εκπόνηση της οποίας η ΕτΠ συνεισέφερε με την κατάρτιση της διερευνητικής γνωμοδότησης COR-2015-05660-00-00-AC-TRA. Η ΕτΠ επαναλαμβάνει το αίτημά της να ακολουθήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μια οριζόντια προσέγγιση στα της παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος και αναμένει, ως εκ τούτου, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να θέσει εν συνεχεία σε εφαρμογή τις δράσεις 1 και 2 της έκθεσης, προτείνοντας νομοθετικές τροποποιήσεις των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων που προβλέπονται σε πράξεις της ισχύουσας ή νέας νομοθεσίας, με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνιση και απλοποίηση των εν λόγω υποχρεώσεων.

2) Ο ρόλος της ΕτΠ στον κύκλο πολιτικής της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής σε διοργανικό πλαίσιο

11. προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στενή και δομημένη συνεργασία για τον συνολικό κύκλο επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της κοινής τεχνικής πλατφόρμας συνεργασίας για το περιβάλλον ⁽⁷⁾, με έμφαση στα διάφορα δομικά ζητήματα υλοποίησης που απασχολούν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και στις λύσεις τους, όπως επισημαίνονται στην ενότητα Δ της γνωμοδότησης. Σε αυτό το πλαίσιο, περιλαμβάνεται επίσης η διερεύνηση των μέσων με τα οποία η ΕτΠ θα μπορέσει να συμβάλει στην τεκμηρίωση των ειδικών ανά χώρα εκθέσεων της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και στην παροχή καθοδήγησης προς τα κράτη μέλη με την ενσωμάτωση μιας τοπικής διάστασης, λαμβάνοντας υπόψη την πείρα που έχει αποκτήσει η ΕτΠ από τις συνεισφορές της στον κύκλο διαχείρισης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» χάρη στην τακτική αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου από την τοπική/περιφερειακή σκοπιά.

12. εκφράζει την ικανοποίησή της για την επισήμανση στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής συμπληρώνει τις προσπάθειες υλοποίησης που καταβάλλονται ήδη, όπως ο έλεγχος της τήρησης των υποχρεώσεων και οι διαδικασίες επί παραβάσει.

13. θεωρεί σημαντικό το γεγονός ότι η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής θα αξιολογηθεί μετά από δύο κύκλους (τέσσερα έτη) για να εξακριβωθεί η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού.

14. πιστεύει ότι η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής προσφέρει τη δυνατότητα στοχευμένης συνεργασίας μεταξύ της ΕτΠ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την πραγματοποίηση ανταλλαγών όσον αφορά τα προβλήματα και τις λύσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ, για τη σύγκλιση των ενδιαφερόντων του συννομοθέτη και των εμπειριών των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων από τις αρμόδιες εκτελεστικές αρχές. Η ΕτΠ καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συνεργαστεί στενά τόσο για τα θέματα που συζητούνται από την επιτροπή ENVI –την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και τις βασικές προκλήσεις υλοποίησης, καθώς και τα αναγνωρισμένα γενεσιουργά αίτια– όσο και για τις συναφείς μελλοντικές εκθέσεις εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, διεξάγοντας, μεταξύ άλλων, κοινές συνεδριάσεις της επιτροπής ENVE της ΕτΠ και της επιτροπής ENVI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα εν λόγω θέματα.

15. τονίζει ότι είναι έτοιμη να συμβάλει στις μελλοντικές συζητήσεις για την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής που διεξάγει το Συμβούλιο, στις άτυπες συναντήσεις των υπουργών Περιβάλλοντος ή σε άλλες δραστηριότητες της Προεδρίας του Συμβουλίου σχετικές με την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής· προσφέρει τη στήριξη της για την προετοιμασία των εν λόγω συζητήσεων και δραστηριοτήτων, ιδίως μέσω στοχευμένων γνωμοδοτήσεων της ΕτΠ κατόπιν αιτήματος των προεδριών του Συμβουλίου, καθώς και μέσω των συναντήσεων της κοινής τεχνικής πλατφόρμας συνεργασίας για το περιβάλλον της ΕτΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

16. συνιστά να διερευνηθεί η δυνατότητα διοργάνωσης θεματικών συναντήσεων στο πλαίσιο στενής συνεργασίας των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των εθνικών αντιπροσωπειών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε διάφορες περιοχές της ΕΕ. Οι εκδηλώσεις αυτού του είδους θα ήταν χρήσιμες για τη συζήτηση συγκεκριμένων τοπικών προβλημάτων εφαρμογής και θα μπορούσαν, επομένως, να συνεισφέρουν στις ειδικές ανά χώρα εκθέσεις.

⁽³⁾ C(2017) 2616 final

⁽⁴⁾ CDR 5660/2015

⁽⁵⁾ COM(2017) 312 final

⁽⁶⁾ SWD(2017) 230 final

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/environment/legal/platform_en.htm

3) Συμπερίληψη περισσότερων τομέων πολιτικής

17. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιόρισε την αρχική εστίαση της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής στους τομείς της διαχείρισης των αποβλήτων, της προστασίας της φύσης και της βιοποικιλότητας, της ποιότητας του αέρα, της ηχορύπανσης και της ποιότητας και διαχείρισης των υδάτων ⁽⁸⁾.

18. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστήσει την κλιματική αλλαγή σημαντικό στοιχείο του επόμενου κύκλου της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και να συμπεριλάβει σε αυτόν το μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη συμβατότητα με τις διατάξεις για τη διαχείριση της ενεργειακής ένωσης· υπενθυμίζει τον καθοριστικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και σε αυτό το πλαίσιο ενθαρρύνει τη διαμόρφωση και την κατανομή των περιφερειακών και τοπικών στόχων κλιματικής αλλαγής, πέρα από τις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές, ως σημαντική συνιστώσα της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων βάσει της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή·

19. υπογραμμίζει την ανάγκη ενσωμάτωσης της εφαρμογής της οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές στον επόμενο κύκλο της επισκόπησης. Προς το σκοπό αυτό, το Δίκτυο για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος θα πρέπει να έχει σημαντικό ρόλο στην εν λόγω διαδικασία προκειμένου να υποστηριχθεί η συγκέντρωση ορθών πρακτικών για το 2019·

20. συνιστά επίσης την ενσωμάτωση της πολιτικής της ΕΕ για τα χημικά, η οποία αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ. Η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής θα πρέπει να αναδεικνύει τις αδυναμίες και τις θετικές εμπειρίες σε σχέση με την καταχώριση, την αξιολόγηση και την αδειοδότηση των χημικών προϊόντων.

4) Γενεσιουργά αίτια της πλημμελούς εφαρμογής των πολιτικών

21. επικροτεί την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να βελτιώσει τις ειδικές ανά χώρα γνώσεις σχετικά τόσο με την ποιότητα της δημόσιας διοίκησης και της διακυβέρνησης όσο και με την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών κατά την εφαρμογή του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ·

22. αναγνωρίζει ότι, εκτός από τις πληρέστερες αναλύσεις των ελλείψεων στην εφαρμογή προκειμένου για τους παραδοσιακούς περιβαλλοντικούς τομείς, η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής παρέχει –για πρώτη φορά στον τομέα του περιβάλλοντος– προκαταρκτικά πορίσματα σχετικά με τα πιθανά γενεσιουργά αίτια της πλημμελούς εφαρμογής·

23. συνιστά οι επισκοπήσεις της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής να εστιάζουν στον αναποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των τοπικών, των περιφερειακών και των εθνικών αρχών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα εξής: η ασαφής κατανομή αρμοδιοτήτων και ευθυνών, η έλλειψη διοικητικής ικανότητας, η ανεπαρκής χρηματοδότηση και η χρήση αγορακεντρικών μέσων, οι μη ολοκληρωμένες και ασυνεχείς πολιτικές, η έλλειψη γνώσεων και δεδομένων και οι ανεπαρκείς μηχανισμοί διασφάλισης της συμμόρφωσης ⁽⁹⁾.

Αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών

24. παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει κοινή μεθοδολογία για τον εθνικό διάλογο όσον αφορά την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην όλη διαδικασία·

25. εφιστά την προσοχή στη σχέση που συνδέει τη βελτίωση της εφαρμογής με την καλύτερη νομοθεσία: οι μηχανισμοί που αναπτύσσει η ΕΕ, η συνέπεια και η ομοιογένεια της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και η γραφειοκρατία πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη όταν διαπιστώνεται ότι δεν επιτυγχάνονται οι στόχοι της περιβαλλοντικής πολιτικής·

26. ζητεί από τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την κατάρτιση τοπικών και περιφερειακών επισκοπήσεων της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής κατ' αντιστοιχία προς τις εθνικές επισκοπήσεις·

27. συνιστά στα κράτη μέλη να αναπτύξουν στενότερες επαφές με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ήδη από το στάδιο της χάραξης των πολιτικών και της μεταφοράς της νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο, όπως συνιστάται θερμά και στο 7ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, παραδείγματος χάρι στο πλαίσιο ειδικών κάθετων διακυβερνητικών ομάδων·

⁽⁸⁾ Για λεπτομερή σύνοψη των αποτελεσμάτων όσον αφορά τους διάφορους τομείς πολιτικής βλ.: Σύνομη ενημέρωση της ΥΠΕΚ (Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου), 03/2017: Επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής. Καταρτίστηκε κατόπιν αιτήματος της ΕτΠ στο πλαίσιο της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕτΠ.

⁽⁹⁾ Βλ. επίσης μελέτη της ΕτΠ με θέμα «Αποτελεσματική πολυεπίπεδη περιβαλλοντική διακυβέρνηση για τη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ», που δημοσιεύθηκε το Σεπτέμβριο του 2017 και την οποία διεξήγαγε η Milieu Ltd. Διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://cor.europa.eu/el/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

28. υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να αναπτύξουν περαιτέρω μηχανισμούς για τη βελτίωση του αποτελεσματικού κάθεται συντονισμού, συμπεριλαμβανομένης της σαφούς κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων επιπέδων δημόσιας διοίκησης·

29. προτρέπει τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να περιορίσουν ακόμη περισσότερο τον κατακερματισμό, μεταξύ άλλων μέσω της λήψης πρόσθετων μέτρων, όπως η καθιέρωση ολοκληρωμένων περιβαλλοντικών αδειών που να συνδυάζουν τις διάφορες τομεακές περιβαλλοντικές άδειες, καθώς και μέσω του εξορθολογισμού των διαδικασιών ΕΠΕ και ΣΠΕ ⁽¹⁰⁾.

Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας σε σχέση με την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής

30. τονίζει ότι, όπως επιβεβαιώνεται από την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής, υπάρχει έλλειψη οικονομικών, ανθρωπίνων και τεχνικών πόρων για την ορθή εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ σε πολλές τοπικές ή περιφερειακές αρχές, καθώς και ότι –ιδίως οι μικρότεροι δήμοι– διαθέτουν συχνά περιορισμένους πόρους για την ανάπτυξη δικής τους τεχνογνωσίας σχετικά με τις κανονιστικές απαιτήσεις· υπογραμμίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη παροχής μεγαλύτερης βοήθειας εκ μέρους της ΕΕ, είτε απευθείας είτε ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν την οριζόντια συνεργασία των περιφερειακών και τοπικών αρχών (τόσο εντός των κρατών μελών όσο και σε διακρατικό επίπεδο), με σκοπό την ομαδοποίηση έργων, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την ανάπτυξη κοινών μεθόδων και διαδικασιών·

31. καλεί τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να μεριμνήσουν έτσι ώστε τα οικονομικά μέσα και το προσωπικό των τοπικών και περιφερειακών περιβαλλοντικών διοικήσεων να είναι ανάλογα με τα καθήκοντα (που τους έχουν μεταβιβαστεί)·

32. παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ διαθέσιμες σε περισσότερες γλώσσες και τα κράτη μέλη να εκπονήσουν κοινά πρότυπα, υποδείγματα, καταλόγους ελέγχου και προγράμματα κατάρτισης σε συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, με σκοπό να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή και υποβολή εκθέσεων·

33. καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να επανεξετάσουν την ποιότητα των διαδικασιών, να εξορθολογίσουν την περιβαλλοντική αδειοδότηση και να συνενώσουν τους πόρους τους με άλλα τμήματα, προκειμένου να επιτύχουν έτσι οικονομίες κλίμακας και να επιλύσουν περιβαλλοντικά προβλήματα τα οποία υπερβαίνουν τα διοικητικά όρια, με παράλληλη χρήση της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την ποιότητα της δημόσιας διοίκησης ⁽¹¹⁾·

34. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να προωθήσουν τη συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών εμπειρογνομόνων στο Δίκτυο για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος, καθώς και στο επικείμενο μέσο αξιολόγησης της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής από ομοτίμους·

35. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ιδίως από τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για τη συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών εμπειρογνομόνων κατά την κατάρτιση κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΕ, πράγμα που θα επιτρέψει μεγαλύτερη σαφήνεια και ευελιξία κατά την εφαρμογή τους·

36. παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαθέσει επαρκείς πιστώσεις από τον προϋπολογισμό στο νέο μέσο αξιολόγησης της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής από ομοτίμους. Επίσης, πρέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μεριμνήσει για τη συμπληρωματικότητά του με τις δραστηριότητες αξιολόγησης από ομοτίμους που υλοποιούνται από το δίκτυο για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος, καθώς και με την ανταλλαγή περιβαλλοντικών θεμάτων από τις διαχειριστικές αρχές βάσει του μέσου «TAIEX REGIO PEER 2 PEER».

Καλύτερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων για την εφαρμογή του περιβαλλοντικού κεκτημένου

37. προτρέπει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, με τη στήριξη των κρατών μελών, να κάνουν χρήση της τεχνικής βοήθειας που διατίθεται στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) σύμφωνα με τον θεματικό στόχο 11 για την αύξηση τόσο της θεσμικής και διοικητικής ικανότητας των περιβαλλοντικών υπηρεσιών τους όσο και της ικανότητάς τους να απορροφούν χρηματοδοτικά κονδύλια από τα ΕΔΕΤ, ιδίως για περιβαλλοντικές υποδομές μεγάλης κλίμακας (θεματικός στόχος 6). Τις ενθαρρύνει, επίσης, να κάνουν χρήση του Προγράμματος στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της ΕΕ για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών τους διοικητικών υπηρεσιών·

38. επικροτεί την ιδέα να συγκροτήσουν και άλλα κράτη μέλη δίκτυα εμπειρογνομόνων από τις διαχειριστικές αρχές της πολιτικής συνοχής, εστιασμένα στην προώθηση περιβαλλοντικών επενδύσεων·

39. καλεί την ΕΕ να διερευνήσει πλήρως, κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της ενόψει του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, τις υπάρχουσες επιλογές όσον αφορά την αύξηση της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής οριοδότησης συγκεκριμένου ποσοστού προς το σκοπό αυτό.

⁽¹⁰⁾ Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) και Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (ΣΠΕ).

⁽¹¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015: «Η ποιότητα της δημόσιας διοίκησης — Μια εργαλειοθήκη για τους επαγγελματίες».

Ενσωμάτωση και συνοχή των πολιτικών

40. αναγνωρίζει ότι η ανεπαρκής ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών προβληματισμών σε άλλους τομείς πολιτικής αποτελεί ένα ακόμη γενεσιουργό αίτιο της πλημμελούς εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και υπενθυμίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη ενσωμάτωσης βασικών στόχων πολιτικής –σχετικών με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή– σε ολόκληρο το φάσμα των δραστηριοτήτων της ΕΕ·

41. καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να φροντίσουν για τον ενδεδειγμένο συντονισμό, σε πολιτικό και στρατηγικό επίπεδο, με την υιοθέτηση τοπικών και περιφερειακών στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης, αλλά και με την προσθήκη των περιβαλλοντικών προβληματισμών στον χωροταξικό σχεδιασμό τους, σε αρχικό στάδιο, για τη μείωση των διενέξεων. Ζητεί επίσης τη δέουσα ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών προβληματισμών σε πρώιμο στάδιο, με τη βοήθεια στρατηγικών περιβαλλοντικών εκτιμήσεων·

42. παροτρύνει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να προωθούν εθελοντικές τομεακές συμφωνίες με βασικούς βιομηχανικούς κλάδους, καθώς και «συμβάσεις» μεταξύ των δημοσίων αρχών και των ενδιαφερομένων κοινωνικών φορέων, με σκοπό την παροχή πληροφοριών, τον εντοπισμό προβλημάτων και την εξεύρεση λύσεων·

43. υπογραμμίζει ότι η ΕΕ πρέπει να επιδιώξει, σε πολλούς τομείς της περιβαλλοντικής πολιτικής, πιο σθεναρές και αποτελεσματικές πολιτικές πρόληψης στην πηγή, χωρίς τις οποίες θα εξακολουθήσει να είναι αδύνατη η συμμόρφωση με την ενωσιακή νομοθεσία για υψηλά ποιοτικά πρότυπα στον τομέα του περιβάλλοντος, σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο·

44. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεπικουρήσουν καλύτερα τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές στην εκπλήρωση των εν λόγω προτύπων και στόχων·

45. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργαστεί με τις αρμόδιες εθνικές αρχές, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών, το Σύμφωνο των Δημάρχων της ΕΕ, το Παγκόσμιο Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια, καθώς και με το Διεθνές Συμβούλιο Τοπικών Πρωτοβουλιών για το Περιβάλλον (ICLEI) για την προαγωγή της ιδέας και των απαιτούμενων μεθοδολογιών με σκοπό την καθιέρωση τοπικά και εθνικά καθορισμένων συνεισφορών, συμβάλλοντας έτσι στους στόχους κλιματικής αλλαγής που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού (COP 21) για το κλίμα. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα μπορούσαν αρχικά να συμμετέχουν σε εθελοντική βάση για την «απόδειξη του εφικτού της ιδέας».

Βελτίωση της προσβασιμότητας των γνώσεων και των δεδομένων

46. αναγνωρίζει ότι, σε πολλά κράτη μέλη, η περιορισμένη διαθεσιμότητα δεδομένων εξακολουθεί να προκαλεί προβλήματα εφαρμογής στα διάφορα διοικητικά επίπεδα, καθώς και ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο τόσο για τη συλλογή γνώσεων και δεδομένων όσο και για την παροχή πληροφοριών στο κοινό, μεγιστοποιώντας έτσι την ευαισθητοποίηση των πολιτών·

47. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής προβλέπεται να βασίζεται σε υπάρχοντα δεδομένα και να συμβάλει στη βελτίωση της χρήσης και της διασαύρωσης των εν λόγω δεδομένων, καθιστώντας τα ευχερέστερα προσβάσιμα κυρίως για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές·

48. επικροτεί τον δομημένο διάλογο σχετικά με την ενδεδειγμένη κατανομή αρμοδιοτήτων και πόρων μεταξύ των δήμων, των περιφερειών και των εθνικών αρχών των κρατών μελών, με μέλημα τη διασφάλιση της συνέπειας, της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας των εκθέσεων και των δεικτών που σχετίζονται με την κατάσταση του περιβάλλοντος·

49. παροτρύνει τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές, να αναπτύξουν περαιτέρω δομημένα πλαίσια εφαρμογής και πληροφοριών (SIIF — Structured Implementation and Information Frameworks), για όλες τις βασικές νομοθετικές διατάξεις της ΕΕ στον τομέα του περιβάλλοντος·

50. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη και οι τοπικές και περιφερειακές τους αρχές εφαρμόζουν σωστά τις υφιστάμενες ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας για την πρόσβαση στην πληροφόρηση·

51. προτρέπει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να προωθήσουν μια δραστήρια πολιτική πληροφόρησης. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να επιδιώκει αμφίδρομη επικοινωνία (συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών ανατροφοδότησης) και περισσότερο προσανατολισμένη προς τον πολίτη, με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων βασισμένων σε χάρτες, εφαρμογών και εκπαιδευτικών εκστρατειών·

52. υποστηρίζει τη συμμετοχή ΜΚΟ στη συλλογή και διάδοση περιβαλλοντικών πληροφοριών στους πολίτες, καθώς και την αξιοποίηση «ειδημόνων» πολιτών που διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις για τη συλλογή περιβαλλοντικών δεδομένων·

53. παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεπικουρήσουν τις αρμόδιες αρχές για την ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών και την προώθηση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης, με σκοπό τη βελτίωση της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος, π.χ. μέσω του σχεδίου δράσης 2016-2020 για την ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση, του προγράμματος LIFE, του χρηματοδοτικού μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», καθώς και μέσω της δρομολόγησης του συστήματος «Reportnet 2.0» από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος ⁽¹²⁾.

54. συνιστά να καταβληθούν προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα προκειμένου να επιτευχθεί η ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων για το περιβάλλον και η περαιτέρω ανάπτυξη της INSPIRE ⁽¹³⁾. Θα πρέπει επίσης να ενισχυθεί η συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών στη διαδικασία INSPIRE.

Επαρκής μηχανισμός διασφάλισης της συμμόρφωσης

55. εκφράζει την ανησυχία της σχετικά με την ανάλυση της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής που αφήνει να διαφανεί ότι η παρακολούθηση και η επιβολή της συμμόρφωσης αποτελούν συχνά αιτία προβληματισμού, λόγω αναποτελεσματικών κυρώσεων και αλληλεπιδράσεων μεταξύ επιθεωρητών και εισαγγελέων. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές υπάρχει περίπτωση να αντιμετωπίσουν προβλήματα κατά την ερμηνεία και την ενσωμάτωση ανακόλουθων διατάξεων της ΕΕ, κατά την ανάληψη δράσεων εστιασμένων στη διασφάλιση της συμμόρφωσης. Συχνά οι διοικήσεις των τοπικών αρχών είναι πολύ μικρές για να μπορέσουν να διασφαλίσουν την επαγγελματική εφαρμογή του περιβαλλοντικού δικαίου.

56. καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να διασφαλίσουν τον σαφή καθορισμό και την κατανομή των αρμοδιοτήτων, καθώς και τον επαγγελματισμό των αρμοδίων αρχών, να συντονιστούν αποτελεσματικά με τις εθνικές αρχές (δηλαδή με τις αστυνομικές, τις τελωνειακές και τις εισαγγελικές αρχές) και να διερευνήσουν τη δυνατότητα δημιουργίας κοινών περιφερειακών υπηρεσιών επιβολής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, σε περίπτωση που οι ίδιες διαθέτουν περιορισμένες αρμοδιότητες ελέγχου.

57. παρακινεί τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές να εφαρμόσουν μια προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης, με μέλημα τον βέλτιστο δυνατό συνδυασμό της παρακολούθησης, της προώθησης και της εφαρμογής, καθώς και την καλύτερη ιεράρχηση της χρήση των περιορισμένων πόρων τους.

58. καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, λόγω της εγγύτητάς τους προς τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, να αναλάβουν δράσεις για την προώθηση της συμμόρφωσης που συνεπάγονται συνεργασία με τις οργανωμένες επιχειρηματικές κοινότητες, τις ενδιαφερόμενες ΜΚΟ και τους πολίτες.

59. προτρέπει τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να θέσουν σε εφαρμογή μέτρα ταχείας εκτέλεσης και να υιοθετήσουν αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για τις παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, εφαρμόζοντας έτσι την οδηγία 2008/99/ΕΚ σχετικά με το περιβαλλοντικό έγκλημα.

60. παροτρύνει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές να αντιμετωπίσουν τη διαφθορά και να μεριμνήσουν για την ορθή λειτουργία των συστημάτων δικαιοσύνης στον τομέα του περιβάλλοντος, με σεβασμό των δικονομικών δικαιωμάτων που παρέχονται στους πολίτες από την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ ⁽¹⁴⁾.

61. υποστηρίζει όλες τις πρωτοβουλίες των εθνικών και περιφερειακών αρχών και των ενώσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης για την περαιτέρω βελτίωση των γνώσεών τους με την ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών που αναπτύσσονται από τα ευρωπαϊκά δίκτυα, όπως π.χ. το Δίκτυο για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος, το Ευρωπαϊκό δίκτυο εισαγγελέων για το περιβάλλον και το Δίκτυο των αστυνομικών.

62. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να ενισχύουν τον ρόλο του Δικτύου για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος και την περαιτέρω ανάπτυξη αντίστοιχων εθνικών δικτύων, με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων προερχόμενων από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹²⁾ Δράση 3 του εγγράφου COM(2017) 312 final

⁽¹³⁾ Οδηγία 2007/2/ΕΚ.

⁽¹⁴⁾ Η συνολική αποτελεσματικότητα των εθνικών συστημάτων δικαιοσύνης εξετάζεται στο πλαίσιο του πίνακα αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-semester_thematic-factsheet_effective-justice-systems_en.pdf).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για συνεργατικά και ευφυή συστήματα μεταφορών

(2018/C 054/06)

Εισηγητής: Bouke Arends (NL/PES), δημοτικός σύμβουλος Emmen**Έγγραφο αναφοράς:** Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Ευρωπαϊκή στρατηγική για συνεργατικά και ευφυή συστήματα μεταφορών, ένα ορόσημο προς τη συνεργατική, συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα

COM(2016) 766 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. δηλώνει ότι η ευρωπαϊκή στρατηγική για συνεργατικά συστήματα μεταφορών (C-ITS) είναι ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση μιας πολιτικής υπέρ των συνεργατικών, συνδεδεμένων και αυτοματοποιημένων συστημάτων οδήγησης. Η ολοκληρωμένη εφαρμογή των C-ITS στα συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας εντός και μεταξύ των πόλεων και των περιφερειών μπορεί να προσφέρει μεγάλα κοινωνικά οφέλη, όπως αυξημένη ασφάλεια, καθαρότερο περιβάλλον, βελτίωση της προσβασιμότητας, κοινωνική ένταξη και αύξηση της απασχόλησης·
2. ζητεί πέραν των δράσεων που αναφέρονται στην ανακοίνωση, να θεσπιστούν περαιτέρω μέτρα για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των C-ITS και για την υλοποίηση πιο απομακρυσμένων στόχων όπως οι χαμηλών εκπομπών πλήρως αυτοματοποιημένες πολυτροπικές μεταφορές και μετακινήσεις από πόρτα σε πόρτα, κυρίως με στόχο την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης·
3. αναγνωρίζει ότι καθ' οδόν προς την υλοποίηση των τελικών στόχων θα χρειαστούν και διάφορα άλλα δομικά στοιχεία, ορισμένα από τα οποία αναπτύσσονται παράλληλα και άλλα διαδοχικά σε διάφορες δέσμες εργασίας από την Επιτροπή, όπως τα μέτρα για τις μεταφορές χαμηλών εκπομπών, καθώς και ο προσδιορισμός των αναγκαίων προσαρμογών για την υλική υποδομή·
4. θεωρεί σκόπιμο να διαδραματίσει η ΕΕ συντονιστικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός διαλειτουργικού συστήματος όσον αφορά τα πρότυπα και τους κανόνες στον τομέα των συστημάτων και των τεχνικών μεταφορών και επικοινωνιών·
5. πιστεύει ότι η συνεργασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση κάθε ενδιάμεσου βήματος προς τους απώτερους στόχους είναι απαραίτητη και ότι, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει πιο ενεργά την ευρύτερη συμμετοχή αυτών στην όλη διαδικασία·
6. ζητεί από την Επιτροπή να διασαφηνίσει περισσότερο στις τοπικές και περιφερειακές αρχές πώς αλληλοσυνδέονται οι διάφορες δραστηριότητες της ΕΕ και πού οδηγούν. Αυτό απαιτεί μια πιο συνεκτική και επικεντρωμένη επικοινωνία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές σχετικά με τις διάφορες στενά αλληλένδετες δέσμες εργασίας της Επιτροπής. Μόνο οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν τον αναγκαίο ρόλο για την επίτευξη των στόχων και για να καταστεί εφικτή η διαλειτουργικότητα μεταξύ των διαφόρων περιφερειών και δήμων·
7. ζητεί από την Επιτροπή να αναλάβει συγκεκριμένη δράση ώστε, με τη βοήθεια των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, να επιτύχει την αποδοχή του κοινού διότι τούτη είναι απαραίτητη για την επίτευξη των τελικών στόχων για τις αυτοματοποιημένες μεταφορές χαμηλών εκπομπών. Η αποδοχή του κοινού είναι χρήσιμη όχι μόνο για να καταστεί εφικτή η ανταλλαγή των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τα C-ITS, αλλά και για την εξοικείωση με τις σταδιακά όλο και πιο αυτοματοποιημένες μεταφορές. Υπό αυτό το πρίσμα, η τεχνολογία θα πρέπει να τεθεί στην υπηρεσία των χρηστών·

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΤΡΕΨΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ, ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

8. διαπιστώνει ότι οι περισσότερες μετακινήσεις και μεταφορές αφορούν μικρές αποστάσεις εντός των περιφερειών. Σύμφωνα με υπολογισμούς βασιζόμενους σε στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας, περισσότερο από το ήμισυ (ως προς το βάρος) του συνόλου των εμπορευμάτων στις οδικές μεταφορές μεταφέρονται σε αποστάσεις κάτω των 50 χιλιομέτρων, ενώ πάνω από τα τρία τέταρτα αυτών σε αποστάσεις κάτω των 150 χιλιομέτρων. Οι αποστάσεις για τη μεταφορά επιβατών είναι συνήθως πολύ μικρότερες·
9. για το λόγο αυτό, ζητεί επίσης να θεσπιστούν ειδικά μέτρα και να προβλεφθεί χρηματοδότηση των εφαρμογών C-ITS εκτός του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών·
10. καλεί την Επιτροπή να ακολουθήσει μια ειδική προσέγγιση για την εισαγωγή των C-ITS στους πολυτροπικούς κόμβους μεταφοράς (σύμφωνα με την πρόσφατη μετατόπιση της εστίασης της έρευνας στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» προς την ολοκλήρωση των τρόπων μεταφοράς και την σύνδεση με την αυτοματοποίηση). Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με την προσέγγιση που εφαρμόζεται στους διαδρόμους, με σκοπό την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος μεταφορών·
11. επισημαίνει ότι αυτοί οι κόμβοι εντοπίζονται κατ'έξοχήν σε αστικές περιοχές και σε πόλεις, και ότι οι πολυτροπικές μεταφορές μπορούν να συμβάλουν εκεί τα μέγιστα στον περιορισμό των επιπτώσεων της κυκλοφορίας και των μεταφορών, όπως κυκλοφοριακή συμφόρηση, ατμοσφαιρική ρύπανση, προβλήματα στάθμευσης και ασφάλεια της κυκλοφορίας. Η μετακίνηση με ποδήλατο είναι επίσης μέρος των πολυτροπικών μεταφορών με κατεξοχήν τοπικό και περιφερειακό χαρακτήρα·
12. επισημαίνει ότι η Επιτροπή έχει δείξει μέχρι στιγμής μεγάλη προσοχή στις οδικές μεταφορές με το αυτοκίνητο, αλλά ότι και στα μέσα μαζικής μεταφοράς, τις εσωτερικές πλωτές, τις αεροπορικές και σιδηροδρομικές μεταφορές εφαρμόζονται ήδη και αναπτύσσονται αυτοματοποιημένα συστήματα (όπως μη επανδρωμένα αεροσκάφη και το σύστημα hyperloop)·
13. ζητεί, συνεπώς, να επιδιωχθεί ευθύς εξαρχής με στοχοθετημένα μέτρα η προαγωγή της σύνδεσης και της διαλειτουργικότητας με τα μέσα μαζικής μεταφοράς και μεταξύ των διάφορων τρόπων μεταφοράς·
14. επισημαίνει ότι η Επιτροπή ορθώς προτίθεται να λάβει μέτρα για τους ευάλωτους χρήστες του οδικού δικτύου, αλλά και ότι αυτό επιβάλλει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις τοπικές και περιφερειακές συνθήκες·
15. ζητεί τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για όλους τους ευάλωτους χρήστες του οδικού δικτύου, δηλαδή εκτός από τους πεζούς και τους ποδηλάτες, και για τους χρήστες ηλεκτροκίνητων ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσυκλετών και (ηλεκτρικών) ελαφρών οχημάτων για άτομα με αναπηρίες·
16. αναγνωρίζει ότι η υψηλή πυκνότητα της κυκλοφορίας και η περίπλοκη υποδομή στις αστικές περιοχές διαμορφώνουν μια σύνθετη κυκλοφοριακή κατάσταση η οποία θέτει ιδιαίτερες απαιτήσεις για τα C-ITS. Συνεπώς, πρέπει να διασφαλιστεί η επιτυχία των πειραμάτων και των έργων που εκτελούνται σε αυτές τις περιφέρειες και πόλεις της Ευρώπης για την εκεί εφαρμογή των C-ITS·
17. επισημαίνει ότι η εισαγωγή των C-ITS στις αστικές περιοχές και ιδιαίτερα σε πόλεις είναι πολύπλοκη και επομένως λιγότερο ελκυστική για την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων·
18. ζητεί από την Επιτροπή να λάβει μέτρα για τη θέσπιση ορίων για την εισαγωγή των C-ITS όρια σε αστικές περιοχές και πόλεις·
19. ζητεί, επίσης, να ληφθούν μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα συστήματα που αναπτύσσονται και δοκιμάζονται εκεί θα συνδέονται καλά με τα συστήματα για την κυκλοφορία και τις μεταφορές μεγάλων αποστάσεων μεταξύ χωρών και περιφερειών·
20. πιστεύει ότι τα C-ITS, ως δομικό στοιχείο των αυτοματοποιημένων μεταφορών, της κινητικότητας ως υπηρεσίας και των μετακινήσεων από πόρτα σε πόρτα, μπορούν επίσης να συμβάλουν στην κοινωνική ένταξη. Αυτό ισχύει και για την προσβασιμότητα των τόπων εργασίας και την κινητικότητα των ατόμων για τα οποία είναι δύσκολο ή προς το παρόν αδύνατο να κάνουν χρήση των διαθέσιμων συστημάτων μεταφοράς, όπως οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με αναπηρίες· Ειδικά στις αγροτικές περιοχές, όπου οι δημόσιες συγκοινωνίες τελούν υπό πίεση ή έχουν εξαφανιστεί, τα C-ITS μπορεί με το χρόνο να συμβάλουν στη βελτίωση των δυνατοτήτων μεταφοράς. Με την κατάλληλη προσαρμογή, οι αυτοματοποιημένες μεταφορές μπορεί να γίνουν προσιτές και στις αραιοκατοικημένες περιοχές·

21. σημειώνει, επίσης, ότι οι αραιοκατοικημένες αγροτικές περιοχές μπορεί να είναι δύσκολο να αναπτύξουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες χωρίς τη βοήθεια των περιφερειακών και τοπικών αρχών·

22. καλεί συνεπώς την Επιτροπή να ενθαρρύνει και να διευκολύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στην εισαγωγή C-ITS σε απόκεντρες και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, σε νησιωτικές καθώς και σε αραιοκατοικημένες περιοχές·

Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ C-ITS ΤΟ 2019

Προτεραιότητες για την εφαρμογή υπηρεσιών C-ITS

23. επισημαίνει ότι η στρατηγική για τα C-ITS εξακολουθεί μεσοπρόθεσμα να είναι εστιασμένη κυρίως σε ενδιάμεσα στάδια της πορείας προς την κατεύθυνση των αυτοματοποιημένων μεταφορών·

24. ζητεί από την Επιτροπή να αναπτύξει επίσης σενάρια και να προβλέψει μέτρα για μια μακροχρόνια αναπτυξιακή πορεία προς τις πλήρως αυτοματοποιημένες μεταφορές οι οποίες θα αποφέρουν στο μέλλον το μεγαλύτερο οικονομικό και κοινωνικό όφελος·

25. ζητεί, συνεπώς, να προβλεφθούν οι απαραίτητοι προς τούτο πόροι και για την περίοδο μετά το 2019·

26. ζητεί από την Επιτροπή (εκτός από τα μέτρα που αναφέρονται ήδη στην ανακοίνωση, τα οποία είναι προσανατολισμένα εξ ολοκλήρου στις βραχυπρόθεσμες εξελίξεις) να προβλέψει μέτρα για άλλους τρόπους μεταφοράς, για την πολυτροπικότητα και για την ευρύτερη εφαρμογή σε μακροπρόθεσμη βάση·

27. ζητεί από την Επιτροπή να υιοθετήσει μια ευρύτερη και πιο ολοκληρωμένη μακροπρόθεσμη προσέγγιση με έμφαση στις έννοιες της «κινητικότητας ως υπηρεσίας», τις «μεταφορές από πόρτα σε πόρτα» και το θετικό αντίκτυπο αυτών στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη, καθώς και στις «μεταφορές χαμηλών εκπομπών»·

28. ζητεί από την Επιτροπή να υποδείξει ποια συγκεκριμένα βήματα πρέπει να γίνουν και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν σε διάφορες περιπτώσεις·

29. ζητεί από την Επιτροπή να αναπτύξει ένα πρόγραμμα επικοινωνίας για να κερδηθεί η αποδοχή του κοινού·

30. ζητεί να προωθηθεί η στενή συμμετοχή των δήμων, των περιφερειών και των εκπροσώπων τους σε όργανα όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών σε κάθε στάδιο της περαιτέρω ανάπτυξης της ευρωπαϊκής πολιτικής για τα C-ITS.

Διαλειτουργικότητα σε όλα τα επίπεδα

31. θεωρεί ότι η διαλειτουργικότητα μεταξύ των διαφόρων τρόπων μεταφοράς απαιτεί περαιτέρω μέτρα, τόσο για τις εμπορευματικές όσο και για τις επιβατικές μεταφορές. Οι ροές πληροφοριών πρέπει να μπορούν να συνδυαστούν· προς τούτο, δεν αρκεί απλώς ο συντονισμός των συστημάτων επικοινωνιών (5G κλπ.), αλλά χρειάζεται και η ικανότητα σύνδεσης των δεδομένων των διαφόρων τρόπων μεταφοράς. Τόσο οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές όσο και ιδιωτικοί φορείς (κατασκευαστές αυτοκινήτων, πάροχοι συστημάτων πλοήγησης, πάροχοι υπηρεσιών κινητικότητας κτλ.) συλλέγουν δεδομένα, αν και οι τελευταίοι δεν υποχρεούνται να διαθέτουν τα δεδομένα τους σε ανωνυμοποιημένη μορφή σε άλλους χρήστες, όπως π.χ. σε παρόχους υποδομών. Οι πάροχοι υποδομών —που συχνά είναι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές— χρειάζονται όσο το δυνατόν πιο πλήρη και ανανεωμένα δεδομένα για την ασφαλή και αποτελεσματική διαχείριση των μεταφορών και για την αξιοποίηση των υποδομών τους. Αυτό το βασικό θέμα της αμοιβαίας ανταλλαγής και διαθεσιμότητας δεδομένων που αφορά μέχρι στιγμής μόνο την παροχή δεδομένων από δημόσιες αρχές σε ιδιώτες (οδηγία 2003/98/ΕΚ για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα), δεν εξετάζεται στην ανακοίνωση·

32. ζητεί, εκτός από τα μέτρα που αναφέρονται στην ανακοίνωση για τον τομέα της τεχνολογίας επικοινωνιών, να θεσπιστούν μέτρα για την οργάνωση της αλυσίδας πληροφόρησης. Το ζητούμενο δεν είναι μόνο ο τρόπος επικοινωνίας, αλλά το καθεαυτό περιεχόμενο της επικοινωνίας·

33. επισημαίνει ότι ορισμένες πτυχές της αλυσίδας πληροφόρησης, εν τέλει, μπορούν να ρυθμιστούν μόνο σε διεθνές ή ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό ισχύει π.χ. για την προσβασιμότητα και τη διαθεσιμότητα δεδομένων των οχημάτων·

34. υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι η υποστήριξη και η συνεργασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών είναι απολύτως απαραίτητη για τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών που προέρχονται από τοπικά και περιφερειακά συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας·

35. επισημαίνει ότι για τη διαλειτουργικότητα δεν χρειάζονται μόνο μέτρα στον τομέα των ΤΠΕ, αλλά και προσαρμογές της υλικής υποδομής·

36. καλεί την Επιτροπή να παράσχει έγκαιρα πληροφορίες για το θέμα αυτό στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Οι επενδύσεις σε τοπικά και περιφερειακά έργα υποδομής θα πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να ικανοποιεί τις απαιτήσεις των C-ITS. Η διαλειτουργικότητα επιβάλλει μεγαλύτερη ομοιομορφία·

37. επισημαίνει ότι η διαλειτουργικότητα μεταξύ των διαφόρων τρόπων μεταφοράς στην Ευρώπη απαιτεί μεγαλύτερη προσοχή εκ μέρους της ΕΕ στη σημασία των C-ITS διατροπικών κόμβων μεταφοράς, όπως σταθμοί και τερματικά, και ότι αυτοί βρίσκονται κυρίως σε αστικές περιοχές και σε πόλεις·

38. ζητεί από την Επιτροπή να συνεργαστεί με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές (ή με εκπροσώπους τους) για την καταγραφή των προβλημάτων στα οποία προσκρούει η εφαρμογή των C-ITS στους διατροπικούς κόμβους μεταφοράς και να αναπτύξει μέτρα για την αντιμετώπισή τους·

Νομικό πλαίσιο

39. συμφωνεί ότι, για να υλοποιηθεί ένα διαλειτουργικό σύστημα, θα ήταν σκόπιμο να προωθήσει η ΕΕ ρυθμίσεις των προτύπων και των κανονισμών στους τομείς των συστημάτων και των τεχνικών επικοινωνίας·

40. ζητεί από την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της στήριξης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών για την προώθηση των C-ITS, να μεριμνήσει για τη στενή συμμετοχή των ιδίων (ή εκπροσώπων τους) και στην ανάπτυξη νομικών πλαισίων·

41. θεωρεί ότι, εκτός από τη νομοθεσία, καίρια είναι τα ακόλουθα εξειδικευμένα μέτρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να εισαχθούν τα C-ITS και να επιτευχθούν οι τελικοί στόχοι της εισαγωγής βιώσιμων αυτοματοποιημένων μεταφορών, της κινητικότητας ως υπηρεσίας και της μεταφοράς από πόρτα σε πόρτα:

- συντονισμός: χρειάζεται μεγαλύτερος συντονισμός όσον αφορά τόσο τα διάφορα μέτρα που προβλέπονται από αλληλοσυνδεόμενες δέσμες ενωσιακής νομοθεσίας όσο και μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των τοπικών και περιφερειακών αρχών,
- διευκόλυνση της υλοποίησης δράσεων και δομικών: οι τρέχουσες τάσεις προς τα C-ITS εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την αγορά και την τεχνολογία. Για την εφαρμογή τους, όμως, σε διάφορες καταστάσεις κυκλοφορίας και μέσα μεταφοράς, χρειάζονται πρόσθετες δημόσιες δράσεις σε όλα τα επίπεδα,
- έρευνες: π.χ. για τις αναγκαίες αλλαγές στη φυσική υποδομή και την ανάπτυξη σεναρίων για την επινόηση πιο μακροσκοπικών οραμάτων — παρά την μεγάλη αβεβαιότητα που υπάρχει,
- παρακολούθηση και αξιολόγηση: για τα βήματα που θα ακολουθήσουν μετά το 2019, είναι αναγκαίο να καθοριστεί από τώρα πώς θα γίνει η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της εφαρμογής των μέτρων του πρώτου και του δεύτερου κύματος, της αγοράς και της αποδοχής από το κοινό, της τεχνολογικής εξέλιξης, της κατάστασης σε διάφορους τύπους περιοχών (αστικές και αγροτικές), τους διαφορετικούς τύπους υποδομών (διεθνείς, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές) και τους τρόπους μεταφοράς (οδικές, σιδηροδρομικές και αεροπορικές), καθώς και τις εμπορευματικές και επιβατικές μεταφορές,
- η παρακολούθηση πρέπει να αποτελεί μόνιμη δραστηριότητα, προκειμένου να μπορεί να προσδιοριστεί ποιο από τα πιθανά σενάρια εκτυλίσσεται,
- επικοινωνία: χρειάζεται στοχευμένη επικοινωνία, καθώς και δυνατότητα ανατροφοδότησης με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές προκειμένου να επιτευχθεί διαλειτουργικότητα μεταξύ περιφερειών και, με τη βοήθειά τους, και με το ευρύ κοινό για κερδηθεί η αποδοχή του.

Διεθνής συνεργασία

42. επισημαίνει ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής ορθώς επικεντρώνεται στη διεθνή συνεργασία χωρών, αλλά και ότι, για να καταστεί εφικτή η υλοποίηση των C-ITS, πολλές δραστηριότητες (πρέπει να) εκτελούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο· Χρειάζεται λοιπόν να ληφθούν αποφάσεις σε διάφορα επίπεδα και από διάφορες αρχές. Αυτές πρέπει να είναι καλά συντονισμένες και προς τούτο χρειάζεται συνεχή επικοινωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

43. ζητεί να ληφθούν μέτρα τα οποία θα εξασφαλίζουν την κατάλληλη προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικότητας των χρηστών, παράμετρος η οποία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επιτυχή διάδοση της χρήσης των συνεργατικών, συνδεδεμένων και αυτοματοποιημένων οχημάτων·
44. καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σε διάφορες χώρες με σκοπό την όσο το δυνατό καλύτερη διασύνδεση των τοπικών και περιφερειακών προγραμμάτων, δοκιμών και πειραμάτων και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας·
45. ζητεί να αναπτυχθεί και να παρουσιαστεί μια συγκεκριμένη προσέγγιση για το σκοπό αυτό (για παράδειγμα, παρόμοια με την κοινή επιχείρηση «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο», στην οποία υπάρχει συνεργασία επιχειρήσεων με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και με τη στήριξη της Επιτροπής).

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας κάθε τόπου: η παροχή στις πόλεις και τις περιφέρειες των μέσων να αντεπεξέλθουν στην παγκοσμιοποίηση»

(2018/C 054/07)

Γενική εισηγήτρια: Micaela Fanelli (IT/PES), δήμαρχος Riccia, Campobasso

Έγγραφο αναφοράς: Έγγραφο προβληματισμού με θέμα την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης

COM(2017) 240 final

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την υποβολή του «Εγγράφου προβληματισμού για την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης», αναγνωρίζει ότι η παγκοσμιοποίηση αποτελεί ουσιώδες μέρος της διεργασίας προβληματισμού για το μέλλον της ΕΕ ⁽¹⁾. Για την ακρίβεια, η ικανότητα της ΕΕ να διαμορφώνει την παγκοσμιοποίηση και να αντεπεξέρχεται στην επίδρασή της είναι ζωτικής σημασίας για τον δημόσιο διάλογο με θέμα το μέλλον της Ευρώπης και για τη νομιμοποίησή της τελευταίας ως προς τις προσδοκίες που έχουν οι Ευρωπαίοι πολίτες από αυτήν·
2. αναγνωρίζει τη διεξοδική και εμπειριστατωμένη προσέγγιση που ακολουθεί μέχρι στιγμής η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο θέμα αυτό, ιδίως με την υποβολή —στις 14 Σεπτεμβρίου 2017— μέτρων ταχείας παρακολούθησης του εγγράφου προβληματισμού υπό μορφή δέσμης μέτρων για το εμπόριο όπου θεσπίζεται ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, καθώς και ένα μόνιμο πολυμερές επενδυτικό δικαστήριο. Αυτή η δέσμη μέτρων για το εμπόριο θα αποτελέσει αντικείμενο ξεχωριστής γνωμοδότησης της ΕτΠ. Υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι πρέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ακολουθεί μια ολιστική προσέγγιση όσον αφορά την παγκοσμιοποίηση η οποία να περιλαμβάνει, ειδικότερα, τις κοινωνικές πολιτικές, τις πολιτικές για το ανθρώπινο κεφάλαιο, την καινοτομία, τη μετανάστευση, τις δημογραφικές αλλαγές και την επίδρασή τους στον χώρο·
3. εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για την ισορροπημένη παρουσίαση των προκλήσεων και των ευκαιριών της παγκοσμιοποίησης στο «Έγγραφο προβληματισμού για την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης». Η παγκοσμιοποίηση έχει συντελέσει στην οικονομική ανάπτυξη σε πολλές περιοχές του κόσμου, με αποτέλεσμα τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου πολλών ευρωπαίων πολιτών. Όμως, από τον αντίκτυπο της παγκοσμιοποίησης δεν έχουν επωφεληθεί εξίσου όλες οι περιφέρειες και όλα τα τμήματα του πληθυσμού. Επιπλέον, οι βαθιές αλλαγές προκαλούν αβεβαιότητα σε πολλά άτομα. Η ΕΕ οφείλει να συνεχίσει να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης και να αξιοποιεί με ενεργητικότητα τις παρεχόμενες ευκαιρίες. Ο στόχος πρέπει να είναι η διασφάλιση δικαιότερης κατανομής των ευκαιριών που παρέχει η παγκοσμιοποίηση τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο·
4. υπογραμμίζει τη θεμελιώδη σημασία που έχουν οι στρατηγικές αναλύσεις των χρηματοοικονομικών, του κοινωνικού πυλώνα και των πολιτικών συνοχής για την ενισχυμένη ικανότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ανταποκρίνεται θετικά στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και τονίζει ότι επείγει αυτές οι αναλύσεις να τύχουν περαιτέρω και καλύτερου συντονισμού·
5. υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να συνεργαστεί με διεθνείς εταίρους υπέρ της ενίσχυσης της παγκόσμιας διακυβέρνησης με σκοπό μια δικαιότερη κατανομή των ευκαιριών που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση. Η αποδοχή των διεθνών πολιτικών χρειάζεται να βελτιωθεί με πιο δημοκρατικό διάλογο, μια διεργασία που απαιτεί περισσότερο χρόνο και κατάλληλο σχεδιασμό. Η ΕΕ μπορεί να αξιοποιήσει τις εμπειρίες της από την ευρωπαϊκή διαδικασία ολοκλήρωσης και να εργαστεί για την επίτευξη μιας ισχυρής, πολυμερούς ειρηνικής διεθνούς τάξης που να βασιίζεται σε αυστηρούς κανόνες·
6. επικροτεί το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει την ισχυρή περιφερειακή διάσταση διαφόρων πεδίων πολιτικής συναφών με την παγκοσμιοποίηση ⁽²⁾, την άριστη επίδραση της τελευταίας από τόπο σε τόπο και τη συνευθύνη όλων των επιπέδων της δημόσιας διοίκησης αφ' ενός μεν να καταστήσουν την ευρωπαϊκή οικονομία πιο ανταγωνιστική, βιώσιμη και ανθεκτική στην παγκοσμιοποίηση, αφ' ετέρου δε να μεριμνήσουν ώστε —όπως επισημαίνεται στην Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2017 — τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης να «κατανέμονται δίκαια στις διάφορες ομάδες της κοινωνίας, ιδίως στους νέους. Οι ανησυχίες σχετικά με ισότητα, δικαιοσύνη και συμμετοχικότητα υπαγορεύουν την ευαισθητοποίηση σε όλα τα επίπεδα σχετικά με τον αντίκτυπο των πολιτικών και των μεταρρυθμίσεων στην κατανομή του εισοδήματος ⁽³⁾»·

⁽¹⁾ Μετά την έγκριση, στις 12 Μαΐου 2017, του ψηφίσματος με θέμα τη «Λευκή βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέλλον της Ευρώπης — Προβληματισμοί και σενάρια για την ΕΕ των 27 έως το 2025», η ΕτΠ δρομολόγησε σχετική διαβούλευση, τα αποτελέσματα της οποίας θα παρουσιαστούν σε γνωμοδότηση που αναμένεται να υιοθετηθεί στα μέσα του 2018.

⁽²⁾ «Έγγραφο προβληματισμού για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ», σ. 16.

⁽³⁾ COM(2016) 725 final, 16.11.2016.

7. υπογραμμίζει, εντούτοις, ότι κατά την πραγμάτευση της άνησης επίδρασης της παγκοσμιοποίησης στις αγορές εργασίας, στο έγγραφο δεν αναλύονται κατάλληλα η μεταβλητότητα της επίδρασης αυτής από τόπο σε τόπο εντός της ΕΕ και οι αλληλεπιδράσεις με την κρίση και τις πολιτικές λιτότητας. Επίσης, δεν αναλύεται επαρκώς η σημασία φαινομένων όπως η υπερπληθώρα προσόντων ή η υποαπασχόληση τμημάτων της αγοράς εργασίας με υψηλή κατάρτιση —ιδίως των νέων γενεών— και η συνάφειά τους με τη μείωση της προσφοράς εργασίας στα άτομα με τη χαμηλότερη κατάρτιση·

8. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να διατηρηθεί η επενδυτική ικανότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως παραγόντων ανθεκτικότητας στην παγκοσμιοποίηση. Επαναλαμβάνει, επομένως, το αίτημα οι δημόσιες δαπάνες που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη και οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές στο πλαίσιο συγχρηματοδότησης από τα ΕΔΕΤ και την ΕΤΕπ να μην συνυπολογίζονται στις διαρθρωτικές δαπάνες, όπως αυτές ορίζονται στο Σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης, δεδομένου ότι οι επενδύσεις αυτές είναι εξ' ορισμού γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, με αποδεδειγμένο μοχλευτικό αποτέλεσμα για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης⁽⁴⁾.

9. επαναλαμβάνει την πεποίθησή της ότι είναι αδύνατο η ανάπτυξη να συμβαδίζει με τις ανισότητες και τον κοινωνικό αποκλεισμό και υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 3 παρ. 3 της ΣΣΕ, η ΕΕ δεσμεύεται να αναπτύξει μια άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς, με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο. Εξάλλου, υπογραμμίζει ότι στο άρθρο 9 της ΣΛΕΕ (η λεγόμενη «ορίζοντα κοινωνική διάταξη» της ΣΛΕΕ) η ΕΕ καλείται να λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις που σχετίζονται με την κατοχύρωση άρτιας κοινωνικής προστασίας και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού σε όλες τις πολιτικές και δράσεις της·

10. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες, το κόστος της κοινωνικής πρόνοιας δεν επιβαρύνει την ανταγωνιστικότητα και ότι, ως εκ τούτου, τα εθνικά συστήματα κοινωνικής πρόνοιας θα πρέπει μάλλον να θεωρούνται παραγωγικός παράγοντας και όχι τροχοπέδη για την οικονομία. Παρατηρεί, εν προκειμένω, πως για πρώτη φορά ο ΟΟΣΑ⁽⁵⁾ εξετάζει επίσης τη συμπερίληψή τους ως πρωταρχικό στόχο μαζί με την παραγωγικότητα και την απασχόληση, τονίζοντας την ανάγκη οι κυβερνήσεις να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή σε όσες κοινωνικές ομάδες είναι περισσότερο εκτεθειμένες στο κόστος των μεταρρυθμίσεων·

11. επαναλαμβάνει την ανησυχία της ότι οι δημοσιονομικοί κανόνες στην Ευρώπη δυσκολεύουν ορισμένες φορές την αναδιανομή των καρπών της παγκοσμιοποίησης στις μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες, αλλά συχνά καθιστούν ακόμα πιο δυσχερή τη θέση τους εξαιτίας της περιστολής των μηχανισμών κοινωνικής προστασίας και αναδιανομής πλούτου. Υπογραμμίζει δε τη σημασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών⁽⁶⁾ και με απογοήτευση διαπιστώνει την ολοένα και μεγαλύτερη δυσκολία τους να τις διατηρούν σε υψηλά επίπεδα και να επιφέρουν σε αυτές τομές, λόγω ακριβώς αυτών των δημοσιονομικών κανόνων. Αναμένει, ως εκ τούτου, αυξημένη αναγνώριση —ιδίως στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου— του ρόλου που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στην εφαρμογή του στόχου 11 των Στόχων βιώσιμης ανάπτυξης όσον αφορά τη συμμετοχικότητα, την ασφάλεια, την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα·

12. επιδοκιμάζει το περιεχόμενο του «Εγγράφου προβληματισμού για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης»⁽⁷⁾ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την πρότασή της για την οικοδόμηση ενός πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Κρίνει ότι αμφότερες οι πρωτοβουλίες αποτελούν αποφασιστικά βήματα προόδου προς τη σύγκλιση προς υψηλές συνθήκες διαβίωσης και εργασίας στη Ευρώπη και προς καλύτερη κατανομή των οφελών της παγκοσμιοποίησης. Τάσεται δε υπέρ της ιδέας καθιέρωσης ενός πίνακα αποτελεσμάτων με κοινωνικούς δείκτες και κρίνει απαραίτητη τη συμπερίληψη δεσμευτικών κοινωνικών στόχων·

13. προτείνει να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια προαγωγής διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στερούμενων τοπικής διάστασης και, αντ' αυτής, να χαραχθεί μια ενωσιακή στρατηγική διαχείρισης της παγκοσμιοποίησης, η οποία θα κινείται στους εξής τρεις κύριους άξονες: α) μια σαφής *προορατική στρατηγική* με σκοπό την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, των γνώσεων, των υποδομών και, άρα, της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, έτσι ώστε να βοηθηθούν όλες οι περιοχές της ΕΕ να αξιοποιήσουν τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης, β) μια *στρατηγική μετριασμού*, η οποία θα συμπεριλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση και άλλα μέτρα κοινωνικής πολιτικής και γ) μια *συμμετοχική στρατηγική* βασισμένη στο δημοκρατικό αίσθημα ευθύνης σε ευρωπαϊκή, εθνική, περιφερειακή και τοπική κλίμακα με σκοπό την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στη διεργασία εκπόνησης των ενωσιακών πολιτικών·

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων δαπανών σε θέματα που εμπίπτουν στη δράση της ΕΕ», BUDG-V-009 / COR-2014-04885, εισηγήτρια: Catuscia Marini (IT/PSE)· γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Αξιοποίηση στο έπακρο της ελαστικότητας στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης», ECON-VI/002 / COR-2015-01185, εισηγήτρια: Olga Zrihen (BE/PSE)· γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Γεφύρωση του επενδυτικού χάσματος: τρόποι αντιμετώπισης των προκλήσεων», ECON-VI/014, εισηγητής: Markku Markkula (FI/PPE), 8-9 Φεβρουαρίου 2017.

⁽⁵⁾ OECD, Going for Growth, 2017.

⁽⁶⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Εκτη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή», 2014.

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση υπό συζήτηση της ΕτΠ με θέμα τον πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων και το έγγραφο προβληματισμού για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης [εισηγητής: Mauro D'Attis (IT/PPE)] που αναμένεται να υιοθετηθεί στην προγραμματισμένη για τις 9-11 Οκτωβρίου 2017 σύνοδο ολομέλειας.

14. επαναλαμβάνει πόσο καθοριστικό είναι στις ενωσιακές πολιτικές να ακολουθηθεί μια ανανεωμένη και ενισχυμένη προσέγγιση με γνώμονα κάθε τόπο, έτσι ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική διαχείριση των διεργασιών αναδιοργάνωσης και σύζευξης των περιοχών που επιφέρει η παγκόσμια σύνδεση των αγορών. Αυτός ο επαναπροσανατολισμός, ο οποίος έχει ήδη κεντρική θέση στην πολιτική συνοχής, είναι απαραίτητος για τον μετριασμό των διευρυνόμενων κοινωνικών και τοπικών ανισοτήτων στα μητροπολιτικά, τις αστικές και αγροτικές περιοχές. Υπάρχει δε ο κίνδυνος οι εν λόγω ανισότητες και η αρνητική επίδρασή τους στην κοινωνική ευημερία να διαταράξουν τις πολιτικές και θεσμικές ισορροπίες στην ΕΕ.

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σε θέματα εμπορικής πολιτικής

15. υπογραμμίζει ότι το εμπόριο δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά πρέπει να θεωρείται μέσο εκπλήρωσης τόσο των γενικών στόχων της ΕΕ, όπως αυτοί διατυπώνονται στο άρθρο 3 της ΣΕΕ, όσο και πραγμάτωσης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», της «Ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη» και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης⁽⁸⁾.

16. επιδοκιμάζει την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενισχύσει το καθεστώς διαφάνειας των διαδικασιών των διεργασιών εμπορικών διαπραγματεύσεων. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τόσο κατά τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων όσο και κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με εμπορική συμφωνία, να πραγματοποιεί εποικοδομητικό διάλογο με όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διαμόρφωση κοινής θέσης της ΕΕ και να δημοσιοποιεί δεόντως τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων. Επίσης καλεί τα κράτη μέλη να εγγυηθούν καθεστώς μεγαλύτερης διαφάνειας ήδη από τη φάση της διαμόρφωσης των στόχων της εμπορικής πολιτικής για την εκάστοτε εμπορική διαπραγμάτευση.

17. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η κοινή εμπορική πολιτική αποτελεί τομέα αποκλειστικής αρμοδιότητας της ΕΕ. Ωστόσο, προκειμένου για την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, πρέπει επίσης να διευκρινίζεται σε πρώιμο στάδιο η κατανομή των αρμοδιοτήτων στις εμπορικές διαπραγματεύσεις, εφόσον οι συγκεκριμένες διαπραγματεύσεις αφορούν και τομείς αρμοδιότητας των κρατών μελών.

18. πιστεύει ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν μέτρα για την εξασφάλιση της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στις διαδικασίες εμπορικής διαπραγμάτευσης.

19. υπενθυμίζει ότι στις 16 Μαΐου 2017, λίγες μόνο ημέρες μετά τη δημοσίευση του εγγράφου προβληματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (10 Μαΐου 2017), το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τη γνωμοδότηση 2/15 με θέμα τη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με τη Σιγκαπούρη και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αυτό το είδος συμφωνίας εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ, πλην των διατάξεων περί προστασίας των επενδύσεων, οι οποίες αφορούν συντρέχουσα αρμοδιότητα μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών. Συνεπώς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί —σε μια γενική γραμμή— στο μέλλον να προτείνει εμπορικές συμφωνίες που θα εμπίπτουν στα πεδία αποκλειστικής αρμοδιότητας της ΕΕ. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή δεν θα πρέπει να ωθήσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να περιορίσει τη φιλοδοξία της για καθεστώς διαφάνειας και συμμετοχή όλων των επιπέδων της δημόσιας διοίκησης. Η ΕτΠ αναμένει, ως εκ τούτου, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβλέψει την εκπροσώπηση της ΕτΠ στη συμβουλευτική ομάδα για τις εμπορικές διαπραγματεύσεις της ΕΕ, της οποίας η συγκρότηση εξαγγέλθηκε στην ανακοίνωσή της —της 13ης Σεπτεμβρίου 2017— με τίτλο «Άσκηση προοδευτικής εμπορικής πολιτικής για την τήρηση της παγκοσμιοποίησης»⁽⁹⁾.

20. καλεί την Επιτροπή να επιτύχει τους στόχους του Θεματολογίου του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω της νέας ευρωπαϊκής συναίνεσης για την αναπτυξιακή πολιτική. Η καταπολέμηση των διαρθρωτικών αιτιών της φτώχειας και των αυξανόμενων παγκόσμιων ανισοτήτων μπορούν επίσης να συμβάλουν στη μείωση των αιτιών της μετανάστευσης.

21. παρατηρεί ότι στο μέλλον το μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας ανάπτυξης θα προέρχεται από χώρες εκτός της ΕΕ. Παράλληλα, οι δασμολογικοί φραγμοί έχουν ήδη περιοριστεί δραστικά μέσω διμερών και πολυμερών συμφωνιών. Αναμένει, ως εκ τούτου, μεγαλύτερη πίεση στους μη δασμολογικούς φραγμούς και στα κανονιστικά ζητήματα. Ωστόσο, πρέπει πάντοτε να γίνονται σεβαστά στο ακέραιο το δικαίωμα των ενωσιακών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών να νομοθετούν προς το δημόσιο συμφέρον καθώς και ο ρόλος και η ευρεία διακριτική ευχέρεια των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών στην οργάνωση και την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος. Η ρυθμιστική συνεργασία δεν πρέπει να αποβαίνει εις βάρος της δημοκρατικής νομοθετικής διαδικασίας.

22. χαιρετίζει την προσέγγιση της Επιτροπής για την προώθηση της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα μέσω του Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου της ΕΕ που εντάσσεται στο Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ETBA), με σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να διαμορφωθούν τα κατάλληλα μέσα, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι με τις ιδιωτικές επενδύσεις επιτυγχάνεται όχι μόνο κέρδος αλλά και βιώσιμος και δίκαιος αντίκτυπος που εξυπηρετεί και τα συμφέροντα των αναπτυσσόμενων χωρών.

⁽⁸⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον — Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία», CIVEX-VI/020, εισηγητής: Franco Iacop (IT/PSE), 6 Απριλίου 2017.

⁽⁹⁾ COM(2017) 492.

23. τονίζει ότι, στη γνωμοδότηση 2/15, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημειώνει ότι η ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών εξαρτάται «από τον όρο ότι τα συμβαλλόμενα μέρη τηρούν τις διεθνείς υποχρεώσεις τους στους τομείς της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων και της προστασίας του περιβάλλοντος» (σημείο 166). Ως εκ τούτου, θεωρεί ότι στις οδηγίες για τις διαπραγματεύσεις των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση προκαταρκτικής εκτίμησης της επίδρασης τους στη βιωσιμότητα. Στις εμπορικές συμφωνίες πρέπει να γίνονται σεβαστά τα ισχύοντα κανονιστικά πρότυπα και η ισχύουσα εργατική νομοθεσία που πρέπει να διαλαμβάνονται σε ειδικό κεφάλαιο στις μελλοντικές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών·

24. υποστηρίζει την Επιτροπή στην πρόθεσή της να εργαστεί περαιτέρω στη διαμόρφωση πολυμερούς συστήματος παγκόσμιας τάξης, ισχυρού, ειρηνικού και βασιζόμενου σε αυστηρούς κανόνες. Προς τούτο απαιτούνται αποτελεσματική εφαρμογή και διαφανής διαμόρφωση των εμπορικών συμφωνιών για εξασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού, ενίσχυση των βασικών εργασιακών δικαιωμάτων παράλληλα με τα οκτώ βασικά πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ΔΟΕ) και διασφάλιση των υψηλών ευρωπαϊκών προτύπων προστασίας, ιδίως έναντι του παγκόσμιου Νότου·

25. καλεί το Συμβούλιο να καταλήξει σύντομα σε μια συμφωνία σχετική με τη μεταρρύθμιση των μέσων εμπορικής άμυνας της ΕΕ και ιδίως όσον αφορά τη νέα μεθοδολογία αντιντάμπινγκ. Ζητεί επίσης, δυνάμει του άρθρου XXI της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) και των άρθρων 65 και 346 της ΣΛΕΕ, να υπάρξει εναρμόνιση των κριτηρίων για τον ορισμό των «στρατηγικών επενδύσεων», τόσο ως προς την αξία (κατώτατα όρια) όσο και τους τομείς παρέμβασης, εφόσον διακυβεύεται η δημόσια ασφάλεια και οι εμπορικοί εταίροι δεν εγγυώνται την αμοιβαιότητα. Χαιρετίζει, σε αυτό το πλαίσιο, τη φιλοσοφία της πρότασης κανονισμού που υπέβαλε η Επιτροπή στις 13 Σεπτεμβρίου για τον έλεγχο των ξένων επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς της ΕΕ, ως σημαντικό βήμα για την επίτευξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην Ευρώπη και για την εξασφάλιση καλύτερης προστασίας, ιδίως όσον αφορά τις εταιρικές εξαγορές που πραγματοποιούνται στην ΕΕ από κρατικά ελεγχόμενες επιχειρήσεις τρίτων χωρών·

26. υπενθυμίζει ότι, κατά τη σύναψη περαιτέρω συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών, πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να τηρούνται τα υψηλά πρότυπα που ισχύουν στην ΕΕ, π.χ. σε πεδία όπως η προστασία των καταναλωτών, η προστασία του περιβάλλοντος και της φύσης ή η προστασία των δεδομένων·

27. υπογραμμίζει ότι, καθότι η οικονομία της είναι προσανατολισμένη στις εξαγωγές, η ΕΕ μπορεί να βγει κερδισμένη από τη συμπερίληψη των δημοσίων συμβάσεων στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες. Η ΕΕ αποτελεί ήδη στον εν λόγω τομέα μία από τις πιο ανοικτές οικονομίες παγκοσμίως, λόγω της εφαρμογής της συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις του ΠΟΕ. Ένα ασύμμετρο περαιτέρω άνοιγμα των αγορών δημοσίων συμβάσεων δεν θα ήταν ενδεδειγμένο. Λόγω της υπερβολικής ανισορροπίας μεταξύ του ανοίγματος των αγορών δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ και των περιοριστικών μεθοδεύσεων που ακολουθούν οι κύριοι εμπορικοί εταίροι και δεν κατοχυρώνεται η αμοιβαιότητα στο άνοιγμα, θα πρέπει να εξεταστεί η πιθανότητα να αναληφθεί μια εθελοντική πρωτοβουλία στην ΕΕ, κατά τα πρότυπα του «Οδηγού για την αγορά από τις περιφέρειες της ΕΕ» (Buy from European Regions Charter), με σκοπό τη στήριξη των τοπικών και περιφερειακών προϊόντων υψηλής ποιότητας ανά την Ευρώπη. Η πρωτοβουλία αυτή θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζει τρόπους για να ενθαρρυνθεί η αγορά προϊόντων από τις περιφέρειες της ΕΕ («Made in European Regions»). Συν τοις άλλοις, η ΕτΠ επαναλαμβάνει την προτροπή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει μια νομοθετική πρόταση σχετική με την επέκταση της προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης της ΕΕ σε μη γεωργικά προϊόντα·

28. επισημαίνει ότι το ποσοστό των ΜΜΕ που συμμετέχουν σε διεθνείς δραστηριότητες παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό· αναγνωρίζει τη σημασία μιας οικονομικής διπλωματίας της ΕΕ για την πλήρη αξιοποίηση αυτού του ανεκμετάλλετου δυναμικού και τονίζει την ανάγκη καλύτερου συντονισμού μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών, των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), με στόχο να υπερνικηθούν τα εμπόδια που εξακολουθούν να δυσχεραίνουν την πρόσβαση στην αγορά και να βελτιωθεί η χρήση του δικτύου των αντιπροσωπειών της ΕΕ ανά τον κόσμο, καθώς και των Ευρωπαϊκών Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων·

29. θεωρεί ότι η ΕΕ πρέπει να συμπεριλάβει τη διαφάνεια, την αμεροληψία και την αποτελεσματικότητα στον τομέα της φορολογίας στις κύριες προτεραιότητες της εμπορικής της πολιτικής και να εγγυηθεί την παγκόσμια εναρμόνιση της εφαρμογής κοινών προτύπων όπως αυτά που προτείνονται από τον ΟΟΣΑ στην πρωτοβουλία του με θέμα τη διάβρωση της φορολογικής βάσης και της μετατόπιση των κερδών (BEPS)·

30. επιδοκιμάζει επίσης την έκκληση που διατυπώνεται όσον αφορά την φορολογική πολιτική, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή θα πρέπει —ως συνέχεια των προτάσεων οδηγιών της για κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών— να προτείνει τη θέσπιση «συμφωνητικού φόρου» επί του κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται από ψηφιακές επιχειρήσεις στην Ευρώπη, βάσει του άρθρου 116 της ΣΛΕΕ, με μέλημα την αποτροπή στρεβλωμένων όρων ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά·

31. παρά τις διεξοδικές αναλύσεις που διεξήγαγε το Eurofound, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Επανεγκατάστασης Επιχειρήσεων (European Reshoring Monitor), εκφράζει την ανησυχία της για την έλλειψη ενδεδειγμένων μέσων για τη μέτρηση, με τη βοήθεια συγκεκριμένων δεδομένων, της ενδεχόμενης ασύμμετρης επίδρασης της παγκοσμιοποίησης σε περιφερειακό επίπεδο και επαναλαμβάνει το αίτημά της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πριν από την έναρξη εμπορικών διαπραγματεύσεων, να προβαίνει σε συστηματικές αξιολογήσεις εδαφικού αντικτύπου σε συνεργασία με την ΕτΠ και το Κέντρο Γνώσεων για τις Εδαφικές Πολιτικές του ΚΚΕρ (Κοινό Κέντρο Ερευνών).

Σε θέματα εσωτερικής πολιτικής

32. θα ανέμενε κανείς ότι στο έγγραφο προβληματισμού θα προτεινόταν συγκεκριμένα μέτρα αναβάθμισης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση με στόχο τη διόρθωση ορισμένων αδυναμιών του, όπως: ο περιορισμένος προϋπολογισμός του (150 εκατ. ευρώ ετησίως για την περίοδο 2014-2020), οι σχινοτενείς διαδικασίες εξαιτίας του γεγονότος ότι το συγκεκριμένο ταμείο δεν αποτελεί μέρος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ, καθώς και το υψηλό ποσοστό συγχρηματοδότησης που πρέπει να καλύπτουν τα κράτη μέλη (τουλάχιστον 40 %). Καλεί συνεπώς για: συμπλήρωση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση με ένα πρόληπτικό σκέλος· αύξηση του προϋπολογισμού του τουλάχιστον στα 500 εκατ. ευρώ ετησίως· ενσωμάτωση του ταμείου αυτού στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο· σημαντική μείωση των κριτηρίων χρηματοδότησης από το ταμείο⁽¹⁰⁾· εξασφάλιση συνεργιών με τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία· διασφάλιση μεγαλύτερης ευελιξίας όσον αφορά την ικανοποίηση των ειδικών αναγκών κάθε τύπου.

33. επιμένει ότι οι τρέχουσες παγκόσμιες πιέσεις απαιτούν ολοκληρωμένη και τοποκεντρική βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ⁽¹¹⁾, η οποία να περιλαμβάνει τον στρατηγικό συντονισμό μεταξύ των σχετικών πολιτικών και μέσων της ΕΕ.

34. τονίζει ότι, όπως αναφέρεται στο έγγραφο της Επιτροπής, οι θεμελιώδεις οικονομικές αλλαγές συμβαίνουν στο τοπικό επίπεδο, όπου αλληλεπιδρούν βιομηχανία και άνθρωποι. Για τον λόγο αυτό πρέπει να επικεντρωθούμε κατά προτεραιότητα στις περιφερειακές και τοπικές επενδυτικές ανάγκες, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλες οι περιφέρειες θα μπορούν να επωφεληθούν από την εσωτερική αγορά και να προετοιμαστούν καλύτερα για τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης. Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), και ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), πρέπει να συντονίζονται για να βοηθούν τις περιφέρειες στις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, θα πρέπει δε να παρέχουν αποτελεσματική πρόσβαση στο σύνολο του περιφερειακού ιστού, μέσω μιας βαθμιαίας διεργασίας καινοτομίας, η οποία θα λαμβάνει υπόψη όλους τους φορείς του κάθε τύπου.

35. υπογραμμίζει ότι η ΕΕ, ως ο μεγαλύτερος σήμερα εισαγωγέας και εξαγωγέας τροφίμων παγκοσμίως, εξαρτάται πλέον ακόμη περισσότερο από τρίτες χώρες. Οι τιμές των γεωργικών προϊόντων στην ΕΕ συνδέονται ολοένα και περισσότερο με τη αντίστοιχη χαμηλότερη τιμή στην παγκόσμια αγορά, με αποτέλεσμα οι Ευρωπαίοι αγρότες να υπόκεινται σε εντονότερο ανταγωνισμό, μολονότι πρέπει να τηρούν αυστηρότερα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και υγειονομικά πρότυπα. Εξάλλου, η αυξανόμενη εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές είναι ασύμβατη με τον στόχο της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που η ίδια η ΕΕ έχει θέσει. Επιπροσθέτως, οι εξαγωγές της ΕΕ των πλεοναζόντων αποθεμάτων σε τιμές χαμηλότερες από το κόστος παραγωγής στην Ευρώπη θέτει σε κίνδυνο τον βιοπορισμό των αγροτών στις αναπτυσσόμενες χώρες και οδηγεί στη μετανάστευση των αγροτικών πληθυσμών, παρά τη δέσμευση της ΕΕ να συνεκτιμά τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (ΣΒΑ). Επαναλαμβάνει, συνεπώς, την έκκλησή της για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ, έτσι ώστε να καταστεί δικαιότερη και πιο βιώσιμη⁽¹²⁾.

36. εκφράζει την ανησυχία της για την απώλεια θέσεων εργασίας που οφείλεται στη μετεγκατάσταση ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε περιοχές εκτός Ευρώπης, με λιγότερες απαιτήσεις σε κοινωνικά, φορολογικά και περιβαλλοντικά επίπεδο.

37. επαναλαμβάνει ότι ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων μπορεί να συντείνει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, καθώς και στην καταπολέμηση της φτώχειας, εφόσον μετουσιωθεί σε συγκεκριμένα νομοθετικά εποπτικά μέτρα και αναδειχθεί η σημασία και η λειτουργία των κοινωνικών δεικτών.

38. υπογραμμίζει τη σημασία του ζητήματος της διεθνούς μετανάστευσης στη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την παγκοσμιοποίηση και επαναλαμβάνει⁽¹³⁾ τη στήριξή της στο Ευρωπαϊκό θεματολόγιο του 2015 για τη μετανάστευση. Τούτο δε επισημαίνοντας ιδίως την ανάγκη να δοθεί συνέχεια στις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν ως προς την υιοθέτηση μιας ισχυρής κοινής πολιτικής στον τομέα του ασύλου και της νόμιμης μετανάστευσης, τη σύνταξη εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες (στις οποίες θα αναγνωρίζεται ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών), καθώς και την έναρξη ενός διεθνούς σχεδίου επενδύσεων ως μέρος της υλοποίησης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

⁽¹⁰⁾ Δεδομένου, συγκεκριμένα, ότι στο αντίστοιχο πρόγραμμα στις ΗΠΑ (Trade Adjustment Assistance) δεν προβλέπεται κάποιο υποχρεωτικό ελάχιστο όριο απολύσεων.

⁽¹¹⁾ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΕτΠ με θέμα «Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιομηχανία: ο ρόλος και η οπτική των τοπικών και περιφερειακών αρχών», η οποία καταρτίζεται επί του παρόντος από τον κ. Heinz Lehmann (EPP/DE).

⁽¹²⁾ Πβ. τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η ΚΓΠ μετά το 2020», εισηγητής: Guillaume Cros (PSE/FR), η οποία υιοθετήθηκε στις 12 Ιουλίου 2017, AC NAT-VI/21 <http://api.cor.europa.eu/documents/cor-2017-01038-00-00-ac-tra-en.docx>.

⁽¹³⁾ Πβ. τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες για τη Μετανάστευση», εισηγητής: Peter Bossman (SI/PSE), η οποία υιοθετήθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 2017, COR-2016-04555-00-00-AC.

39. ενώ η νόμιμη μετανάστευση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού από τρίτες χώρες συμβάλλει στη διατηρήσιμη ανάπτυξη της οικονομίας της ΕΕ, είναι σημαντικό να προβληθούν οι αρνητικές επιπτώσεις που συνεπάγεται αυτή η διαρροή εγκεφάλων για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη των χωρών εταίρων·

40. επαναλαμβάνει ότι πρέπει η πολιτική συνοχής να μπορεί να μετριάξει καλύτερα τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης στον κάθε τόπο και ταυτόχρονα να αναπτύσσει τη θετική της επίδραση μέσω της χάραξης και εκτέλεσης αναπτυξιακών στρατηγικών τοπικού χαρακτήρα, οι οποίες θα συμβάλλουν στο να καταστεί η ευρωπαϊκή οικονομία πιο ανταγωνιστική, βιώσιμη και ανθεκτική. Για τον σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητο να ενισχυθούν ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών και η ικανότητά τους να βρίσκουν τους απαραίτητους πόρους (πληροφορίες, ειδημοσύνη και ευρεία αποδοχή) για την εφαρμογή αυτών των στρατηγικών, με έμφαση σε όσες περιοχές είναι πιο ευάλωτες στις προκλήσεις του διεθνούς ανταγωνισμού (τοπικό δικαίωμα στην παγκοσμιοποίηση)·

41. τονίζει τη συμβολή των προσφύγων στις οικονομίες των χωρών υποδοχής και ζητά να αποδίδεται μεγαλύτερη σημασία στην αποτελεσματική ένταξή τους μέσω της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης·

42. εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι το έγγραφο δεν κάνει επαρκή αναφορά στην ανάγκη βελτίωσης της θεσμικής ικανότητας σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης, η οποία αποτελεί βασική προϋπόθεση της αποτελεσματικής χρήσης όλων των μέσων για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης. Μάλιστα, επισημαίνει ότι μια ανάλυση της ΕΤΠ δείχνει ότι το 53 % των ειδικών συστάσεων ανά χώρα για το έτος 2017 αφορούν αυτόν τον τομέα και ότι, ακριβώς εκεί, η πρόοδος της εφαρμογής ήταν ελάχιστη. Επαναλαμβάνει την έκκλησή της για έναν κώδικα δεοντολογίας με σκοπό να προσδοθεί εδαφική διάσταση στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, το οποίο αποτελεί το βασικό μέσο συντονισμού των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ, αλλά δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες λόγω ανεπαρκούς εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων και μειωμένης οικειοποίησης σε εθνικό επίπεδο·

43. υπογραμμίζει τη συμβολή του Συμφώνου του Άμστερνταμ, του Αστικού θεματολογίου της ΕΕ, στη διαμόρφωση των πολιτικών τοπικής ανάπτυξης και προτείνει να ενισχυθούν περαιτέρω τα μέσα εφαρμογής του (το URBACT, οι Αστικές καινοτόμες δράσεις, το Σύμφωνο των Δημάρχων και οι «Έξυπνες πόλεις και κοινότητες») και παράλληλα καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μεριμνήσει για την ευρύτερη χρήση των βασικών μέσων της πολιτικής συνοχής, όπως οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις και η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, τα οποία προς το παρόν χρησιμοποιούνται ελάχιστα·

44. καλεί την Επιτροπή, κατά την περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση να προσδώσει ιδιαίτερη προσοχή στις περιφέρειες και τους δήμους που πλήττονται ιδιαίτερα από τις αρνητικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης, έτσι ώστε να μην αφεθούν στο περιθώριο ως τα «θύματα» της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης. Οι εξελίξεις που προέρχονται από την παγκοσμιοποίηση πρέπει να είναι προς όφελος όλων των πολιτών της ΕΕ·

45. επαναλαμβάνει ότι, σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής⁽¹⁴⁾, απαιτούνται ποικίλες προσεγγίσεις και μεταρρυθμίσεις τοπικού χαρακτήρα για την αξιοποίηση, μεταξύ άλλων, των ιδιαίτεροτήτων και του δυναμικού των αγροτικών περιοχών, με σκοπό την ανάδειξη ενός υποδείγματος πιο βιώσιμης ανάπτυξης βασισμένου στη διατήρηση των οικολογικών και δημογραφικών ισορροπιών ανά την ΕΕ και την πλήρη εκμετάλλευση των πόρων της⁽¹⁵⁾·

46. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω την έννοια της «τοπικής ανθεκτικότητας» με την προαγωγή ενός ενωσιακού υποδείγματος που προοδευτικά θα διέπει όλες τις ενωσιακές πολιτικές. Κατά την ανάπτυξη αυτού του υποδείγματος θα πρέπει να συνεκτιμηθούν κείρια ζητήματα όπως η διαφοροποίηση της παραγωγικής και οικονομικής βάσης κάθε τόπου, η ανάπτυξη παραγωγικών, κοινωνικών και θεσμικών δεσμών μεταξύ των αστικών, περιαστικών και αγροτικών περιοχών, ο βιώσιμος μετασχηματισμός των κύκλων των πόρων, η ικανότητα αντιμετώπισης νέων κινδύνων και ζητημάτων (όπως η κλιματική αλλαγή), καθώς και η προορατική ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σε τοπική κλίμακα,

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁴⁾ Fabrizio Barca, έγγραφο θέσης, «Η πολιτική συνοχής της ΕΕ σε βάθος χρόνου. Οι σημαντικές ευκαιρίες της ΕΕ». 7ο φόρουμ για τη συνοχή, Βρυξέλλες, 26-27 Ιουνίου 2017.

⁽¹⁵⁾ Εν είδει παραδείγματος βλ. την εθνική στρατηγική της Ιταλίας σε θέματα περιοχών στην ενδοχώρα (www.agenziacoesione.gov.it/it/arint/).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα στην εξωτερική δράση της ΕΕ»

(2018/C 054/08)

Γενικός εισηγητής: Marcin Ociepa (PL/ECR), πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Οπόλε

Έγγραφο αναφοράς: Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με θέμα «Μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα στην εξωτερική δράση της ΕΕ»

JOIN(2017) 21 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επικροτεί την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα στην εξωτερική δράση της ΕΕ» (JOIN(2017) 21 final), και αποδίδει ξεχωριστή έμφαση στον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως μείζονες παράγοντες για την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας στις γειτονικές χώρες της ΕΕ με γνώμονα τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι αυτή η έμφαση στον ρόλο τους πρέπει να μετουσιωθεί σε απτές πολιτικές δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών, όπως, για παράδειγμα, με την προώθηση της ενεργού συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των χωρών εταίρων της ΕΕ, καθώς και των ενώσεών τους, στην εξωτερική δράση της ΕΕ, τη στήριξη της οικοδόμησης ικανοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στους διάφορους τομείς πολιτικής, κλπ.
2. συμφωνεί με τον ορισμό της έννοιας της «ανθεκτικότητας» που περιέχεται στο έγγραφο για τη συνολική στρατηγική της ΕΕ (EU Global Strategy-EUGS), καλεί, ωστόσο, την Επιτροπή να αναγνωρίσει το γεγονός ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές εξασφαλίζουν την ανθεκτικότητα της κοινωνίας και ότι αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο για μια σταθερή δημοκρατία, χάρη στην οποία ενισχύεται η ανθεκτικότητα κάθε κράτους. Φρονεί ότι η στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ θα πρέπει να εναρμονίζεται με την αρχή της δράσης από τη βάση προς την κορυφή και θα πρέπει να υποστηρίζει και να διευκολύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των κρατών μελών και των γειτονικών χωρών.
3. τάσσεται σαφώς υπέρ της εντατικοποίησης των δράσεων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στη συνολική στρατηγική της ΕΕ (EUGS), αποδίδοντας ξεχωριστή έμφαση στις σχέσεις με τις νότιες και ανατολικές γειτονικές χώρες της ΕΕ κυρίως, αλλά επίσης και στις σχέσεις με τις τρίτες χώρες με τις οποίες τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν προνομιακή σχέση συνεργασίας.
4. τονίζει την ανάγκη να αναπτυχθούν μέσα χρηματοπιστωτικής και τεχνικής βοήθειας ενδεδειγμένα, αποτελεσματικά και ευέλικτα στις αλλαγές που επέρχονται, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων που θα αποσκοπούν στην οικοδόμηση της ανθεκτικότητας και όχι στην κάλυψη του κόστους διαχείρισης των προγραμμάτων.
5. τονίζει τη σημασία της αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των οργανώσεων-εταίρων, όπως τα Ηνωμένα Έθνη και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο: η οικοδόμηση της ανθεκτικότητας αποτελεί κοινό στόχο αυτών των οργανισμών.
6. επικροτεί τα τέσσερα δομικά στοιχεία (βελτίωση της ανάλυσης των κινδύνων και των αιτιών της έλλειψης ανθεκτικότητας· αποτελεσματικότερη παρακολούθηση των εξωτερικών πιέσεων ώστε να καθίσταται δυνατή η ανάληψη έγκαιρης δράσης· ενσωμάτωση της προσέγγισης της ανθεκτικότητας στον προγραμματισμό και τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης· ανάπτυξη διεθνών πολιτικών και πρακτικών), καθώς και τις δέκα καθοριστικές παραμέτρους για μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα, οι οποίες καθορίζονται στο παράρτημα, με τις οποίες καθίσταται δυνατή η ενσωμάτωση μιας στρατηγικής προσέγγισης της ανθεκτικότητας στην εξωτερική δράση της ΕΕ και η αναγνώριση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών ως απαραίτητων παραγόντων για την ενίσχυση των συμβολών στον στρατηγικό σχεδιασμό, την ανάπτυξη πολιτικού διαλόγου, τον προγραμματισμό της βοήθειας και την εφαρμογή λύσεων.
7. επισημαίνει ότι το ζήτημα της ανθεκτικότητας πρέπει να ενσωματωθεί στο σωστό πλαίσιο —στην αναπτυξιακή, την επενδυτική και την εκπαιδευτική πολιτική, καθώς και στις συμφωνίες διεθνούς συνεργασίας, καθιστώντας κατ' αυτόν τον τρόπο εφικτό τον καλύτερο σχεδιασμό για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνονται σε τοπικό, περιφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο.

8. συμμερίζεται την άποψη ότι η οικοδόμηση της εξωτερικής ανθεκτικότητας αποτελεί μέσο και όχι αυτοσκοπό. Στο πλαίσιο αυτό —και προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια και να επιτευχθεί μακροπρόθεσμη σταθερότητα— χρειάζονται μακροπρόθεσμα μέτρα στα οποία θα συμμετέχουν κρατικοί, κοινωνικοί και τοπικοί θεσμοί από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες εταίρους·

9. υπογραμμίζει ότι, για να οικοδομηθεί η ανθεκτικότητα, είναι ανάγκη να ενθαρρυνθεί η υλοποίηση εθνικών, περιφερειακών και τοπικών στρατηγικών διαχείρισης των κινδύνων. Επίσης, θα πρέπει να προωθηθεί η εξέταση της συμμόρφωσής τους με το πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών⁽¹⁾. Τονίζει επίσης τη σημασία της ανάπτυξης συνεργασίας μεταξύ πόλεων και περιφερειών και της ενίσχυσης του ρόλου που διαδραματίζουν στο πλαίσιο αυτό το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών (United Nations Office for Disaster Risk Reduction) η εκστρατεία του με τίτλο «Making Cities Resilient» (Πώς μπορούν οι πόλεις να γίνουν πιο ανθεκτικές)·

10. αναγνωρίζει ότι τα μέτρα στον τομέα της μετανάστευσης θα πρέπει να συνυπολογιστούν πλήρως στο πλαίσιο των συνολικών πολιτικών σχέσεων με τις χώρες εταίρους. Αυτές οι δράσεις θα πρέπει να βασιστούν στις αρχές της ανάληψης ίδιας ευθύνης εκ μέρους των εταίρων, της συνεργασίας και του πλήρους σεβασμού του ανθρωπιστικού δικαίου, του δικαίου για τους πρόσφυγες και του δικαίου περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην προστασία·

11. συμμερίζεται τη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τη διάσταση του φύλου και τους ευάλωτους οικονομικούς τομείς, ενώ, συγχρόνως, υπογραμμίζει την ανάγκη για μεγαλύτερη εστίαση της προσοχής στα πλέον ευάλωτα μέλη της κοινωνίας. Οι πλέον ευάλωτοι τομείς και πληθυσμιακές ομάδες μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τον τόπο κατοικίας και δύνανται να πλήττονται από καταστροφές σε διαφορετικό βαθμό. Συνεπώς, αυτοί οι τομείς και αυτές οι κοινωνικές ομάδες, συχνά, απαιτούν μεγαλύτερη προσοχή στο πλαίσιο των δράσεων ενίσχυσης της ανθεκτικότητας.

12. Αναμένει την εντατικοποίηση των προσπαθειών με σκοπό την ταχύτερη υλοποίηση των στόχων που έχουν καθοριστεί στη συνολική στρατηγική της ΕΕ (EUGS) και υπογραμμίζει τη σημασία μιας τοποκεντρικής προσέγγισης, με τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, όταν επιδιώκεται η εκπλήρωση των στόχων της EUGS σε σχέση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ως μέρος της ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη·

ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

13. υπογραμμίζει τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στην οικοδόμηση της ανθεκτικότητας, καθότι αυτές αποτελούν το πρώτο επίπεδο στο οποίο λαμβάνονται αποφάσεις και δράσεις, όταν ανακύπτουν κίνδυνοι και απειλές· συνεπώς, αποτελούν το εγγύτερο στους πολίτες κυβερνητικό επίπεδο, το οποίο θα πρέπει να εδράζεται στις αρχές του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας. Οι τοπικές αρχές, καθότι είναι αρμόδιες για τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (αστυνομία, πυροσβεστική, ιατρικές υπηρεσίες) και διαθέτουν την πλέον ευρύτερη και ενδεδειγμένη γνώση της εκάστοτε τοπικής περιοχής και τοπικής κοινότητας, επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη σθεναρότητα και την ποιότητα της ανθεκτικότητας·

14. υπογραμμίζει ότι όλες οι δραστηριότητες και η συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές που αποσκοπούν στην οικοδόμηση της ανθεκτικότητας θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

15. εφιστά κυρίως την προσοχή στη σημασία των ικανοτήτων των τοπικών κοινοτήτων σε ό,τι αφορά τις δράσεις πληροφόρησης, πρόληψης και αντίδρασης σε περιπτώσεις κινδύνων και επακόλουθης αποκατάστασης —από τις οικογένειες, τις ενώσεις και τις εκκλησίες μέχρι όλα τα επίπεδα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

16. εφιστά την προσοχή στον ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στον εντοπισμό των απειλών και την εκτίμηση των κινδύνων. Χάρη στα προηγμένα και δοκιμασμένα συστήματα διαχείρισης κρίσεων, τα οποία είναι προσαρμοσμένα στις περιφερειακές συνθήκες και στα χαρακτηριστικά της εκάστοτε τοπικής κοινότητας, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι σε θέση να εντοπίζουν γρήγορα και αποτελεσματικά τις απειλές και να αξιολογούν τους κινδύνους που αυτές συνεπάγονται. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις εκθέσεις και τις αναλύσεις που καταρτίζουν οι περιφέρειες και οι δήμοι κατά τον εντοπισμό και την εκτίμηση των κινδύνων·

17. υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των φορέων της ΕΕ (από τους τομείς των πολιτικών, της ανθρωπιστικής βοήθειας και της ανάπτυξης) προκειμένου να επιλυθούν παρατεταμένες κρίσεις στις γειτονικές χώρες της ΕΕ, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην εμπειρία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, μεταξύ άλλων, μέσω ενός δικτύου επαφών, ορθών πρακτικών, προώθησης του διαλόγου κ.λπ. Σε αυτή την κατεύθυνση, η ΕΕ διαθέτει ένα τεράστιο δυναμικό, που δεν θα πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτο, από τη διαπιστωμένη πείρα που απέκτησαν οι ανατολικές, νότιες και εξόχως απόκεντρες περιοχές της, καθώς, λόγω της γεωστρατηγικής τους θέσης, έχουν πολυετή στενή συνεργασία με τις γειτονικές τους χώρες·

⁽¹⁾ CDR 5035/2016 — Εισηγητής: Adam Banaszak (PL/ECR)· 2646/2014 — Εισηγητής: Harvey Siggs (UK/ECR).

18. τονίζει ότι, στον τομέα της διαχείρισης κινδύνων και ανάληψης έγκαιρης δράσης, οι τοπικές ικανότητες πρέπει να ενισχύονται διαρκώς·

19. ζητεί να ληφθούν μέτρα προκειμένου να υποστηριχθούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους για την προστασία των κρίσιμων υποδομών, αποδίδοντας ξεχωριστή σημασία στη χρηματοδότηση αυτών των δράσεων προστασίας και στην εξασφάλιση των κατάλληλων εργαλείων και πόρων·

20. επισημαίνει ότι, προκειμένου να οικοδομηθεί η ανθεκτικότητα, θα πρέπει να δοθεί περισσότερη στήριξη στο έργο των διαφόρων διασυνοριακών δομών και του δικτύου των Ευρωπεριφερειών (Euroregions) —ιδίως των ευρωπεριφερειών στα σύνορα της ΕΕ— με την υλοποίηση περιφερειακών και διασυνοριακών έργων στους τομείς των υποδομών, της πολιτικής ασφάλειας, της κοινωνικής πολιτικής, της εκπαιδευτικής, της οικονομικής και της πολιτισμικής πολιτικής·

21. σημειώνει επιπλέον ότι πρέπει να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για την υλοποίηση μιας αποτελεσματικής πολιτικής πληροφόρησης σχετικά με τους κινδύνους και τους κλυδωνισμούς που μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ανθεκτικότητα. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει οπωσδήποτε να συμμετέχουν αδιάλειπτα στις συναφείς δράσεις πληροφόρησης·

22. υπογραμμίζει την ανάγκη να αναπαραχθούν —σε κεντρικό επίπεδο— δοκιμασμένες λύσεις, μηχανισμοί καθώς και πρότυπα βέλτιστων πρακτικών που έχουν εφαρμοστεί στις περιφέρειες από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, και κρίνει επίσης σκόπιμη μια χαρτογράφηση των ορθών πρακτικών που εφαρμόζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από τις περιφέρειες και τους δήμους της ΕΕ, καθώς επίσης να τεθούν στη διάθεση των περιφερειών και των δήμων που εντάσσονται στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας·

23. συνιστά να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στον τομέα της εκπαίδευσης, ο οποίος είναι ζωτικός για την οικοδόμηση ανθεκτικών κοινωνιών. Προτρέπει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να υποστηρίξουν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σε αυτόν τον τομέα, τηρώντας συγχρόνως την αρχή της επικουρικότητας·

24. είναι της άποψης ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα σε τοπικό επίπεδο προκειμένου να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινοτήτων για τις απειλές — ιδίως για τις υβριδικές απειλές που συνδέονται με την ενεργειακή ασφάλεια — και να ενδυναμωθεί ο εξοπλισμός των τοπικών κοινοτήτων για την αντιμετώπιση αυτών απειλών. Αυτά τα μέτρα θα πρέπει να εφαρμοστούν σε στενή συνεργασία με τα τοπικά επιστημονικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις, τις αρμόδιες για την ασφάλεια υπηρεσίες, καθώς και με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές·

25. αναδεικνύει τον ρόλο που διαδραματίζει η κοινωνία των πολιτών ως βασικός παράγοντας στην οικοδόμηση της ανθεκτικότητας. Εφιστά ξεχωριστή προσοχή στη στήριξη και τη συνεργασία των ΜΚΟ. Η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί καθιστούν εφικτό τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σύγχρονων και δημιουργικών εκπαιδευτικών εκστρατειών και μεθόδων, τη δρομολόγηση ανθρωπιστικής βοήθειας καθώς και την ανάπτυξη θετικών κοινωνικών αντιλήψεων στις χώρες εταίρους, ιδίως σε εκείνες που αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο υβριδικών απειλών·

26. υπογραμμίζει την ανάγκη να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες καταπολέμησης της εχθρικής προπαγάνδας που αναπαράγουν τρίτες χώρες στο πλαίσιο των πολέμων υβριδικού χαρακτήρα. Επιδιοκμάζει τη δημιουργία της ειδικής ομάδας δράσης East StratCom Task Force που έχει συγκροτήσει η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και συνιστά την επέκταση της συνεργασίας της με τις εθνικές, τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές·

27. τάσεται υπέρ της συνεργασίας με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στον τομέα της πρόληψης των συγκρούσεων και της εδραίωσης της ειρήνης. Οι τοπικές και τις περιφερειακές αρχές αποτελούν το εγγύτερο στους πολίτες επίπεδο διακυβέρνησης — συνεπώς, εκτός του ότι γνωρίζουν καλύτερα τις τοπικές τους κοινότητες, ταυτόχρονα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο με την καθοδήγηση και την εκπροσώπηση αυτών των κοινοτήτων·

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

28. υπογραμμίζει την άμεση εμπειρία που έχει αποκομιστεί μέσα από τη διεθνή συνεργασία με την Ευρωμεσογειακή συνέλευση των τοπικών και περιφερειακών αρχών (ARLEM) και τη Διάσκεψη των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (ΔΤΠΑΑΕΣ/CORLEAP), καθώς και με τις μικτές συμβουλευτικές επιτροπές (ΜΣΕ) και τις ομάδες εργασίας και συνιστά να αξιοποιηθούν αυτές οι πλατφόρμες και οι εμπειρίες τους κατά την ενίσχυση τη ανθεκτικότητας των χωρών που καλύπτονται από την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας·

29. Τονίζει τη σημασία που έχει η ανταλλαγή εμπειρογνομοσύνης και γνώσεων, καθώς και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ τοπικών και περιφερειακών αρχών από την ΕΕ και από τρίτες χώρες τόσο σε πολιτικό όσο και σε διοικητικό επίπεδο. Τονίζει τον θετικό ρόλο που διαδραματίζει από την άποψη αυτή η ΕπΠ σε σχέση με τη Λιβύη (Πρωτοβουλία της Λευκωσίας) και την Ουκρανία (μέσω του προγράμματος U-LEAD)·

30. συμφωνεί με την ανακοίνωση της Επιτροπής ότι η συνεργασία με τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, προκειμένου να αποτραπούν οι βίαιες συγκρούσεις. Επισημαίνει επίσης την ανάγκη στενότερης συνεργασίας με τον ΟΗΕ, την Αφρικανική Ένωση και άλλους διεθνείς εταίρους προκειμένου να οικοδομηθεί η ανθεκτικότητα·

31. χαιρετίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει η ΕΕ προκειμένου να διασφαλίσει την ενσωμάτωση των προτύπων και των βέλτιστων πρακτικών —συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από το έργο και την πείρα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών— στα συναφή πολυμερή μέσα και τις προσεγγίσεις πολιτικής, επίσης στο πλαίσιο της ΔΟΕ, της ΠΟΥ και την Ομάδας G20·

32. συμμερίζεται την άποψη ότι η οικοδόμηση ανθεκτικότητας συνιστά ένα πολυδιάστατο καθήκον. Πιστεύει ότι τα μέτρα στους τομείς των υποδομών, της ασφάλειας, της οικονομίας, της κοινωνίας και της εκπαίδευσης —μέτρα τα οποία προάγουν την βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς— πρέπει να έχουν προτεραιότητα. Ο ρόλος των περιφερειακών και των τοπικών αρχών στους εν λόγω τομείς θεωρείται αδιαμφισβήτητος. Σημειώνει, ότι, όσον αφορά το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής, οι εταίροι της Μεσογείου και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης θα πρέπει να αποτελέσουν πρώτη προτεραιότητα. Συγχρόνως, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ο ρόλος και ο αντίκτυπος των χωρών της Μέσης Ανατολής και της Κεντρικής Ασίας στην ανθεκτικότητα της ΕΕ·

33. Συμφωνεί ότι η έρευνα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα πρέπει να επεκταθεί με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, ιδίως σε ό,τι αφορά τα θέματα της ασφάλειας, της οικονομίας, των κοινωνικών επιστημών, της επισιτιστικής ασφάλειας και του ανεφοδιασμού με νερό, της μετανάστευσης και του εξαναγκαστικού εκτοπισμού. Παρακινεί τα τοπικά πανεπιστημιακά ιδρύματα —ως περιφερειακά κέντρα αριστείας— να συμμετέχουν περισσότερο σε αυτές τις ερευνητικές εργασίες. Προς τον σκοπό αυτό θα πρέπει να ενισχυθούν τα μέτρα για την προαγωγή του θεσμικού και του κοινωνικού επιπέδου·

34. συμμερίζεται την άποψη ότι η στρατηγική επικοινωνία συνιστά αποτελεσματικό εργαλείο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των εξτρεμιστικών κινημάτων και του κυβερνοεγκλήματος. Θεωρεί απαραίτητο να αναληφθούν άμεσες προσπάθειες για την προστασία της ΕΕ και των χωρών εταίρων από την επιρροή εξωτερικών εκστρατειών παραπληροφόρησης που στοχεύουν στην υπονόμηση των πολιτικών και κοινωνικών συστημάτων που υποστηλώνουν την ταυτότητα, την ασφάλεια και τη σταθερότητα της ΕΕ·

35. σημειώνει ότι θα πρέπει να αναδειχθεί περισσότερο ο ρόλος των ικανοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στους τομείς της ανθεκτικότητας και της ανάλυσης κινδύνων προκειμένου να ενδυναμωθεί η ανθεκτικότητα. Αυτό ισχύει ειδικά στην περίπτωση των παραμεθόριων περιφερειών της ΕΕ. Τέτοιου είδους μέτρα θα ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση του κοινού για τις συγκρούσεις που εκδηλώνονται στην άμεση γειτονία της ΕΕ, καθώς και την ανάπτυξη καλύτερων μεθόδων για την αξιολόγηση του είδους και του αντίκτυπου των κινδύνων, των πιέσεων και της ευπάθειας των χωρών εταίρων στους κλυδωνισμούς·

ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

36. η ενσωμάτωση της πτυχής της ανθεκτικότητας στο βασικό πλαίσιο απαιτεί τον συνυπολογισμό της σε κάθε επίπεδο (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό) των τομειακών πολιτικών της ΕΕ. Με την υιοθέτηση μιας εξειδικευμένης προσέγγισης, οι τομειακές πολιτικές θα μπορέσουν να ενισχύσουν αποτελεσματικά την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε κατάστασης στους διάφορους τομείς που καλύπτονται από αυτές τις πολιτικές και στους οποίους αυτές εφαρμόζονται·

37. υπογραμμίζει ότι η αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτιών της παράτυπης μετανάστευσης (φτώχεια, ανισότητες, δημογραφική αύξηση, έλλειψη επαγγελματικών, εκπαιδευτικών και οικονομικών ευκαιριών, αστάθεια, συγκρούσεις, παράνομη εμπορία ανθρώπων, οργανωμένο έγκλημα, κλιματική αλλαγή, περιβαλλοντική υποβάθμιση και οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις του εξαναγκαστικού εκτοπισμού) συνιστά ένα από τα μείζονα μέτρα για την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας. Επομένως, δεν θα πρέπει να λησμονηθεί ότι η παροχή βοήθειας στις ασθενέστερες και ευπαθείς κοινότητες συνεπάγεται την μέγιστη αποτελεσματικότητα εκεί όπου ανακύπτουν οι απειλές·

38. συνιστά την ανάπτυξη ενός λεπτομερούς πλαισίου για την απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία καθώς και τον συνυπολογισμό του ρόλου των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο πλαίσιο των πολιτικών απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής, στη βάση των εργασιών της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας·

39. υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ασφάλεια των κρίσιμων μεταφορικών υποδομών, με ιδιαίτερη έμφαση στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στο συγκεκριμένο πλαίσιο, καθότι, συχνά, αυτές είναι οι άμεσα αρμόδιες για τη συντήρηση των εν λόγω υποδομών και την κατάσταση των περιοχών που διασχίζονται από τέτοιες κρίσιμες υποδομές μεταφορών·

40. επιδοκμάζει το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει τη στενή συνεργασία με τις αυτοδιοικητικές αρχές για την βελτίωση της ανθεκτικότητας στις ταχέως αναπτυσσόμενες αστικές περιοχές, όπου η έλλειψη σχεδιασμού ή επενδύσεων σε μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων που συνεπάγονται η κλιματική αλλαγή και οι γεωφυσικοί κίνδυνοι μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα ο πληθυσμός αυτών των περιοχών να πληγεί από σοβαρές ανθρώπινες και οικονομικές ζημιές, όταν προκύπτουν κλυδωνισμοί και επιβαρύνσεις. Η καταπολέμηση των βασικών παραγόντων κινδύνου μέσω των δημόσιων και των ιδιωτικών επενδύσεων (στη βάση της αναγνώρισης των κινδύνων) κρίνεται πιο αποτελεσματική από άποψη κόστους απ' ό,τι η λήψη μέτρων μετά την καταστροφή. Προβάλλει τον ρόλο του τομεακού διαλόγου με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στον τομέα της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα και η καινοτομία, σύμφωνα με τους στόχους του νέου θεματολογίου για το αστικό περιβάλλον.

41. υπογραμμίζει την ξεχωριστή σημασία της ανθρωπιστικής βοήθειας στις περιπτώσεις περιβαλλοντικών και φυσικών καταστροφών και σε άλλες περιστάσεις όπου απαιτείται αυτού του είδους βοήθεια. Η ανθρωπιστική βοήθεια θα πρέπει να παρέχεται με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών αρχών του ανθρωπισμού, της ουδετερότητας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας, τηρώντας συγχρόνως πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματα που απορρέουν από τις Συμβάσεις της Γενεύης και τα πρόσθετα πρωτόκολλα που τις συνοδεύουν.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής οικονομίας δεδομένων»

(2018/C 054/09)

Εισηγητής: Kieran McCarthy (IE/EA), δημοτικός σύμβουλος Κορκ**Έγγραφο αναφοράς:** Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής οικονομίας δεδομένων»

COM(2017) 9 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής οικονομίας δεδομένων: η μελλοντική πρόκληση

1. υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών (ΤΠΑ) στην εφαρμογή των συστάσεων της ψηφιακής ενιαίας αγοράς (ΨΕΑ), την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες, καθώς και τη δημιουργία και τη διαχείριση ψηφιακών υποδομών, όπως π.χ. για την παραγωγή δεδομένων. Οι ψηφιακές υπηρεσίες αποτελούν επίσης τον κινητήριο μοχλό για την οικονομική ανάπτυξη σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο και προσφέρουν ευρύ φάσμα ευκαιριών για καινοτομία, σύσταση ΜΜΕ και επιχειρηματικότητα, δημιουργία θέσεων εργασίας και κοινωνική πρόοδο·
2. συμμερίζεται την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη πρέπει να αναλάβουν πρωτοπόρο ρόλο και να ηγηθούν των προσπαθειών σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο και σε στενή συνεργασία με τις ΤΠΑ για την επίτευξη ευρύτερων μεταρρυθμίσεων στις κυβερνητικές διαδικασίες και δομές, με τη χρήση των ΤΠΕ, προκειμένου να βελτιωθούν η σκοπιμότητα, η ποιότητα και η παραγωγικότητα του έργου και η αποδοτικότητα των δημοσίων αρχών και επίσης να μειωθεί η γραφειοκρατία για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις·
3. καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τις ΤΠΑ στις χρηματοδοτικές τους δραστηριότητες, συνεχίζοντας να εγκρίνει την κατά προτεραιότητα αξιοποίηση των ΕΔΕΤ για τις ψηφιακές υποδομές, όπως π.χ. για την ανάπτυξη δεδομένων και δεξιοτήτων σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, και αναγνωρίζοντας τους τεχνολογικούς φραγμούς στα ψηφιακά αναπτυξιακά προγράμματα σε αγροτικές, ορεινές, νησιωτικές και αραιοκατοικημένες περιοχές, όπου θα πρέπει να θεωρούνται υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος·
4. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι μειονεκτούσες περιφέρειες δεν διαθέτουν βασικές υποδομές, ούτε την αναγκαία εμπειρογνώσια για τη δημιουργία μιας οικονομίας δεδομένων, και συνιστά, ως εκ τούτου, να προβλεφθεί γι' αυτές τις περιφέρειες η ρυθμιστική στήριξη, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους στην ευρωπαϊκή ενιαία ψηφιακή αγορά·
5. αναγνωρίζει ότι η συλλογή δεδομένων αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ψηφιακής ενιαίας αγοράς (ΨΕΑ). Η αναδυόμενη αυτή παγκόσμια τάση παρουσιάζει τεράστιες δυνατότητες για τις ΤΠΑ και τις επιχειρήσεις σε διάφορους τομείς, οι οποίοι εκτείνονται από την υγεία, την επισιτιστική ασφάλεια, το κλίμα και την αποδοτικότητα των πόρων έως την ενέργεια, τα ευφυή συστήματα μεταφορών και τις έξυπνες πόλεις και περιφέρειες·
6. επιδοκιμάζει την ανακοίνωση της Επιτροπής για την καταπολέμηση αφενός των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων για λόγους άλλους πλιν της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της ΕΕ, και αφετέρου των αδικαιολόγητων μέτρων γεωγραφικού περιορισμού των δεδομένων για σκοπούς αποθήκευσης ή επεξεργασίας·
7. συμφωνεί ότι η ανταλλαγή δεδομένων παραμένει προς το παρόν περιορισμένη. Οι αγορές δεδομένων αναδύονται σταδιακά, ωστόσο, δεν χρησιμοποιούνται ευρέως από τον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ή από συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Οι δυνητικοί χρήστες ενδεχομένως να μην διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία και τις κατάλληλες δεξιότητες για να εξαργυρώσουν την οικονομική αξία των δεδομένων τους, και ίσως φοβούνται μήπως χάσουν ή υποσκάψουν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημά τους όταν τα δεδομένα καταστούν διαθέσιμα στους ανταγωνιστές. Κατά την ανταλλαγή δεδομένων ο κάτοχός τους δεν χάνει τίποτα, αλλά αντιθέτως η ανταλλαγή γνώσεων αυξάνει την αξία των δεδομένων·

8. σημειώνει την ποικιλία πηγών και τύπων δεδομένων που παράγονται από μηχανές ή διαδικασίες και βασίζονται σε αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως το διαδίκτυο των πραγμάτων. Αυτές οι μηχανές και διαδικασίες παρέχουν τεράστιες δυνατότητες στους διαφορετικούς τύπους παραγόντων της αγοράς να μεγαλώσουν περαιτέρω το διαδίκτυο των πραγμάτων εφαρμόζοντας τεχνολογίες, ιδέες και προϊόντα όπως, λόγω χάρη, στους κατασκευαστές, τους ερευνητές και τους παρόχους υποδομών και ιδίως στις έξυπνες πόλεις και τις περιφέρειες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των ΤΠΑ·
9. επιμένει ότι η επέκταση μηχαναγνώσιμων δεδομένων ενισχύει τον διαμερισμό των δεδομένων και μειώνει την ανάγκη υποβολής ειδικών και συχνά δαπανηρών αιτημάτων για παροχή δεδομένων. Σύνολα περιεκτικών δεικτών συμβάλλουν στην ενημέρωση της δημόσιας συζήτησης και στη βελτίωση της λήψης αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο και μπορούν να αλλάξουν θετικά τον τρόπο χάραξης, εφαρμογής, διαχείρισης και παρακολούθησης της πολιτικής σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο·
10. επισημαίνει ότι οι πόλεις και οι περιφέρειες διαδραματίζουν καιρό ρόλο στη δημιουργία βάσεων δεδομένων δημόσιων πληροφοριών, στην εξασφάλιση της ασφάλειας των δεδομένων, την ανάπτυξη των αναγκαίων ψηφιακών δεξιοτήτων, την εξασφάλιση και διευκόλυνση της χρηματοδότησης ευρύτερων υποδομών και δικτύων. Το κατάλληλο περιβάλλον για τη διαπεριφερειακή και τη διασυνοριακή ανταλλαγή επιγραμμικών υπηρεσιών μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία υπηρεσιών υψηλού επιπέδου και στην οικοδόμηση της οικονομίας δεδομένων·
11. τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν επίσης να προσφέρουν πολλά σε όλα τα στάδια της συλλογής δεδομένων και της παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται η στήριξη για ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες με στόχο την πλήρη χρήση των νέων τεχνολογιών, η ανάλυση μεγάλων δεδομένων, η κατανόηση ζητημάτων κυβερνοασφάλειας, η αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και η δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών. Αυτό μπορεί να διαπιστωθεί στην πράξη στις πόλεις και τις περιφέρειες της Ευρώπης μέσω των καλών παραδειγμάτων συνεργασίας τους με εθνικές αρχές και ερευνητικά κέντρα σε θέματα καινοτομίας και διαλειτουργικότητας του δημόσιου τομέα·
12. επικροτεί το πρόγραμμα καινοτόμων αστικών δράσεων της ΕΕ, που υλοποιείται υπό την αιγίδα της Επιτροπής με χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο του οποίου οι πόλεις έχουν τη δυνατότητα να εντοπίσουν και να δοκιμάσουν καινοτόμες λύσεις όπως η παραγωγή δεδομένων για βιώσιμη αστική ανάπτυξη·
13. επισημαίνει ότι οι ΤΠΑ πρέπει να έχουν εκτεταμένη και αποτελεσματική επιρροή στη νομοθεσία που θα επηρεάσει, με τη σειρά της, τις αρμοδιότητές τους στον τομέα της οικονομίας των δεδομένων. Κάθε νέος κανονισμός μπορεί επίσης να επιφέρει μη αναγκαίες διοικητικές επιβαρύνσεις και περιττές δαπάνες για τις πόλεις και τις περιφέρειες, οι οποίες, κατά την άποψη της ΕΤΠ, δεν αντισταθμίζονται από τα οφέλη για τους πολίτες·

Εξεύρεση ισορροπία μεταξύ διαφάνειας και περιορισμών

14. επισημαίνει ότι οι πολίτες αναμένουν τη θέσπιση ισχυρών και αποτελεσματικών προτύπων προστασίας των δεδομένων, ιδίως στον τομέα της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Η προστασία των δεδομένων δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να θεωρείται ως εμπόδιο, αλλά ως αναπόσπαστο τμήμα της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Ένα σαφές και προσαρμοσμένο νομικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων για την οικονομία δεδομένων είναι, επομένως, ζωτικής σημασίας·
15. τονίζει ότι είναι σημαντικό να διευκρινισθεί κατά πόσο τα εν λόγω δεδομένα που παράγονται από μηχανές είναι προσωπικού χαρακτήρα (δηλαδή συνδέονται με ζώντα άτομα) και, ως εκ τούτου, υπόκεινται στον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ — *General Data Protection Regulation*/GDPR) ή μη προσωπικού χαρακτήρα ή πράγματι αποτελούν συνδυασμό των δύο·
16. ζητεί να συνεχίσει το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ να εξυπηρετεί τον σκοπό της στήριξης της καινοτομίας στους κώλους του ψηφιακού περιβάλλοντος, και να αξιοποιεί στο έπακρο το δυναμικό της ενιαίας αγοράς και τις επενδύσεις στην οικονομία της ΕΕ·
17. υποστηρίζει την ανάγκη εξασφάλισης της βεβαιότητας τόσο για τους χρήστες, όσο και για τους κατασκευαστές των συσκευών παραγωγής δεδομένων, σε σχέση με την πιθανή ευθύνη τους·
18. υποστηρίζει το σημείο ότι η ΕΕ χρειάζεται να διασφαλίσει τη ροή των δεδομένων σε διασυνοριακό και διατομεακό επίπεδο, καθώς και την προσπέλαση και επαναχρησιμοποίησή τους με βέλτιστο τρόπο. Η υιοθέτηση συντονισμένης ευρωπαϊκής προσέγγισης είναι καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξη της οικονομίας των δεδομένων ως μέρους της ψηφιακής ενιαίας αγοράς·
19. επικροτεί το όραμα της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ για να θεσπίσει κανόνες για το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις διασυνοριακές ροές δεδομένων και για να αντιμετωπίσει τις νέες μορφές ψηφιακού προστατευτισμού, σε πλήρη συμμόρφωση και με την επιφύλαξη των κανόνων της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων·

20. αναγνωρίζει ότι, προκειμένου να αξιοποιηθεί στο έπακρο το δυναμικό της ευρωπαϊκής οικονομίας δεδομένων, κάθε ενέργεια κράτους μέλους που αφορά την αποθήκευση ή την επεξεργασία δεδομένων πρέπει να σέβεται την «αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων εντός της ΕΕ», ως απόρροια των υποχρεώσεων των κρατών μελών που απορρέουν από τις διατάξεις της Συνθήκης για την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και την ελευθερία εγκατάστασης και του συναφούς παράγωγου δικαιού.

Ενίσχυση των δυνατοτήτων του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων

21. επικροτεί τον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ) και συμφωνεί ότι οι ανησυχίες όσον αφορά την ιδιωτική ζωή είναι θεμιτές. Οι ισχυροί κανόνες για την προστασία των δεδομένων δημιουργούν την εμπιστοσύνη που θα επιτρέψει να αναπτυχθεί η ψηφιακή οικονομία σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά, να αντιμετωπιστούν διάφορες μορφές της τρωτότητας των ΤΠΕ και της ενδεχόμενης εικονικής εγκληματικότητας, και να αναπτυχθούν αποτελεσματικές και συνεκτικές στρατηγικές πρόληψης·

22. υποστηρίζει την αναθεωρημένη οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής που προτείνεται για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας σε πλήρη συνοχή με τον ΓΚΠΔ·

23. διατυπώνει τη σύσταση ότι η διαθεσιμότητα των δεδομένων για ρυθμιστικούς ή εποπτικούς σκοπούς, η οποία κατ' ουδέναν τρόπο δεν αμφισβητείται, θα εξασφαλιζόταν καλύτερα με την ενίσχυση της συνεργασίας ανάμεσα στις εθνικές αρχές και τις ΤΠΑ, και όχι μέσω των περιορισμών γεωγραφικού χαρακτήρα·

24. αναγνωρίζει ότι οι πραγματικοί καταλυτικοί παράγοντες για την προστατευμένη αποθήκευση και επεξεργασία των δεδομένων είναι οι υπερσύγχρονες βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης ΤΠΕ σε κλίμακα πολύ μεγαλύτερη από τα επιμέρους συστήματα·

25. τονίζει ότι η νέα δέσμη μέτρων αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της πρόληψης, του εντοπισμού και της αντιμετώπισης περιστατικών στον κυβερνοχώρο και να έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και του συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, όταν προκύπτουν μείζονα περιστατικά στον κυβερνοχώρο. Για να επιτευχθεί αυτό θα χρειαστεί να αναπτυχθεί μια πραγματική εταιρική σχέση με τη συμμετοχή των κρατών μελών, των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των τοπικών και των περιφερειακών αρχών (ΤΠΑ), του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών·

26. πιστεύει ότι, καθώς οι παραβιάσεις της ασφάλειας συνιστούν απειλή για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας — π.χ. τα δίκτυα μεταφοράς, την τοπική παροχή ύδατος, το ηλεκτρικό δίκτυο και την ενέργεια— και καθώς οι ΤΠΑ χρησιμοποιούν και κατέχουν πολλά προϊόντα και υπηρεσίες ψηφιακών πληροφοριών, οι ΤΠΑ έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στους τομείς της αντιμετώπισης της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο, της αντιπαραβολής δεδομένων του κυβερνοχώρου και της προστασίας της ασφάλειας των δεδομένων·

27. επισημαίνει ότι οι κυβερνοεπιθέσεις έχουν την τάση να εκμεταλλεύονται κάποιο από τα πέντε μείζονα τρωτά σημεία των ψηφιακών τεχνολογιών που βρίσκονται στο επίκεντρο των έξυπνων πόλεων και περιφερειών. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται το χαμηλό επίπεδο ασφαλείας των λογισμικών και της κρυπτογράφησης δεδομένων, η χρήση μη ασφαλών κληροδοτημένων συστημάτων και η κακή συντήρηση, οι πολλές αλληλεξαρτήσεις και οι εκτεταμένες και περίπλοκες επιθέσεις, τα φαινόμενα αλυσιδωτής αντίδρασης, ήτοι στενά διασυνδεδεμένες οντότητες που διαβιβάζουν ταχύτατα δυσμενείς συνέπειες η μία στην άλλη, και πολυάριθμα τρωτά σημεία που οφείλονται σε ανθρώπινα σφάλματα και εσκεμμένες παρατυπίες υπαλλήλων·

28. τονίζει ότι τα τρωτά σημεία σε επίπεδο ασφαλείας όσον αφορά την παραγωγή δεδομένων σημαίνουν συνεχή αύξηση των κυβερνοεπιθέσεων σε σημαντικές αστικές υποδομές και συστήματα διαχείρισης πόλεων, γεγονός που έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια και την προστασία των ανθρώπων. Απαιτείται ευρύτερη δέσμη συστημικών και συντονισμένων παρεμβάσεων που θα περιλαμβάνουν τον μετριασμό και την πρόληψη, και θα διασφαλίζουν την θέσπιση μέσω πρωτοβουλιών καθοδηγούμενων από την αγορά καθώς και μέσω κανονισμών και δράσεων επιβολής καθοδηγούμενων από την κεντρική διοίκηση·

29. τονίζει ότι η ασφάλεια του διαδικτύου των πραγμάτων παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις, με κάποια συστήματα να μην διαθέτουν κρυπτογράφηση ή ονόματα χρηστών και κωδικούς πρόσβασης, και άλλα να είναι ευάλωτα σε μολύνσεις από κακόβουλα λογισμικά και τροποποιήσεις υλικολογισμικού. Οι περίπλοκες αλληλεξαρτήσεις του διαδικτύου των πραγμάτων συνεπάγονται εκτεταμένες επιθέσεις και πολυάριθμα τρωτά σημεία·

30. σημειώνει ότι στους κόλπους της τοπικής και της περιφερειακής διοίκησης και των παρόχων δημόσιων υπηρεσιών/ υποδομών θα πρέπει να αναπτυχθούν προγράμματα προηγμένης κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και να εφαρμοστούν σε όλους τους φορείς, ιδίως όμως σε εκείνους που δραστηριοποιούνται στους τομείς των ηλεκτρονικών συμβάσεων προμηθειών, της παρουσίασης και της καθημερινής λειτουργίας τεχνολογιών που σχετίζονται με τις έξυπνες πόλεις·

31. τάσσεται υπέρ της διεύρυνσης και της εμβάθυνσης των στρατηγικών μετριασμού, ούτως ώστε να συμπεριληφθεί σε αυτές η ασφάλεια βάσει σχεδιασμού ως εκ των πραγμάτων προσέγγιση για όλες τις μελλοντικές συμβάσεις προμηθειών που σχετίζονται με τις έξυπνες πόλεις και περιφέρειες. Οι εν λόγω στρατηγικές θα πρέπει να περιλαμβάνουν ολοκληρωμένη αξιολόγηση των υφιστάμενων αστικών υποδομών και συστημάτων πληροφορικής και των επανορθωτικών επεμβάσεων σε επίπεδο ασφαλείας με στόχο την επιδιόρθωση των κενών ή την αντικατάσταση, τη σύσταση βασικών ομάδων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών σε επίπεδο ασφαλείας και υπολογιστών στους κόλπους των δημοτικών διοικητικών αρχών που θα διαθέτουν εξειδικευμένες δεξιότητες και αρμοδιότητες, πέραν της γενικής διαχείρισης των τεχνολογιών πληροφοριών, και σταδιακές αλλαγές στη συναφή με την ασφάλεια κατάρτιση και στη διαρκή επαγγελματική εξέλιξη τόσο στον δημόσιο όσο και στον εμπορικό τομέα.

Ανάπτυξη της παραγωγής ροών δεδομένων

32. υπογραμμίζει ότι η παραγωγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εγείρει ζητήματα σε όλους τους τομείς πολιτικής της τοπικής και της περιφερειακής διοίκησης. Οι ΤΠΑ είναι υπεύθυνοι ανάπτυξης και επεξεργασίας δεδομένων — τα δεδομένα αυτά είναι διατομεακά και αφορούν διάφορους τομείς, όπως την πολιτική ασφαλείας και δικαιοσύνης, την οικονομία, την επικοινωνία, την εκπαίδευση, την υγεία, τη διοίκηση, τις μεταφορές, το περιβάλλον και την προστασία των καταναλωτών.

33. τονίζει την ανάγκη για ιχνηλασιμότητα και σαφή προσδιορισμό των πηγών δεδομένων ως προϋπόθεση για τον πραγματικό έλεγχο των δεδομένων στην αγορά. Η ανάπτυξη αξιόπιστων και πιθανώς τυποποιημένων πρωτοκόλλων για τη συνεχή ταυτοποίηση των πηγών των δεδομένων μπορεί να είναι απαραίτητη για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης στο σύστημα.

34. υποστηρίζει την ιδέα να αποκτήσουν πρόσβαση οι ΤΠΑ σε δεδομένα εάν αυτό είναι προς το «γενικό συμφέρον» και ενισχύει σημαντικά τη λειτουργία του δημόσιου τομέα ή, για παράδειγμα, τη βελτιστοποίηση των συστημάτων διαχείρισης κυκλοφορίας βάσει δεδομένων πραγματικού χρόνου από ιδιωτικά οχήματα.

35. συμφωνεί με την προτεραιότητα που δίδεται στο γεγονός ότι κάθε μέτρο πολιτικής πρέπει να συνεκτιμά αυτήν την οικονομική πραγματικότητα και το νομικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και παράλληλα να σέβεται τα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα.

36. επισημαίνει ότι δεν υπάρχουν επί του παρόντος σε τοπικό, εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο συνεκτικά πλαίσια πολιτικής σε σχέση με τα ανεπεξέργαστα δεδομένα που παράγονται από μηχανές, τα οποία δεν χαρακτηρίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ή σε σχέση με τους όρους της οικονομικής εκμετάλλευσης και εμπορευσιμότητάς τους.

37. προειδοποιεί ακόμη για τον κίνδυνο επιβολής, στο πλαίσιο της προσπάθειας ενίσχυσης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υπέρμετρων περιορισμών στην άσκηση του δικαιώματος των προσώπων να ελέγχουν τις πληροφορίες που τα αφορούν, στερώντας τους έτσι τη δυνατότητα χορήγησης συγκατάθεσης, ιδίως σε σχέση με τις ΤΠΑ.

38. σημειώνει την καίρια ευθύνη των ανεξάρτητων αρχών προστασίας δεδομένων όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ανάγκη ύπαρξης πρόσθετων μέσων παροχής κινήτρων στους εκτελούντες επεξεργασία δεδομένων όσον αφορά την ανταμοιβή των προσπαθειών που καταβάλλουν για την προστασία των δεδομένων, π.χ., διευκολύνοντας το βάρος της απόδειξης για τους εκτελούντες επεξεργασία δεδομένων που διέπονται από απαιτητικά πρότυπα αυτορρύθμισης ή από αυστηρούς κώδικες δεοντολογίας.

39. ζητεί να αντιμετωπιστούν οι νομικές αβεβαιότητες γύρω από τα ανεπεξέργαστα δεδομένα που παράγονται από μηχανές και η απουσία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Είναι πιθανό να επωφελούνται κάποιοι από τα κενά στο κανονιστικό πλαίσιο ή τις νομικές αβεβαιότητες που περιγράφονται ανωτέρω, και να επιβάλλουν άδικους τυποποιημένους συμβατικούς όρους στους χρήστες ή μέσω τεχνικών μέσων, όπως οι ιδιοκτησιακοί μορφότυποι ή η κρυπτογράφηση.

Βελτίωση της διαλειτουργικότητας

40. συμφωνεί ότι νεοφανή ζητήματα στο πεδίο της οικονομίας δεδομένων είναι η φορητότητα των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα, η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών που επιτρέπουν την ανταλλαγή δεδομένων και τα κατάλληλα τεχνικά πρότυπα για την εφαρμογή ουσιώδους φορητότητας.

41. αναγνωρίζει τη δέσμευση που αναλαμβάνεται σχετικά με την υποστήριξη των κατάλληλων προτύπων για τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας, της φορητότητας και της ασφαλείας των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, μέσω της καλύτερης ενσωμάτωσης του έργου των κοινοτήτων λογισμικού ανοιχτής πηγής στη διαδικασία καθορισμού προτύπων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

42. επικροτεί την ανάπτυξη στιβαρής προσέγγισης ως προς τους κανόνες φορητότητας που είναι κωδικοποιημένοι μέσω προτύπων. σημειώνει τις δυνατότητες που υπάρχουν για δρομολόγηση πειραματικών προσεγγίσεων ανά τομέα και καλεί τις ΤΠΑ να συμμετάσχουν στην πολυμερή συνεργασία, μεταξύ άλλων, με φορείς τυποποίησης, τη βιομηχανία, την τεχνική κοινότητα.

43. επιμένει πως η ευρύτερη αντίληψη της διαλειτουργικότητας, ως παράγοντα που δεν είναι σημαντικός μόνο για τη δημόσια διοίκηση αλλά για όλους τους τομείς, έχει καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη του διαδικτύου των πραγμάτων και την απρόσκοπτη ροή δεδομένων σε όλες τις περιοχές. Η διαθεσιμότητα κοινών μορφοτύπων, προτύπων και προδιαγραφών αποτελεί ξεκάθαρη προϋπόθεση την οποία οι περιφέρειες δεσμεύονται να εφαρμόσουν στο δικό τους πλαίσιο διακυβέρνησης όπως ορίζεται από τις οδηγίες για τις πληροφορίες του δημόσιου τομέα και, ειδικότερα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο πρόσφατο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας (*European Interoperability Framework*).

44. υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να αντιμετωπιστούν η αυξημένη κατανάλωση δεδομένων, καθώς και η αύξηση της ταυτόχρονης πρόσβασης σε πληροφορίες, η τάση για υψηλές ταχύτητες μεταφόρτωσης και λήψης δεδομένων, όπως και η ανάγκη για εκτεταμένη, προσαρμοσμένη στις ανάγκες και αξιόπιστη μεταφορά δεδομένων σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, είναι αναγκαία η εξασφάλιση δικτύων και ευρυζωνικών υποδομών πολύ υψηλής χωρητικότητας στα οποία θα συνδέεται όλο και μεγαλύτερος αριθμός τελικών χρηστών σε ολόκληρη την Ευρώπη.

45. θεωρεί σκόπιμο να λάβει η Επιτροπή μέτρα προκειμένου να καταστούν διασυνδεδεμένα και διαλειτουργικά τα υφιστάμενα ή υπό εξέλιξη νέφη σε εθνικό, σε περιφερειακό ή ενδεχομένως και σε τοπικό επίπεδο, χάρη στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τυποποίησης· παράλληλα, δε, τονίζει τη σημασία υλοποίησης σε τοπικό επίπεδο επωφελών δράσεων προκειμένου να καταστούν αποτελεσματικές οι προδιαγραφές για τις εφαρμογές του υπολογιστικού νέφους.

46. υποστηρίζει σθεναρά ότι η ουσιώδης φορητότητα για τα δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη ευρύτερες πτυχές σχετικά με τη διακυβέρνηση των δεδομένων που περιλαμβάνουν τη διαφάνεια για τους χρήστες, τη διαχειριζόμενη πρόσβαση και διαλειτουργικότητα, ώστε να συνδέονται οι διαφορετικές πλατφόρμες με τρόπους που ενισχύουν την καινοτομία.

Συμπεράσματα

47. ζητεί την ανάπτυξη καλά συντονισμένης προσέγγισης για την εκτίμηση των κινδύνων που εγκυμονεί η παραγωγή δεδομένων, ιδίως δε εκείνων που θεωρούνται επιζήμιοι για την ανάπτυξη της οικονομίας δεδομένων της ΕΕ, καθώς και για τη λειτουργία των διασυννοριακών υπηρεσιών δεδομένων και τεχνολογιών στην εσωτερική αγορά.

48. επιμένει ότι κάθε μελλοντική λύση πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα των παραγόντων της αγοράς, περιλαμβανομένων των ΤΠΑ, που επενδύουν στην ανάπτυξη προϊόντων, να διασφαλίζει επαρκή απόδοση της επένδυσής τους, και να συμβάλλει με τον τρόπο αυτό στην καινοτομία. Παράλληλα, οποιαδήποτε μελλοντική λύση πρέπει να εξασφαλίζει τον δίκαιο επιμερισμό των ωφελημάτων μεταξύ των κατόχων των δεδομένων, των εκτελούντων επεξεργασία δεδομένων και των παρόχων εφαρμογών στις αλυσίδες αξίας.

49. τονίζει ότι οι ΤΠΑ είναι σε θέση να καλλιεργήσουν την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα στην οικονομία των δεδομένων μέσω εξατομικευμένων λύσεων προσφοράς και ζήτησης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης της ευρυζωνικότητας, της ψηφιακής οικονομίας, της ηλεκτρονικής ένταξης και της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης. Επιπλέον, παρέχουν εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης, υλοποιούν πρωτοβουλίες χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ και διευκολύνουν την επωφελή συνεργασία και τις ανταλλαγές με άλλες δημόσιες αρχές, εντός ή εκτός συνόρων.

50. ζητεί την ανάπτυξη πλατφόρμας συστημάτων παραγωγής δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ, παρόμοιας με τις αναδυόμενες πλατφόρμες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και διαλειτουργικότητας.

51. καταλήγει στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να αναγνωριστεί περισσότερο ο ρόλος των πόλεων και των περιφερειών της ΕΕ στη βιώσιμη ανάπτυξη του ψηφιακού θεματολογίου και στην οικοδόμηση της οικονομίας των δεδομένων της ΕΕ. Οι ΤΠΑ συγκαταλέγονται στα βασικά ακροατήρια-στόχους των συστάσεων του θεματολογίου και πρέπει να θεωρούνται βασικοί φορείς και εταίροι της υλοποίησής του.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων και έγγραφο προβληματισμού για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης»

(2018/C 054/10)

Εισηγητής: Mauro D'Attis (IT/EPP) δημοτικός σύμβουλος Roccafiiorita (Ιταλία)

Έγγραφα αναφοράς: Πρόταση διοργανικής διακήρυξης για τον Ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

COM(2017) 251 final.

Το έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής σχετικά με την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης.

COM(2017) 206 final.

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (5) — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
<p>Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος διακηρύχθηκε για πρώτη φορά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας στις 7 Δεκεμβρίου 2000, διαφυλάσσει και προάγει μια σειρά από θεμελιώδεις αρχές που είναι αναπόσπαστο στοιχείο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Οι διατάξεις του εν λόγω Χάρτη απευθύνονται στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δικαίο της Ένωσης.</p>	<p>Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος διακηρύχθηκε για πρώτη φορά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας στις 7 Δεκεμβρίου 2000, διαφυλάσσει και προάγει μια σειρά από θεμελιώδεις αρχές που είναι αναπόσπαστο στοιχείο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Οι διατάξεις του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων απευθύνονται στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δικαίο της Ένωσης.</p>

Αιτιολογία

Διευκρινίζεται ότι το σύνολο του σημείου αφορά τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Τροπολογία 2

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (7) — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
<p>Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απεύθυνε έκκληση για έναν ισχυρό ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ο οποίος θα ενισχύει τα κοινωνικά δικαιώματα, με θετικό αντίκτυπο στις ζωές των ανθρώπων, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, και θα παρέχει στήριξη στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα του 21ου αιώνα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε ότι η οικονομική και κοινωνική ανασφάλεια πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα και απεύθυνε έκκληση για τη δημιουργία ελπιδοφόρου μέλλοντος για όλους, την παροχή εγγυήσεων για τον τρόπο ζωής μας και την προσφορά καλύτερων ευκαιριών για τους νέους. Οι ηγέτες των 27 κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεσμεύτηκαν στο Θεματολόγιο της Ρώμης να εργαστούν για την υλοποίηση μιας κοινωνικής Ευρώπης. Η δέσμευση αυτή βασίζεται στις αρχές της βιώσιμης μεγέθυνσης και της προώθησης της οικονομικής και κοινωνικής προόδου, καθώς και της συνοχής και της σύγκλισης, με παράλληλη προστασία της ακεραιότητας της εσωτερικής αγοράς. Οι κοινωνικοί εταίροι έχουν δεσμευτεί να συνεχίσουν να συμβάλλουν σε μια Ευρώπη που παράγει οφέλη για τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις της.</p>	<p>Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απεύθυνε έκκληση για έναν ισχυρό ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ο οποίος θα ενισχύει τα κοινωνικά δικαιώματα, με θετικό αντίκτυπο στις ζωές των ανθρώπων, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, και θα παρέχει στήριξη στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα του 21ου αιώνα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε ότι η οικονομική και κοινωνική ανασφάλεια πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα και απεύθυνε έκκληση για τη δημιουργία ελπιδοφόρου μέλλοντος για όλους, την παροχή εγγυήσεων για τον τρόπο ζωής μας και την προσφορά καλύτερων ευκαιριών για τους νέους. Οι ηγέτες των 27 κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεσμεύτηκαν στο Θεματολόγιο της Ρώμης να εργαστούν για την υλοποίηση μιας κοινωνικής Ευρώπης. Η δέσμευση αυτή βασίζεται στις αρχές της βιώσιμης μεγέθυνσης και της προώθησης της οικονομικής και κοινωνικής προόδου, καθώς και της συνοχής και της σύγκλισης, με παράλληλη προστασία της ακεραιότητας της εσωτερικής αγοράς και, παράλληλα, συνεκτιμά την πολυμορφία των εθνικών συστημάτων καθώς και τον καιρικό ρόλο των κοινωνικών εταίρων. Οι κοινωνικοί εταίροι έχουν δεσμευτεί να συνεχίσουν να συμβάλλουν σε μια Ευρώπη που παράγει οφέλη για τους εργαζομένους και τους εργοδότες.</p>

Αιτιολογία

Προσθήκη για τη διευκρίνιση των αρχών της Δήλωσης της Ρώμης (σημείο 3), συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού στην πολυμορφία των εθνικών συστημάτων.

Τροπολογία 3

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (7) — προσθήκη νέας παραγράφου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
	<p>Η Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο έργο τους για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, οφείλουν να σέβονται τη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας.</p>

Αιτιολογία

Η Επιτροπή οφείλει να τηρήσει τη συμφωνία της με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι δεν προτείνει νομοθεσία της ΕΕ, εφόσον τούτη δεν είναι αναγκαία.

Τροπολογία 4

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (11) — προσθήκη νέας παραγράφου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p><i>Η θέσπιση ενός ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και η σταδιακή εφαρμογή μιας ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας πρέπει να προάγουν την υλοποίηση μιας βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπης, να ενισχύουν την καταπολέμηση των κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων και να συμβάλουν στη δημιουργία μιας κοινωνικής οικονομίας της αγοράς.</i></p>

Αιτιολογία

Η Επιτροπή των Περιφερειών επισημαίνει τους μακροπρόθεσμους στόχους της θέσπισης του πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που πρέπει να οικοδομούν μια πιο συνεκτική Ευρώπη με μεγαλύτερη προσήλωση στις ανάγκες των πολιτών ως προς την κοινωνική τους διάσταση.

Τροπολογία 5

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (11) — προσθήκη νέας παραγράφου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p><i>Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων αποτελεί το επίκεντρο μιας ισχυρής ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας, στο πλαίσιο της οποίας αλληλοσυμπληρώνεται η ανταγωνιστικότητα και η κοινωνική δικαιοσύνη. Στο πλαίσιο αυτό, βασική συνιστώσα, παράλληλα με το σεβασμό των παραδόσεων και των πρακτικών των κρατών μελών αποτελεί η επίτευξη μισθών που θα συντείνουν στην αποφυγή της φτώχειας των εργαζομένων, θα παρέχουν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης και θα συνάδουν με την παραγωγικότητα</i></p>

Αιτιολογία

Παρότι λαμβάνει υπόψη την αποκλειστική αρμοδιότητα εν προκειμένω των κρατών μελών, η ΕτΠ έχει ήδη επισημάνει τη σημασία μιας ισχυρής ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας, βασική συνιστώσα της οποίας είναι οι δίκαιοι μισθοί ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

Τροπολογία 6

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (12) — προσθήκη νέας παραγράφου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p><i>Λόγω της αύξησης της ανεργίας των νέων και του αριθμού των ατόμων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή που απειλούνται από τη φτώχεια κατά τα τελευταία έτη, ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για τη βιώσιμη μείωση της φτώχειας, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων.</i></p>

Αιτιολογία

Η Επιτροπή των Περιφερειών έχει επισημάνει ήδη τη σημασία μιας παρέμβασης, η οποία πρέπει να επιβεβαιωθεί και να ληφθεί υπόψη και σε μια πιο μακροπρόθεσμη πράξη προγραμματισμού, όπως ο υπό εξέταση πυλώνας ⁽²⁾.

Τροπολογία 7

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (17) — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Η υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων αποτελεί κοινή δέσμευση και ευθύνη για την Ένωση, τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους. Οι αρχές και τα δικαιώματα που ορίζονται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θα πρέπει να εφαρμόζονται τόσο στο επίπεδο της Ένωσης όσο και σ' αυτό των κρατών μελών, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.</p>	<p>Η υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων αποτελεί κοινή δέσμευση και ευθύνη για την Ένωση, τα κράτη μέλη, τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τους κοινωνικούς εταίρους. Οι αρχές και τα δικαιώματα που ορίζονται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θα πρέπει να εφαρμόζονται τόσο στο επίπεδο της Ένωσης όσο και σ' αυτό των κρατών μελών, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, με συνεκτίμηση της πολυμορφίας των εθνικών συστημάτων και του καιριου ρόλου των κοινωνικών εταίρων.</p> <p>Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να εργαστούν από κοινού για την εξασφάλιση των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την εφαρμογή του πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.</p>

Αιτιολογία

Κατά την εξέταση θεμάτων που είναι άμεσης αρμοδιότητάς των τοπικών και περιφερειακών αρχών, δεν πρέπει να παραβλέπονται ούτε το έργο ούτε οι ευθύνες τους, ενώ πρέπει να συνεκτιμώνται οι ιδιαιτερότητες των εθνικών συστημάτων. Επιπλέον, πρέπει να εξασφαλίζεται και η επαρκής χρηματοδότηση της εφαρμογής.

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

Τροπολογία 8

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (17) — προσθήκη νέας παραγράφου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<i>Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές υποστηρίζονται στις προσπάθειές τους να εφαρμόζουν κατάλληλες κοινωνικές και εργασιακές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης και της ανάπτυξης πολιτικών για τη συμφιλίωση επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και πρόσβασης στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με την πρόσφατη πρόταση της Επιτροπής.</i>

Αιτιολογία

Προφανής αναφορά σε θέσεις που διατύπωσε η Επιτροπή των Περιφερειών σε προηγούμενη γνωμοδότησή της ⁽³⁾.

Τροπολογία 9

Πρόταση διακήρυξης

Προοίμιο (20) — προσθήκη νέας παραγράφου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<i>Η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή αποτελεί μία από τις σημαντικότερες και πιο ολοκληρωμένες πολιτικές της ΕΕ, δεδομένου ότι συμβάλλει σημαντικά, μέσω της αλληλεγγύης, στην ενδυνάμωση της ΕΕ στο σύνολό της καθώς και στην υλοποίηση του κοινωνικού πυλώνα.</i>

Αιτιολογία

Σαφής αναφορά σε θέσεις που διατύπωσε η Επιτροπή των Περιφερειών σε προηγούμενη γνωμοδότησή της ⁽⁴⁾.

Τροπολογία 10

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο I, σημείο 1 — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας.	α. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020» (CDR 1814/2016).

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020» (CDR 1814/2016).

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>β. Τα παιδιά και οι νέοι από πιο ευάλωτα κοινωνικοοικονομικά στρώματα έχουν δικαίωμα σε ειδικά μέτρα για την προώθηση της επιτυχίας στις σπουδές τους, ικανά να συντελέσουν στην επίτευξη μεγαλύτερης ισότητας ευκαιριών σε εκπαιδευτικό και κοινωνικό επίπεδο.</p> <p>γ. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική πρακτική άσκηση ή/και μαθητεία με δίκαιες απολαβές και άρτια ασφαλιστική κάλυψη.</p>

Αιτιολογία

Προσθήκη της πρόβλεψης ειδικών μέτρων υπέρ της βελτίωσης των σχολικών επιδόσεων των παιδιών και των νέων που διατρέχουν κίνδυνο αντικοινωνικής συμπεριφοράς. Λαμβάνεται υπόψη το βασικό σημείο της δημιουργίας των δικαιων συνθηκών για τους ασκούμενους και τους μαθητευόμενους.

Τροπολογία 11

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο I, σημείο 4γ — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι άνεργοι έχουν δικαίωμα σε εξατομικευμένη, αδιάλειπτη και συνεπή στήριξη. Οι μακροχρόνια άνεργοι έχουν δικαίωμα σε αναλυτική ατομική αξιολόγηση το αργότερο στους 18 μήνες ανεργίας.	Οι άνεργοι έχουν δικαίωμα σε εξατομικευμένη, αδιάλειπτη και συνεπή στήριξη, ειδικότερα δε σε κατάρτιση προσαρμοσμένη στα προσόντα τους, την προσωπική και επαγγελματική τους εμπειρία, τις ικανότητες και τις προσδοκίες τους. Οι μακροχρόνια άνεργοι έχουν δικαίωμα σε αναλυτική ατομική αξιολόγηση το αργότερο στους 18 μήνες ανεργίας.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 12

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο II, σημείο 5δ — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Αποτρέπονται οι σχέσεις απασχόλησης που οδηγούν σε επισφαλείς συνθήκες εργασίας, μεταξύ άλλων μέσα από την απαγόρευση της κατάχρησης των άτυπων συμβάσεων. Κάθε δοκιμαστική περίοδος θα πρέπει να έχει εύλογη διάρκεια.	Προωθούνται όλες οι σχέσεις απασχόλησης με ρυθμισμένες συνθήκες εργασίας και δοκιμαστικές περιόδους εύλογης διάρκειας, αποφεύγοντας έτσι τη διάδοση επισφαλών μορφών εργασίας.

Αιτιολογία

Δεν ορίζεται η έννοια των «επισφαλών» συνθηκών εργασίας. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, ως εργοδότες που παρέχουν κατάλληλες υπηρεσίες, θα βρεθούν σε πολύ δύσκολη θέση εάν απαγορευθεί η μερική και η ορισμένου χρόνου ή η προσωρινή απασχόληση.

Τροπολογία 13

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο II, σημείο 6 — προσθήκη νέου σημείου μετά την παράγραφο 6α)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Λαμβάνονται μέτρα που να διασφαλίζουν πραγματικούς μισθούς σε συνάρτηση με την παραγωγικότητα σύμφωνα με τις πρακτικές κάθε κράτους μέλους.

Αιτιολογία

Η ΕτΠ έχει ήδη επισημάνει τη σημασία μιας ισχυρής ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας, βασική συνιστώσα της οποίας είναι οι μισθοί⁽⁵⁾. Στον τομέα αυτό η ΕΕ έχει μόνο αρμοδιότητες συντονισμού, αλλά μπορεί να υποστηρίξει την υλοποίησή του.

Τροπολογία 14

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο II, σημείο 6β — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Διασφαλίζονται επαρκείς ελάχιστοι μισθοί, κατά τρόπο που επιτρέπει την εκπλήρωση των αναγκών του εργαζομένου και της οικογένειάς του με βάση τις εθνικές οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες , ενώ παράλληλα διασφαλίζονται η πρόσβαση στην απασχόληση και η παροχή κινήτρων για την αναζήτηση εργασίας. Αποτρέπεται η φτώχεια των εργαζομένων.	Διασφαλίζονται επαρκείς ελάχιστοι μισθοί, με συνεκτίμηση της πολυμορφίας των εθνικών συστημάτων και του καίριου ρόλου των κοινωνικών εταίρων , ενώ παράλληλα διασφαλίζει την πρόσβαση στην απασχόληση και την παροχή κινήτρων για την αναζήτηση εργασίας. Αποτρέπεται η φτώχεια των εργαζομένων.

Αιτιολογία

Οι ανάγκες των οικογενειών μπορεί να διαφέρουν σημαντικά. Οι αμοιβές δεν θα πρέπει να ορίζονται με βάση τις ανάγκες ή το εισόδημα άλλων μελών της οικογένειας. Βασικό κριτήριο πρέπει να είναι ότι στον εργαζόμενο καταβάλλεται αμοιβή που αντιστοιχεί στις επικρατούσες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της αγοράς.

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

Τροπολογία 15

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο II, σημείο 6γ — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Ο καθορισμός όλων των μισθών γίνεται με διαφανή και προβλέψιμο τρόπο, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και με σεβασμό της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων.	Ο καθορισμός όλων των μισθών γίνεται με διαφανή και προβλέψιμο τρόπο, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και με σεβασμό της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων. Πρέπει να αποφευχθεί το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων.

Αιτιολογία

Πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διακρίσεις λόγω φύλου όσον αφορά τους μισθούς.

Τροπολογία 16

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο II, σημείο 9 — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής</p> <p>Οι γονείς και τα άτομα που έχουν ευθύνες παροχής φροντίδας έχουν δικαίωμα σε κατάλληλο διάστημα άδειας, ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας. Γυναίκες και άνδρες έχουν εξίσου πρόσβαση σε ειδικές άδειες προκειμένου να εκπληρώσουν τις ευθύνες φροντίδας τους και ενθαρρύνονται να προβαίνουν σε ισορροπημένη χρήση τους.</p>	<p>Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής</p> <p>Οι γονείς και τα άτομα που έχουν ευθύνες παροχής φροντίδας έχουν δικαίωμα σε κατάλληλο διάστημα άδειας, ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας. Γυναίκες και άνδρες έχουν εξίσου πρόσβαση σε ειδικές άδειες προκειμένου να εκπληρώσουν τις ευθύνες φροντίδας τους και ενθαρρύνονται να προβαίνουν σε ισορροπημένη χρήση τους.</p> <p>Λαμβάνονται μέτρα για την ενθάρρυνση της απόκτησης παιδιών και για την αύξηση της γεννητικότητας⁽⁶⁾.</p>

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να μην παραβλέπονται τα εμπόδια για τη δημιουργία οικογένειας και η ανάγκη αύξησης του ποσοστού γεννητικότητας των Ευρωπαίων στο πλαίσιο της δημογραφικής πρόκλησης, σύμφωνα με όσα αναφέρονται σε προηγούμενη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών.

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η απάντηση της ΕΕ στη δημογραφική πρόκληση» (CDR 40/2016).

Τροπολογία 17

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο II, σημείο 10 — να προστεθεί νέο σημείο μετά την παράγραφο 10γ)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	δ. Οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να μην ασχολούνται με ηλεκτρονικές επικοινωνίες που σχετίζονται με την εργασία τους εκτός ωραρίου εργασίας.

Αιτιολογία

Οι τεχνολογικές εξελίξεις καθιστούν τα όρια μεταξύ ωρών εργασίας και αναπαύσεως λιγότερο σαφή, συνεπώς το δικαίωμα αποσύνδεσης συνιστά σημαντική πτυχή των εργασιακών δικαιωμάτων.

Τροπολογία 18

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο III, σημείο 15α) — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
α. Οι εργαζόμενοι και οι αυτοαπασχολούμενοι που έχουν συνταξιοδοτηθεί έχουν δικαίωμα σε σύνταξη ανάλογη προς τις συνεισφορές τους, η οποία διασφαλίζει επαρκές εισόδημα. Γυναίκες και άνδρες έχουν ίσες ευκαιρίες για να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα.	α. Οι εργαζόμενοι και οι αυτοαπασχολούμενοι που έχουν συνταξιοδοτηθεί έχουν δικαίωμα σε σύνταξη ανάλογη προς τις συνεισφορές τους, η οποία διασφαλίζει επαρκές εισόδημα. Γυναίκες και άνδρες έχουν ίσες ευκαιρίες για να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα, θα πρέπει δε να μειωθεί το συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων με τη βοήθεια μέτρων κατά των καθημερινών ανισοτήτων, εξαιτίας των οποίων οι γυναίκες δεν εισφέρουν όσο και οι άνδρες στα ασφαλιστικά ταμεία.

Αιτιολογία

Συμβιβαστική διατύπωση.

Τροπολογία 19

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο III, σημείο 19 — να προστεθεί νέο σημείο

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Ένταξη των προσφύγων και μη παράτυπων μεταναστών Υποστηρίζεται η επιτυχής ένταξη των προσφύγων, των ασυνόδευτων ανηλίκων και των νόμιμα διαμενόντων μεταναστών ως απαραίτητη προϋπόθεση για μια σύγχρονη και λειτουργική κοινωνική Ευρώπη, μέσω της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, μεταξύ άλλων, προκειμένου να διαπιστωθούν οι δυνατότητες των ανθρώπων και να διευκολυνθεί η ένταξή τους.

Αιτιολογία

Στον πυλώνα δεν γίνεται καμία αναφορά στους πρόσφυγες, τους ασυνόδευτους ανηλίκους και τους νόμιμα διαμένοντες μετανάστες για τους οποίους πρέπει να επισημαίνεται η δέσμευση για την επιτυχή ένταξή τους.

Τροπολογία 20

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο III, σημείο 20 — να τροποποιηθεί ως εξής

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες</p> <p>Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες καλής ποιότητας, στις οποίες περιλαμβάνονται η ύδρευση, η αποχέτευση, η ενέργεια, οι μεταφορές, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και οι ψηφιακές επικοινωνίες. Παρέχεται η δυνατότητα υποστήριξης για την πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες σε όσους την έχουν ανάγκη.</p>	<p>Πρόσβαση σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και σε βασικές υπηρεσίες</p> <p>α. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε καλής ποιότητας και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, όπως οι κοινωνικές υπηρεσίες, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών να παρέχουν, να αναθέτουν και να οργανώνουν τις εν λόγω υπηρεσίες. Παρέχεται η δυνατότητα υποστήριξης για την πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες σε όσους την έχουν ανάγκη.</p> <p>β. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές βασικές υπηρεσίες καλής ποιότητας, στις οποίες περιλαμβάνονται η ύδρευση, η αποχέτευση, η ενέργεια, οι μεταφορές, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και οι ψηφιακές επικοινωνίες. Παρέχεται η δυνατότητα υποστήριξης για την πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες σε όσους την έχουν ανάγκη.</p>

Αιτιολογία

Η παροχή ΥΓΟΣ αποτελεί βασικό εργαλείο για την κοινωνική συνοχή.

Τροπολογία 21

Πρόταση διακήρυξης

Κεφάλαιο III, σημείο 20 — να προστεθεί νέο σημείο

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>Πρόσβαση στις τέχνες και στον πολιτισμό</p> <p>Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα πρόσβασης στις τέχνες και στον πολιτισμό.</p>

Αιτιολογία

Στον πυλώνα δεν γίνεται καμία αναφορά στην πρόσβαση στις τέχνες και στον πολιτισμό που συνιστά θεμελιώδες στοιχείο για την κοινωνική συνοχή και είναι αναγκαία για την καταπολέμηση της περιθωριοποίησης και της φτώχειας. Η ελεύθερη πρόσβαση στις τέχνες και στον πολιτισμό ευνοεί επίσης την καταπολέμηση φαινομένων ριζοσπαστικοποίησης.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. χαιρετίζει τη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού κοινωνικού πυλώνα ως το αναγκαίο συμπλήρωμα της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής Ένωσης και ως συμβολή στην ορθή εφαρμογή της οριζόντιας κοινωνικής ρήτηρας ⁽⁷⁾· με τη θέσπισή του, θα μπορέσει να οικοδομηθεί μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη, η οποία καθιστά πιο υπεύθυνους τους πολίτες της και προάγει την ισότητα των ευκαιριών·
2. επικρίνει τη ρητή δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η πραγμάτωση των στόχων του πυλώνα αποτελούν κοινή ευθύνη της ΕΕ, των κρατών μελών και των κοινωνικών εταίρων ⁽⁸⁾, στην οποία αγνοούνται παντελώς οι σχετικές ευθύνες και αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών·
3. επαναλαμβάνει τη σημασία μιας ισχυρής ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας, στο πλαίσιο της οποίας θα αλληλοσυμπληρώνονται η ανταγωνιστικότητα και η κοινωνική δικαιοσύνη ⁽⁹⁾, προκειμένου να αποφεύγεται οποιαδήποτε μορφή ντάμπινγκ και να εξασφαλίζονται περισσότερες θέσεις εργασίας. Υπενθυμίζει για τον σκοπό αυτό τη δέσμευση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση «να προωθήσουν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο των λαών τους» και να διασφαλίσουν «πρόοδο στον τομέα της οικονομικής ολοκλήρωσης εκ παραλλήλου με την πρόοδο στους άλλους τομείς»·
4. επισημαίνει την προστιθέμενη αξία που προσφέρουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στη χάραξη και την εφαρμογή των κοινωνικοοικονομικών πολιτικών για να συμβάλλουν σε μεγαλύτερη ανοδική σύγκλιση και επαναλαμβάνει την έκκλησή της ο ευρωπαϊκός πυλώνας να στηρίζει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στις προσπάθειές τους για την εφαρμογή κατάλληλων κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης ⁽¹⁰⁾·
5. χαιρετίζει τον στόχο της Επιτροπής, κατά τη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών, να προσδώσει μεγαλύτερη έμφαση στην κοινωνική πολιτική και να διατυπώσει (ελάχιστα) πρότυπα κοινωνικής πολιτικής τα οποία πρέπει να τηρούνται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους·
6. επαναλαμβάνει την έκκληση υπέρ ενός καλύτερου συντονισμού των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών μεταξύ του ευρωπαϊκού και του εθνικού επιπέδου ⁽¹¹⁾, διασφαλίζοντας καλύτερη εκπροσώπηση της εδαφικής διάστασης ⁽¹²⁾·
7. η προώθηση της κοινωνικής διάστασης θα ενισχύσει το εγχείρημα της ΕΕ και θα προσελκύσει τους πολίτες, χάρη σε ένα ανανεωμένο όραμα που θα τους βοηθήσει να ταυτιστούν περισσότερο·
8. επισημαίνει ότι οι οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές της ΕΕ θα πρέπει να ενισχύουν το δυναμικό μακροπρόθεσμης ανάπτυξης μέσω της στήριξης της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων·
9. υπογραμμίζει ότι ο κοινωνικός πυλώνας πρέπει να συμβάλλει στον περιορισμό της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και στη μείωση της ανεργίας, ιδίως των νέων, και να καταπολεμά κάθε δυνατή κοινωνική ανισότητα ⁽¹³⁾, συμπεριλαμβανομένων των ανισοτήτων λόγω φύλου. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί ο ευρωπαϊκός μηχανισμός ασφάλισης κατά της ανεργίας ⁽¹⁴⁾ ως ένα από τα πρώτα κοινά μέσα για την αντιμετώπιση της κρίσης στον τομέα της απασχόλησης·
10. υπενθυμίζει ότι η κρίση έχει προκαλέσει σημαντική όξυνση της μακροχρόνιας ανεργίας, για την κάμψη της οποίας θα πρέπει να εφαρμοστούν κατάλληλες δραστικές πολιτικές, με προγράμματα κατάρτισης που θα αποσκοπούν στην ανανέωση των δεξιοτήτων των εν λόγω εργαζομένων και με την ανάλογη χρηματική υποστήριξη, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο·

⁽⁷⁾ Άρθρο 9 της ΣΛΕΕ.

⁽⁸⁾ COM(2017) 251 final, προοίμιο 17.

⁽⁹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

⁽¹⁰⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

⁽¹¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η κοινωνική διάσταση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης» (CDR 6863/2013).

⁽¹²⁾ Ψήφισμα με θέμα «Πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2016» (CDR-2015-5929).

⁽¹³⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

⁽¹⁴⁾ Πρόταση της ιταλικής κυβέρνησης για την καθιέρωση ευρωπαϊκού επιδόματος ανεργίας.

11. επισημαίνει ότι η πολιτική για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, ως μία από τις σημαντικότερες και πιο ολοκληρωμένες πολιτικές της ΕΕ ⁽¹⁵⁾, πρέπει να συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία του κοινωνικού πυλώνα.
12. υπενθυμίζει ότι οι κοινωνικές επενδύσεις είναι επένδυση στο μέλλον και ότι δεν θα πρέπει να θεωρούνται απλώς επιβάρυνση για τα δημόσια οικονομικά·
13. επισημαίνει την ανάγκη συντονισμού στρατηγικών και στόχων που πρέπει να υφίσταται μεταξύ Κοινωνικού Πυλώνα και Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου·

Ειδικές συστάσεις

14. συμεριζεται τον στόχο της Επιτροπής για αύξηση της απασχόλησης και ενθάρρυνση των κατάλληλων συνθηκών για τις επιχειρήσεις, με στόχο τη δημιουργία περισσότερων ποιοτικών θέσεων εργασίας στην ΕΕ·
15. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης· ελπίζει ότι η νομοθετική πρόταση για έναν ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θα επιτρέψει την εξέταση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και της κινητικότητας της εργασίας σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας με παράλληλο σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας ⁽¹⁶⁾·
16. επαναλαμβάνει τη σημασία μιας ισχυρής ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας, στο πλαίσιο της οποίας θα αλληλοσυμπληρώνονται η ανταγωνιστικότητα και η κοινωνική δικαιοσύνη ⁽¹⁷⁾, προκειμένου να αποφεύγεται οποιαδήποτε μορφή ντάμπινγκ και να εξασφαλίζονται περισσότερες θέσεις εργασίας·
17. επαναλαμβάνει ότι κάθε δημόσια ή ιδιωτική παρέμβαση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις τοπικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες, τις δημογραφικές προκλήσεις και την συνεχιζόμενη υψηλή ανεργία των νέων, για την οποία υπογραμμίζει τη σημασία της επέκτασης των «Εγγυήσεων για τη νεολαία» σε άτομα έως 30 ετών ⁽¹⁸⁾, καθώς και τη σημασία τού να καταστεί το εν λόγω πρόγραμμα μόνιμο χαρακτηριστικό των ευρωπαϊκών πολιτικών απασχόλησης, με βιώσιμη και επαρκή χρηματοδότηση τόσο από ευρωπαϊκά όσο και από εθνικά ταμεία·
18. επισημαίνει ότι οι ταχύτατες και βαθιές αλλαγές, όπως η γήρανση του πληθυσμού, τα νέα μοντέλα οικογενειακής ζωής, η ψηφιοποίηση, οι νέες μορφές εργασίας και οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και της αστικοποίησης, απαιτούν την επίτευξη του στόχου περισσότερης και συνεχούς κατάρτισης, προσαρμογή των δεξιοτήτων —και ενεργό στήριξη των ταλέντων—, πολιτικές για την ενεργό γήρανση και ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, η οποία επιτυγχάνεται με κατάλληλες οικογενειακές ⁽¹⁹⁾, επαγγελματικές και εκπαιδευτικές πολιτικές·
19. επαναλαμβάνει τη σημασία της αντιστοιχίας των δεξιοτήτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, οι οποίες έχουν μια εδαφική διάσταση, και, από την άποψη αυτή, τονίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές σε θέματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και υποστήριξης των νέων επιχειρηματιών ⁽²⁰⁾·
20. υποστηρίζει, συνεπώς, την καθιέρωση στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων του δικαιώματος στην εκπαίδευση, ως θεμελιώδες κοινωνικό και βασικό ανθρώπινο δικαίωμα·
21. επαναλαμβάνει περαιτέρω ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές συνθήκες και τους διαθέσιμους πόρους και το ό,τι οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως κοινωνικές επενδύσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να τύχουν υποστήριξης κατά την εφαρμογή της εγγύησης δεξιοτήτων που αποσκοπεί στη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και πλήρους συμμετοχής στην κοινωνία των ατόμων χαμηλής ειδίκευσης στην Ευρώπη ⁽²¹⁾·
22. θεωρεί ότι, για την επίτευξη μιας ισορροπημένης και ρυθμισμένης αγοράς εργασίας, είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές στον χώρο της εργασίας (4.0), οι εργασιακές σχέσεις, καθώς και η προστασία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος αποσύνδεσης. Για τον σκοπό αυτό, ζητεί να συγκροτηθεί μια μόνιμη ομάδα υψηλού επιπέδου με εκπροσώπους του δικαιώματος αποσύνδεσης. Για τον σκοπό αυτό, ζητεί να συγκροτηθεί μια μόνιμη ομάδα υψηλού επιπέδου με εκπροσώπους από την Επιτροπή, το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την ΕτΠ, με αποστολή να προωθήσει, αφενός, έναν προβληματισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με την επίδραση της ψηφιοποίησης και των νέων τεχνολογιών και, αφετέρου τις απαραίτητες οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων και των μέσων τοπικού και περιφερειακού χαρακτήρα που κρίνονται σκόπιμα·

⁽¹⁵⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020» (CDR 1814/2016).

⁽¹⁶⁾ Ψήφισμα για τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών ενόψει του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2018 (2017/C 272/01).

⁽¹⁷⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

⁽¹⁸⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Δέσμη μέτρων για την απασχόληση των νέων» (CDR 789/2013).

⁽¹⁹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η απάντηση της ΕΕ στη δημογραφική πρόκληση» (CDR 40/2016).

⁽²⁰⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών» (CDR 1419/2015).

⁽²¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων» (COR-2016-04094).

23. επισημαίνει ότι, λόγω των εξελίξεων στον χώρο της εργασίας ⁽²²⁾, είναι αναγκαίο τα προσόντα των επαγγελματιών υψηλής κινητικότητας να αναγνωρίζονται με ταχύ, απλό και αξιόπιστο τρόπο ⁽²³⁾.
24. εκφράζει την άποψη ότι στις νέες μορφές απασχόλησης και στον ορισμό νέων κοινών ελάχιστων προτύπων ενωσιακού χαρακτήρα πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψη ένα κατάλληλο επίπεδο κοινωνικής προστασίας.
25. ζητεί να δοθεί έμφαση στο στόχο της επιτυχούς ένταξης των προσφύγων, των ασυνόδευτων ανηλίκων και των νόμιμα διαμενόντων μεταναστών μέσω και της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης.
26. ζητεί να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις νομικές πράξεις που επηρεάζονται από την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ένωσης, ο συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τα ευρωπαϊκά ταμεία που αφορούν την απασχόληση και τις κοινωνικές πολιτικές ⁽²⁴⁾.
27. ζητεί τη χρήση καταλληλότερων μέσων για την αξιολόγηση των ανισοτήτων σε υποεθνικό επίπεδο, όπως περαιτέρω αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με τα κοινωνικά θέματα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
28. ζητεί άμεση μέριμνα για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, ανεξάρτητα από τα αίτιά τους και από την ομάδα του πληθυσμού που πλήττουν, και επισημαίνει ότι είναι αναγκαίες περισσότερες πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των οικογενειών, τη μόνιμη έξοδο από μορφές κοινωνικού αποκλεισμού και την αύξηση της χρηματοδότησης για την κοινωνική προστασία· στο μεταξύ, αξιολογεί ως ορθή πρακτική την καθιέρωση του ελάχιστου εισοδήματος ένταξης που έχουν θεσπίσει πολλές τοπικές και περιφερειακές αρχές.
29. επισημαίνει ότι στον κοινωνικό πυλώνα πρέπει να εξετάζεται το θέμα της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού, με προτεραιότητα στις πολιτικές για τα άτομα με αναπηρία και εκείνες για τις πολύτεχνες οικογένειες.
30. διαφωνεί με την εξέταση —στον πυλώνα— του ζητήματος της στέγασης μόνο ως μέρος των κοινωνικών υπηρεσιών. Πιστεύει δε ότι η κατάλληλη και οικονομικά προσιτή στέγαση για όλους τους πολίτες πρέπει να αποτελεί πρωταρχική προϋπόθεση για την κοινωνική συνοχή και να συμβάλλει στην οικοδόμηση κοινοτήτων ανθεκτικών στον κοινωνικό, οικονομικό και γεωγραφικό διαχωρισμό.
31. υπογραμμίζει την ανάγκη, σε συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, να κατοχυρωθεί η προσβασιμότητα σε ένα εκτεταμένο δίκτυο ποιοτικών και ευπρόσιτων υπηρεσιών, όχι μόνο των βασικότερων, αλλά και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (μη εξαιρουμένων των κοινωνικών υπηρεσιών).
32. εκφράζει τη λύπη της για την απουσία έμφασης στο δικαίωμα πρόσβασης στις τέχνες και στον πολιτισμό, που αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία για την κοινωνική συνοχή και για την καταπολέμηση της περιθωριοποίησης και της φτώχειας ⁽²⁵⁾.
33. καλεί με έμφαση την Επιτροπή και το Συμβούλιο να θεσπίσουν κίνητρα για τις χώρες που εφαρμόζουν δομικές μεταρρυθμίσεις με σκοπό την επίτευξη των κοινωνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και την καταπολέμηση των κοινωνικών ανισορροπιών.
34. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η κοινωνική πρόοδος της Ευρώπης μπορεί να έχει ομοιογενή κατανομή και στις χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ ⁽²⁶⁾ που δεν είναι συνεπώς αρχικοί αποδέκτες του κοινωνικού πυλώνα και καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να εντοπίσουν τα κατάλληλα μέτρα για τον σκοπό αυτό.
35. υπογραμμίζει την ανάγκη διευκρίνισης των τρόπων με τους οποίους τα ευρωπαϊκά ταμεία μπορούν να στηρίξουν την εφαρμογή του πυλώνα ⁽²⁷⁾ και επαναλαμβάνει ότι πρέπει η ΕΕ και τα κράτη μέλη να προβλέψουν επαρκή κονδύλια για την εκπλήρωση των στόχων του πυλώνα.
36. καλεί την Επιτροπή να σχεδιάσει ένα προορατικό κοινωνικό πρόγραμμα δράσης με συγκεκριμένα μέτρα.

⁽²²⁾ Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 417, Ευρωπαϊκός χώρος των δεξιοτήτων και των προσόντων.

⁽²³⁾ Εκσυγχρονισμός της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα (2013/55/ΕΕ).

⁽²⁴⁾ Ομάδα εργασίας της επιτροπής EMPL του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου — «σήμερα, περίπου 670 πράξεις της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών, κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικών πράξεων) ισχύουν στον τομέα της απασχόλησης, της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και των κοινωνικών πολιτικών».

⁽²⁵⁾ Ευρωπαϊκή συμμαχία για τον πολιτισμό και τις τέχνες.

⁽²⁶⁾ Ευρωπαϊκή συνομοσπονδία ανεξάρτητων σωματείων.

⁽²⁷⁾ Ευρωπαϊκό κοινωνικό δίκτυο.

37. επαναλαμβάνει το αίτημα ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων να υποστηρίζει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στις προσπάθειές τους να εφαρμόζουν κατάλληλες κοινωνικές και εργασιακές πολιτικές ⁽²⁸⁾.
38. επιβεβαιώνει ότι πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για τη μέτρηση και την παρακολούθηση της προόδου ⁽²⁹⁾ και ζητεί τη θέσπιση πρωτοκόλλου κοινωνικής προόδου σε κάθε μελλοντική τροποποίηση της Συνθήκης, το οποίο θα αποσκοπεί στην εξίσωση των κοινωνικών δικαιωμάτων με τα οικονομικά ⁽³⁰⁾.
39. τονίζει την ανάγκη να ενισχυθεί η κοινωνική και πολιτική αξία του εθελοντισμού, ως οχήματος τοπικής ανάπτυξης και προαγωγής και ως μέσου ανάληψης κοινωνικής ευθύνης και άμεσης συμμετοχής των πολιτών στα κοινά.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁸⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων» (CDR 2868/2016).

⁽²⁹⁾ <http://www.esn-eu.org/news/925/index.html>

⁽³⁰⁾ https://www.etuc.org/press/trade-unions-fight-stronger-european-pillar-social-rights#.Wb_76WepWUm

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ευρωπαϊκή πολιτική για την σεισμική αναβάθμιση των κτιρίων και των υποδομών»

(2018/C 054/11)

Εισηγητής: ο κ. Vito Santarsiero (IT/PES), μέλος του περιφερειακού συμβουλίου των Βασιλικάτων

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. σημειώνει ότι πρόσφατες μελέτες επί του σεισμικού κινδύνου στο ευρωπαϊκό πλαίσιο (π.χ. το έργο SHARE που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΠΠ7 ⁽¹⁾), επιβεβαιώνουν ότι τα υψηλότερα επίπεδα σεισμικής επικινδυνότητας αφορούν χώρες όπως η Ιταλία, η Ελλάδα, η Τουρκία και η Ρουμανία, αλλά επισημαίνουν επίσης μέτρια επίπεδα επικινδυνότητας σε ορισμένες περιοχές χωρών όπως η Γαλλία, η Γερμανία, το Βέλγιο, η Ισπανία και η Πορτογαλία, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που απορρέουν από τα παλιρροϊκά κύματα·
2. παρατηρεί ότι στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) υπάρχει μεγάλος αριθμός κτιρίων και υποδομών που απαιτούν σημαντικές εργασίες συντήρησης λόγω των δομικών τους συνθηκών, των μεταβαλλόμενων περιβαλλοντικών συνθηκών και των κανόνων που διέπουν τον τομέα των κατασκευών. Ειδικότερα όσον αφορά τα κτίρια, τα στοιχεία της Eurostat και του Building Performance Institute Europe (BPIE) ⁽²⁾ δείχνουν ότι, από τα σχεδόν 25 δισεκατομμύρια m² ωφέλιμης επιφάνειας που υπάρχουν στις χώρες της ΕΕ των 27 (συν την Ελβετία και τη Νορβηγία), σχεδόν το 40 % από αυτά έχουν κτιστεί πριν το 1960·
3. επισημαίνει ότι ορισμένες χώρες της ΕΕ, ιδίως στην περιοχή της Μεσογείου, έχουν πληγεί πρόσφατα από καταστροφικούς σεισμούς με πολύ σοβαρές επιπτώσεις τόσο στο κοινωνικό όσο και στο οικονομικό επίπεδο. Ιδιαίτερα σοβαρές είναι οι συνέπειες στην Ιταλία, όπου, κατά τη διάρκεια των τελευταίων πενήντα ετών, σημειώθηκαν πολλοί σεισμοί οι οποίοι προκάλεσαν περισσότερους από 5 000 θανάτους και οικονομικές απώλειες που εκτιμώνται σε 150 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου·
4. σημειώνει ότι από την ανάλυση των τελευταίων σεισμικών γεγονότων η οποία πραγματοποιείται σε παγκόσμια κλίμακα προκύπτει ότι ο αριθμός των θυμάτων και η κατανομή των ζημιών σχετίζονται περισσότερο με την ευπάθεια των κτιρίων και την έλλειψη ετοιμότητας των πληγεισών κοινοτήτων και λιγότερο με την ένταση του σεισμού·
5. υπογραμμίζει ότι, αναλύοντας τις συνέπειες του σεισμού στα τοπικά συστήματα και στον οικιστικό τους ιστό, στις υποδομές καθώς και στον οικονομικό και παραγωγικό ιστό, παρατηρείται επιβράδυνση και συχνά πλήρης διακοπή των διεργασιών εδαφικής ανάπτυξης·
6. τονίζει ότι η εγγύηση της ασφάλειας των κτιρίων και των υποδομών σημαίνει την θετική αλληλεπίδραση με τις περιφερειακές πολιτικές και τις πολιτικές συνοχής και με τους στόχους της αγροτικής και αστικής της ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
7. φρονεί ότι μια ευρωπαϊκή πολιτική για την σεισμική αναβάθμιση των κτιρίων και των υποδομών πρέπει να βασίζεται σε προσέγγιση πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, με τον συντονισμό των σχετικών ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών αρμοδιοτήτων σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και σε αναλογία με τη μέθοδο που εφαρμόζεται στο πλαίσιο του Αστικού θεματολογίου της ΕΕ. Υπενθυμίζει σχετικά ότι η ΕΕ είναι σε μεγάλο βαθμό αρμόδια για τη θέσπιση τεχνικών προτύπων, ενώ οι εθνικές, οι περιφερειακές ή οι τοπικές αρχές είναι αρμόδιες ιδίως όσον αφορά το πολεοδομικό δίκαιο και τον χωροταξικό σχεδιασμό·
8. επισημαίνει ότι μια ενιαία παρέμβαση πρόληψης του σεισμικού κινδύνου αποτελεί πλέον πρωταρχική ανάγκη για την ΕΕ με σκοπό την προστασία της σωματικής ακεραιότητας των πολιτών της, την προστασία της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, τον περιορισμό των δαπανών που προκύπτουν από ζημιές σε πρόσωπα και πράγματα και τη διαφύλαξη των απαιτούμενων συνθηκών για την ανάπτυξη των εδαφών και τις αναπτυξιακές επενδύσεις·

⁽¹⁾ www.share-eu.org

⁽²⁾ BPIE, 2011. *Europe's buildings under the microscope. A country-by-country review of the energy performance of buildings.*

9. τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν κατά πρώτο και κύριο λόγο την πολιτική και θεσμική ευθύνη να προστατεύουν τους πολίτες τους, εφόσον αποτελούν το πρώτο επίπεδο διοικητικής απόκρισης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, συντονίζοντας επιχειρήσεις διάσωσης και απόκρισης. Διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στη φάση του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης, και αποτελούν βασικούς παράγοντες για την ανάπτυξη διαρθρωτικών (παρεμβατικών) και μη διαρθρωτικών (ενημερωτικών) δράσεων πρόληψης·

10. τονίζει επίσης ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, ως τα εγγύτερα προς τους πολίτες θεσμικά όργανα, μπορούν να τονώσουν περαιτέρω την ευαισθητοποίηση όσον αφορά το δικαίωμα/καθήκον της πρόληψης των κινδύνων και της ενεργητικής συμπεριφοράς των πολιτών όσον αφορά τον μετριασμό.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΣΕΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

11. πιστεύει ότι, δεδομένου του μεγάλου αριθμού των ιδιωτικών και δημόσιων κτιρίων καθώς και των υποδομών που χρήζουν εργασιών, πρέπει να καθοριστούν ενιαία ευρωπαϊκά κριτήρια (όπως οι Ευρωπαϊκές) για την ταξινόμηση της σεισμικής ευπάθειας των κτιρίων και των υποδομών·

12. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιδιώξει τη διεξαγωγή διαλόγου πανευρωπαϊκής κλίμακας με τον ασφαλιστικό τομέα, με στόχο την εξεύρεση οικονομικών κινήτρων μέσω της μείωσης των ασφαλιστρών κατά τη διαδικασία αναβάθμισης, και κρίνει χρήσιμο να εξεταστεί διεξοδικά η οικονομική βιωσιμότητα και τα δυνητικά πλεονεκτήματα που αναμένονται από τη βελτίωση του συστήματος ασφαλιστικής κάλυψης με τη λήψη μέτρων διαμοιρασμού του κινδύνου·

13. θεωρεί σκόπιμο, προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη των δράσεων μετριασμού μέσω της αύξησης της ευαισθητοποίησης των κοινοτήτων, να καθορίζονται και να κοινοποιούνται με σαφήνεια οι συνέπειες ενός ενδεχόμενου σεισμού και, κυρίως, τα οφέλη που απορρέουν από την εφαρμογή δράσεων αναβάθμισης όσον αφορά τη μείωση των κοινωνικών συνεπειών (ιδίως της απώλειας ζωής) και του οικονομικού αντικτύπου·

14. επισημαίνει ότι, επειδή δεν υπάρχουν ακόμη ακριβείς μέθοδοι και σαφή μεταβιβάσιμα αποτελέσματα προς τους μη τεχνικούς φορείς (διοικητικοί υπάλληλοι, πολίτες, κλπ.) για τα μεγάλα οφέλη που μπορεί να προκύψουν από την εφαρμογή των προληπτικών δράσεων αναβάθμισης, είναι σημαντικό να μελετηθεί περαιτέρω το θέμα με τη χρηματοδότηση στοχευμένων ερευνητικών δραστηριοτήτων·

15. θεωρεί ότι είναι απαραίτητο —στην προσπάθεια βελτιστοποίησης και ορθής κατεύθυνσης των τεχνικών και οικονομικών μέτρων που αποσκοπούν στον μετριασμό της σεισμικής επικινδυνότητας των υφιστάμενων ακινήτων— να προβάλλεται και να αναλύεται η ευπάθεια των υφιστάμενων κατασκευών, ως σημείο εκκίνησης και για άλλες ενέργειες και πρωτοβουλίες μεγάλης εμβέλειας. Προς τούτο, πρέπει να ενθαρρύνεται η διεξαγωγή εκστρατειών συλλογής στοιχείων για τις στατιστικές αξιολογήσεις και να ορίζονται κοινές γραμμές προτεραιότητας και μεθοδολογίας, παράλληλα με την εξέλιξη του ρυθμιστικού πλαισίου του τομέα και τα κίνητρα ή τα χρηματοδοτικά μέτρα·

16. σημειώνει ότι εμπειρίες ορισμένων κρατών μελών —όπως η Ιταλία— δείχνουν την τάση επένδυσης λιγοστών πόρων για παρέμβαση στην περίπτωση ηλικιωμένων ιδιοκτητών ή «δεύτερης κατοικίας»· συνεπώς, ενδείκνυται να πραγματοποιηθούν μαθήματα ευαισθητοποίησης για αυτές τις κατηγορίες, καθώς και μορφές κινήτρων που να μην περιορίζονται μόνο στην «κύρια κατοικία». Αναγνωρίζει δε την ανάγκη προσαρμογής των μέτρων για την ανάλυση και αναβάθμιση των υφιστάμενων κτιρίων με βάση —μεταξύ άλλων— μελέτες και εμπειρίες εξέτασης μεμονωμένων κτιρίων στο πλαίσιο εκτιμήσεων της ευπάθειας μιας ολόκληρης αστικής περιοχής ή οικισμού, ώστε να εντοπίζονται δυνητικές αδυναμίες στις πραγματικές συνθήκες χρήσης των κτιρίων·

17. επισημαίνει ότι εκτελείται ήδη στις ευρωπαϊκές χώρες ευρύ έργο αναβάθμισης των δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων προκειμένου να εξασφαλιστεί η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, που χρηματοδοτείται με κονδύλια της ΕΕ, αλλά ότι οι παρεμβάσεις αυτές δεν αντιμετωπίζουν γενικά το θέμα της διαρθρωτικής και σεισμικής ασφάλειας·

18. τονίζει, ωστόσο, ότι πρέπει να εφαρμοστεί ένα αποτελεσματικό έργο αναβάθμισης μέσω ολοκληρωμένων και βιώσιμων παρεμβάσεων ικανών να πετύχουν, ταυτόχρονα και με τον λιγότερο επεμβατικό τρόπο, τόσο τη μείωση της σεισμικής ευπάθειας όσο και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης·

19. θεωρεί ότι είναι απαραίτητο, παράλληλα με διαρθρωτικές παρεμβάσεις πρόληψης, να αναπτυχθούν δράσεις «μη διαρθρωτικής πρόληψης» με στόχο την προώθηση της γνώσης σχετικά με τη σεισμική επικινδυνότητα και την αύξηση της ευαισθητοποίησης και της ενεργητικής συμπεριφοράς των πολιτών·

20. πιστεύει ότι το έργο της διαρθρωτικής πρόληψης, πέραν του μετριασμού του κινδύνου, θα μπορούσε να έχει θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, μέσω της επέκτασης της ωφέλιμης ζωής των δομικών κατασκευών και της συνακόλουθης μείωσης της κατεδάφισης και της ανοικοδόμησης μετά τον σεισμό, στόχος που τονίζεται επίσης στον ευρωπαϊκό κανονισμό σχετικά με τα δομικά προϊόντα [κανονισμός (ΕΕ) 305/2011] που έχει εισαγάγει, σε σχέση με την προηγούμενη έκδοση (οδηγία 89/106/ΕΟΚ) και έβδομη προϋπόθεση για την «αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων»·

21. αναγνωρίζει ότι ένα πρόγραμμα αναβάθμισης της αντισεισμικής προστασίας, παρότι απαιτεί σημαντικούς πόρους και είναι ιδιαίτερα επαχθές στις περιφέρειες και στα κράτη μέλη με υψηλή σεισμική επικινδυνότητα, συμβάλλει στην απασχόληση και στην οικονομική ανάπτυξη με ιδιαίτερη αναφορά στην ανάκαμψη του κατασκευαστικού τομέα·

22. θεωρεί σημαντικό η σεισμική αναβάθμιση να διέπεται από ένα πλαίσιο ενιαίων και σύγχρονων τεχνικών προτύπων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που αντιμετωπίζουν, επίσης, το θέμα της σεισμικής προσαρμογής των υφιστάμενων κτιρίων, με βάση μια ολιστική προσέγγιση που αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ασφάλειας, της αντοχής και της ανθεκτικότητας·

23. κρίνει ενδεδειγμένη τη δρομολόγηση μιας πλατφόρμας της ΕΕ για την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειρίας και βέλτιστων πρακτικών σε διάφορα επίπεδα εντός της ΕΕ.

ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΣΕΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

24. υποστηρίζει και επαναλαμβάνει όσα υπογραμμίζονται στη γνωμοδότηση σχετικά με το πλαίσιο του Sendai ⁽³⁾, δηλαδή ότι όλα τα σχέδια της ΕΕ σχετικά με την κατασκευή νέων υποδομών πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκή ικανότητα αντοχής σε καταστροφές, επισημαίνοντας παράλληλα ότι αυτό μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερο κόστος·

25. προτείνει οι παράμετροι που καθορίζουν τη σεισμική ευπάθεια μιας περιοχής και, ανάλογα με την περίπτωση, τους κινδύνους από άλλες φυσικές καταστροφές, οι οποίοι αξιολογούνται σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια, να λαμβάνονται υπόψη στα κριτήρια για την κατανομή των πόρων των ΕΔΕΤ μεταξύ των περιφερειών της Ευρώπης. Υποστηρίζει δε ότι η ΕΕ πρέπει να επιβάλλει την υποχρέωση κάθε υποδομής που κατασκευάζεται με χρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ ή και άλλα ενωσιακά ταμεία να είναι ανθεκτική στις καταστροφές·

26. Προτείνει οι κανονισμοί της ΕΕ να μπορούν να προβλέπουν τη χρήση των ΕΔΕΤ για τη σεισμική προσαρμογή των δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων, καθώς και των υποδομών, τόσο των οδικών μεταφορών όσο και των υποδομών υπηρεσιών που είναι στρατηγικής σημασίας για τις χώρες της ΕΕ·

27. προτείνει το σχέδιο δράσης να προβλέπει την αναβάθμιση όλων των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των οικιστικών, καθώς και των δημόσιων χώρων, όχι μόνο ως σημείων ασφαλείας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης αλλά στο πλαίσιο μακροπρόθεσμης αστικής στρατηγικής που να περιλαμβάνει τη δυνατότητα μετεγκατάστασης κατοίκων σε δημόσιους χώρους όπου μπορούν να προστατευθούν·

28. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει, σε συντονισμό με τα κράτη μέλη και, όπου σχετίζονται, τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, ένα σχέδιο δράσης για τη σεισμική αναβάθμιση των κτιρίων και των υποδομών σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 5 σημείο 5) στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και προτρέπει τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να αξιοποιήσουν πλήρως τη στήριξη που παρέχεται σε αυτή την επενδυτική προτεραιότητα στα επιχειρησιακά προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης·

29. προτείνει αυτό να αποτελεί ένα ισχυρό μήνυμα για την ενθάρρυνση των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με στόχο τη σεισμική αναβάθμιση των κτιρίων και των υποδομών, με ιδιαίτερη έμφαση στη διατήρηση της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, στις στρατηγικές υποδομές, και στις γεωργικές και βιομηχανικές κατασκευές και υποδομές·

30. ζητεί να προωθηθεί η αύξηση των επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της αντισεισμικής προστασίας των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης γενικών ενημερωτικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων·

31. καλεί τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και τις ενδιαφερόμενες περιφέρειες να συμπεριλάβουν τη σεισμική αναβάθμιση των υφιστάμενων κτιρίων ως προτεραιότητα στα επιχειρησιακά τους προγράμματα για την περιφερειακή ανάπτυξη, τονίζοντας την ανάγκη να διατεθούν χρηματοδοτικοί πόροι, μεταξύ άλλων μέσω κατάλληλων μέσων παροχής κινήτρων για την αντισεισμική πρόληψη·

⁽³⁾ Βλ. γνωμοδότηση με θέμα Σχέδιο δράσης με θέμα το Πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου φυσικών καταστροφών το διάστημα 2015-2030, NAT-VI/015, εισηγητής: Adam Banaszak (ECR/PL).

32. εκτιμά ότι κατά την υλοποίηση των εν λόγω προτάσεων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι χάρτες σεισμικής επικινδυνότητας της κάθε χώρας και/ή περιφέρειας, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των πόρων και τα βέλτιστα αποτελέσματα. Προς τούτο, προτείνεται η προώθηση ερευνητικών εργασιών για την κατάρτιση των χαρτών αυτών ή, στην περίπτωση που ήδη υπάρχουν, για την επικαιροποίησή τους·
33. θεωρεί ότι ένα σχέδιο δράσης προτεινόμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αποτελούσε το κατάλληλο μέσο για την περαιτέρω προώθηση της σεισμικής αναβάθμισης των υφιστάμενων κτιρίων ως προτεραιότητα στα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών για την περιφερειακή ανάπτυξη·
34. σημειώνει ότι οι κοινές δράσεις στον τομέα αυτό ενδέχεται να είναι αποτελεσματικότερες από τα αποσπασματικά μέτρα που λαμβάνονται από μεμονωμένα κράτη μέλη και κατά συνέπεια απευθύνει έκκληση για μια ενωμένη και συντονισμένη προσπάθεια όσον αφορά την σεισμική προστασία και αναβάθμιση των κτιρίων·
35. συνιστά την προώθηση και την υποστήριξη, σύμφωνα με τους στόχους που έχουν καθοριστεί στο πλαίσιο της προτεραιότητας 1 του Πλαισίου του Sendai, των πρωτοβουλιών ενημέρωσης των πολιτών, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, με σκοπό την προώθηση και την υποστήριξη ενός πνεύματος πρόληψης.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη»

(2018/C 054/12)

Εισηγητής: ο κ. Andres Jaadla (EE/ALDE), δημοτικός σύμβουλος Rakvere**Έγγραφο αναφοράς:** Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα «Μια διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη»

COM(2016) 705 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Όπως επισημαίνεται στο έγγραφο με τίτλο «Μια διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη», το διάστημα είναι σημαντικό για την Ευρώπη. Η Ευρώπη έχει στο ενεργητικό της πολλές επιτυχίες στον τομέα της διαστημικής τεχνολογίας, με μοναδικές ικανότητες γεωσκόπησης και αποστολές εξερεύνησης. Οι τεχνολογίες, τα δεδομένα και οι υπηρεσίες του διαστήματος είναι πλέον απαραίτητα στην καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων πολιτών και πρέπει να αναπτύσσονται περαιτέρω σε συστηματική βάση.
2. Πρέπει επίσης να αναδειχθεί η στρατηγική σημασία του διαστήματος για την Ευρώπη. Ενισχύει τον ρόλο της Ευρώπης ως ισχυρού παγκόσμιου παράγοντα και αποτελεί πλεονέκτημα για την ασφάλεια και την άμυνά της. Η διαστημική πολιτική μπορεί να συμβάλει στην τόνωση της απασχόλησης, της ανάπτυξης και των επενδύσεων στην Ευρώπη. Οι επενδύσεις στον τομέα του διαστήματος διευρύνουν τα όρια της επιστήμης και της έρευνας. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ υποστηρίζει σθεναρά το αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾ για μια συνολική στρατηγική επικοινωνίας σχετικά με τα οφέλη των διαστημικών τεχνολογιών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
3. Στόχος είναι να εξευρεθούν πρακτικές λύσεις χάρη στις οποίες οι τεχνολογίες, τα δεδομένα και οι υπηρεσίες του διαστήματος να μπορούν να υποστηρίξουν πολυάριθμες πολιτικές της ΕΕ και βασικές πολιτικές προτεραιότητες, όπως είναι η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας, η μετανάστευση, η αλλαγή του κλίματος, η ψηφιακή ενιαία αγορά και η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.
4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί το γεγονός ότι η ΕΕ και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος (ΕΟΔ) ένωσαν τις δυνάμεις τους για την προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον χώρο του διαστήματος με την υπογραφή, στις 26 Οκτωβρίου 2016, της κοινής δήλωσης ΕΕ-ΕΟΔ για την απόκτηση κοινών οραμάτων και στόχων. Μολονότι ο ΕΟΔ έχει θέσει δικούς του στόχους, εντούτοις, η συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δημιουργεί συνέργειες. Επιδιοκιμάζεται ιδιαίτερα το γεγονός ότι η ΕΕ και ο ΕΟΔ ανέπτυξαν ένα κοινό όραμα και έθεσαν κοινούς στόχους ⁽²⁾, διαμορφώνοντας έτσι ένα συνεκτικό πλαίσιο για την ΕΕ και τον ΕΟΔ κατά την υλοποίηση των συναφών στρατηγικών. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας θα πρέπει να αποφευχθούν με κάθε τρόπο οι αλληλεπικαλύψεις και ο επιζήμιος ανταγωνισμός.
5. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί το γεγονός ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη διαθέτουν μια Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος με πάνω από πενήντα έτη εμπειρίας στη δημιουργία ευρωπαϊκών ευκαιριών ανάπτυξης διαστημικών τεχνολογιών και εφαρμογών σε όλους τους τομείς των διαστημικών δραστηριοτήτων. Ο ρόλος αυτός πρέπει να διατηρηθεί και να ενισχυθεί περαιτέρω για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των περιφερειών και, μεταξύ άλλων, για την έξυπνη εξειδίκευση.
6. Η ΕτΠ είναι πεπεισμένη ότι η διαστημική στρατηγική της ΕΕ μπορεί να λειτουργήσει μακροπρόθεσμα μόνον με την ενεργό συμμετοχή όλων των κρατών μελών και ότι μόνον έτσι μπορεί να διασφαλιστεί η επιτυχία του ευρωπαϊκού διαστημικού τομέα σε ό,τι αφορά την προώθηση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ο στόχος αυτός μπορεί να εκπληρωθεί με συγκεκριμένα και στοχευμένα μέτρα, καθώς και με την εστίαση των δράσεων στην ανάπτυξη ικανοτήτων και στη συμμετοχή εκείνων των κρατών μελών που μόλις ξεκίνησαν να δραστηριοποιούνται στον διαστημικό τομέα.

⁽¹⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με μια διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη, 12 Σεπτεμβρίου 2017

⁽²⁾ http://www.esa.int/About_Us/Welcome_to_ESA/Joint_statement_on_shared_vision_and_goals_for_the_future_of_Europe_in_space_by_the_EU_and_ESA.

7. Η εκπαίδευση μηχανικών, τεχνικών και επιστημόνων είναι ζωτικής σημασίας για την ευρωπαϊκή βιομηχανία. Η δημιουργία κέντρων δεξιοτήτων και αριστείας, καθώς και κέντρων διά βίου μάθησης συμβάλλει, με την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας και την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών για δοκιμές και πειράματα, καθώς και με την εξασφάλιση νέων υπολογιστικών και αναλυτικών ικανοτήτων, στη διαρκή επέκταση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τόσο στην επιστήμη του διαστήματος, όσο και στους συναφείς με τον διαστημικό κλάδο τομείς. Η ευρωπαϊκή διαστημική στρατηγική πρέπει να οικοδομηθεί ακριβώς πάνω σε αυτή τη βάση.

8. Η συμμετοχή των νέων καθώς και ο ενθουσιασμός τους και το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν αποτελούν επένδυση στο μέλλον της Ευρώπης. Θα πρέπει να πραγματοποιηθούν μεγαλύτερες επενδύσεις σε δράσεις ευαισθητοποίησης και να συγκεντρωθούν επιτυχημένα παραδείγματα, τα οποία να καταδεικνύουν τον ρόλο που διαδραματίζουν οι Ευρωπαίοι πολίτες στην ανάπτυξη σύνθετων συστημάτων (είτε στη Γη, είτε για τον σχεδιασμό δορυφόρων). Τα οφέλη του διαστήματος για την κοινωνία είναι πολλαπλά και εκτείνονται στις τεχνολογίες επικοινωνιών, στις δυνατότητες ανταλλαγής πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο, στα συστήματα συνεχούς επιτήρησης με υψηλή ανάλυση, στην ταχεία αντίδραση σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, στη στήριξη της γεωργίας, της δασοκομίας, της αλιείας και της θαλάσσιας ναυσιπλοΐας, στον ενισχυμένο έλεγχο των συνόρων και της ασφάλειας, καθώς και σε πολυάριθμες άλλες εφαρμογές.

9. Οι ανάγκες για μικρούς δορυφόρους με χαμηλό σχετικά οικονομικό κόστος για επικοινωνιακούς σκοπούς αυξάνονται διαρκώς. Όσον αφορά τις εφαρμογές και υπηρεσίες στον τομέα της γεωσκόπησης, παρατηρείται ταχεία βελτίωση των τεχνικών δυνατοτήτων των μικρών δορυφόρων καθώς και εμφάνιση νέων εφαρμογών, τόσο για την παρακολούθηση και τη διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων, όσο και για τις μετεωρολογικές προβλέψεις, πρωτίστως χάρη στην πρόοδο που επιτυγχάνεται στον τομέα των νέων τεχνολογιών ραντάρ. Επομένως, η ΕΕ πρέπει να εστιάσει την προσοχή της στη συνέχιση των προγραμμάτων Copernicus και Galileo, ούτως ώστε να μην βρεθεί στο περιθώριο των παγκόσμιων εξελίξεων στη συγκεκριμένη αγορά.

10. Μια σειρά διαβουλεύσεων κατέδειξε την ανάγκη για διεθνή συνεργασία⁽³⁾ σε υψηλό επίπεδο στους τομείς της οικονομίας, της κοινωνίας και της διπλωματίας, προκειμένου να κατοχυρωθεί η πρόσβαση των κρατών μελών της ΕΕ στο διάστημα και να διασφαλιστεί η ασφάλεια των διαστημικών υποδομών. Το σημείο αυτό αφορά, αφενός, τα διαστημικά απόβλητα και, αφετέρου, την ανάγκη να υπάρχουν ελεύθερες τροχιές, καθώς και συμφωνίες σχετικά με τη διαχείριση των συχνοτήτων και της διαστημικής κυκλοφορίας. Οι διαστημικές υποθέσεις θα πρέπει να ρυθμίζονται από διεθνείς συμφωνίες. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν ιδανικούς ενδιάμεσους φορείς μεταξύ των μεμονωμένων κοινοτήτων (κοινωνικών ομάδων, καταναλωτών, επιχειρήσεων και ερευνητών).

11. Η επιτυχία και η βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας εξαρτώνται από τη χρήση και την επεξεργασία πολυάριθμων πηγών πληροφοριών και μεγάλου όγκου δεδομένων (μαζικά δεδομένα/Big Data). Οι καινοτόμες λύσεις, οι νέες πρακτικές, το υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας και η καλύτερη προστασία από επιθέσεις στον κυβερνοχώρο μπορούν να εξασφαλιστούν μόνον εάν οι επιχειρήσεις διαθέτουν καλύτερη πρόσβαση σε δεδομένα, με παράλληλη προώθηση της συνεργασίας με επιστήμονες, πανεπιστήμια και φορείς του δημοσίου τομέα.

Γενικές παρατηρήσεις

12. Στο παρόν έγγραφο σχετικά με μια διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη λαμβάνονται υπόψη και, σε κάποιο βαθμό, χρησιμοποιούνται ως βάση οι προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με συναφή ζητήματα, μεταξύ των οποίων, οι γνωμοδοτήσεις με θέμα «Προς μια διαστημική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπηρεσία του πολίτη» και «Η διαστημική βιομηχανική πολιτική της ΕΕ», καθώς και η έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις διαστημικές δυνατότητες για την ευρωπαϊκή ασφάλεια και άμυνα, η μελέτη με τίτλο «Space Market Uptake in Europe» (Η διείσδυση της διαστημικής αγοράς στην Ευρώπη), οι συστάσεις σχετικά με την προσθήκη μιας περιφερειακής διάστασης στην ευρωπαϊκή διαστημική στρατηγική –που δημοσιεύτηκαν από τον NEREUS τον Απρίλιο του 2016– και η γνωμοδότηση της συμβουλευτικής ομάδας για το διάστημα (SAG/Space Advisory Group) του προγράμματος πλαισίου «Ορίζοντας 2020» με θέμα «Υπόδειξη πιθανών προτεραιοτήτων για την έρευνα και την καινοτομία στο πρόγραμμα εργασίας για την περίοδο 2018-2020» («Advice on potential priorities for Research and Innovation in the work programme 2018-2020»).

13. Η διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη αποτελεί απτή απάντηση στις διεθνείς εξελίξεις που καταγράφονται στον τομέα του διαστήματος, όπου ο ανταγωνισμός έχει αυξηθεί ως αποτέλεσμα του μοντέλου «New Space» («Νέο Διάστημα»), το οποίο πρωτοεμφανίστηκε στις ΗΠΑ κατά τη δεκαετία του '80, με την ανάδυση στην αγορά εταιρειών που επιδίωκαν να δραστηριοποιηθούν στον διαστημικό τομέα. Η ψηφιοποίηση και οι ψηφιακές τεχνολογίες διανοίγουν νέες επιχειρηματικές προοπτικές, ενώ οι σημαντικές τεχνολογικές αλλαγές ανατρέπουν τα παραδοσιακά βιομηχανικά και επιχειρηματικά μοντέλα που χρησιμοποιούνταν μέχρι σήμερα για την πρόσβαση και τη χρήση του διαστήματος.

⁽³⁾ Φόρουμ υψηλού επιπέδου — «Space as a driver for socio-economic sustainable development» (Το διάστημα ως κινητήριος δύναμη για κοινωνικοοικονομική βιώσιμη ανάπτυξη). Ντουμπάι, 24 Νοεμβρίου 2016.

14. Η συνεργασία όλων των θεσμικών οργάνων είναι απαραίτητη δεδομένου ότι ο διαστημικός τομέας χαρακτηρίζεται από χρονικά εκτεταμένους κύκλους ανάπτυξης· αυτή η παράμετρος αυξάνει τους κινδύνους της αγοράς διότι το δυναμικό της αγοράς για νέες εφαρμογές πρέπει να αξιολογείται σε όσο το δυνατό πρωιμότερο στάδιο και η προσαρμογή των αποθεμάτων είναι δύσκολη. Ως εκ τούτου, οι επιχειρηματίες που επιθυμούν να αναπτύξουν δραστηριότητα στον διαστημικό τομέα, είναι δύσκολο να βρουν επενδυτές, καθότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να ευθυγραμμιστούν η αγορά κυκλικού χαρακτήρα και τα υφιστάμενα αποθέματα με μια μεταβαλλόμενη ζήτηση.

15. Η ΕΕ και ο ΕΟΔ πρέπει να εντείνουν τη συνεργασία τους προκειμένου να στηρίξουν τα κράτη μέλη στις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης που αναπτύσσονται στον τομέα του διαστήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να προωθήσουν τη χρήση καινοτόμων προγραμμάτων δημόσιων συμβάσεων, να ενθαρρύνουν τις ιδιωτικές επενδύσεις και τις συμπράξεις με τη βιομηχανία, καθώς και να προωθήσουν την ανάπτυξη μικροδορυφόρων και ναυοδορυφόρων.

16. Η ΕΕ και ο ΕΟΔ οφείλουν να αναπτύξουν κοινές επικοινωνιακές δράσεις και σχέδια για τη χρήση της τεχνολογίας, προκειμένου να θέσουν σε εφαρμογή τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στα διάφορα πεδία χάρη σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης. Οι παγκόσμιες προκλήσεις που προκύπτουν από την αύξηση του πληθυσμού, την αυξημένη ζήτηση πόρων και την κλιματική αλλαγή απαιτούν τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τον πλανήτη μας, οι οποίες μπορούν να παρέχονται εύκολα και αποτελεσματικά μόνο με την εφαρμογή λύσεων βασισμένων στη διαστημική τεχνολογία.

17. Οι ακόλουθες ειδικές προτεραιότητες καθορίστηκαν από την ΕτΠ:

- προορατική χάραξη πολιτικών οι οποίες να εξασφαλίζουν μεγαλύτερη συμμετοχή των ΜΜΕ, να προωθούν τη σύσταση νέων επιχειρήσεων (τεχνολογιών και νεοφυών επιχειρήσεων) και να συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας σε τομείς που χρησιμοποιούν διαστημικές τεχνολογίες,
- στήριξη δράσεων έρευνας και ανάπτυξης και εκπόνηση πρόσθετων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε όλα τα επίπεδα σε τομείς όπως: ΤΠ, φυσικές επιστήμες, μαθηματικά, μηχανική και κοινωνικές επιστήμες,
- πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα του διαστήματος με ανάδειξη του ρόλου των επενδυτικών κεφαλαίων και των επενδυτικών μηχανισμών και με συμμετοχή επενδυτών του ιδιωτικού τομέα,
- ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών, των εθνικών και των περιφερειακών φορέων, καθώς και μεταξύ του κλάδου της βιομηχανίας και των χρηστών, ιδίως με την παροχή διαρθρωτικής στήριξης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να εξασφαλίζεται ότι η ικανότητα διακίνησης πληροφοριών είναι συμβατή με τις τρέχουσες προκλήσεις που προκύπτουν από τις τεχνολογίες εξ' αποστάσεως ανίχνευσης,
- σαφής βελτίωση της διοίκησης και της διαχείρισης του τομέα του διαστήματος, τόσο στα κράτη μέλη όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και του ΕΟΔ, με έμφαση στους χρήστες και στις περιφέρειες, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητές τους σε αυτόν τον τομέα,
- συγχρηματοδότηση της δημιουργίας φυτωρίων επιχειρήσεων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος στις περιφέρειες, με σκοπό την προώθηση της επιχειρηματικότητας στον τομέα του διαστήματος,
- στήριξη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και των δημόσιων οργανισμών που προβαίνουν στην κατάρτιση στελεχών στον τομέα της οικονομίας, λαμβανομένων επίσης υπόψη των ιδιαίτερων αναγκών των επιχειρήσεων στον τομέα του διαστήματος.

Ο ρόλος των «Spatial Regions» (Περιφέρειες Διαστήματος) στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για το διάστημα

18. Η ΕτΠ εκφράζει την ικανοποίησή της επειδή η διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη συνεκτιμά τη σημασία της περιφερειακής συμμετοχής στην εφαρμογή της, ιδίως μέσω συγκεκριμένων μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με τον οργανισμό GSA που είναι αρμόδιος για τα προγράμματα EGNOS και Galileo, όπως μαρτυρούν τα δίκτυα των αναμεταδοτών και η Ακαδημία Copernicus για την υποστήριξη της προώθησης της χρήσης των δεδομένων τηλεπισκόπησης και των εφαρμογών τους·

19. Η περιφερειακή διάσταση είναι καθοριστικής σημασίας για να καταστούν τα οφέλη του διαστήματος πιο απτά για τους χρήστες, ώστε αυτοί οι τελευταίοι να τεθούν στο επίκεντρο μιας ευρωπαϊκής διαστημικής στρατηγικής. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής διαστημικής πολιτικής και επιθυμούν να συμμετέχουν σε αυτήν, καθότι η εν λόγω πολιτική στηρίζεται επίσης σε πλήθος έξυπνων στρατηγικών εξειδίκευσης σε πολλές περιφέρειες·

20. επικροτεί το γεγονός ότι πολλές νέες περιφέρειες εντάσσονται στο Δίκτυο των ευρωπαϊκών περιφερειών χρηστών διαστημικών τεχνολογιών (NEREUS/Network of European Regions Using Space Technologies), στοιχείο το οποίο καταδεικνύει την αυξανόμενη σημασία του διαστήματος για τις περιφερειακές οικονομίες. Στόχος του δικτύου NEREUS είναι να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της διαστημικής τεχνολογίας προς όφελος των ευρωπαϊκών περιφερειών όσον αφορά, αφενός, τις δράσεις E&A

και, αφετέρου, την οικονομική τους ανταγωνιστικότητα, να αναδειχθεί η περιφερειακή διάσταση της διαστημικής πολιτικής σε πολιτικό επίπεδο και να προαχθεί μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή για τις ευρωπαϊκές διαστημικές δραστηριότητες. Θα πρέπει επίσης να αναδειχθούν οι δραστηριότητες που έχουν αναλάβει οι περιφέρειες που συμμετέχουν στο δίκτυο NEREUS. Οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν το δυναμικό και την εμπειρία που απαιτούνται για την ενσωμάτωση των δράσεων που αναλαμβάνουν οι παράγοντες που δραστηριοποιούνται στους τομείς των επιχειρήσεων και των επιστημών, οι δημόσιοι οργανισμοί και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, γεγονός το οποίο θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την οικοδόμηση εταιρικών σχέσεων με σκοπό την υλοποίηση των δράσεων στο πλαίσιο της διαστημικής στρατηγικής·

21. Η διαστημική πολιτική της ΕΕ χρειάζεται μια σαφή προοπτική όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία, ο επιχειρηματικός κόσμος και οι πολιτικοί φορείς της Ευρώπης μπορούν να πειστούν να αξιοποιήσουν το δυναμικό που προσφέρει το διάστημα. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη διαστημική πολιτική και σε άλλες περιφερειακές στρατηγικές της ΕΕ, δεδομένου ότι ο διαστημικός τομέας διανοίγει, μεταξύ άλλων, δυνατότητες για την επίτευξη στόχων που έχουν τεθεί στους ακόλουθους τομείς: αστικό θεματολόγιο της ΕΕ, λύσεις για «έξυπνες πόλεις», ευφυής ενέργεια, αστικός σχεδιασμός, γεωργία, πολιτική για το κλίμα κλπ.

22. Οι περιφερειακές αρχές οι οποίες εκτελούν τα βασικά τους καθήκοντα για την προώθηση τόσο της επιστήμης και της τεχνολογίας όσο και της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης των εδαφικών οντοτήτων που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους, θα πρέπει να θεωρούνται ως συντονιστές της περιφερειακής διαστημικής πολιτικής. Οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν το δυναμικό και την εμπειρία που απαιτούνται για την ενσωμάτωση των δράσεων που αναλαμβάνουν οι παράγοντες που δραστηριοποιούνται στους τομείς των επιχειρήσεων και των επιστημών, οι δημόσιοι οργανισμοί και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, γεγονός το οποίο θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την οικοδόμηση εταιρικών σχέσεων με σκοπό την υλοποίηση των δράσεων στο πλαίσιο της διαστημικής στρατηγικής·

23. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος έχει αναπτύξει μια σειρά από πρωτοβουλίες με τις περιφέρειες όπως, μεταξύ άλλων, τα Ευρωπαϊκά Γραφεία Πόρων Διαστημικής Εκπαίδευσης (ESERO). Τα οφέλη των πρωτοβουλιών αυτών θα πρέπει να μεγιστοποιηθούν και να ενθαρρυνθεί περαιτέρω η ανάπτυξη τους.

24. Η Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύξει υποστηρικτικές δράσεις με άξονα τις δραστηριότητες που συνδέονται με περιφερειακούς πόλους, γραφεία συνδέσμου, οργανισμούς, πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα προκειμένου να ενθαρρυνθεί η διατομεακή προώθηση διαστημικών προϊόντων και υπηρεσιών.

25. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να θεσπίσει κριτήρια όσον αφορά τις απαιτήσεις και τις αρμοδιότητες των δημοσίων αρχών για την εκτίμηση της δημόσιας ωφέλειας των διαστημικών υπηρεσιών, βάσει των οποίων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι εθνικές αρχές μπορούν να αξιολογούν την επιλεξιμότητα των αιτήσεων που έχουν υποβάλει δυνητικοί χρήστες προκειμένου να λάβουν επιδοτήσεις για την ανάπτυξη υπηρεσιών και εφαρμογών.

26. Η ΕτΠ υποστηρίζει την ανάπτυξη και την εφαρμογή αυτού του ολοκληρωμένου και φιλόδοξου ευρωπαϊκού διαστημικού προγράμματος, το οποίο βασίζεται στα μέχρι σήμερα επιτεύγματα και συνεχίζει να επικεντρώνεται και να αναπτύσσεται περαιτέρω σε τομείς προτεραιότητας όπως η περιβαλλοντική παρακολούθηση, η κλιματική αλλαγή, η ασφάλεια, η ανταγωνιστικότητα και η εξερεύνηση του διαστήματος.

27. Αναμένεται ότι οι χρήστες –όπως οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές και οι επιχειρήσεις– θα συνεχίσουν να χρειάζονται κίνητρα και υποστήριξη από την ΕΕ και τα κράτη μέλη. Υπό το πρίσμα του δυναμικού καινοτομίας του τομέα του διαστήματος και της σπουδαιότητάς του για την οικονομία, η ΕτΠ κρίνει σκόπιμο να διερευνηθούν νέοι τρόποι χρηματοδότησης των διαφόρων λύσεων και της ευρείας εφαρμογής τους με τη συμμετοχή των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων, του τραπεζικού τομέα και των δυνατοτήτων του ΕΟΔ. Δεδομένων των προβλημάτων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση των επενδύσεων σε έργα έρευνας και ανάπτυξης, αξίζει να βελτιωθεί η χρηματοδότηση ερευνητικών έργων που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με ινστιτούτα έρευνας και ανάπτυξης και οικονομικούς φορείς.

Συμβολή στα μεγάλα ευρωπαϊκά προγράμματα δορυφορικής πλοήγησης EGNOS και Galileo (δορυφορική πλοήγηση) και Copernicus (παρακολούθηση του περιβάλλοντος και της ασφάλειας).

28. Η ΕτΠ είναι πεπεισμένη ότι η ΕΕ οφείλει να διασφαλίσει τη χρηματοδότηση του επιχειρησιακού σταδίου του προγράμματος Galileo (π.χ. συντήρηση και αντικατάσταση των δορυφόρων, διασφάλιση της ακεραιότητας του συστήματος, επίγεια λειτουργία και πρόσβαση σε δεδομένα), καθότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του επιδιωκόμενου οικονομικού αντικτύπου·

29. Το επιχειρησιακό στάδιο του Copernicus έχει κρίσιμη σημασία για την οικονομική επιτυχία αυτών των νέων τεχνολογικών εξελίξεων, ωστόσο, θα χρειαστεί και μελλοντικά χρηματοδοτική στήριξη για να καλυφθούν οι δαπάνες εκκίνησης που απαιτούνται για την υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών από τους διάφορους χρήστες·

30. Η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει προκειμένου η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της λειτουργίας των υποδομών του Copernicus να εξασφαλίζεται μελλοντικά με κονδύλια από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ούτως ώστε να διασφαλίζεται τόσο η οικονομική βιωσιμότητα όσο και η διαφάνεια και η δημοκρατική εποπτεία της χρηματοδότησης.

31. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να δημιουργηθούν κέντρα μαζικών δεδομένων για την επεξεργασία και αποθήκευση των δεδομένων που τηλεφορτώνονται από το πρόγραμμα Copernicus. Η δυνατότητα χρήσης ιστορικών δεδομένων είναι εξίσου καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και εφαρμογών στον συγκεκριμένο τομέα, ακριβώς όπως και η δυνατότητα έγκαιρης μεταφοράς μεγάλου όγκου δεδομένων προς χρήση.

32. Η ΕτΠ υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των συστημάτων διαστημικής παρακολούθησης και δορυφορικής πλοήγησης, όπως το Galileo και το Copernicus, τα οποία επιτρέπουν την έγκαιρη ανταπόκριση σε φυσικές καταστροφές όπως οι σεισμοί, οι δασικές πυρκαγιές, οι κατολισθήσεις και οι πλημμύρες. Ζητεί αυτό να αντικατοπτρίζεται δρόντως στην ανάπτυξη των κατάντη υπηρεσιών για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Μία αποτελεσματική στρατηγική για το διάστημα αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα της βιώσιμης και ανθεκτικής ανάπτυξης, δεδομένου ότι συμβάλλει στη διάσωση ανθρώπινων ζώων, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος και της ακίνητης περιουσίας.

33. Για να καταστεί εφικτή η χρήση δεδομένων από τα προγράμματα Copernicus και Galileo και προκειμένου να αναπτυχθούν νέες υπηρεσίες, απαιτούνται νομικές τροποποιήσεις έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι αυτές οι πρακτικές ευθυγραμμίζονται με άλλα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της περιφερειακής, ενεργειακής και περιβαλλοντικής πολιτικής, της γεωργικής πολιτικής, καθώς και στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής παρακολούθησης, όπου χρησιμοποιούνται τα γεωγραφικά δεδομένα. Είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα που ανακτούνται από τα εν λόγω προγράμματα μπορούν επίσης να αξιοποιηθούν για την υποβολή εκθέσεων σε επίπεδο ΕΕ και ότι η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει νομική κατοχύρωση.

Διττή χρήση των διαστημικών δεδομένων για την ασφάλεια και την άμυνα

34. Οι ικανότητες και οι υπηρεσίες στον χώρο του διαστήματος διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον τομέα της ευρωπαϊκής άμυνας και ασφάλειας, δεδομένου ότι επιτρέπουν τη συνεκτική εφαρμογή της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, καθώς και τη σύνδεση της πολιτικής της ΕΕ με τομείς όπως η εξωτερική δράση, η διαχείριση των συνόρων, η ασφάλεια στη θάλασσα, η δράση για το κλίμα, η ενεργειακή ασφάλεια, η διαχείριση καταστροφών, η ανθρωπιστική βοήθεια και οι μεταφορές. Η στρατηγική εταιρική σχέση με άλλες χώρες που υλοποιούν διαστημικά προγράμματα πρέπει να ενισχυθεί προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της Ευρώπης όσον αφορά τις κρίσιμες διαστημικές τεχνολογίες και την πρόσβαση στο διάστημα.

Πιο ενεργή συμμετοχή των κρατών μελών και των κοινωνικών ομάδων στις διάφορες δραστηριότητες στο πλαίσιο της εφαρμογής της διαστημικής στρατηγικής για την Ευρώπη

35. Όλα τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν πρόσβαση σε διαστημικές υπηρεσίες και σε νέες δυνατότητες τόνωσης της οικονομίας και διεύρυνσης της εμπειρογνώσις τους. Πρέπει να ενισχυθεί το επίπεδο ενημέρωσης όσον αφορά την αποτελεσματική χρήση του διαστήματος στον δημόσιο τομέα, μεταξύ άλλων σε περιφερειακό επίπεδο και σε ένα ευρύ φάσμα τομέων, στηρίζοντας τις εκάστοτε περιφέρειες, τόσο μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων όσο και μέσω διαφόρων μηχανισμών χρηματοδότησης.

36. Οι διαστημικές τεχνολογίες μπορούν να είναι χρήσιμες στον δημόσιο τομέα, π.χ., για την καθημερινή παρακολούθηση της κατάστασης των φυσικών πόρων (γλυκά ύδατα, παράκτια ύδατα, δάση, ποιότητα του αέρα κ.λπ.) μιας συγκεκριμένης περιοχής, καθώς και των δασών και των αποθεμάτων ξυλείας, για τη διαχείριση γεωργικών εκτάσεων και τον έλεγχο του συστήματος ενισχύσεων, για τον έγκαιρο εντοπισμό και την πρόληψη της παράνομης δόμησης, για τη χρήση της ηλιακής και της αιολικής ενέργειας, για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, καθώς και σε πολλές άλλες περιπτώσεις.

37. Χρειάζονται περαιτέρω μέτρα προκειμένου να βελτιωθεί η ενημέρωση της ευρωπαϊκής κοινωνίας για τα οφέλη του διαστήματος, ενώ απαιτούνται επίσης περισσότεροι ειδικευμένοι επαγγελματίες και δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και περισσότεροι μηχανικοί και επιστήμονες, προκειμένου να δημιουργηθεί η αναγκαία προστιθέμενη αξία για την κοινωνία, αλλά και να εξασφαλιστεί στενότερη συνεργασία με τους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς και τις επιχειρήσεις. Στις κύριες προτεραιότητες μιας νέας διαστημικής πολιτικής, προσανατολισμένης στις πραγματικές ανάγκες των πολιτών θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι τοπικές πρωτοβουλίες, η αμοιβαία ανταλλαγή εμπειριών, η δημιουργία συνεργειών μεταξύ των διάφορων λειτουργικών τομέων, καθώς και δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Θέσπιση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών μέτρων και μέτρων ευαισθητοποίησης για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος της νέας γενιάς

38. Η διαστημική στρατηγική χρειάζεται τη σταθερή υποστήριξη και το ενδιαφέρον των νεότερων γενεών. Η «γενιά της χιλιετίας» μεγάλωσε σε έναν κόσμο όπου οι νέες εφαρμογές θεωρούνται δεδομένες όχι μόνο για εμπορικούς σκοπούς, αλλά και για καθημερινή χρήση. Οι νέες ιδέες και προοπτικές που παρέχουν οι νέοι θα πρέπει να ενθαρρυνθούν.

39. Η νέα διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη δεν εμπνέει επαρκώς τη νέα γενιά. Το διάστημα πρέπει να αποτελεί κίνητρο και πηγή έμπνευσης και να συμβάλλει στη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων. Η στρατηγική θα πρέπει, πρωτίστως, να εστιαστεί στην προώθηση της εκπαίδευσης και των δράσεων ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με τις διαστημικές πληροφορίες και τα διαστημικά δεδομένα. Η ενσωμάτωση των διαστημικών ερευνητικών δραστηριοτήτων στα προγράμματα σπουδών των σχολείων, πανεπιστημίων και ιδρυμάτων κατάρτισης, καθώς και των ιδρυμάτων τα οποία προωθούν, στο πλαίσιο της λεγόμενης μη τυπικής εκπαίδευσης, τη διάδοση επιστημονικών γνώσεων, θα συμβάλουν αποφασιστικά στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος των πολιτών σε αυτόν τον σημαντικό τομέα.

Τα περαιτέρω βήματα της ΕτΠ για την επιτυχή εφαρμογή της διαστημικής στρατηγικής για την Ευρώπη

40. Η ΕτΠ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εξετάσουν και να στηρίξουν την παρούσα στρατηγική και να προωθήσουν την αποτελεσματική εφαρμογή της σε στενή συνεργασία με τους δήμους και τις περιφέρειες, καθώς και με όλους τους αρμόδιους φορείς.

41. Για να προβληθεί η σημασία του τομέα του διαστήματος σε περιφερειακό επίπεδο και να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο οι δυνατότητες που παρέχει η ευρωπαϊκή διαστημική πολιτική στις πόλεις και τις περιφέρειες, θα διοργανωθούν ειδικές συνεδριάσεις για διαστημικά ζητήματα στο πλαίσιο της επιτροπής «Περιβάλλον, κλιματική αλλαγή και ενέργεια». Αυτό απαιτείται ιδίως εν όψει της προβλεπόμενης ενδιάμεσης αναθεώρησης των διαστημικών προγραμμάτων της ΕΕ εντός του 2017.

42. Η ΕτΠ μπορεί να στηρίξει αποτελεσματικότερα την υλοποίηση και την καλύτερη εφαρμογή του προγράμματος Copernicus σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, εάν καταστεί μόνιμο μέλος του φόρουμ χρηστών του Copernicus και εάν έχει τη δυνατότητα να αποστείλει επίσημο εκπρόσωπο για να συμμετάσχει στο συγκεκριμένο φόρουμ. Κατ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να συνυπολογιστεί ο αξιοσημείωτος ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικοί φορείς στη χρήση των δεδομένων του προγράμματος Copernicus.

43. Για την επιτυχή εφαρμογή της ευρωπαϊκής διαστημικής στρατηγικής, θα πρέπει να προωθηθούν συμπράξεις μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών, του ΕΟΔ, της EUMETSAT (Ευρωπαϊκή Οργάνωση για την Εκμετάλλευση Μετεωρολογικών Δορυφόρων/European Organisation for the Exploitation of Meteorological Satellites), καθώς και με τις αρχές, τους ενδιαφερόμενους φορείς, τις βιομηχανίες, τα πανεπιστήμια και άλλες κοινότητες χρηστών σε διάφορους τομείς. Η ΕτΠ μπορεί να αποτελέσει εν προκειμένω σημαντικό εταίρο.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων της ΕΕ στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ για την περίοδο μετά το 2020»

(2018/C 054/13)

Εισηγήτρια: η κ. Isabelle BOUDINEAU (FR/PSE), αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Νέας Ακουιτανίας

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Μια ιστορική ευκαιρία για τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων

1. υπενθυμίζει ότι στο άρθρο 311 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ορίζεται ότι «η Ένωση προικίζεται με επαρκή μέσα για την επίτευξη των στόχων της και την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της» και ότι «ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται στο ακέραιο, υπό την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους».

2. τονίζει τις προκλήσεις που θα κληθεί να αντιμετωπίσει ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) μετά το 2020, προκειμένου να ανταποκριθεί στα μεταβαλλόμενα διακυβεύματα σε τομείς ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη ενίσχυσης των πολιτικών άμυνας και καταπολέμησης της τρομοκρατίας, διαχείρισης των μεταναστών και των προσφύγων, καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής και αντιμετώπισης των δημογραφικών προκλήσεων, πέρα από τις λοιπές προτεραιότητες που υποστηρίζονται ήδη βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ).

3. επισημαίνει ότι η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ (Brexit) θα έχει αντίκτυπο στο μέλλον του προϋπολογισμού μετά το 2020, ειδικότερα δε μείωση κατά 10 δις ευρώ περίπου ετησίως⁽¹⁾, καθώς και καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα των διαπραγματεύσεων για το προσεχές ΠΔΠ, το οποίο έχει ήδη αναβληθεί για το καλοκαίρι του 2018.

4. υπενθυμίζει ότι η ΕτΠ έχει ήδη τοποθετηθεί υπέρ της σημαντικής μεταρρύθμισης των ιδίων πόρων⁽²⁾,

5. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δημοσίευση της τελικής έκθεσης της ομάδας υψηλού επιπέδου για τους ίδιους πόρους (έκθεση Μοντι), και ιδίως για τις συστάσεις σχετικά με την αρχή της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας και την αρχή της επικουρικότητας, θεωρεί όμως λυπηρό το γεγονός ότι η έκθεση δεν θίγει το ζήτημα του όγκου του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού σε συνάρτηση με τις προτεραιότητες που έχει ορίσει η ΕΕ.

6. κρίνει ότι η ιδιαίτερη συγκυρία λόγω των κρίσεων, της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ και της διαδικασίας προβληματισμού για το μέλλον της Ευρώπης, καθώς και οι συστάσεις της έκθεσης Μοντι, προσφέρουν μια ευκαιρία τόσο για τη διαμόρφωση ενός οράματος, ιδίως όσον αφορά τις προτεραιότητες προς μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ, όσο και για τη μεταρρύθμιση του συστήματος χρηματοδότησής του.

7. χαιρετίζει το έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ, ιδίως δε το κεφάλαιο «Εσοδα για τη στήριξη των πολιτικών της ΕΕ». Εκφράζει την ικανοποίησή της που η Επιτροπή, στην επιστολή προθέσεων που απηύθυνε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο στις 13 Σεπτεμβρίου 2017, αναφέρεται στην πρόθεση μεταρρύθμισης των ιδίων πόρων. Ωστόσο, η ΕτΠ επιθυμεί να υποβληθούν συγκεκριμένες προτάσεις, είτε εκ παραλλήλου είτε στην πρόταση για το ΠΔΠ (έως τον Μάιο του 2018). Εξάλλου, η ΕτΠ καλεί το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στη φιλοδοξία εκ βάθρων μεταρρύθμισης του ισχύοντος συστήματος ιδίων πόρων, προκειμένου να καταστεί απλούστερο, δικαιότερο και διαφανέστερο.

Η λογική της «δίκαιης ανταπόδοσης» παραλύει τον προϋπολογισμό της ΕΕ

8. υπενθυμίζει ότι, εδώ και μερικές δεκαετίες, οι εθνικές συνεισφορές που υπολογίζονται με βάση το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΠ) έχουν αναδειχθεί στην κύρια πηγή εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ⁽³⁾.

9. θεωρεί ότι το σημερινό σύστημα υπολείπεται κατά πολύ του βέλτιστου, κυρίως διότι εξαρτάται υπερβολικά από τις εθνικές εισφορές, γεγονός που ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις να συναινούν μόνο για τους συνδυασμούς δαπανών που μεγιστοποιούν τα εικαζόμενα καθαρά κέρδη για τα δημόσια οικονομικά τους. Ως αποτέλεσμα της προσέγγισης αυτής, παραβλέπονται τα οφέλη της ενιαίας αγοράς ή ορισμένων ευρωπαϊκών πολιτικών και η έμφαση επικεντρώνεται αποκλειστικά στο ποσοστό απόδοσης. Επίσης,

⁽¹⁾ *Brexit and the EU Budget: Threat or Opportunity?* <http://www.delorsinstitute.eu/media/brexitbudget-haasrubio-jdi-jan17.pdf>

⁽²⁾ Γνωμοδότηση CdR 2016/0009: «Ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ)».

⁽³⁾ Για τον προϋπολογισμό του 2017, το 69,63 % των εσόδων προέρχονται από τις εθνικές συνεισφορές.

ενισχύεται ένας διαχωρισμός των κρατών μελών σε «καθαρούς συνεισφέροντες» και «καθαρούς αποδέκτες», που φαίνεται τεχνητός, δεδομένου ότι ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη αποκλειστικά τους δημόσιους λογαριασμούς, χωρίς να συνυπολογίζει τον εξωτερικό θετικό αντίκτυπο για την πραγματική οικονομία των κρατών μελών. Εξάλλου, η προσέγγιση αυτή δεν υπολογίζει ούτε το κόστος της «μη Ευρώπης».

10. επισημαίνει ότι, κατά την ετήσια διαδικασία υιοθέτησης του προϋπολογισμού, οι συμβιβασμοί μεταξύ των θεσμικών οργάνων καταλήγουν συχνά σε μείωση του προϋπολογισμού σε σύγκριση με τις φιλοδοξίες που έχουν οριστεί στο ΠΔΠ. Αυτό οδηγεί σε αυξανόμενη απόκλιση μεταξύ δεσμεύσεων και πληρωμών, με αποτέλεσμα κρίση πληρωμών.

Μεταρρύθμιση για αύξηση της διαφάνειας, της απλούστευσης και της σύνδεσης με τους πολίτες

11. διαπιστώνει ότι ο σύνθετος χαρακτήρας της δομής του προϋπολογισμού της ΕΕ και του συστήματος χρηματοδότησής του, που χαρακτηρίζεται ειδικότερα από τους μηχανισμούς περικοπών και τους διορθωτικούς μηχανισμούς, υποβαθμίζει την αναγνωσιμότητα της δράσης της ΕΕ και τροφοδοτεί την κρίση εμπιστοσύνης των πολιτών έναντι της Ευρώπης· ζητά, λοιπόν, να καταργηθεί το σύνολο των περικοπών και των διορθώσεων·

12. εκτιμά ότι η έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών, των κρατών μελών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων δικαιολογεί εν μέρει τον υπερβολικά σύνθετο χαρακτήρα της διαχείρισης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ). Για να σχηματίσουν οι πολίτες μια καλύτερη εικόνα της ΕΕ, επιβάλλεται να απλουστευτούν μετά το 2020 οι ευρωπαϊκές πολιτικές — και ιδίως η πολιτική συνοχής.

13. υπενθυμίζει την απουσία εναρμόνισης και διαφάνειας ως προς τον τρόπο παρουσίασης της συμβολής των κρατών μελών στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Μόνο τέσσερα κράτη μέλη δηλώνουν σήμερα στους εθνικούς τους λογαριασμούς τη συνεισφορά τους στον προϋπολογισμό της ΕΕ, την παρουσιάζουν όμως ως δαπάνη και όχι ως επένδυση·

Προς αύξηση των αυθεντικών ιδίων πόρων — ένας προϋπολογισμός περισσότερο προβλέψιμος και ισορροπημένος

14. εκτιμά ότι φιλοδοξία της μεταρρύθμισης θα πρέπει να είναι ένας πιο κατανοητός, προνοητικός, ισορροπημένος και ανταποκρινόμενος στις ευρωπαϊκές προκλήσεις προϋπολογισμός, ο οποίος να βασίζεται τόσο στην αύξηση του μεριδίου των νέων ιδίων πόρων όσο και στη μείωση των εθνικών συνεισφορών, με μέλημα την ελαχιστοποίηση της επιβολής πρόσθετων επιβαρύνσεων στους φορολογούμενους. Κύριος στόχος είναι να προταθεί μια πιο διαφανής και κατανοητή για τους πολίτες κατανομή των ιδίων πόρων και ένας προϋπολογισμός πιο αυτόνομος και πιο δημοκρατικός, με μεγαλύτερη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κυρίως όσον αφορά τα έσοδα του προϋπολογισμού της ΕΕ. Επιπλέον, η μεταρρύθμιση αυτή θα πρέπει να επιδιώξει τη συμμετοχή της ΕτΠ και τη συνεκτίμηση της εδαφικής διάστασης στις συζητήσεις σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ·

15. πιστεύει ότι η μεταρρύθμιση πρέπει να ασχοληθεί με το ζήτημα του όγκου του ΠΔΠ. Κατά τη μεταρρύθμιση είναι αναγκαίο να επιτευχθεί συνεκτικότητα ανάμεσα στο σύνολο των προτεραιοτήτων που θέτει η ΕΕ και την υιοθέτηση ενός ΠΔΠ αντίστοιχου με τις φιλοδοξίες αυτές·

16. τονίζει ότι το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο μετά το 2020 πρέπει να είναι επικεντρωμένο στις μελλοντικές προκλήσεις και να περιλαμβάνει τη θέσπιση στον προϋπολογισμό πρόβλεψης για κινδύνους. Αυτό είναι σημαντικό, ώστε να μπορεί να διατηρήσει τη στρατηγική του εστίαση και την ασφάλεια προγραμματισμού για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και να μπορέσουν να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενες κρίσεις και να αποτραπεί η δημιουργία ειδικών πόρων εκτός ΠΔΠ·

17. εκτιμά ότι η καθιέρωση σύνδεσης ανάμεσα στις εισφορές που εισπράττονται και ορισμένες ευρωπαϊκές πολιτικές προτεραιότητας θα είχε παιδαγωγική αξία και θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη αποδοχή. Η ΕτΠ συνιστά να διατηρηθεί η αρχή της καθολικότητας του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού⁽⁴⁾. Ωστόσο, θα μπορούσε να μελετηθεί μια πιο ευέλικτη προσέγγιση της αρχής της μη δέσμευσης.

18. θεωρεί ότι οποιαδήποτε πρόταση σχετικά με τον προϋπολογισμό μετά το 2020 πρέπει, αφενός, να περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις στο σκέλος των δαπανών, ώστε να ληφθούν υπόψη οι νέες ευρωπαϊκές προτεραιότητες, να εξασφαλιστεί αποδοτικότερη χρήση των πόρων της ΕΕ, αλλά και να βελτιωθούν τα ποσοστά απορρόφησης και, αφετέρου, στο σκέλος των εσόδων, ώστε να αυξηθούν οι νέοι ίδιοι πόροι. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές πρέπει να εξασφαλίζουν σε κάθε περίπτωση επαρκείς πιστώσεις, ώστε να δοθεί συνέχεια στις πολιτικές που έχουν συμβάλει περισσότερο στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση, ήτοι: μια ενιαία γεωργική και αγροδιατροφική πολιτική, η πολιτική συνοχής και αγροτικής ανάπτυξης και ένα κοινωνικό θεματολόγιο βασισμένο στη δημιουργία ποιοτικής απασχόλησης για τους πολίτες της ΕΕ·

19. υπογραμμίζει ότι η αρχή της επικουρικότητας και η έννοια της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας πρέπει να ληφθούν υπόψη στη μεταρρύθμιση. Η ΕτΠ ζητά να μελετηθούν οι «δοκιμές επικουρικότητας» που προτείνονται στην έκθεση Μοντι. Ωστόσο, θα χρειαστεί επαγρύπνηση ώστε να αποτραπεί η κατάχρηση της επικουρικότητας για στόχους επανεθνικοποίησης των ευρωπαϊκών πολιτικών και η έγκριση περαιτέρω μεταφορών πιστώσεων προς τα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να αποδυναμωθούν οι πολιτικές που έχουν συμβάλει περισσότερο στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση, δηλαδή η κοινή γεωργική πολιτική, η πολιτική συνοχής και η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, καθώς και ένα κοινωνικό θεματολόγιο βασισμένο στη δημιουργία ποιοτικής απασχόλησης για τους πολίτες της ΕΕ·

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/budget/financialreport/2011/overview/budget_management/index_en.html

20. υπογραμμίζει τον βαθμό εξάρτησης από την εισπραξη των «παραδοσιακών» ιδίων πόρων —όπως οι δασμοί ή τα έσοδα που απορρέουν από τον αγώνα για την πάταξη της απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης—, σε σχέση με τη χρηστή συνεργασία των κρατών μελών.

21. τονίζει ότι η μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων πρέπει να μελετηθεί σε συνδυασμό με το ενδεχόμενο θέσπισης δημοσιονομικής ικανότητας για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης·

22. ωστόσο, λόγω των αυστηρών απαιτήσεων που επιβάλλονται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων οικονομικής διακυβέρνησης («εξάπτυχο»), της δεύτερης δέσμης οικονομικής διακυβέρνησης («δίπτυχο») και του δημοσιονομικού συμφώνου (τήρηση διαρθρωτικού ισοζυγίου, περιορισμός δαπανών, μείωση του λόγου του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ), θεωρεί απαραίτητο να εξακολουθήσουν να διαθέτουν τα κράτη μέλη επαρκές περιθώριο ώστε, μέσω της αυτόνομης διαμόρφωσης της φορολογικής τους νομοθεσίας, να διαχειρίζονται τα απαραίτητα (εθνικά) έσοδα, έτσι ώστε να μπορούν να καλύπτουν επαρκώς τις δαπάνες, ορισμένες εκ των οποίων αυξάνονται δυσανάλογα (π.χ. στον κοινωνικό τομέα, την υγεία ή την περιθαλψή).

Γνώμη σχετικά με τους νέους ιδίους πόρους που προτείνονται στην έκθεση Μοντι

23. συνιστά να διερευνηθούν και να προταθούν νέοι ίδιοι πόροι, με τη μορφή «δέσμης» όπου θα συγκεντρώνονται διάφορες εισφορές, ώστε να εξισορροπούνται τα αποτελέσματα των νέων αυτών ιδίων πόρων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες·

24. χαιρέτιζε την επιλογή του ευρωπαϊκού φόρου εταιρειών, με χρήση κοινής ενοποιημένης φορολογικής βάσης (κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών — ΚΕΒΦΕ). Σε προηγούμενη γνωμοδότησή της, η ΕΤΠ χαιρέτιζε τις θετικές επιδράσεις της ΚΕΒΦΕ στην οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και τη φορολογική ισότητα, καθώς και στα δημόσια οικονομικά, μεταξύ άλλων και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Εξάλλου, ως συμπλήρωμα του φόρου αυτού, η ΕΤΠ καλεί τα θεσμικά όργανα να μελετήσουν τη θέσπιση φόρου που θα βαρύνει τις πολυεθνικές επιχειρήσεις. Επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να υποβάλει έως την άνοιξη του 2018 —σε συνέχεια της ανακοίνωσής της, της 21ης Σεπτεμβρίου 2017, σχετικά με μια δίκαιη και αποτελεσματική φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας— πρόταση οδηγίας για τον καθορισμό των κανόνων φορολόγησης των κερδών της ψηφιακής οικονομίας στο επίπεδο της ΕΕ. Υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι το εύρος της φορολογικής εναρμόνισης σε επίπεδο ΕΕ περιορίζεται, βάσει των διατάξεων του άρθρου 113 της ΣΛΕΕ, στα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού, καθώς και ότι η εξουσία επιβολής και συλλογής φόρων εξακολουθεί να αποτελεί κεντρική συνιστώσα της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών·

25. πιστεύει ότι ο αναθεωρημένος φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση των ιδίων πόρων. Ο ΦΠΑ, ως έχει, είναι υπερβολικά περίπλοκος· θα πρέπει να αναθεωρηθεί σύμφωνα με το σύστημα που προτείνει η ομάδα υψηλού επιπέδου, με την εφαρμογή ενιαίου ευρωπαϊκού συντελεστή σε μια βάση ευρύτερη και εναρμονισμένη. Ωστόσο, η μεταρρύθμιση αυτή δεν θα πρέπει να έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τους πολίτες και τα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη·

26. τάσσεται υπέρ του φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ). Ο φόρος αυτός θα επέτρεπε στα κράτη μέλη να μειώσουν την εθνική τους συνεισφορά⁽⁵⁾. Ωστόσο, ο μικρός αριθμός των κρατών μελών που έχουν δεσμευθεί υπέρ του ΦΧΣ και η έλλειψη προβλεψιμότητας των σχετικών εσόδων περιορίζει το δυναμικό του·

27. πιστεύει ότι θα μπορούσε να μελετηθεί το ενδεχόμενο ιδίου πόρου επί των εσόδων από τη νομισματοκοπία, παρά τους κινδύνους που συνδέονται με την αστάθεια και το γεγονός ότι αφορά αποκλειστικά τα κράτη μέλη της ευρωζώνης·

28. φρονεί ότι οι φόροι διοξειδίου του άνθρακα σε εθνικό επίπεδο, ο φόρος που θα μπορούσε να προβλεφθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ο φόρος που προκύπτει από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής σε επίπεδο ΕΕ παρουσιάζουν διόλου ευκαταφρόνητα περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα, ειδικότερα ως κίνητρο για τον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της Συμφωνίας των Παρισίων, καθώς και για την καθιέρωση ισχυρότερης σύνδεσης με τους ευρωπαϊκούς στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, σε θέματα κλίματος και περιβάλλοντος. Όμως θα πλήξουν τους κλάδους της βιομηχανίας και των μεταφορών. Τέτοιου είδους φόροι θα κινδύνευαν επίσης να δημιουργήσουν έναν νέο διαχωρισμό, μεταξύ των λιγότερο ανεπτυγμένων από οικονομική άποψη κρατών μελών, των οποίων η οικονομία χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη χρήση άνθρακα, και των πιο ανεπτυγμένων κρατών μελών, των οποίων η οικονομία έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί πιο καθαρά μέσα παραγωγής ενέργειας. Επιπλέον, κατά τη θέσπιση των εν λόγω φόρων διοξειδίου του άνθρακα πρέπει να προβλεφθούν μηχανισμοί αντιστάθμισης για τις νησιωτικές και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, οι οποίες εξαρτώνται πλήρως από τις εναέριες και τις θαλάσσιες μεταφορές, και ωστόσο επιδεικνύουν μεγάλη δέσμευση υπέρ της μείωσης των εκπομπών·

29. εκτιμά ότι η φορολογία της ηλεκτρικής ενέργειας θα παρουσίαζε ασφαλώς το πλεονέκτημα της «αναγνωσιμότητας» και της συνέπειας με τους στόχους της ΕΕ περί ενεργειακής απόδοσης, κινδυνεύει όμως να είναι ελάχιστα δημοφιλής και να επιβαρύνει τα φτωχότερα νοικοκυριά. Θα πρέπει, λοιπόν, να αποκλειστεί για τα νοικοκυριά·

(5) Γνωμοδότηση CdR 332/2011: «Κοινό σύστημα φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών», ΕΕ C 113 της 18.4.2012, σ. 7.

30. προτείνει να μην υιοθετηθεί η φορολόγηση των καυσίμων. Πέρα από το πρόβλημα της αποδοχής από τους πολίτες, η φορολογία αυτή θα έχει δυσμενή επίδραση σε τοπικό επίπεδο, καθώς ο φόρος αυτός αποτελεί πηγή εσόδων για ορισμένους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης·

31. εκτιμά ότι θα μπορούσε να επανεξεταστεί η φορολόγηση των πτήσεων, που είχε προτείνει η Επιτροπή το 2011 ⁽⁶⁾, συνιστά δε να εφαρμόζεται στις ενδοευρωπαϊκές πτήσεις·

32. καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ενδελεχή ανάλυση του αντικτύπου των νέων ιδίων πόρων και της επίδρασής τους στους εθνικούς και υποεθνικούς προϋπολογισμούς και στους πολίτες·

Μια μεταρρύθμιση που εγγράφεται στο χρονοδιάγραμμα του ΠΔΠ για την περίοδο μετά το 2020

33. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση για το ΠΔΠ μετά το 2020, προβλέποντας μια φιλόδοξη μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων. Η μεταρρύθμιση αυτή θα πρέπει να γίνει βαθμιαία, εντός του πλαισίου των Συνθηκών της ΕΕ, και να διατηρεί τις εθνικές συνεισφορές αλλά σε μικρότερο βαθμό·

34. επισημαίνει ότι οι προθεσμίες που συνδέονται με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ και με την ανανέωση της θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής ενδέχεται να καθυστερήσουν το χρονοδιάγραμμα των προτάσεων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ μετά το 2020. Καλεί την Επιτροπή, σε περίπτωση σημαντικών καθυστερήσεων, να προτείνει παράταση του τρέχοντος ΠΔΠ, σύμφωνα με το άρθρο 312 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, ώστε να αποτραπούν επιπτώσεις στις δημόσιες ευρωπαϊκές πολιτικές, και διη στην πολιτική συνοχής.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁶⁾ «Financing the EU budget: Report on the operation of the own resources system» (Χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ: Έκθεση για τη λειτουργία του συστήματος ιδίων πόρων), SEC(2011) 876 final.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η προστασία των παιδιών-μεταναστών»

(2018/C 054/14)

Εισηγήτρια: η κ. Yoomi Renström (SE/PES), μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Ovanåker

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με θέμα «Η προστασία των παιδιών-μεταναστών»,

COM(2017) 211 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**Ιστορικό**

Τα παιδιά-μετανάστες αποτελούν ιδιαίτερα ευάλωτη ομάδα. Ο αριθμός των παιδιών που φθάνουν στην ΕΕ υπό διάφορες συνθήκες μετανάστευσης έχει αυξηθεί δραματικά. Πολλά από αυτά τα παιδιά είναι ασυνόδευτα, δηλαδή χωρίς ενήλικους κηδεμόνες. Το 2015 και το 2016 περίπου το τριάντα τοις εκατό των αιτούντων άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν παιδιά, γεγονός που σημαίνει ότι ο αριθμός τους εξαπλασιάστηκε κατά τα τελευταία έτη.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής εξετάζει τους τομείς στους οποίους θα μπορούσε να βελτιωθεί η προστασία των παιδιών-μεταναστών. Οι συστάσεις της βασίζονται στη νομοθεσία, στις διαδικασίες και στις πρωτοβουλίες που ήδη υπάρχουν. Η αύξηση του αριθμού των παιδιών-μεταναστών ασκεί πίεση στα συστήματα υποδοχής και προστασίας των παιδιών. Προτείνοντας μια σειρά βασικών μέτρων που θα πρέπει να ληφθούν ή να εφαρμοστούν με τον καλύτερο τρόπο από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη μέλη της, με τη στήριξη των αρμόδιων οργανισμών της ΕΕ (EASO, FRA και Frontex), η Επιτροπή επιδιώκει να αντιμετωπίσει τις πλέον επείγουσες ελλείψεις όσον αφορά την προστασία των παιδιών-μεταναστών και να καλύψει τις ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν υπό συνθήκες μετανάστευσης.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανακοίνωση της Επιτροπής δεδομένων των ελλείψεων που διαπιστώνονται στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της όσον αφορά την προστασία των παιδιών που ζουν υπό ποικιλόμορφες συνθήκες μετανάστευσης. Είναι θετικό το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει εντοπίσει τρόπους βελτίωσης της εφαρμογής, ώστε να καταστεί δυνατή η έγκαιρη, συντονισμένη και περισσότερο στοχοθετημένη δράση στον εν λόγω τομέα·
2. συμεριζεται την άποψη της Επιτροπής ως προς τη σημασία μιας συνολικής προσέγγισης, η οποία να περιλαμβάνει τόσο τα ασυνόδευτα παιδιά όσο και τα παιδιά που έρχονται με τις οικογένειές τους, ανεξάρτητα από το καθεστώς τους και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας μετανάστευσης. Επικροτεί επίσης το γεγονός ότι η πρόταση της Επιτροπής καλύπτει ευρύ φάσμα μέτρων, τα οποία εκτείνονται από την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών του επικίνδυνου ταξιδιού των παιδιών προς την ΕΕ και την ενίσχυση του συστήματος προστασίας των παιδιών κατά μήκος των μεταναστευτικών διαδρομών, έως τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών υποδοχής στην ΕΕ και την ένταξη, καθώς και μέτρων για την επιστροφή και την οικογενειακή επανένωση·
3. επισημαίνει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών διατυπώνονται με σαφήνεια στο άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα βασικά δικαιώματα των παιδιών αποτελούν οριζόντιο και πολυδιάστατο ζήτημα, το οποίο πρέπει, συνεπώς, να ενσωματωθεί σε όλες τις σχετικές πολιτικές, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο ⁽¹⁾·
4. τονίζει ότι τα δικαιώματα του παιδιού συνιστούν ανθρώπινα δικαιώματα τα οποία είναι οικουμενικά, αδιαίρετα και αλληλένδετα. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, τα οποία έχουν όλα επικυρώσει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, καλούνται να διασφαλίσουν την τήρηση των διατάξεων που προβλέπονται στη Σύμβαση. Η Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως πλαίσιο όχι μόνον όταν παραβιάζονται τα δικαιώματα, αλλά και να εφαρμόζεται επίσης για την περαιτέρω πρόοδο και παροχή ευκαιριών σε όλα τα παιδιά και τους νέους ⁽²⁾·

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Συνεργασία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (CdR 54/2010).

⁽²⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

5. επισημαίνει ότι η Ένωση διαθέτει θεσμικό και νομικό πλαίσιο για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, μεταξύ άλλων μέσω της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για δικαιώματα του παιδιού, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και άλλων σημαντικών διεθνών συμφωνιών που έχουν συνάψει τα κράτη μέλη. Η πρόκληση έγκειται στο να εφαρμοστούν αυτά τα νομικά μέσα στην πράξη, δεδομένης της κατάστασης στην οποία βρίσκεται επί του παρόντος η Ευρώπη λόγω της δραματικής αύξησης του αριθμού των παιδιών-μεταναστών που χρήζουν προστασίας.
6. υπογραμμίζει τη σύνδεση της παρούσας γνωμοδότησης και άλλων γνωμοδοτήσεων της ΕτΠ όσον αφορά τις προτάσεις μεταρρύθμισης του συστήματος ασύλου που εγκρίθηκαν το 2016 ⁽³⁾ και επαναλαμβάνει την έκκλησή της για μια ολοκληρωμένη και βιώσιμη στρατηγική της ΕΕ στον τομέα της μετανάστευσης η οποία θα βασίζεται στην αλληλεγγύη και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και στη λήψη μέτρων για την αποτελεσματική προστασία των πλέον ευάλωτων μεταναστών, δηλαδή των παιδιών·
7. φρονεί ότι η υπό συζήτηση ανακοίνωση αποτελεί σημαντική συμπληρωματική συμβολή στο νέο κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου (ΚΕΣΑ) και ζητεί από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ που συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις σχετικά με το μελλοντικό σύστημα ασύλου να μεριμνήσουν για τη σαφή ενσωμάτωση της διάστασης των δικαιωμάτων του παιδιού σε κάθε πτυχή του εν λόγω συστήματος·
8. επικροτεί το γεγονός ότι η Επιτροπή διατυπώνει προτάσεις για τη λήψη συγκεκριμένων βασικών μέτρων που καθιστούν σαφή την ευθύνη της ΕΕ και των κρατών μελών για την προστασία των παιδιών-μεταναστών. Είναι σημαντικό να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των παιδιών σε όλα τα στάδια της διαδικασίας μετανάστευσης·
9. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή επιδιώκει να εξασφαλίσει ομοιομορφία και καλύτερες συνθήκες υποδοχής των παιδιών και των νέων σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά επισημαίνει ότι η διασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών υποδοχής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο αποτελεί ευθύνη τόσο της ΕΕ όσο και των κρατών μελών·
10. υποστηρίζει ότι η διασφάλιση της προστασίας των παιδιών-μεταναστών δεν είναι δυνατή χωρίς ευρεία συνεργασία μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, δηλαδή των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών, των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές βοηθούν στον καθορισμό των πρακτικών καθημερινών συνθηκών υπό τις οποίες ζουν τα ευάλωτα παιδιά-μετανάστες, ενώ διαδραματίζουν κίριο ρόλο σε συντονισμό με άλλους φορείς·
11. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η ανακοίνωση δεν λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες και τις περιστάσεις που αντιμετωπίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και επισημαίνει ότι οι εμπειρίες και οι θέσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών πρέπει να αποτυπώνονται στις προτάσεις που υποβάλλονται. Εάν χρειάζεται να υιοθετηθούν νέες μέθοδοι εργασίας, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετέχουν από πολύ νωρίς και σε όλα τα στάδια της εν λόγω διαδικασίας. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν αποτελεσματική και τοπικά προσαρμοσμένη στήριξη με τη μορφή χρηματοδότησης, νομικών και κανονιστικών συστημάτων και δεξιοτήτων·
12. πιστεύει ότι η μεταναστευτική και η αναπτυξιακή πολιτική είναι στενά συνδεδεμένες μεταξύ τους: η συνεργασία σε διεθνές, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο είναι καθοριστικής σημασίας για την εφαρμογή ενός κοινού συστήματος προστασίας των παιδιών-μεταναστών, σύμφωνα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του Θεματολογίου του 2030.

Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι η κατευθυντήρια αρχή

13. πιστεύει ότι η αρχή του συμφέροντος του παιδιού, σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού πρέπει να καθοδηγεί τη λήψη αποφάσεων και μέτρων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας χορήγησης ασύλου, ακόμη και για τα παιδιά που δεν ζητούν άσυλο. Παιδί είναι κάθε άτομο ηλικίας κάτω των 18 ετών. Για τον καθορισμό του συμφέροντος του παιδιού, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις του. Για τον σκοπό αυτό, το παιδί πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πληροφορίες, τόσο για τα δικαιώματά του όσο και για τη διαδικασία ασύλου. Οι πληροφορίες πρέπει επίσης να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένες σε συνάρτηση με την ηλικία και άλλες παραμέτρους. Όλα αυτά θα πρέπει να διασφαλίζονται με τον διορισμό νόμιμου εκπροσώπου ή, ενδεχομένως, επιτρόπου του ανηλίκου·
14. επισημαίνει την έλλειψη κριτηρίων για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση του συμφέροντος του παιδιού και, ως εκ τούτου, επικροτεί το γεγονός ότι η Επιτροπή και οι υπηρεσίες της ΕΕ παρέχουν καθοδήγηση, κατάρτιση και εργαλεία για τον σκοπό αυτό·
15. πιστεύει ότι η ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση των παιδιών θα πρέπει να αποτελεί πηγή ανησυχίας και οι υποθέσεις που αφορούν παιδιά να αντιμετωπίζονται, επομένως, κατά προτεραιότητα. Για κάθε παιδί, θα πρέπει να διενεργείται στοχευμένη έρευνα ως προς την ανάγκη προστασίας του. Επομένως επικροτούνται οι ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για τα επιχειρησιακά πρότυπα και τις υλικές συνθήκες υποδοχής των ασυνόδευτων παιδιών που θα καταρτίσει το 2017 η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO)·

⁽³⁾ COR-2016-05807-00-00-AC και COR-2016-03267-00-00-AC.

16. συμφερίζεται την έκκληση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα άτομα που εργάζονται με παιδιά-μετανάστες διαθέτουν, σε όλες τις περιπτώσεις, την κατάλληλη κατάρτιση. Εκτός από την κατάρτιση, υπάρχει ανάγκη χρηματοδότησης και υποστήριξης της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών·

Τα παιδιά-μετανάστες έχουν ανάγκη προστασίας

17. συμφωνεί ότι το πρώτο βήμα για την ενίσχυση της προστασίας των παιδιών-μεταναστών είναι η αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών που οδηγούν τα παιδιά σε ένα επικίνδυνο ταξίδι προς την Ευρώπη. Τούτο σημαίνει ότι πρέπει να εξαλειφθούν η φτώχεια και η στέρηση, καθώς και οι ανισότητες όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο, και να αντιμετωπιστούν οι παρατεταμένες και βίαιες συγκρούσεις. Είναι επίσης σημαντικό να αναπτυχθούν ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας των παιδιών σε τρίτες χώρες·

18. διαπιστώνει ότι τα παιδιά που διαφεύγουν ή ζουν υπό συνθήκες μετανάστευσης αποτελούν ιδιαίτερα ευάλωτη ομάδα, διότι είναι εκτεθειμένα σε κινδύνους και βρίσκονται συχνά αντιμέτωπα με ακραίες μορφές βίας, εκμετάλλευσης, εμπορίας ανθρώπων, εγκληματικότητας και σωματικής, ψυχολογικής και σεξουαλικής κακοποίησης. Η ευάλωτη κατάσταση των κοριτσιών και των αγοριών ενδέχεται να παρουσιάζει διαφορές. Για παράδειγμα, τα κορίτσια είναι πιο ευάλωτα στη σεξουαλική βία και στη βία που συνδέεται με το φύλο και διατρέχουν ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο εξαναγκασμού σε γάμο, ενώ τα αγόρια κινδυνεύουν να εμπλακούν σε εγκληματική δραστηριότητα. Για τον λόγο αυτό, η διάσταση του φύλου θα πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψη κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων για την προστασία των παιδιών·

19. ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στα παιδιά που φθάνουν στην Ευρώπη μαζί με ενήλικες και των οποίων η σχέση με τους ενήλικες αυτούς δεν είναι σαφής, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η προστασία της υγείας και των δικαιωμάτων των παιδιών·

20. επισημαίνει ότι κατά τους τελευταίους μήνες, σημειώθηκαν επίπεδα ρεκόρ θνησιμότητας μεταξύ των προσφύγων και των μεταναστών στην Κεντρική Μεσόγειο, μεταξύ των οποίων και πολλών παιδιών. Η ΕιΠ παραπέμπει στην προηγούμενη θέση της ⁽⁴⁾ και συντάσσεται με την έκκληση της UNICEF προς την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να αναλάβουν δεσμεύσεις για την προστασία των παιδιών που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, μέσω της αποτροπής της εκμετάλλευσης και της εμπορίας παιδιών και της ενίσχυσης προγραμμάτων για την προστασία των παιδιών στη Λιβύη·

21. τονίζει τη σημασία του διορισμού διαμεσολαβητή για την προστασία των παιδιών σε κάθε κέντρο υποδοχής όπου καταγράφονται και ταυτοποιούνται παιδιά, ο οποίος θα ενεργεί ως αρμόδιος επαφής για όλα τα θέματα που αφορούν τα παιδιά και τα δικαιώματά τους·

22. πιστεύει ότι τα στοιχεία που συλλέγονται πρέπει να είναι συγκρίσιμα μεταξύ των κρατών μελών και να ομαδοποιούνται ανά φύλο. Κατά τη συλλογή βιομετρικών δεδομένων και δακτυλικών αποτυπωμάτων, οι μέθοδοι θα πρέπει να βασίζονται στο συμφέρον του παιδιού και να είναι ενδεδειγμένες για το φύλο και τις ιδιαίτερες συνθήκες του κάθε παιδιού. Επιπλέον, απαιτείται η παρουσία διαμεσολαβητή για την προστασία των παιδιών·

23. πιστεύει ότι η ΕΕ πρέπει να διαθέτει λειτουργικά και νομικά ασφαλή συστήματα για την εκτίμηση της ηλικίας. Είναι σημαντικό η εκτίμηση της ηλικίας του αιτούντος να πραγματοποιείται σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας, από πλευράς δικαιωμάτων των παιδιών και ασφάλειας δικαίου. Εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το 2017 η ΕΑΣΟ θα επικαιροποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της για την εκτίμηση της ηλικίας κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή εναρμονισμένης διαδικασίας όσον αφορά τα παιδιά·

24. υπογραμμίζει ότι απαιτείται η βελτίωση της συνεργασίας, της παρακολούθησης και των μέτρων που αφορούν τα παιδιά που εξαφανίζονται εντός της ΕΕ. Ένα αυξανόμενο ποσοστό παιδιών εξαφανίζονται και μόνο λίγα ξαναβρίσκονται. Τα αγνοούμενα παιδιά-μετανάστες έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα άλλα παιδιά. Για την αποφυγή της εξαφάνισης παιδιών, πρέπει να βρεθεί ένας νομικός ασφαλής και συστηματικός τρόπος υποβολής αναφοράς και απόκρισης σε περιπτώσεις εξαφάνισης παιδιών·

25. τάσσεται υπέρ της δημιουργίας μιας βάσης δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει στοιχεία για τα παιδιά-μετανάστες, από το κέντρο γνώσεων της Επιτροπής για θέματα μετανάστευσης και δημογραφίας·

Μορφές μέριμνας για τα παιδιά-μετανάστες

26. καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ανάπτυξη διαφόρων μορφών μέριμνας για τα ασυνόδευτα παιδιά. Η εν λόγω μέριμνα μπορεί να συνίσταται στην τοποθέτησή τους σε ανάδοχες οικογένειες, σε ειδικές εγκαταστάσεις για παιδιά ή στην διαμονή τους μαζί με ενήλικους συγγενείς. Πριν από την εν λόγω τοποθέτηση, θα πρέπει να εξετάζεται το συμφέρον του παιδιού·

⁽⁴⁾ Σχέδιο γνωμοδότησης, με θέμα Μετανάστευση στη διαδρομή της Κεντρικής Μεσογείου, CIVEX-VI/023

27. αντιτίθεται σε κάθε μορφή κράτησης παιδιών λόγω της υπαγωγής τους στο καθεστώς του μετανάστη. Δεδομένου του αρνητικού αντικτύπου της στα παιδιά, η κράτηση θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο ως έσχατη λύση και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για παράδειγμα, όταν υπάρχει κίνδυνος για τη ζωή και την υγεία του παιδιού, για το συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα και ποτέ σε συγκρότημα φυλακών. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επιβλέπεται σε όλα τα στάδια από την αρμόδια αρχή και/ή τις δημόσιες υπηρεσίες για τα παιδιά. Ο χώρος κράτησης πρέπει να είναι ειδικά προσαρμοσμένος για παιδιά και να στελεχώνεται από κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό· διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι η προώθηση εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης βρίσκεται στο επίκεντρο του Ευρωπαϊκού Φόρουμ για τα δικαιώματα του παιδιού στις 6 και 8 Νοεμβρίου 2017.

Δικαίωμα του παιδιού σε νόμιμη εκπροσώπηση

28. Τα συστήματα επιτροπείας παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών, γεγονός που δυσχεραίνει τη δυνατότητα εναρμονισμένης μεταχείρισης των παιδιών που τίθενται υπό καθεστώς επιτροπείας εντός της ΕΕ. Κάθε ασυνόδευτο παιδί που φθάνει σε μια χώρα έχει δικαίωμα σε ορισμό νόμιμου εκπροσώπου, ο οποίος μπορεί στην περίπτωση δικαστικών υποθέσεων να ενεργεί για λογαριασμό του παιδιού και να προστατεύει τα συμφέροντά του, ανεξάρτητα αν το παιδί ζητεί άσυλο ή όχι. Ο επίτροπος αποτελεί σημαντικό πρόσωπο, το οποίο μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ του ίδιου και του παιδιού και να προστατεύει το παιδί από διάφορες πιθανές μορφές εκμετάλλευσής του. Η ανάπτυξη καλής σχέσης μεταξύ του παιδιού και του επιτρόπου του διευκολύνει την ένταξη του παιδιού. Ο επίτροπος μπορεί επίσης να συμβάλει στην αποφυγή της εξαφάνισης του παιδιού. Η ΕΤΠ σημειώνει με ικανοποίηση ότι, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την πορεία των εργασιών της ευρωπαϊκής ατζέντας για τη μετανάστευση, έχει σημειωθεί ταχεία πρόοδος σε επίπεδο ΕΕ για τη δημιουργία ευρωπαϊκού δικτύου επιτροπείας·

29. θεωρεί σημαντικό οι επίτροποι αρμόδιου ιδρύματος ή κρατικής υπηρεσίας να διαθέτουν ή να μπορούν να αποδείξουν ότι διαθέτουν κατάλληλη κατάρτιση. Οι επίτροποι θα πρέπει να είναι υπεύθυνοι για περιορισμένο αριθμό παιδιών, να διορίζονται και να αμείβονται από τα κράτη μέλη, αλλά και να είναι σε θέση να εργάζονται ανεξάρτητα·

30. επικροτεί τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου επιτρόπων, στο πλαίσιο του οποίου θα παρέχεται η δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών και κατάρτισης κατευθυντήριων γραμμών·

Ένταξη του παιδιού στην κοινωνία και ανάγκη εκπαίδευσης

31. τονίζει ιδιαίτερος τη στενή σχέση μεταξύ των συνθηκών υποδοχής των παιδιών και των δυνατοτήτων ένταξης και παρατηρεί ότι οι διαδικασίες και οι συνθήκες υποδοχής δεν θα πρέπει να καθυστερούν ή να υπονομεύουν τη διαδικασία ένταξης, επισημαίνοντας τη σημασία της γρήγορης έναρξης των διαδικασιών απόκτησης νομιμοποιημένου διοικητικού καθεστώτος·

32. πιστεύει ότι η έγκαιρη ένταξη των παιδιών είναι θεμελιώδους σημασίας για την υποστήριξη της πορείας ενηλικίωσής τους. Η ένταξη των παιδιών στη νέα χώρα αποτελεί κοινωνική επένδυση που θα συμβάλει στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων πιθανής εγκληματικής δραστηριότητας και έκθεσης σε ριζοσπαστικοποίηση. Με την παροχή έγκαιρης πρόσβασης στην εκπαίδευση, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σε δραστηριότητες αναψυχής και στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη προάγεται η ανάπτυξη των παιδιών·

33. υπογραμμίζει ότι η έγκαιρη και αξιόπιστη πρόσβαση στην επίσημη χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα και ισχυρότερα μέσα για την ένταξη των παιδιών· διότι προάγει τις γλωσσικές δεξιότητες, την κοινωνική συνοχή και την αμοιβαία κατανόηση·

34. τονίζει την ιδιαίτερη σημασία που έχει η παροχή επαρκούς ψυχοκοινωνικής υποστήριξης στα ψυχικά τραυματισμένα παιδιά για τη διευκόλυνση της διαδικασίας ένταξης. Χρειάζονται επίσης ειδικές υπηρεσίες για παιδιά που ενδέχεται να έχουν υποστεί σεξουαλική βία και βία που συνδέεται με το φύλο, με την προώθηση της πρόσβασης σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης·

35. υπογραμμίζει τη σημασία των συνεχιζόμενων προσπαθειών για την ενθάρρυνση μιας θετικής στάσης απέναντι στη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και, προπαντός, της ρητορικής μίσους εις βάρος των παιδιών-μεταναστών·

36. επισημαίνει ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει τα προβλήματα που προκύπτουν όταν οι ασυνόδευτοι ανήλικοι συμπληρώνουν το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν θεωρούνται πλέον παιδιά, παρά το γεγονός ότι εξακολουθούν να έχουν μεγάλη ανάγκη για προστασία. Τα παιδιά πρέπει να προετοιμάζονται για το μεταβατικό αυτό στάδιο προς τον ενήλικο βίο με την παροχή συμβουλών, υποστήριξης και δυνατοτήτων επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης·

37. υπογραμμίζει τη σημασία της εξεύρεσης βιώσιμων λύσεων προκειμένου να παρέχεται στα παιδιά ομαλότητα και σταθερότητα σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Κρίνεται σκόπιμο να λαμβάνονται υπόψη όλες οι επιλογές: ένταξη, επαναπατρισμός, επανεγκατάσταση και οικογενειακή επανένωση. Είναι σημαντικό να αξιολογείται προσεκτικά το συμφέρον του παιδιού σε κάθε περίπτωση·

Ευρωπαϊκή, εθνική, περιφερειακή και τοπική προοπτική

38. επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να θεωρούνται σημαντικός εταίρος στην εφαρμογή και την υλοποίηση της στρατηγικής της ΕΕ για την προστασία των παιδιών-μεταναστών. Η Επιτροπή καλείται να λαμβάνει υπόψη σε όλες τις προτάσεις της τις επιπτώσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, δεδομένου ότι η υποδοχή των παιδιών που ζητούν άσυλο πραγματοποιείται σε τοπικό επίπεδο, και σε αυτό το επίπεδο τους παρέχεται πρόσβαση σε διάφορες υπηρεσίες πρόνοιας και εκεί ξεκινά το πρώιμο στάδιο της διαδικασίας ένταξής τους στην κοινωνία·

39. καλεί την Επιτροπή να καταστήσει σαφές στην επικοινωνία της με τα κράτη μέλη ότι οφείλουν να αξιοποιούν τις εμπειρίες και τις γνώσεις που αποκτώνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες μπορούν να προσφέρουν πολυάριθμα καλά παραδείγματα και διαθέτουν σημαντική πείρα όσον αφορά την προστασία και την υποδοχή παιδιών-μεταναστών·

40. επισημαίνει ότι διάφορες μορφές χρηματοδότησης και υποστήριξης από την ΕΕ διευκολύνουν και προάγουν την προστασία και την ένταξη των παιδιών-μεταναστών και ζητεί από την Επιτροπή να βελτιώσει την πληροφόρηση σχετικά με τις υφιστάμενες μορφές υποστήριξης και χρηματοδότησης των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

41. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι απαιτείται αποφασιστική, εναρμονισμένη και συντονισμένη παρακολούθηση των βασικών βραχυπρόθεσμων δράσεων που καθορίζονται στην ανακοίνωση σε επίπεδο ΕΕ, αλλά και σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς επίσης και σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών και διεθνείς οργανισμούς. Όλες οι σχετικές πτυχές της νομοθεσίας της ΕΕ θα πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά, ιδίως η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις εγγυήσεις σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού·

42. πιστεύει ότι ένα συνεκτικό σύστημα με κοινούς στόχους για την υποδοχή των παιδιών-μεταναστών, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, θα επιτρέψει την υλοποίηση των κατάλληλων δράσεων το ταχύτερο δυνατόν. Αυτό είναι καθοριστικής σημασίας για την εξασφάλιση των δυνατοτήτων ταχείας ένταξης, επιτυχούς σχολικής φοίτησης και κατάλληλης προετοιμασίας των παιδιών για την αγορά εργασίας. Η επίτευξη των στόχων αυτών προϋποθέτει την αλληλοϋποστήριξη και την από κοινού ανάληψη ευθύνης από τα κράτη μέλη για την υποδοχή παιδιών που χρήζουν προστασίας·

43. επισημαίνει ότι τα παιδιά είναι το μέλλον της Ευρώπης. Οι δημογραφικές μεταβολές είναι ενδεικτικές της ανόδου του ποσοστού των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στον πληθυσμό, καθώς και της αύξησης της ζήτησης για ανθρώπινο δυναμικό σε ηλικία εργασίας. Για την ανάπτυξη και την ευημερία των κοινωνιών μας κρίνεται αναγκαία η εισροή νέων. Εάν οι συνθήκες υποδοχής είναι κατάλληλες και εάν εφαρμοστεί μια αποτελεσματική διαδικασία ένταξης, μπορούν να παρασχεθούν στα παιδιά και στους νέους μετανάστες ευοίωνες προοπτικές διαβίωσης και ανάπτυξης στις κοινωνίες μας. Ως εκ τούτου, η διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών υποδοχής και ένταξης αποτελεί μακροπρόθεσμη επένδυση στην ευημερία, στη δημοκρατία και στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

125η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ 9-11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Δέσμη μέτρων για τις υπηρεσίες: Μια οικονομία των υπηρεσιών που λειτουργεί για τους Ευρωπαίους

(2018/C 054/15)

Εισηγητής: ο κ. Jean-Luc Vanraes (BE/ALDE), δημοτικός σύμβουλος Uccle

Έγγραφα αναφοράς: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών και συναφών διοικητικών διευκολύνσεων

COM(2016) 824 final

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το νομικό και λειτουργικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών που θεσπίζεται με τον κανονισμό ... [κανονισμός για την ευρωπαϊκή κάρτα υπηρεσιών]

COM(2016) 823 final

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών

COM(2016) 822 final

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/EK σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/EK και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με συστάσεις μεταρρύθμισης για την κανονιστική ρύθμιση των επαγγελματιών υπηρεσιών

COM(2016) 820 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Αιτιολογική σκέψη 7

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Η υποχρέωση κοινοποίησης που έχει θεσπίσει η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να ισχύει για τα κανονιστικά μέτρα των κρατών μελών, όπως νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις γενικής φύσεως ή οποιονδήποτε άλλον δεσμευτικό κανόνα γενικής φύσεως, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που θεσπίζονται από επαγγελματικές οργανώσεις για τη συλλογική ρύθμιση της πρόσβασης σε δραστηριότητες στον τομέα των υπηρεσιών ή την άσκησή τους. Ωστόσο, η υποχρέωση κοινοποίησης δεν θα πρέπει να ισχύει για τις μεμονωμένες αποφάσεις που εκδίδουν οι εθνικές αρχές.</p>	<p>Η υποχρέωση κοινοποίησης που έχει θεσπίσει η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να ισχύει για τα κανονιστικά μέτρα των κρατών μελών, όπως νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις γενικής φύσεως ή οποιονδήποτε άλλον δεσμευτικό κανόνα γενικής φύσεως, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που θεσπίζονται από επαγγελματικές οργανώσεις για τη συλλογική ρύθμιση της πρόσβασης σε δραστηριότητες στον τομέα των υπηρεσιών ή την άσκησή τους. Ωστόσο, η υποχρέωση κοινοποίησης δεν θα πρέπει να ισχύει για τις μεμονωμένες αποφάσεις που εκδίδουν οι εθνικές αρχές.</p> <p>Οι τροπολογίες ή οι τροποποιήσεις σχεδίων μέτρων που εισήγαγαν νομοθετικές συνελεύσεις ή εθνικά, περιφερειακά και τοπικά κοινοβούλια κατά τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής διαδικασίας δεν πρέπει να καλύπτονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η υποχρέωση κοινοποίησης θα πρέπει να θεωρείται ότι πληρούται όταν το σχέδιο μέτρου υλοποιείται και τελικά εγκρίνεται στο τέλος της κοινοβουλευτικής διαδικασίας.</p>

Αιτιολογία

Η πρόταση δεν περιλαμβάνει διαδικασία για τροπολογίες ή τροποποιήσεις σχεδίων μέτρων που εισήχθησαν από νομοθετικές συνελεύσεις.

Τροπολογία 2

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Αιτιολογική σκέψη 15

Να διαγραφεί

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση κοινοποίησης σχεδίων μέτρων τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τη θέσπισή τους και/ή μη θέσπισης του κοινοποιηθέντος μέτρου κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου και, ανάλογα με την περίπτωση, κατά τη διάρκεια των 3 μηνών μετά τη λήψη προειδοποίησης, θα πρέπει να θεωρείται ότι συνιστά ουσιώδη διαδικαστική πλημμέλεια, σοβαρή ως προς τις επιπτώσεις της στα άτομα.</p>	

Αιτιολογία

Η συνέπεια της πρότασης της Επιτροπής είναι ότι τα σχέδια μέτρων που δεν έχουν κοινοποιηθεί δεν θα είναι εκτελεστά. Αυτό θα έχει σοβαρές συνέπειες για την επιβολή τοπικών και περιφερειακών μέτρων, καθώς το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες είναι πολύ ευρύ και μερικές φορές η σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εξακολουθεί να εξελίσσεται.

Τροπολογία 3

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Άρθρο 3 παράγραφος 2

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
<p>1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή οποιοδήποτε σχέδιο μέτρου το οποίο θεσπίζει νέες απαιτήσεις ή συστήματα χορήγησης άδειας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4, ή τροποποιεί τέτοιες υπάρχουσες απαιτήσεις ή συστήματα χορήγησης άδειας.</p> <p>2. Στην περίπτωση που ένα κράτος μέλος τροποποιήσει ένα κοινοποιηθέν σχέδιο μέτρου με αποτέλεσμα τη σημαντική επέκταση του πεδίου εφαρμογής ή του περιεχομένου του ή τη συντόμευση του χρονοδιαγράμματος που προβλεπόταν αρχικά για την εφαρμογή του ή την προσθήκη απαιτήσεων ή συστημάτων χορήγησης άδειας ή την ενίσχυση του περιοριστικού χαρακτήρα αυτών των απαιτήσεων ή συστημάτων χορήγησης άδειας όσον αφορά την εγκατάσταση ή τη διασυννοριακή παροχή υπηρεσιών, κοινοποιεί εκ νέου το τροποποιημένο σχέδιο μέτρου που έχει ήδη κοινοποιηθεί βάσει της παραγράφου 1, διευκρινίζοντας τον στόχο και το περιεχόμενο των τροποποιήσεων. Σε αυτήν την περίπτωση, η προηγούμενη κοινοποίηση θεωρείται ότι αποσύρεται.</p> <p>3. Τα σχέδια μέτρων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 κοινοποιούνται στην Επιτροπή τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τη θέσπισή τους.</p>	<p>1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή οποιοδήποτε σχέδιο μέτρου το οποίο θεσπίζει νέες απαιτήσεις ή συστήματα χορήγησης άδειας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4, ή τροποποιεί τέτοιες υπάρχουσες απαιτήσεις ή συστήματα χορήγησης άδειας.</p> <p>2.</p> <p>α) Στην περίπτωση που ένα κράτος μέλος τροποποιήσει ένα κοινοποιηθέν σχέδιο μέτρου με αποτέλεσμα τη σημαντική επέκταση του πεδίου εφαρμογής ή του περιεχομένου του ή τη συντόμευση του χρονοδιαγράμματος που προβλεπόταν αρχικά για την εφαρμογή του ή την προσθήκη απαιτήσεων ή συστημάτων χορήγησης άδειας ή την ενίσχυση του περιοριστικού χαρακτήρα αυτών των απαιτήσεων ή συστημάτων χορήγησης άδειας όσον αφορά την εγκατάσταση ή τη διασυννοριακή παροχή υπηρεσιών, κοινοποιεί εκ νέου το τροποποιημένο σχέδιο μέτρου που έχει ήδη κοινοποιηθεί βάσει της παραγράφου 1, διευκρινίζοντας τον στόχο και το περιεχόμενο των τροποποιήσεων. Σε αυτήν την περίπτωση, η προηγούμενη κοινοποίηση θεωρείται ότι αποσύρεται.</p> <p>β) τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να κοινοποιούν τις μεταβολές που επήλθαν κατά τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής διαδικασίας σε σχέδιο μέτρου που έχει ήδη κοινοποιηθεί. Εντούτοις, μόλις εγκριθεί το σχέδιο μέτρου που περιέχει τις εν λόγω τροποποιήσεις, τα κράτη μέλη το κοινοποιούν στην Επιτροπή.</p> <p>3. Τα σχέδια μέτρων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 κοινοποιούνται στην Επιτροπή τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τη θέσπισή τους.</p>

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>4. Η παραβίαση μίας εκ των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1, 2 και 3 ή στο άρθρο 6 παράγραφος 2 συνιστά ουσιώδη διαδικαστική πλημμέλεια, σοβαρή ως προς τις επιπτώσεις της στα άτομα.</p> <p>5. Στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοποίησης, τα κράτη μέλη παρέχουν πληροφορίες που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση του κοινοποιηθέντος συστήματος χορήγησης άδειας ή της κοινοποιηθείσας απαίτησης με την οδηγία 2006/123/ΕΚ.</p> <p>Αυτές οι πληροφορίες προσδιορίζουν τον επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος και αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους το κοινοποιηθέν σύστημα χορήγησης άδειας ή η κοινοποιηθείσα απαίτηση δεν εισάγει διακρίσεις για λόγους ιθαγένειας ή τόπου κατοικίας και είναι αναλογικά.</p> <p>Αυτές οι πληροφορίες περιλαμβάνουν αξιολόγηση η οποία αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα λιγότερο περιοριστικά μέσα, καθώς και ειδικά αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τα επιχειρήματα που προβάλλει το κράτος μέλος που πραγματοποιεί την κοινοποίηση.</p> <p>6. Επίσης, στην κοινοποίηση το οικείο κράτος μέλος περιλαμβάνει το κείμενο της νομοθετικής ή κανονιστικής διάταξης στην οποία βασίζεται το κοινοποιηθέν σχέδιο μέτρου.</p> <p>7. Τα οικεία κράτη μέλη κοινοποιούν το θεσπισθέν μέτρο εντός δύο εβδομάδων μετά από τη θέσπισή του.</p> <p>8. Για τους σκοπούς της διαδικασίας κοινοποίησης που θεσπίζεται με την παρούσα οδηγία και προκειμένου να διασφαλίζεται η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του κράτους μέλους που πραγματοποιεί την κοινοποίηση, των υπόλοιπων κρατών μελών και της Επιτροπής, χρησιμοποιείται το Σύστημα Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012.</p>	<p>4. Η παραβίαση μίας εκ των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1, 2 και 3 ή στο άρθρο 6 παράγραφος 2 συνιστά ουσιώδη διαδικαστική πλημμέλεια, σοβαρή ως προς τις επιπτώσεις της στα άτομα.</p> <p>5. Στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοποίησης, τα κράτη μέλη παρέχουν πληροφορίες που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση του κοινοποιηθέντος συστήματος χορήγησης άδειας ή της κοινοποιηθείσας απαίτησης με την οδηγία 2006/123/ΕΚ.</p> <p>Αυτές οι πληροφορίες προσδιορίζουν τον επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος και αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους το κοινοποιηθέν σύστημα χορήγησης άδειας ή η κοινοποιηθείσα απαίτηση δεν εισάγει διακρίσεις για λόγους ιθαγένειας ή τόπου κατοικίας και είναι αναλογικά.</p> <p>Αυτές οι πληροφορίες περιλαμβάνουν αξιολόγηση η οποία αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα λιγότερο περιοριστικά μέσα, καθώς και ειδικά αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τα επιχειρήματα που προβάλλει το κράτος μέλος που πραγματοποιεί την κοινοποίηση.</p> <p>6. Επίσης, στην κοινοποίηση το οικείο κράτος μέλος περιλαμβάνει το κείμενο της νομοθετικής ή κανονιστικής διάταξης στην οποία βασίζεται το κοινοποιηθέν σχέδιο μέτρου.</p> <p>7. Τα οικεία κράτη μέλη κοινοποιούν το θεσπισθέν μέτρο εντός δύο εβδομάδων μετά από τη θέσπισή του.</p> <p>8. Για τους σκοπούς της διαδικασίας κοινοποίησης που θεσπίζεται με την παρούσα οδηγία και προκειμένου να διασφαλίζεται η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του κράτους μέλους που πραγματοποιεί την κοινοποίηση, των υπόλοιπων κρατών μελών και της Επιτροπής, χρησιμοποιείται το Σύστημα Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012.</p>

Αιτιολογία

Η πρόταση δεν περιλαμβάνει διαδικασία για τροπολογίες ή τροποποιήσεις σχεδίων μέτρων που εισήχθησαν από νομοθετικές συνελεύσεις.

Τροπολογία 4

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Άρθρο 3 παράγραφος 4

Να διαγραφεί

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η παραβίαση μίας εκ των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1, 2 και 3 ή στο άρθρο 6 παράγραφος 2 συνιστά ουσιώδη διαδικαστική πλημμέλεια, σοβαρή ως προς τις επιπτώσεις της στα άτομα.	

Αιτιολογία

Η συνέπεια της πρότασης της Επιτροπής είναι ότι τα σχέδια μέτρων που δεν έχουν κοινοποιηθεί δεν θα είναι εκτελεστά. Αυτό θα έχει σοβαρές συνέπειες για την επιβολή τοπικών και περιφερειακών μέτρων, καθώς το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες είναι πολύ ευρύ και μερικές φορές η σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εξακολουθεί να εξελίσσεται.

Οι προτεινόμενες κυρώσεις θα οδηγήσουν σε τεράστια ανασφάλεια δικαίου, δεδομένου ότι και η πλέον ασήμαντη παράβαση κατά την κοινοποίηση θα εμπόδιζε την εφαρμογή ακόμη και μη προβληματικών έργων που συνάδουν ουσιαστικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Τροπολογία 5

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Άρθρο 3 παράγραφος 8

Μετά το άρθρο 3 παρ. 8 να προστεθεί το εξής νέο άρθρο:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Το άρθρο 3 δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ένα κράτος μέλος υποχρεούται να υιοθετήσει μέτρα που εισάγουν νέα συστήματα αδειοδότησης ή νέες απαιτήσεις, ή να τροποποιήσει ισχύοντα συστήματα αδειοδότησης σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, κατεπειγόντως, λόγω σοβαρών και απρόβλεπτων περιστάσεων που συνδέονται με την προστασία της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας υγείας ή με την προστασία του περιβάλλοντος.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 6

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/EK σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/EK και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Άρθρο 5 παράγραφος 2

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Από την ημερομηνία ενημέρωσης από την Επιτροπή του κράτους μέλους που πραγματοποιεί την κοινοποίηση σχετικά με την πληρότητα της κοινοποίησης που ελήφθη, διεξάγεται διαβούλευση διάρκειας τριών μηνών κατά το μέγιστο μεταξύ του κράτους μέλους που πραγματοποιεί την κοινοποίηση και της Επιτροπής.	Από την ημερομηνία ενημέρωσης από την Επιτροπή του κράτους μέλους που πραγματοποιεί την κοινοποίηση σχετικά με την πληρότητα της κοινοποίησης που ελήφθη, διεξάγεται διαβούλευση διάρκειας τριών μηνών κατά το μέγιστο μεταξύ του κράτους μέλους που πραγματοποιεί την κοινοποίηση και της Επιτροπής. Η διαβούλευση δεν θα πρέπει να εμποδίζει το κοινοποιούν κράτος μέλος να θεσπίζει τις εν λόγω διατάξεις, οι οποίες ωστόσο δεν μπορούν να εκτελεσθούν μέχρι το τέλος της περιόδου διαβούλευσης.

Αιτιολογία

Η προτεινόμενη απαγόρευση είναι υπερβολικά αυστηρή. Αυτό θα οδηγούσε σε δυσανάλογες καθυστερήσεις της διαδικασίας. Τα κράτη μέλη πρέπει επομένως να είναι ελεύθερα να εγκρίνουν τα σχετικά μέτρα, αλλά θα πρέπει να παγώσουν οποιαδήποτε εκτέλεση μέχρι το τέλος της περιόδου διαβουλεύσεων.

Τροπολογία 7

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/EK σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/EK και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Άρθρο 6**Προειδοποίηση**

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Πριν από τη λήξη της περιόδου διαβούλευσης που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2, η Επιτροπή μπορεί να προειδοποιήσει το κράτος μέλος που πραγματοποιεί την κοινοποίηση σχετικά με τους προβληματισμούς της όσον αφορά τη συμβατότητα του κοινοποιηθέντος σχεδίου μέτρου με την οδηγία 2006/123/EK, καθώς και σχετικά με την πρόθεσή της να εκδώσει απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 7.	1. Πριν από τη λήξη της περιόδου διαβούλευσης που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2, η Επιτροπή μπορεί να προειδοποιήσει το κράτος μέλος που πραγματοποιεί την κοινοποίηση σχετικά με τους προβληματισμούς της όσον αφορά τη συμβατότητα του κοινοποιηθέντος σχεδίου μέτρου με την οδηγία 2006/123/EK, καθώς και σχετικά με την πρόθεσή της να εκδώσει σύσταση σύμφωνα με το άρθρο 7. Στην εν λόγω προειδοποιητική κοινοποίηση καθορίζονται οι λόγοι στους οποίους οφείλονται οι ανησυχίες της Επιτροπής και, κατά περίπτωση, τυχόν αλλαγές στο κοινοποιηθέν σχέδιο μέτρου με τις οποίες θεωρεί η Επιτροπή ότι μπορούν να αντιμετωπιστούν με κανονποιητικό τρόπο οι εν λόγω ανησυχίες.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>2. Μόλις λάβει την προειδοποίηση, το κράτος μέλος που πραγματοποιεί την κοινοποίηση δεν προβαίνει σε θέσπιση του σχεδίου μέτρου για χρονικό διάστημα τριών μηνών μετά τη λήξη της περιόδου διαβούλευσης.</p>	<p>2. Μόλις λάβει την προειδοποίηση, η Επιτροπή συμμετέχει σε διάλογο με τους οικείους αρμόδιους φορείς, μεταξύ άλλων, σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, για χρονικό διάστημα τριών μηνών. Μια προειδοποίηση της Επιτροπής προς ένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να εμποδίζει το συγκεκριμένο κράτος μέλος να εγκρίνει το σχέδιο μέτρου το οποίο ωστόσο δεν μπορεί να εκτελεσθεί μέχρι το τέλος της περιόδου διαβούλευσης.</p>

Αιτιολογία

Επιδιώκεται να διασφαλιστεί, αφενός, ότι οι αρμόδιοι φορείς του κράτους μέλους είναι πλήρως ενημερωμένοι για τις ανησυχίες της Επιτροπής, και τους λόγους στους οποίους οφείλονται οι εν λόγω ανησυχίες και, αφετέρου, η έγκαιρη και διεξοδική συζήτηση αυτών των ζητημάτων με τους αρμόδιους φορείς του κράτους μέλους.

Τροπολογία 8

Πρόταση οδηγίας για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/EK σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/EK και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

COM(2016) 821 final

Άρθρο 7

Απόφαση

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Άρθρο 7</p> <p>Απόφαση</p> <p>Σε περίπτωση που η Επιτροπή εκδώσει προειδοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1, μπορεί, εντός τριών μηνών μετά την ημερομηνία λήξης της περιόδου διαβούλευσης που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2, να εκδώσει απόφαση με την οποία το σχέδιο μέτρου θα χαρακτηρίζεται ασύμβατο με την οδηγία 2006/123/EK και θα απαιτείται από το οικείο κράτος μέλος να μην προβεί στη θέσπιση του σχεδίου μέτρου ή, εάν αυτό το μέτρο έχει θεσπιστεί κατά παράβαση του άρθρου 3 παράγραφος 3 ή του άρθρου 6 παράγραφος 2, να το καταργήσει.</p>	<p>Άρθρο 7</p> <p>Σύσταση</p> <p>Σε περίπτωση που η Επιτροπή εκδώσει προειδοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1, μπορεί, εντός τριών μηνών μετά την ημερομηνία λήξης της περιόδου διαβούλευσης που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2, να εκδώσει μη δεσμευτική σύσταση με την οποία το σχέδιο μέτρου θα χαρακτηρίζεται ασύμβατο με την οδηγία 2006/123/EK και θα ενημερώνει το οικείο κράτος μέλος για την πρόθεσή της, σε περίπτωση έγκρισης του μέτρου, να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αμφισβητώντας τη συμβατότητα του μέτρου με την οδηγία 2006/123/EK.</p>

Αιτιολογία

Η πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση απόφασης δεν γίνεται αποδεκτή καθώς περιορίζει αδικαιολόγητα την ελευθερία των νομοθετών σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Μια μη δεσμευτική σύσταση με την οποία κοινοποιείται η πρόθεση της Επιτροπής να αμφισβητήσει τη νομιμότητα του μέτρου σε περίπτωση υιοθέτησής του μπορεί, στο πλαίσιο των λοιπών διατάξεων του σχεδίου νομοθεσίας, να παράσχει μια βελτιωμένη διαδικασία κοινοποίησης η οποία είναι αποτελεσματική, αφενός, και σέβεται, αφετέρου, τα προνόμια των εθνικών και των περιφερειακών νομοθετών.

Τροπολογία 9

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από την έγκριση του νέου κανονισμού ρύθμισης των επαγγελματιών

COM(2016) 822 final/1

Αιτιολογική σκέψη 9

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το βάρος της απόδειξης της αιτιολόγησης και της αναλογικότητας εναπόκειται στα κράτη μέλη. Οι λόγοι της νομοθετικής κατοχύρωσης τους οποίους επικαλείται ένα κράτος μέλος ως αιτιολόγηση θα πρέπει, επομένως, να συνοδεύονται από ανάλυση της καταλληλότητας και της αναλογικότητας του μέτρου που θεσπίζει το εν λόγω κράτος και από συγκεκριμένα στοιχεία που τεκμηριώνουν τα επιχειρήματά του.</p>	<p>Το βάρος της απόδειξης της αιτιολόγησης και της αναλογικότητας εναπόκειται στα κράτη μέλη. Οι λόγοι της νομοθετικής κατοχύρωσης τους οποίους επικαλείται ένα κράτος μέλος ως αιτιολόγηση θα πρέπει, επομένως, να συνοδεύονται από ανάλυση της καταλληλότητας και της αναλογικότητας του μέτρου που θεσπίζουν οι αρμόδιες αρχές στο εν λόγω κράτος και από συγκεκριμένα στοιχεία που τεκμηριώνουν τα επιχειρήματά του.</p>

Αιτιολογία

Δημιουργείται πρόσθετος διοικητικός φόρτος ο οποίος είναι δυσανάλογος ως προς το δυνητικό οικονομικό αποτέλεσμα.

Τροπολογία 10

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από την έγκριση του νέου κανονισμού ρύθμισης των επαγγελματιών

COM(2016) 822 final/1

Αιτιολογική σκέψη 12

Να προστεθεί νέα αιτιολογική σκέψη μετά την αιτιολογική σκέψη 12

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p style="text-align: center;">Νέα αιτιολογική σκέψη</p> <p><i>Η αξιολόγηση της αναλογικότητας του μέτρου, με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στην οδηγία εναπόκειται στις αρμόδιες δημόσιες αρχές των κρατών μελών. Αυτές οι ατομικές αξιολογήσεις ενδέχεται να οδηγήσουν σε διαφορετικά έννομα αποτελέσματα ανά τα κράτη μέλη.</i></p>

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 11

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από την έγκριση του νέου κανονισμού ρύθμισης των επαγγελματιών

COM(2016) 822 final/1

Αιτιολογική σκέψη 18

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τον οικονομικό αντίκτυπο του μέτρου, συμπεριλαμβανομένης μιας ανάλυσης κόστους-οφέλους, ιδίως σε ό,τι αφορά τον βαθμό ανταγωνισμού στην αγορά και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και τον αντίκτυπο στο δικαίωμα εργασίας και στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών εντός της Ένωσης. Βάσει αυτής της ανάλυσης, τα κράτη μέλη πρέπει να εξακριβώνουν, ειδικότερα, αν ο βαθμός περιορισμού της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης αυτών των επαγγελμάτων στην Ένωση είναι αναλογικός με τη σημασία των επιδιωκόμενων στόχων και των προσδοκώμενων οφελών.</p>	<p>Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τον οικονομικό αντίκτυπο του μέτρου, ιδίως σε ό,τι αφορά τον βαθμό ανταγωνισμού στην αγορά και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, τον αντίκτυπο σε όρους εδαφικής συνοχής, καθώς και τον αντίκτυπο στο δικαίωμα εργασίας και στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών εντός της Ένωσης. Βάσει αυτής της ανάλυσης, οι αρμόδιες δημόσιες αρχές στα κράτη μέλη πρέπει να εξακριβώνουν, ειδικότερα, αν ο βαθμός περιορισμού της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης αυτών των επαγγελμάτων στην Ένωση είναι αναλογικός με τη σημασία των επιδιωκόμενων στόχων και των προσδοκώμενων οφελών.</p>

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 12

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από την έγκριση του νέου κανονισμού ρύθμισης των επαγγελματιών

COM(2016) 822 final/1

Αιτιολογική σκέψη 21

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Είναι σημαντικό για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη παρέχουν πληροφόρηση στους πολίτες, στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις ή σε άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς πριν από τη θέσπιση νέων μέτρων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης αυτών των επαγγελμάτων, και ότι τους παρέχουν την ευκαιρία να εκφράζουν τις απόψεις τους.</p>	<p>Είναι σημαντικό για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς να εξασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες δημόσιες αρχές στα κράτη μέλη παρέχουν πληροφόρηση στους πολίτες, στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, στους κοινωνικούς εταίρους, στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις ή σε άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς πριν από τη θέσπιση νέων μέτρων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης αυτών των επαγγελμάτων, και ότι τους παρέχουν την ευκαιρία να εκφράζουν τις απόψεις τους.</p>

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 13

Πρόταση οδηγίας σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από την έγκριση του νέου κανονισμού ρύθμισης των επαγγελματιών

COM(2016) 822 final

Άρθρο 6**Αναλογικότητα**

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>1. Πριν από τη θέσπιση νέων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησής τους, ή την τροποποίηση των υφιστάμενων διατάξεων, τα κράτη μέλη αξιολογούν αν αυτές οι διατάξεις είναι αναγκαίες και κατάλληλες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.</p> <p>2. Κατά την αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των διατάξεων, οι σχετικές αρμόδιες αρχές εξετάζουν ειδικότερα:</p> <p>α) τη φύση των κινδύνων που σχετίζονται με τους επιδιωκόμενους στόχους δημόσιου συμφέροντος, και ιδίως των κινδύνων για τους καταναλωτές, τους επαγγελματίες ή τρίτους</p> <p>β) την καταλληλότητα της διάταξης, κυρίως όσον αφορά το αν είναι ενδεδειγμένη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και αν πραγματικά ανταποκρίνεται σε αυτόν τον στόχο με συνεπή και συστηματικό τρόπο και, ως εκ τούτου, αντιμετωπίζει τους εντοπισθέντες κινδύνους κατά τρόπο παρόμοιο με συγκρίσιμες δραστηριότητες·</p> <p>γ) την αναγκαιότητα της διάταξης και ειδικότερα το αν οι ισχύοντες κανόνες ειδικού ή γενικότερου χαρακτήρα, όπως η νομοθεσία για την ασφάλεια των προϊόντων ή η νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών, δεν επαρκούν για να προστατεύσουν τον επιδιωκόμενο στόχο·</p> <p>δ) τη σύνδεση μεταξύ του πεδίου των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από ένα επάγγελμα ή περιορίζονται αποκλειστικά σε αυτό και του απαιτούμενου επαγγελματικού προσόντος·</p> <p>ε) τη σύνδεση μεταξύ της πολυπλοκότητας των καθηκόντων και της απαραίτητης κατοχής ειδικών επαγγελματικών προσόντων, ειδικότερα όσον αφορά το επίπεδο, τη φύση και τη διάρκεια της κατάρτισης ή της πείρας που απαιτείται, καθώς και την ύπαρξη διαφόρων τρόπων απόκτησης του επαγγελματικού προσόντος·</p>	<p>1. Πριν από τη θέσπιση νέων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησής τους, ή την τροποποίηση των υφιστάμενων διατάξεων, τα κράτη μέλη αξιολογούν αν αυτές οι διατάξεις είναι αναγκαίες και κατάλληλες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.</p> <p>2. Κατά την αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των διατάξεων, οι σχετικές αρμόδιες αρχές εξετάζουν ειδικότερα:</p> <p>α) τη φύση των κινδύνων που σχετίζονται με τους επιδιωκόμενους στόχους δημόσιου συμφέροντος, και ιδίως των κινδύνων για τους αποδέκτες υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των καταναλωτών και άλλων επαγγελματιών και μη επαγγελματιών αποδεκτών υπηρεσιών, των κοινωνικών εταίρων, των τοπικών και περιφερειακών αρχών ή τρίτων</p> <p>β) την καταλληλότητα της διάταξης, κυρίως όσον αφορά το αν είναι ενδεδειγμένη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και αν πραγματικά ανταποκρίνεται σε αυτόν τον στόχο με συνεπή και συστηματικό τρόπο και, ως εκ τούτου, αντιμετωπίζει τους εντοπισθέντες κινδύνους κατά τρόπο παρόμοιο με συγκρίσιμες δραστηριότητες·</p> <p>γ) την αναγκαιότητα της διάταξης και ειδικότερα το αν οι ισχύοντες κανόνες ειδικού ή γενικότερου χαρακτήρα, όπως η νομοθεσία για την ασφάλεια των προϊόντων ή η νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών, δεν επαρκούν για να προστατεύσουν τον επιδιωκόμενο στόχο·</p> <p>δ) τη σύνδεση μεταξύ του πεδίου των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από ένα επάγγελμα ή περιορίζονται αποκλειστικά σε αυτό και του απαιτούμενου επαγγελματικού προσόντος·</p> <p>ε) τη σύνδεση μεταξύ της πολυπλοκότητας των καθηκόντων και της απαραίτητης κατοχής ειδικών επαγγελματικών προσόντων, ειδικότερα όσον αφορά το επίπεδο, τη φύση και τη διάρκεια της κατάρτισης ή της πείρας που απαιτείται, καθώς και την ύπαρξη διαφόρων τρόπων απόκτησης του επαγγελματικού προσόντος·</p>

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>στ) το πεδίο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των οποίων η άσκηση περιορίζεται αποκλειστικά στους κατόχους συγκεκριμένου επαγγελματικού προσόντος, δηλαδή αν και για ποιον λόγο οι αποκλειστικές δραστηριότητες που συνδέονται με ορισμένα επαγγέλματα μπορούν ή δεν μπορούν να ασκούνται από κοινού με άλλα επαγγέλματα·</p>	<p>στ) το πεδίο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των οποίων η άσκηση περιορίζεται αποκλειστικά στους κατόχους συγκεκριμένου επαγγελματικού προσόντος, δηλαδή αν και για ποιον λόγο οι αποκλειστικές δραστηριότητες που συνδέονται με ορισμένα επαγγέλματα μπορούν ή δεν μπορούν να ασκούνται από κοινού με άλλα επαγγέλματα·</p>
<p>ζ) τον βαθμό αυτονομίας στην άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος και τον αντίκτυπο των οργανωτικών και εποπτικών ρυθμίσεων στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, ειδικότερα όταν οι δραστηριότητες που σχετίζονται με ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ασκούνται υπό τον έλεγχο και την ευθύνη ενός κατάλληλα ειδικευμένου επαγγελματία·</p>	<p>ζ) τον βαθμό αυτονομίας στην άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος και τον αντίκτυπο των οργανωτικών και εποπτικών ρυθμίσεων στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, ειδικότερα όταν οι δραστηριότητες που σχετίζονται με ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ασκούνται υπό τον έλεγχο και την ευθύνη ενός κατάλληλα ειδικευμένου επαγγελματία·</p>
<p>η) τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις που ενδέχεται να μειώνουν την ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών·</p>	<p>η) τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις που ενδέχεται να μειώνουν την ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών·</p>
<p>θ) τον οικονομικό αντίκτυπο του μέτρου, κυρίως σε σχέση με τον βαθμό ανταγωνισμού στην αγορά και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και τον αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών εντός της Ένωσης·</p>	<p>θ) τον οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο του μέτρου, κυρίως σε σχέση με τον βαθμό ανταγωνισμού στην αγορά και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και τον αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών εντός της Ένωσης·</p>
<p>ι) τη δυνατότητα χρήσης λιγότερο περιοριστικών μέσων για την επίτευξη του στόχου δημόσιου συμφέροντος·</p>	<p>ι) τη δυνατότητα χρήσης λιγότερο περιοριστικών μέσων για την επίτευξη του στόχου δημόσιου συμφέροντος·</p>
<p>ια) το σωρευτικό αποτέλεσμα των περιορισμών τόσο στην πρόσβαση στο επάγγελμα όσο και στην άσκησή του, και ιδιαίτερα με ποιον τρόπο καθεμία από αυτές τις απαιτήσεις συμβάλλει στην επίτευξη του ίδιου στόχου δημόσιου συμφέροντος και αν είναι πραγματικά αναγκαία προς τούτο.</p>	<p>ια) το σωρευτικό αποτέλεσμα των περιορισμών τόσο στην πρόσβαση στο επάγγελμα όσο και στην άσκησή του.</p>
<p>3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο ι), όταν τα μέτρα δικαιολογούνται με βάση την προστασία των καταναλωτών και όταν οι εντοπισθέντες κίνδυνοι περιορίζονται στη σχέση μεταξύ του επαγγελματία και του καταναλωτή χωρίς να επηρεάζουν αρνητικά τρίτους, οι σχετικές αρμόδιες αρχές αξιολογούν ειδικότερα αν ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προστασίας του επαγγελματικού τίτλου χωρίς περιορισμό της πρόσβασης στις δραστηριότητες.</p>	<p>Κατά την αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των διατάξεων, οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν τα κριτήρια 2 στοιχείο α) έως και ια), με μελετημένο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες περιστάσεις της κάθε επιμέρους περίπτωσης. Εάν κρίνουν ότι οποιοδήποτε επιμέρους κριτήριο δεν ενδείκνυται, δύνανται να το εξαιρέσουν από την αξιολόγηση, αιτιολογώντας όμως την εξαίρεσή του.</p>
<p>3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο ι), όταν τα μέτρα δικαιολογούνται με βάση την προστασία των καταναλωτών και όταν οι εντοπισθέντες κίνδυνοι περιορίζονται στη σχέση μεταξύ του επαγγελματία και του καταναλωτή χωρίς να επηρεάζουν αρνητικά τρίτους, οι σχετικές αρμόδιες αρχές αξιολογούν ειδικότερα αν ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προστασίας του επαγγελματικού τίτλου χωρίς περιορισμό της πρόσβασης στις δραστηριότητες.</p>	<p>3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο ι), όταν τα μέτρα δικαιολογούνται με βάση την προστασία των καταναλωτών και όταν οι εντοπισθέντες κίνδυνοι περιορίζονται στη σχέση μεταξύ του επαγγελματία και του καταναλωτή χωρίς να επηρεάζουν αρνητικά τρίτους, οι σχετικές αρμόδιες αρχές αξιολογούν ειδικότερα αν ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προστασίας του επαγγελματικού τίτλου χωρίς περιορισμό της πρόσβασης στις δραστηριότητες.</p>
<p>4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο ια), οι σχετικές αρμόδιες αρχές αξιολογούν ειδικότερα το σωρευτικό αποτέλεσμα της επιβολής οποιωνδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:</p>	<p>4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο ια), οι σχετικές αρμόδιες αρχές αξιολογούν ειδικότερα το σωρευτικό αποτέλεσμα της επιβολής οποιωνδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:</p>
<p>α) αποκλειστικές δραστηριότητες, παράλληλα με προστατευόμενο επαγγελματικό τίτλο·</p>	<p>α) αποκλειστικές δραστηριότητες, παράλληλα με προστατευόμενο επαγγελματικό τίτλο·</p>

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>β) απαιτήσεις συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης·</p> <p>γ) κανόνες σχετικοί με την οργάνωση του επαγγέλματος, την επαγγελματική δεοντολογία και εποπτεία·</p> <p>δ) υποχρεωτική εγγραφή σε επιμελητήριο, συστήματα καταχώρισης ή αδειοδότησης, ειδικότερα όταν αυτές οι απαιτήσεις συνεπάγονται την κατοχή συγκεκριμένου επαγγελματικού προσόντος·</p> <p>ε) ποσοτικοί περιορισμοί, ειδικότερα απαιτήσεις που περιορίζουν τον αριθμό των αδειών άσκησης μιας δραστηριότητας ή καθορίζουν έναν ελάχιστο ή μέγιστο αριθμό υπαλλήλων, διευθυντών ή εκπροσώπων που διαθέτουν συγκεκριμένα επαγγελματικά προσόντα·</p> <p>στ) ειδικές απαιτήσεις σε σχέση με τη νομική μορφή ή απαιτήσεις που σχετίζονται με την εταιρική συμμετοχή ή τη διοίκηση μιας εταιρείας, στον βαθμό που αυτές οι απαιτήσεις συνδέονται άμεσα με την άσκηση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος·</p> <p>ζ) εδαφικοί περιορισμοί, ειδικότερα όταν το επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο σε τμήματα της επικράτειας ενός κράτους μέλους με διαφορετικό τρόπο·</p> <p>η) απαιτήσεις που περιορίζουν την άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος από κοινού ή σε εταιρεία, καθώς και κανόνες περί ασυμβίβαστου·</p> <p>θ) απαιτήσεις σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη ή άλλα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας όσον αφορά την επαγγελματική ευθύνη·</p> <p>ι) απαιτήσεις γλωσσικών γνώσεων, στον βαθμό που είναι αναγκαίες για την άσκηση του επαγγέλματος·</p>	<p>β) κανόνες σχετικοί με την οργάνωση του επαγγέλματος, την επαγγελματική δεοντολογία και εποπτεία·</p> <p>γ) υποχρεωτική εγγραφή σε επιμελητήριο, συστήματα καταχώρισης ή αδειοδότησης, ειδικότερα όταν αυτές οι απαιτήσεις συνεπάγονται την κατοχή συγκεκριμένου επαγγελματικού προσόντος·</p> <p>δ) ποσοτικοί περιορισμοί, ειδικότερα απαιτήσεις που περιορίζουν τον αριθμό των αδειών άσκησης μιας δραστηριότητας ή καθορίζουν έναν ελάχιστο ή μέγιστο αριθμό υπαλλήλων, διευθυντών ή εκπροσώπων που διαθέτουν συγκεκριμένα επαγγελματικά προσόντα·</p> <p>ε) ειδικές απαιτήσεις σε σχέση με τη νομική μορφή ή απαιτήσεις που σχετίζονται με την εταιρική συμμετοχή ή τη διοίκηση μιας εταιρείας, στον βαθμό που αυτές οι απαιτήσεις συνδέονται άμεσα με την άσκηση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος·</p> <p>στ) εδαφικοί περιορισμοί, ειδικότερα όταν το επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο σε τμήματα της επικράτειας ενός κράτους μέλους με διαφορετικό τρόπο·</p> <p>ζ) απαιτήσεις που περιορίζουν την άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος από κοινού ή σε εταιρεία, καθώς και κανόνες περί ασυμβίβαστου·</p> <p>η) απαιτήσεις σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη ή άλλα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας όσον αφορά την επαγγελματική ευθύνη·</p> <p>θ) απαιτήσεις γλωσσικών γνώσεων, στον βαθμό που είναι αναγκαίες για την άσκηση του επαγγέλματος·</p>

Αιτιολογία

Ο κατάλογος κριτηρίων που ορίζεται στο άρθρο 6 θα πρέπει να θεωρείται ενδεικτικός, καθώς δεν θα ισχύουν όλα τα κριτήρια ούτε θα έχουν την ίδια σημασία σε κάθε επιμέρους περίπτωση, και μια προσέγγιση γενικής εφαρμογής θα ήταν υπερβολική και αδικαιολόγητα επαχθής για τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Σημασία και επείγων χαρακτήρας της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς στις υπηρεσίες

1. υπογραμμίζει τη σημασία της ενιαίας αγοράς για την τόνωση της οικονομικής μεγέθυνσης, την αύξηση των επενδύσεων, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις περιφέρειες και στις πόλεις ολόκληρης της ΕΕ·

2. τονίζει τον επείγοντα χαρακτήρα της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς αγαθών και υπηρεσιών όπως ορίζεται στη στρατηγική για την ενιαία αγορά, και επισημαίνει ότι πολλά από τα σημαντικότερα εναπομείναντα εμπόδια εντοπίζονται στον τομέα των υπηρεσιών·

3. υπογραμμίζει ότι οι υπηρεσίες αποτελούν μείζονα συστατικά της ευρωπαϊκής οικονομίας και αντιστοιχούν στο 70 % περίπου του ΑΕγχΠ και των θέσεων εργασίας· επισημαίνει, ωστόσο, ότι ο τομέας των υπηρεσιών της ΕΕ χαρακτηρίζεται από βραδεία αύξηση της παραγωγικότητας και αδύναμο ανταγωνισμό, γεγονός που λειτουργεί ανασταλτικά στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων του· τονίζει ότι η εξάλειψη των φραγμών στη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, φραγμοί που οφείλονται κυρίως στις αποκλίσεις μεταξύ εθνικών κανόνων και διαδικασιών, θα έδινε μεγαλύτερες δυνατότητες στους παρόχους υπηρεσιών και στους πελάτες να αξιοποιήσουν στο έπακρο το δυναμικό της εσωτερικής αγοράς· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξακολουθήσουν να υιοθετούν μέτρα για την αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα των υπηρεσιών, την τόνωση του ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων και την άρση των νομικών και διαδικαστικών φραγμών που εμποδίζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών·
4. τονίζει ότι οι υπηρεσίες αποτελούν σημαντικό ενδιάμεσο προϊόν της οικονομίας και ότι οι ανταγωνιστικές υπηρεσίες, ιδίως οι επιχειρηματικές υπηρεσίες, είναι καίριας σημασίας για την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα από πλευράς κόστους σε άλλους κλάδους όπως η μεταποίηση, οι οποίοι είναι καίριας σημασίας για τις περιφερειακές και τις τοπικές οικονομίες·
5. επισημαίνει ότι, δέκα χρόνια μετά την έγκρισή της, το δυναμικό της οδηγίας για τις υπηρεσίες όσον αφορά την ενίσχυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών δεν έχει αξιοποιηθεί ακόμη πλήρως και ότι οι πάροχοι διαφόρων τομέων υπηρεσιών εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ευρύ φάσμα εμποδίων στην προσπάθειά τους να εγκατασταθούν σε άλλο κράτος μέλος ή να παράσχουν υπηρεσίες προσωρινά σε διασυνοριακή βάση· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξακολουθήσουν να υιοθετούν μέτρα για την άρση των εμποδίων αυτών· σημειώνει ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, η αντιμετώπιση των εμποδίων στο διασυνοριακό εμπόριο και τις επενδύσεις στον τομέα των υπηρεσιών στο πλαίσιο που προβλέπεται ήδη στην οδηγία για τις υπηρεσίες θα μπορούσε να προσθέσει 1,7 % στο ΑΕγχΠ της ΕΕ·
6. επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να εξαλείψει τα άχρηστα διοικητικά εμπόδια στην παροχή υπηρεσιών και πιστεύει ότι οι προτάσεις μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία μιας πραγματικής ενιαίας αγοράς υπηρεσιών, κάτι που θα τόνωνε επίσης την οικονομική μεγέθυνση, τις επενδύσεις και την απασχόληση στις περιφέρειες και στις πόλεις της Ευρώπης· τονίζει, ωστόσο, την ανάγκη τήρησης της αρχής της αναλογικότητας και της επικουρικότητας κατά την εφαρμογή της δέσμης μέτρων για τις υπηρεσίες·
7. υπογραμμίζει τις αλληλοδιασυνδέσεις μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών της δέσμης μέτρων και την ανάγκη αντιμετώπισής τους ως τμημάτων ενός ενιαίου συνόλου και αποτίμησης των επιμέρους προτάσεων στο πλαίσιο αυτό·
8. θεωρεί ότι η πρόταση για τη διαδικασία κοινοποίησης θα πρέπει πιθανότατα να τροποποιηθεί υπό το πρίσμα της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση C-320/16 Uber France SAS για την οποία ο Γενικός Εισαγγελέας εξέδωσε την προκαταρκτική γνωμοδότησή του στις 4 Ιουλίου 2017, αναφέροντας ότι «τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύουν και να τιμωρούν την παράνομη άσκηση της δραστηριότητας μεταφοράς όπως η εφαρμογή UberPop χωρίς την υποχρέωση ενημέρωσης εκ των προτέρων της Επιτροπής για το σχέδιο νόμου»·

Ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών

9. επισημαίνει ότι η οδηγία για τις υπηρεσίες απαιτεί από τα κράτη μέλη να μειώσουν τα διοικητικά εμπόδια που αποθαρρύνουν τους παρόχους υπηρεσιών από το να δραστηριοποιηθούν σε διασυνοριακή βάση, χωρίς να έχει παράξει πλήρη αποτελέσματα εν προκειμένω·
10. χαιρετίζει την προσπάθεια προώθησης της κινητικότητας των παρόχων υπηρεσιών ως χρήσιμη συμβολή, διερωτάται όμως σε ποιο βαθμό η ηλεκτρονική κάρτα για νέες υπηρεσίες σχετίζεται με ήδη υπάρχοντα συστήματα όπως το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) και η ευρωπαϊκή επαγγελματική κάρτα. Πιστεύει ότι η ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διοικητικής πολυπλοκότητας και των δαπανών για τους παρόχους διασυνοριακών υπηρεσιών κατά την εκπλήρωση διοικητικών διατυπώσεων· υπογραμμίζει ότι αυτό θα ωφελήσει, λογικά, ιδιαίτερος τις ΜΜΕ, οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά των περιφερειακών και των τοπικών οικονομιών, αφού οι ΜΜΕ είναι αυτές που πλήττονται περισσότερο από τη διοικητική πολυπλοκότητα όταν δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο·
11. αντιτίθεται στην προσέγγιση της μετατόπισης της κύριας ευθύνης για τη διαδικασία στις αρχές του κράτους μέλους καταγωγής, κατά την έννοια ότι έρχεται σε αντίθεση με την αρχή του κράτους μέλους υποδοχής η οποία διέπει την οδηγία για τις υπηρεσίες. Πράγματι, η ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει ή να αναχαιτίζει τους ελέγχους που διενεργούν οι δημόσιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής στις οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στο έδαφος του. Η πρόταση ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών όπως παρουσιάστηκε από την Επιτροπή θα επέτρεπε στους παρόχους υπηρεσιών να ασχολούνται αποκλειστικά με το κράτος μέλος καταγωγής ως μεσάζοντες και να εναρμονίζουν την ανταλλαγή δεδομένων βάσει της αρχής της χώρας προέλευσης·

12. διερωτάται σχετικά με τον αντίκτυπο που θα έχει η πρόταση για ευρωπαϊκή ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών στα τομεακά δελτία κοινωνικής ταυτότητας, τα οποία ήδη εκδίδονται με πρωτοβουλία των αρμοδίων δημοσίων αρχών στα κράτη μέλη ή των κοινωνικών εταίρων·
13. επισημαίνει ότι η πρόταση δεν διευκρινίζει ποια είναι τα στοιχεία που το κράτος μέλος καταγωγής θα πρέπει να αξιολογήσει για να δηλώσει ότι ένας πάροχος υπηρεσιών είναι νόμιμα εγκατεστημένος στην επικράτειά του, ενώ η οδηγία 2014/67/ΕΕ απαριθμεί τα πραγματικά στοιχεία για να διαπιστωθεί εάν μια επιχείρηση ασκεί πραγματικά ουσιαστικές δραστηριότητες στο συγκεκριμένο κράτος μέλος·
14. υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η έκδοση εντύπων PD A1 σε συνδυασμό με την απόσπαση εργαζομένων έχει ήδη φέρει στο φως πιθανές παγίδες, που οφείλονται στην αποκλειστική εξάρτηση από το κράτος μέλος καταγωγής για την επικύρωση των δεδομένων που αφορούν τους εισερχόμενους παρόχους υπηρεσιών, ιδίως στην περίπτωση των ψευδοαυτοαποσχολούμενων. Στο σημείο αυτό, η εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση για την τροποποίηση της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων επισημαίνει: «Η ακρίβεια των πληροφοριών που περιέχονται στα έγγραφα PD A1 δεν μπορεί να διασφαλιστεί, μεταξύ άλλων, λόγω της έλλειψης επίσημων ελέγχων από τις αρχές στις χώρες αποστολής.»⁽¹⁾·
15. σημειώνει ότι ορισμένα χαρακτηριστικά της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών, όπως η αρχή «μόνον άπαξ» για την υποβολή πληροφοριών, η απεριόριστη χρονική διάρκεια ισχύος της, η υποχρέωση των κρατών μελών να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν σε μεταγενέστερο στάδιο αποδείξεις της εγκυρότητας των παρασχεθεισών πληροφοριών, καθώς και οι περιοριστικές διαδικασίες ανάκλησης, που ενδέχεται να απαιτούν την έκδοση οριστικής δικαστικής απόφασης, ενδέχεται να παρεμποδίσουν τον έλεγχο της συμμόρφωσης των εθνικών διατάξεων καθώς και τον σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων και των καταναλωτών·
16. διαπιστώνει ότι η ευρωπαϊκή ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών θεωρείται ότι θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη. Όμως, η απεριόριστη διάρκεια της κάρτας υποδηλώνει ότι δεν θα χρειάζεται να κοινοποιούνται οι πληροφορίες παρά μόνον άπαξ, γεγονός που ενδέχεται να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα των επιθεωρήσεων και ελέγχων στα κράτη μέλη υποδοχής·
17. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών θα μπορούσε να είναι διαθέσιμη τόσο για τους παρόχους υπηρεσιών που παρέχουν διασυνοριακές υπηρεσίες προσωρινά όσο και για τους παρόχους υπηρεσιών που παρέχουν υπηρεσίες μέσω της εγκατάστασης υποκαταστήματος, παραρτήματος ή γραφείου σε άλλο κράτος μέλος·
18. θεωρεί σημαντικό το γεγονός ότι, παρότι η διάθεση της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών είναι υποχρεωτική για τα κράτη μέλη, η χρήση αυτής από τους παρόχους υπηρεσιών είναι προαιρετική, είτε πρόκειται για αυτοαποσχολούμενους είτε για εταιρείες·
19. επισημαίνει ότι, ως προαιρετικό μέσο, η υιοθέτηση της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών θα εξαρτηθεί τόσο από την πρόδηλη προστιθέμενη αξία για τους παρόχους υπηρεσιών, όσο και από τις προσπάθειες της επιχειρηματικής κοινότητας και των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, μεταξύ άλλων σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, να προωθήσουν την ευρύτερη δυνατή ευαισθητοποίηση για την ηλεκτρονική κάρτα και τα πλεονεκτήματά της·
20. επικρίνει τη σιωπηρή έγκριση σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή κράτους μέλους υποδοχής δεν έχει απαντήσει στην αίτηση του παρόχου υπηρεσιών για την έκδοση ηλεκτρονικής κάρτας εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών· ένα τέτοιο τεκμήριο χορήγησης αδειάς θα πρέπει να διαγραφεί πλήρως ή τουλάχιστον να προβλέπονται κατάλληλος έλεγχος και επαρκείς προθεσμίες επεξεργασίας·
21. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι σημαντικές πτυχές της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των λεπτομερειών σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να περιέχονται στο τυποποιημένο έντυπο αίτησης και των εγγράφων που θα πρέπει να επισυνάπτονται στην αίτηση ως συνοδευτικά στοιχεία, δεν περιλαμβάνονται στο σχέδιο νομοθεσίας, αλλά πρόκειται να προσδιορίζονται από την Επιτροπή σε κατ' εξουσιοδότηση πράξεις· επισημαίνει ότι, κατά αυτόν τον τρόπο, ενδέχεται να μην έχουν κανέναν λόγο οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές όσον αφορά τα εν λόγω σημαντικά ζητήματα· ζητεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών να λαμβάνει όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με τις εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις ταυτόχρονα με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και να έχει πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνώμων της Επιτροπής που ασχολούνται με την κατάρτιση των συναφών κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, ώστε να μπορεί να υποβάλλει τις αναγκαίες παρατηρήσεις σε εύθετο χρόνο·
22. σημειώνει ότι το πεδίο εφαρμογής της ηλεκτρονικής κάρτας περιορίζεται στο πρώτο στάδιο στις επιχειρηματικές και κατασκευαστικές υπηρεσίες, τομείς ιδιαίτερης οικονομικής σημασίας οι οποίοι χαρακτηρίζονται αμφότεροι από περιορισμένο διασυνοριακό εμπόριο και επενδύσεις, καθώς και βραδεία αύξηση της παραγωγικότητας, και άρα θα μπορούσαν να ωφεληθούν από την αύξηση του διασυνοριακού ανταγωνισμού·

⁽¹⁾ SWD (2016) 52, σ. 8.

23. τονίζει ότι η ορθή λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών θα βασιστεί στη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών που θα υλοποιηθεί μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά, το οποίο περιλαμβάνει τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές, πράγμα που απαιτεί ενισχυμένη χρήση της πλατφόρμας από τις δημόσιες αρχές και περισσότερες επενδύσεις για την ανάπτυξη της· έχοντας κατά νου, επίσης, ότι η υλοποίηση άλλων σημαντικών στοιχείων της δέσμης μέτρων για τις υπηρεσίες, και δη της διαδικασίας κοινοποίησης, θα εξαρτηθεί από την αποτελεσματικότητά της, καλεί την Επιτροπή να προτείνει ένα σχέδιο δράσης για την προσαρμογή της πλατφόρμας, έτσι ώστε να παρέχει υποστήριξη στις απαραίτητες διαδικασίες·

24. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι το σύστημα διατυπώσεων για την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών είναι συμβατό με τα ήδη υφιστάμενα στα κράτη μέλη συστήματα ηλεκτρονικών διατυπώσεων καθώς και να διευκολυνθεί η διαλειτουργικότητα με τα κράτη μέλη·

25. προτρέπει την Επιτροπή να διευρύνει το πεδίο χρήσης της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών, έτσι ώστε, στο μέλλον, να είναι διαθέσιμη σε όσο το δυνατόν περισσότερους κλάδους, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, καθώς και των καινοτόμων και δυναμικά αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων·

26. υποστηρίζει την ιδέα της επιβολής τελών στους παρόχους υπηρεσιών για την έκδοση ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών υπό τον όρο ότι τα επίπεδα των τελών δεν είναι δυσανάλογα υψηλά· συνιστά στην Επιτροπή να παρακολουθεί στενά τα επίπεδα τελών που επιβάλλονται από τα κράτη μέλη και να υποβάλει εκθέσεις, καθώς τα τέλη θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικό καθοριστικό παράγοντα για την υιοθέτηση της ηλεκτρονικής κάρτας ως προαιρετικό μέσο·

27. θεωρεί ότι ισχυρό χαρακτηριστικό της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών από τη σκοπιά των παρόχων υπηρεσιών είναι η διάταξη δυνάμει της οποίας οι αρχές των κρατών μελών δεν δύνανται να απαιτούν από έναν κάτοχο ηλεκτρονικής κάρτας να παρέχει πληροφορίες που περιέχονται ήδη στην ηλεκτρονική κάρτα, όπως στο πλαίσιο της ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης, ενός διαγωνισμού μελετών ή παραχώρησης ή στο πλαίσιο της ίδρυσης θυγατρικών ή της καταχώρισης υποκαταστημάτων, δυνάμει του εταιρικού δικαίου και της εγγραφής του παρόχου υπηρεσιών σε συστήματα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, καθώς έτσι περιορίζονται οι διοικητικές δαπάνες συμμόρφωσης των παρόχων υπηρεσιών γενικά και, ως εκ τούτου, η κάρτα γίνεται πιο ελκυστική στους παρόχους υπηρεσιών και ενθαρρύνεται η υιοθέτησή της·

28. υπογραμμίζει ότι αυτό ενδέχεται να έχει πρακτικές επιπτώσεις στις οργανωτικές και στις ηλεκτρονικές διαδικασίες, π.χ. στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων των περιφερειακών και των τοπικών αρχών, και να χρειαστούν μεταβατικές περίοδοι προκειμένου να καταστεί δυνατή η ομαλή προσαρμογή των συστημάτων ώστε να πληρούν τις νέες απαιτήσεις·

29. στηρίζει τις διατάξεις διευκόλυνσης της συμμόρφωσης με τις διοικητικές διατυπώσεις για την απόσπαση προσωπικού και τις διατάξεις διευκόλυνσης της ασφαλιστικής κάλυψης κατά τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, καθώς θα βελτιώσουν περαιτέρω την ελκυστικότητα της ηλεκτρονικής κάρτας για τους παρόχους υπηρεσιών και θα ενθαρρύνουν την υιοθέτησή της·

30. υπογραμμίζει ότι η νομοθεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες, δεν επηρεάζει τον ορισμό ή την οργάνωση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και δεν εφαρμόζεται στις μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, υπηρεσίες που παρέχονται συχνά σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, και δεν επηρεάζει το δικαίο της απασχόλησης ή τις συνθήκες εργασίας·

31. καλεί την Επιτροπή να καθιερώσει αποτελεσματικά συστήματα ελέγχου για την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού και δόλιες πρακτικές. Η αυστηρή επιβολή τέτοιων ελέγχων, με βάση όχι μόνο τον απλό έλεγχο των ηλεκτρονικών δεδομένων, θα μπορούσε να περιορίσει το ενδεχόμενο κοινωνικού ντάμπινγκ και αδήλωτης εργασίας·

32. επισημαίνει ότι είναι αμφίβολο κατά πόσο θα επιτευχθεί ορθή ισορροπία μεταξύ του οφέλους που μπορεί να αποφέρει η εισαγωγή της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών για τους παρόχους υπηρεσιών, αφενός, και της διοικητικής επιβάρυνσης που αυτή συνεπάγεται για τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένου του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου, αφετέρου. Το στοιχείο αυτό θα πρέπει να εξεταστεί επίσης συνυπολογίζοντας το γεγονός ότι σε όλα τα κράτη μέλη υπάρχουν ήδη ενιαία σημεία επαφής για τυχόν θέματα και προβλήματα που σχετίζονται με τη διασυνοριακή παροχή των υπηρεσιών και ότι οι αρχές των κρατών μελών μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI — Internal Market Information System). Εκφράζει επίσης τη λύπη της για το γεγονός ότι η πρόταση δεν διευκρινίζει σαφώς ποιες διοικητικές υποχρεώσεις των παρόχων υπηρεσιών θα καταστούν περιττές για τους κατόχους ηλεκτρονικής κάρτας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών δημιουργεί προβλήματα όσον αφορά την αναλογικότητα·

Διαδικασία κοινοποίησης για τη βελτίωση της κοινοποίησης σχεδίων εθνικών νομικών πράξεων για τις υπηρεσίες

33. υποστηρίζει τις αρχές ότι οι εθνικοί κανόνες που περιορίζουν την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών δεν θα πρέπει να εισάγουν διακρίσεις από άποψη εθνικότητας ή κατοικίας, θα πρέπει να είναι αναλογικές και να δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος·

34. υποστηρίζει τα βήματα βελτίωσης της διαδικασίας κοινοποίησης για τις υπηρεσίες, δεδομένου ότι η εμπειρία από την εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες καταδεικνύει ότι η υφιστάμενη διαδικασία είναι αναποτελεσματική, καθώς το πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης κοινοποίησης είναι ασαφές, η διαχείριση από τα κράτη μέλη διαφέρει και τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν έχουν πρόσβαση στις κοινοποιήσεις·

35. θεωρεί ότι όλες οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να σέβονται το δικαίωμα των κρατών μελών να ρυθμίζουν τις υπηρεσίες στο έδαφός τους με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις αρχές που ορίζονται στην οδηγία για τις υπηρεσίες·

36. υπογραμμίζει ότι τα προβλήματα που εντοπίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως, για παράδειγμα, η μη κοινοποίηση όλων των κανόνων, θα μπορούσαν επίσης να αποφευχθούν με τη βελτίωση του ισχύοντος συστήματος κοινοποίησης δυνάμει της οδηγίας για τις υπηρεσίες. Η προστιθέμενη αξία της νέας διαδικασίας κοινοποίησης, η οποία επιβάλλει περισσότερους περιορισμούς στον εθνικό νομοθέτη, συμπεριλαμβανομένου του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, και είναι πιο επαχθής ως προς την εφαρμογή της, θα πρέπει να αμφισβητηθεί υπό το πρίσμα των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

37. επικροτεί την αποσαφήνιση των συγκεκριμένων μέτρων που υποχρεούνται να κοινοποιούν τα κράτη μέλη και των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλουν στο πλαίσιο αυτό·

38. υποστηρίζει την αύξηση της διαφάνειας, αλλά πιστεύει ότι χρειάζεται σαφέστερη αναφορά στις συγκεκριμένες ευκαιρίες που παρέχονται στα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να συνεισφέρουν με παρατηρήσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου διαβούλευσης·

39. ζητεί να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας οι νομοθετικές πράξεις τοπικού μόνο ενδιαφέροντος·

40. θεωρεί ότι η διαβούλευση δεν πρέπει να εμποδίζει το κράτος μέλος να υιοθετεί το σχετικό μέτρο·

41. είναι της άποψης ότι η προειδοποίηση της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 θα πρέπει να καθορίζει λεπτομερώς τους λόγους για τους οποίους θεωρεί το υπό εξέταση σχέδιο μέτρου ασύμβατο με την οδηγία για τις υπηρεσίες και να περιλαμβάνει τυχόν εισηγήσεις αλλαγών του σχεδίου μέτρου έτσι ώστε να εξαιρεθούν οι ανησυχίες της· προτείνει την τροποποίηση του σχεδίου οδηγίας σχετικά·

42. θεωρεί ότι, μετά την έκδοση προειδοποίησης, η Επιτροπή θα πρέπει να υποχρεούται να συμμετέχει σε διάλογο με τους αντίστοιχους αρμόδιους φορείς, μεταξύ άλλων σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο·

43. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η προτεινόμενη απόφαση δυνάμει του άρθρου 7 θα περιορίσει αδικαιολόγητα την ελευθερία των νομοθετών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο· θεωρεί ότι, αντί για απόφαση, θα πρέπει να εκδοθεί μη δεσμευτική σύσταση η οποία δεν θα παρεμποδίζει τους εθνικούς και περιφερειακούς νομοθέτες να ολοκληρώνουν τη νομοθετική διαδικασία λαμβάνοντας υπόψη της σύσταση της Επιτροπής· σημειώνει ότι η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να αμφισβητεί τη νομιμότητα της θεσπισμένης νομοθεσίας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που αποτελεί σημαντική δυναμική κύρωση την οποία οι εθνικοί και οι περιφερειακοί νομοθέτες, οι οποίοι είχαν λάβει κοινοποίηση προειδοποίησης/σύσταση αναφορικά με ασυμβατότητα εκ μέρους της Επιτροπής, θα λαμβάνουν ασφαλώς υπόψη·

44. θεωρεί ότι οι αποσαφηνίσεις του σχεδίου οδηγίας όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής των προς κοινοποίηση μέτρων και τις πληροφορίες που υποβάλλονται, σε συνδυασμό με αυξημένες διαβουλεύσεις, έναν μηχανισμό προειδοποίησης και μια διάταξη για σύσταση της Επιτροπής αναφορικά με την ασυμβατότητα, θα πρέπει να επαρκούν για την παροχή μιας βελτιωμένης διαδικασίας κοινοποίησης, ενώ παράλληλα γίνονται σεβαστές οι αρμοδιότητες των εθνικών και των περιφερειακών νομοθετών·

45. προτείνει να καταρτίσει η Επιτροπή εκτιμήσεις της ετήσιας αύξησης του αριθμού κοινοποιήσεων που αναμένει να λαμβάνει στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας κοινοποίησης, ούτως ώστε να μπορεί, εφόσον κριθεί απαραίτητο, να κάνει σχέδια για την πρόβλεψη κατάλληλων ικανοτήτων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αναμενόμενων όγκων στα χρονικά πλαίσια που ορίζονται στο σχέδιο νομοθεσίας·

Έλεγχος αναλογικότητας (αξιολόγηση αναλογικότητας των εθνικών κανόνων για τις επαγγελματικές υπηρεσίες)

46. τονίζει ότι οι επαγγελματικές υπηρεσίες είναι πολύ σημαντικές από οικονομική άποψη, καθώς αντιστοιχούν στο 22 % των απασχολούμενων στην ΕΕ ή σε 47 εκατομμύρια θέσεις εργασίας·

47. υπογραμμίζει ότι η κανονιστική ρύθμιση των επαγγελματικών υπηρεσιών εξακολουθεί να αποτελεί προνόμιο των κρατών μελών και ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη –σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο– να αποφασίσουν κατά πόσον και πώς θα ρυθμίσουν ένα επάγγελμα εντός των ορίων των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας·

48. σημειώνει ότι η κανονιστική ρύθμιση των επαγγελματικών υπηρεσιών μπορεί να πάρει τη μορφή κρατικού κανονισμού ή αυτορρυθμίσης από επαγγελματικούς φορείς και, σε πολλές περιπτώσεις, η ρύθμιση πραγματοποιείται σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο στα κράτη μέλη, και ότι αυτό επιφέρει ένα πολύ περίπλοκο και διαφοροποιημένο τοπίο στο οποίο τα κράτη μέλη πρέπει να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους προκειμένου να διασφαλίζεται η αξιολόγηση της αναλογικότητας, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή όλων των άμεσα εμπλεκόμενων ενδιαφερόμενων μερών·

49. αναγνωρίζει την ανομοιομορφία του ελέγχου όσον αφορά τη ρύθμιση των επαγγελμάτων στην ΕΕ και ότι το γεγονός αυτό έχει αρνητικό αντίκτυπο στην παροχή υπηρεσιών και στην κινητικότητα των επαγγελματιών· αναγνωρίζει ότι είναι σκόπιμο να διασφαλιστεί ένα συνεκτικότερο νομικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ για την αξιολόγηση της αναλογικότητας των νέων ή των τροποποιημένων απαιτήσεων όσον αφορά την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση τους·

50. θεωρεί σημαντικό το γεγονός ότι η πρόταση αφήνει τις αποφάσεις σχετικά με το τι και πώς θα ρυθμιστεί στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών και των αρμόδιων φορέων των κρατών μελών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ωστόσο θα διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις αυτές βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία και λαμβάνονται κατόπιν διαφανούς και αντικειμενικής αξιολόγησης που εφαρμόζεται κατά τρόπο ομοιόμορφο σε όλα τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη τους προσδιορισμένους στόχους δημόσιου συμφέροντος·

51. είναι της άποψης ότι το ολοκληρωμένο σύνολο κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 6 θα πρέπει να θεωρείται ενδεικτικό, καθώς δεν είναι πιθανόν να εφαρμοστούν όλα τα κριτήρια ούτε να έχουν την ίδια σπουδαιότητα σε κάθε επιμέρους περίπτωση· θεωρεί ότι, μολονότι οι αξιολογήσεις της αναλογικότητας πρέπει να είναι εμπεριστατωμένες, αντικειμενικές και να βασίζονται στις αποδείξεις, θα πρέπει επίσης να είναι αναλογικές, αφού μια προσέγγιση γενικής εφαρμογής θα μπορούσε να είναι αδικαιολόγητα επαχθής σε πολλές περιπτώσεις. Επιπλέον, οι απαιτήσεις του άρθρου είναι υπερβολικές ως προς το πεδίο εφαρμογής και την πολυπλοκότητά τους·

52. χαιρετίζει τις διατάξεις σχετικά με την παροχή της δυνατότητας στα ενδιαφερόμενα μέρη να προσφέρουν τις απόψεις τους για τις νέες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση τους, και θεωρεί ότι η διαφάνεια και η συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της ορθότητας της κανονιστικής ρύθμισης·

53. επισημαίνει ότι οι νέοι κανόνες αναλογικότητας, που περιλαμβάνουν την παρακολούθηση των νομικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σε τακτική βάση και η διεξαγωγή εμπεριστατωμένων, αντικειμενικών και βασισμένων στις αποδείξεις ελέγχων αναλογικότητας, μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής ανεξάρτητων ελεγκτικών επιτροπών και με ευρύτερη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, θα αυξήσουν τον φόρτο εργασίας και το κόστος για τις αρχές των κρατών μελών, και σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων. Αυτό ισχύει κυρίως για το άρθρο 4, δυνάμει του οποίου, θα πρέπει να αξιολογούνται ως προς την αναλογικότητά τους, όχι μόνον η εισαγωγή των νέων διατάξεων για τα νομικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, αλλά και οι σχετικές τροποποιήσεις τους, μια απαίτηση που μπορεί να θεωρηθεί υπερβολική·

Καθοδήγηση για την αναδιαμόρφωση και τη μείωση του αριθμού των νομικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων

54. σημειώνει τις προσπάθειες της Επιτροπής να διασφαλίσει ότι η κανονιστική ρύθμιση των επαγγελμάτων είναι κατάλληλη για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να αναθεωρήσουν κατά πόσον οι επαγγελματικές τους απαιτήσεις είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση εθνικών στόχων δημόσιας πολιτικής·

55. χαιρετίζει την καθοδήγηση για τη διεξαγωγή εθνικών μεταρρυθμίσεων όσον αφορά την κανονιστική ρύθμιση των επαγγελμάτων, η οποία θα μπορούσε να είναι δυναμικά πολύ χρήσιμη προκειμένου να παρασχεθεί βοήθεια στα κράτη μέλη ώστε να προσαρμόσουν τα κανονιστικά τους πλαίσια για επαγγέλματα με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας, κυρίως για τους αρχιτέκτονες, τους δικηγόρους, τους λογιστές, του συμβούλους σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τους κτηματομεσίτες και τους τουριστικούς πράκτορες·

56. σημειώνει ότι η καθοδήγηση αποσκοπεί στην ολοκλήρωση των αξιολογήσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και θεωρεί ότι μπορεί να αξίζει να ενσωματωθεί στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου·

Ζητήματα που άπτονται της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

57. θεωρεί ότι οι πτυχές των προτάσεων της δέσμης μέτρων για τις υπηρεσίες θίγουν σημαντικά ζητήματα που άπτονται της επικουρικότητας και της αναλογικότητας⁽²⁾. επισημαίνει ότι πολλά εθνικά και περιφερειακά κοινοβούλια έχουν εκδώσει αιτιολογημένες γνώμες που επισημαίνουν ζητήματα επικουρικότητας και αναλογικότητας, και περιλαμβάνουν ανησυχίες σχετικά με πιθανές παρεμβολές στις εθνικές νομοθετικές διαδικασίες.

Επιπτώσεις στον διοικητικό φόρτο και τη διοικητική ικανότητα

58. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι οι προτάσεις για την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών, τη διαδικασία κοινοποίησης και τον έλεγχο αναλογικότητας θα επιβάλουν πρόσθετες διοικητικές επιβαρύνσεις στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών και των τοπικών αρχών, με συνακόλουθες επιπτώσεις στη διοικητική ικανότητα και τα δημόσια οικονομικά τους.

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁾ Πολλά εθνικά και περιφερειακά κοινοβούλια επεσήμαναν ότι τα μέτρα που προτείνονται στις οδηγίες σχετικά με τη διαδικασία κοινοποίησης και τον έλεγχο αναλογικότητας υπερβαίνουν τα επιτρεπόμενα δυνάμει της επιλεγμένης νομικής βάσης. Πολλά εθνικά και περιφερειακά κοινοβούλια έχουν εκδώσει αιτιολογημένες γνώμες που επισημαίνουν ζητήματα επικουρικότητας σχετικά με τη διαδικασία κοινοποίησης, καθώς η Επιτροπή και άλλα κράτη μέλη θα μπορούσαν δυνητικά να παρέμβουν στις εθνικές νομοθετικές διαδικασίες· τον έλεγχο αναλογικότητας, δεδομένου ότι τα προτεινόμενα μέτρα υπερβαίνουν την υποδεικνύομενη νομική βάση, παρεμβάλλονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και είναι περιττά· και την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών, καθώς η εισαγωγή της υπό την προτεινόμενη μορφή δεν παράγει επαρκή προστιθέμενη αξία. Όσον αφορά την αναλογικότητα, πολλά εθνικά και περιφερειακά κοινοβούλια θεωρούν ότι η οδηγία για τον έλεγχο αναλογικότητας δεν είναι απαραίτητη και ότι λιγότερο αυστηρές συστάσεις θα ήταν πιο ενδεδειγμένες, ότι ο κατάλογος κριτηρίων είναι υπερβολικός και η πρόταση δεν αφήνει επαρκή περιθώρια ώστε να πετυχαίνουν οι εθνικές αποφάσεις τους προσδοκώμενους σκοπούς. Όσον αφορά την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών, τα κοινοβούλια θεωρούν ότι ο διοικητικός φόρτος εργασίας για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με μια περίπλοκη διαδικασία είναι πιθανόν να αυξηθεί σημαντικά και τα αυστηρά χρονικά πλαίσια είναι δυσανάλογα· ότι οι προτεινόμενοι κανόνες θα οδηγούσαν στην εισαγωγή μιας αρχής χώρας καταγωγής· ότι οι ηλεκτρονικές κάρτες υπηρεσιών θα μπορούσαν να εκδίδονται χωρίς τη διεξαγωγή ελέγχων, δεδομένων των σύντομων προθεσμιών για τις αξιολογήσεις· και ότι οι προτάσεις υπερβαίνουν τα αναγκαία για την επίτευξη των προσδοκώμενων σκοπών.

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL